

QL
388.4
934.66
1883
Invent. 2261.

Systematisk-geografisk Oversigt

over

de nordiske

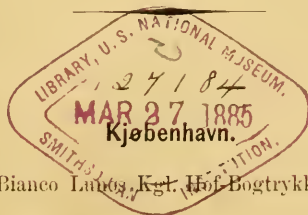
Annulata, Gephyrea, Chætognathi og Balanoglossi.

Ved

G. M. R. Levinsen.

Med 3 Tavler.

Aftryk af Vidensk. Meddel. fra den naturh. Foren. i Kjøbenhavn. 1882 og 1883.

Bianco Lunds, Kgl. Hof Bogtrykkeri.

1883.

Efter at have tilendebragt Revisionen og Katalogiseringen af de paa Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museum opbevarede Samlinger af danske og nordiske *Annulata*, *Gephyrea* og *Chaetognathi* blev jeg af Bestyrelsen for denne Afdeling, d'Hrr. Prof. Steenstrup og Dr. Lütken, opfordret til at udarbeide en i tabellarisk Form holdt geografisk Oversigt over de fra Danmark og dets Bilande kjendte, til ovennævnte Afdelinger hørende Arts-Former. I en saadan Oversigt, som tillige skulde oplyse disse Arters Optræden i og ved de til Danmark og dets Bilande grændsende Have og Kyster, skulde særlig fremhæves, hvad der paa Basis af vort Museums Samlinger kunde oplyses om denne Deel af vor Fauna.

Imidlertid blev, efter Tilskyndelse fra andre Sider, Planen snart udvidet til, at der med dette Arbeide skulde forbindes en Veiledning til Bestemmelse af disse Former, hvorved det antoges, at en følelig Mangel i vor nordiske faunistiske Litteratur vilde blive afhjulpen. Ganske vist have vi Malmgreens fortjenstfulde Arbeider: „Nordiske Hafs-Annulater“ (Oefvers. K. Vet. Ak. Forh. 1865) og „*Annulata polychæta*“ . . . (Helsingfors 1867); men foruden, at disse kun omhandle de polychæte Annulater, ere endda langt fra alle de dengang kjendte Arter beskrevne heri, og saa er desuden, siden

dette Arbeide udkom, den danske og nordiske Annulatfauna bleven betydelig forøget. — Hvad det foreliggende Arbeides nærmere Beskaffenhed angaaer, da er det udført efter en lignende Plan som Grubes „Die Familien der Anneliden“, da det foruden at give Beskrivelser af Familierne indeholder synoptiske Tabeller til Bestemmelse af Familier, Slægter og Arter. Hvad Familiebeskrivelserne angaaer, da har jeg ikke afkortet disse efter de nordiske Former, hvad der i de Tilfælde, hvor en Familie kun er sparsomt repræsenteret i den nordiske Fauna og undertiden ved en fra det Typiske i høi Grad afvigende Form, t. Ex. *Palmyridæ*, vilde give en feilagtig Opfattelse af denne Familie; saaledes som de nu foreligge, svare de, uden dog at gaa for meget i Detail, paa de fleste Punkter omtrent til Familiernes hele Omfang. Med Hensyn til de synoptiske Tabeller maa jeg gjøre følgende Bemærkninger: Tabellerne til Bestemmelse af Familierne ere baserede paa de lettest tilgængelige Karakterer, da Meningen med dem ikke er at give en Oversigt over Systemet, men kun at lede Begynderen til at finde, til hvilken Familie et givet Dyr hører; derfor tage disse Tabeller, i Modsætning til Familiebeskrivelserne, kun Hensyn til de nordiske Former og vilde, anvendte paa udenlandske Arter, i mange Tilfælde upaatvivlelig give feile Resultater. En anden Følge af, at der udelukkende er taget Hensyn til disse Tabellers praktiske Brugbarhed, er, at man undertiden ad meget forskjellige Veie naar til samme Familie, idet det ofte er umuligt at bringe enkelte afvigende Former ind under en, Hovedmassen af Familiens eller Familiegruppens Former karakteriserende, Bestemmelse. I Slægts- og Artsoversigterne har jeg ikke altid nøiedes med at gjøre den enkelte Slægts- eller Artsform kjendelig ved Modsætningen, men har ofte i Parenthes tilføiet Oplysninger om karakteristiske Træk af Dyrets Bygning, for at gjøre Opfattelsen saa tydelig som mulig og bøde noget paa en egentlig Beskrivelse. Hvor kun en enkelt nordisk Art forekommer i en Slægt, er denne Art karakteriseret i Modsætning til udenlandske Arter.

Medens i de fleste Familier de hidtil opstillede Arter synes

vel adskilte, er i andre det Modsatte Tilfældet, hvilket Forhold medfører en meget forskjellig Opfattelse hos de forskjellige Forfattere af, hvad der skal forstaaes ved Art. Saadanne Familier, indenfor hvilke flere eller færre Arter vise sig meget variable eller, for at udtrykke det paa anden Maade, ere ved mere eller mindre hyppige Overgangsformer forbundne med hverandre, ere *Polynoïdæ*, *Phyllodocidæ*, *Nephtyidæ*, *Sabellidæ* og *Serpulidæ*. For at give et Begreb om Omfanget af en saadan Differens i Opfattelsen skal her eksempelvis anføres, at medens Malmgreen opfører en halv Snes Arter af *Phyllodoce*, antage Andre kun en eneste. Det er indlysende, at en synoptisk Tabel over Arterne indenfor en saadan Slægt vil tage sig meget forskjellig ud, eftersom den er udarbejdet paa Grundlag af den ene eller den anden af to saa forskjellige Opfattelser. Uden i de enkelte Tilfælde at inklade mig paa en doktrinar og ufrugtbar Diskussion om, hvad der er Art, og hvad der er Varietet, skal jeg, gaaende ud fra, at enhver, ved let iagttagelige Forskjelligheder sondret, ofte optrædende Særform fortjener Opmærksomhed, selv om den ved sjældnere optrædende Mellemformer skulde kunne opfattes som en Varietet af en anden Form, i mine Tabeller over Arterne optage saadanne Former, om hvilke jeg, doels efter mine egne Undersøgelser, doels efter en omhyggelig Benyttelse af Litteraturen har faaet den Opfattelse, at de hos dem fundne Afvigelser ikke hidrøre fra Aldersforskjel eller mangelfuld Opbevaring eller ere saa subtile, at de falde indenfor Grændserne af det Individuelle eller af det personlige Skjøn, kort sagt: saadanne Former, som formodes at kunne gjenfindes og kjendes med nogenlunde Sikkerhed.

Bidrag til forøget Kundskab om nordiske Former, hvad enten det er Beskrivelser af nye Former, Tillæg til og Berigtigelser af ældre Beskrivelser eller Oplysninger om Synonymer, tilføies, hvor saadanne kunne gives, bagefter Artstabellen under hver Familie.

Hvad Synonymien angaaer, da har jeg, hvor jeg ikke har havt noget Nyt at tilføie, i Almindelighed nøiedes med at henvise til den Forfatter, som omhyggeligst har beskrevet Arten eller udredet Synonymien.

Det var i Begyndelsen min Hensigt kun at medtage de i Danmark og dets Bilande fundne Former, af Hensyn til de ikke faa nordiske Arter, som jeg ikke kjendte af Selvsyn; men da en saadan politisk Begrændsning vilde være ligesaa utilfredsstillende for mig selv som for dem, der vilde benytte mit Arbeide, har jeg ogsaa medtaget de norske samt de fra de forskjellige arktiske Expeditioner beskrevne Arter. Jeg tør dog ikke haabe, at jeg altid skulde være kommet godt fra denne Indordnen af mig ubekjendte Former i mine Lister, og maa derfor paa Forhaand bede om Overbærelse med mulige Misgreb.

Med Undtagelse af Oligochæterne har jeg ikke havt Leilighed til at gjøre Samlinger af danske Børsteorme. Jeg har derfor været udelukkende henvist til at undersøge Spiritusexemplarer, og i en enkelt Familie (*Spionidæ*) har mit Materiale været meget daarligt. For Oligochæternes Vedkommende har jeg for mange Aar tilbage beskæftiget mig med Studiet af Regnormene, hvorimod jeg først i dette Efteraar har havt Leilighed til at gjøre nærmere Bekjendtskab med vore øvrige Oligochæter. Medens jeg paa den ene Side ikke har fundet alle de af tidligere Forfattere nævnte Former, t. Ex. Arterne af Slægten *Dero*, har jeg paa den anden Side fundet ikke faa, deels for vor Fauna og deels for Videnskaben nye Arter. Da flere af disse imidlertid fandtes seent paa Efteraaret, afbrød det ugunstige Veir mine Undersøgelser, ligesom jeg maa beklage, at jeg ikke fik underkastet vor Kystfauna en tilstrækkelig Undersøgelse.

Med Hensyn til Haviglerne har jeg næsten udelukkende været henviist til at udarbeide min Oversigt efter Malms Iglearbeide, og kun for en Deel af Formernes Vedkommende har jeg havt Spiritusexemplarer, som i Almindelighed dog kun give tarvelige Oplysninger om Øine og Farvetegning.

Naar jeg undtager de faa, fra vore egne Have hidrørende Gephyreer, har jeg for det store Fleertal af disse Formers Vedkommende været henviist til Afbenyttelse af Korens og Danielsens Arbeider.

Med Hensyn til de polychæte Annulater troer jeg at have

naaet en rigtigere Opfattelse af en Deel Familiers systematiske Stilling og har ordnet dem i Overensstemmelse dermed. Da imidlertid den udførlige Motivering heraf vilde ligge for langt udenfor dette Arbeides Plan, gjemmer jeg den til et senere Arbeide om de polychæte Annulaters Slægtskabsforhold.

Vi ville først give følgende Oversigt over Hovedafdelingerne af de i dette Arbeide omhandlede Dyr:

A) Legemet bestaaende af en Række, fra hverandre mere eller mindre tydeligt afgrænsede Ringe eller Segmenter, og Ringdelingen strækkende sig over flere eller færre af de indre Organer . . . . . *Annulata*.

A) Legemet ikke eller kun i en Deel af sin Længde ringdelt, og Ringdelingen da ikke strækkende sig over de indre Organer:

B) Legemets forreste Deel ved en halsformig Indsnevring afsat fra den øvrige Deel:

C) Den forreste Deel danner et Hoved med en Samling bevægelige Chitinhager paa hver Side; Legemet paa Siderne og bagtil med tynde vandrette Finneudbredninger; glasklare svømmende Dyr . . . . . *Chaetognathi*.

C) Den forreste Deel er intet Hoved, men et huult sækformigt Legeme, som efterfølges af en cylindrisk Halsdeel; Legemet ormformigt, uigjennemsigtigt; uden Finneudbredninger; i Havbunden gravende Dyr . *Balanoglossi*. 28/

B) Legemets forreste Deel ikke ved nogen halsformig Indsnevring afsat fra det øvrige Legeme, oftest dannende et længere eller kortere, hyppigst retraktilt, snabelagtigt Afsnit; det øvrige Legeme (undertiden med 1—2 Vedhæng) kortere eller længere, sækformigt; i Havbunden levende Dyr . . . . . *Gephyrea*. 263

Annulata.

Legemet bestaaer af en Række, udvendig ved mere eller mindre tydelige Ringfurer og indvendig som oftest ved mere eller mindre fuldstændige, Krophulen delende, Tværskillevægge (*dissepimenta*) adskilte Afsnit, som, naar undtages det forreste (og hos Iglerne tillige det bageste), i Almindelighed ere Gjentakelser af hverandre. Leddelingen er desuden mere eller mindre tydeligt udtalt i Bygningen af Dyrets indre Organer og da altid i Bygningen af Nervesystemet.

Fra den store i Legemets forreste Deel liggende Hjernemasse, som i Almindelighed ved en forreste og bageste Indbugtning tydelig viser sig at være sammensat af to Sidehalvdele, gaar en Ring omkring Svælget til den ligeledes af to Sidehalvdele dannede Bugnervesnor, bestaaende af en til Legemets Ringdeling svarende Række af med hverandre ved Længdekommissurer forbundne Ganglier. Medens de to Sidehalvdele i Almindelighed ere tæt forbundne med hinanden, kan man ogsaa (*Serpulidæ*, *Sabellidæ*) træffe to ved Tværgrene forbundne, temmelig vidt adskilte Bugnervesnore. Medens Fordøielseskanalen i de fleste Tilfælde ligeledes viser sig paavirket af den almindelige Leddeling, kan dens Bygning i andre Tilfælde minde om uleddede Ormeformer, saaledes hos de fleste Sabeller og Serpuler, hvor der findes en lignende Spiralsnoning af Tarmen som hos de fleste Gephyreer. — Karsystemet bestaaer typisk af et Rygkar, et Bugkar og i Almindelighed to Sidekar, og Leddelingen er her udtalt i de for hvert enkelt Led optrædende Tværgrene, som danne Forbindelsen mellem Ryg- og Bugkarret. Hos Chætopoderne findes desuden frit i Krophulen en af formede Bestanddele dannet Vædske. Afsondringsorganernes Optræden er ligeledes bundet af Leddelingen, idet de som Regel optræde parvis i hvert enkelt Led. Hvad Kjønnsorganerne angaaer, da optræde de kun hos Oligochæterne og Iglerne som selvstændige Kjertler, og kun hos de sidste vise Sædstokkene sig i de fleste Tilfælde paavirkede af Leddelingen, idet de optræde som en kortere eller længere Række af parrede Blærer.

Annulaternes Hovedafdelinger:

En større eller mindre Deel af Legemets Ringe med 2—4 Bundter eller Rækker af Chitinbørster . . . . . *Chætopoda*.

Ringe uden Børster: Legemet paa hver Side udtrukket i en Række smalle Sideforlængelser, som bære bladformige Flige; den forreste Deel hovedformig med Følere . . . . . *Gymnocopa*. 146

Legemet ikke udtrukket i Sideforlængelser (i det Høieste med tynde Blade eller smaa Blærer); dets forreste Deel ikke hovedformig og uden Følere; Legemet i det Mindste bagtil med en tydelig Sugeskive, undertiden ogsaa fortil . . . . . *Discophora*. 257

Chætopoda (Børsteorme).

Legemets forreste, Mundaabningen foroven begrænsende og overragende Deel, Hovedlappen (*lobus cephalicus*), som i Forening med den første, Mundaabningen forneden begrænsende Ring (i sjældnere Tilfælde flere Ringe), Mundsegmentet (*segmentum buccale*), svarer til et Hoved, er i sin laveste Form en simpel, afrundet eller stump kegleformig, Vedhæng manglende Lap, medens den, hvor den har naaet en højere Udvikling, kan bære et forskjelligt Antal Vedhæng, der i Almindelighed ere Modifikationer af de paa de øvrige Ringe optrædende. Naar undtages visse, i Rør og Havbund levende Orme (t. Ex. *Terebellidæ*, *Sabellidæ* o. s. v.), hos hvilke Hovedlappen bærer et større Antal Vedhæng, tildeels maaske for at bøde paa Mangelen af eller den mangelfulde Udvikling af saadanne paa det øvrige Legeme, optræde disse Vedhæng ellers i et Antal af 1—9 og kunne have meget forskjellig Form, Størrelse og Stilling. — Vi kunne sondre mellem Palper og Følere, mellem hvilke der dog ikke findes nogen skarp Grændse. Som Palper (*palpi*) har man betegnet de mere eller mindre tydeligt fra Hovedlappens Underside udgaaende, i Almindelighed sværere og tykkere Vedhæng, som i deres simpleste Form danne fra Hovedlappen ikke afsatte, lappeformige Fremspring (hos *Nothria* 2, hos

Eunice 2—4, hos *Onuphidæ* 4), medens de hos andre Former ere tydeligt afsatte og enten uleddede (*Syllis*, *Hyalinoecia*, visse *Staurocephalus*-Arter) eller leddede (*Nereidæ*, *Hesionidæ*, visse *Staurocephalus*-Arter). Hos enkelte Former kunne de være forsynede med et enkelt (*Ancistrosyllis*¹⁾ *Albini* Lngrhs. Nova Acta Nat. Cur. 1881 p. 107; en ny *Nephtys*-Slægt i Kjøbenhavns Zool. Mus.) eller 2 (*Autolytus* ♂) traadformige Vedhæng, som man i Mod-sætning til de fra Hovedlappen udgaaende kunde kalde Palpefølere. De som oftest tyndere eller tykkere traadformige (uleddede eller led-dede), sjeldnere blad-, kugle- eller ægformige Følere (*an-tennæ*, *tentacula*), af hvilke der i det Høieste kan være 5, kunne være stillede paa forskjellig Maade paa Hovedlappen og i Forhold til hverandre. Hyppigst sidde de parrede i Spidsen af Hoved-lappen eller paa dennes forreste Rand, medens den uparrede, hvor den er tilstede, i Reglen sidder noget bagved dem. I sjeldnere Tilfælde (*Eunicidæ*) sidde 3—5 i en Linie langs Hovedlappens bagre eller forreste Rand. — Foruden de her nævnte, almindeligt forekommende Vedhæng, optræder hos forskellige Familier paa Hovedlappen Vedhæng af mere ejendommelig Natur, af hvilke flere muligviis have en fra Følernes forskjellig Funktion. Saadanne Dannelser ere den, ved en bladet eller papilløs Bygning udmærkede, saakaldte Karunkel hos *Amphinomidæ*, *Euphrosynidæ* og *Aphroditidæ*, den i en Grube retraktile Papil hos *Teletusæ* og *Eteone*, de fimrende, under første Ring tilbagetrækkelige Nakkesvulste hos *Lumbrinereidæ*, de mere eller mindre tilbage-trækkelige, med en fimrende Grube forsynede Sidesvulste hos *Staurocephalidæ*, *Glyceridæ* og *Ophelidæ*, de fimrende Nakkeved-hæng hos *Pterosyllis* samt de fimrende Sidevedhæng hos *Nerilla*.

Medens de i Jord og Havbund levende Former ere blinde, findes ellers overalt Øine, som snart kun ere simple Pigment-pletter, snart lindsebærende, ja Øinene hos *Alciopæ*-Arterne staa i Udvikling ikke saa meget tilbage for Hvirveldyrøiet. Medens Øinene

¹⁾ Denne Form maa af flere Grunde danne en ny Slægt.

i Almindelighed findes umiddelbart paa Hovedlappen, kunne de dog ogsaa optræde paa dennes Vedhæng, ja selv paa andre Legemsdele. Saaledes findes de hos Sabellerne ofte række- og parviis paa de om Munden stillede Gjællers Stammedeel (hos enkelte udenlandske Former, *Branchiomma*, ender hver Gjællerstamme med et sammensat Øie), hos *Terebellidæ* kunne de findes paa Rygsiden af de forreste Ringe, hos *Amphicora* findes de paa den bageste Ring, og hos en udenlandsk *Ammotrypane*-Slægt (*Polyophthalmus*) findes lindsebærende Øine paa de enkelte Ringe.

Høreredskaber, bestaaende af en Blære paa hver Side af Hjernen, indeholdende en eller flere Konkretioner, ere fundne hos forskellige Børsteorme (*Arenicola*, *Amphicora*, *Terebella*, *Alciopidæ*).

Den første Ring, Mundssegmentet (*segmentum buccale*), som paa Undersiden danner Mundens bagre Grændse, er som oftest i sit Udstyr noget forskjellig fra de øvrige, og det Samme kan undertiden være Tilfældet med en eller flere efterfølgende. For det Første mangler den eller de i Almindelighed enten ganske Børster eller disse, som ere smaa og rudimentære, sidde ikke som paa de efterfølgende Ringe i egne, for dem bestemte Fremspring af Legemet, men i Almindelighed indsluttede i Grunden af de til denne eller disse Ringe hørende Følere (t. Ex. *Polynoïdæ*, *Phyllodocidæ*). For det Andet ere disse sidste, de saakaldte Føler- eller Tentakelcirrer (*cirri tentaculares*), forsaavidt som de forekomme, i Almindelighed længere og, forsaavidt de optræde i dobbelt Tal paa hver Side, mindre ulige i Størrelse efter deres Stilling mod Ryg- eller Bugside, end Tilfældet er med de øvrige Cirrer. — Ligesom med Hensyn til de paa de efterfølgende Ringe optrædende Cirrer maa man i sin Betragtning af disse Følercirrer gaa ud fra som Regel, at der til en enkelt Ring normalt svarer et Par paa hver Side, af hvilke dog den ene eller begge kunne reduceres og forsvinde. Da imidlertid den eller de første Ringe paa forskjellig Maade kunne reduceres og dels smelte sammen med Hovedlappen, dels med hinanden indbyrdes, kan det i enkelte Tilfælde synes, som om Følercirrerne udgaa fra Hovedlappens bageste Deel (t. Ex. *Nereidæ*, *Sphaerosyllis*, *Dysponetus*,

visse Slægter af *Phyllodocidæ*), og i andre Tilfælde, som om enkelte Ringe bære et større Antal Følercirrer end det normale (t. Ex. i Famil. *Phyllodocidæ*, *Alciopidæ*). Spørgsmaalet vil i det enkelte Tilfælde kunne afgjøres ved en Undersøgelse af, hvilken Lov der i den respektive Familie gjør sig gjældende i Henseende til Følernes Antal og Stilling. I en saadan Sammensmeltning mellem Hovedlappen og den eller de forreste Ringe samt i en paa disse stedfindende Reduktion af Børsterne og de Bevægelsen tjenende Vedhæng til Fordeel for den stærkere Udvikling af Redskaber, som ligne Hovedlappens Vædhæng, have vi et Sidestykke til lignende Forhold hos Leddyrene og navnlig Krebsdyrene, hvor Lemmer, som hos den ene Form staa i Bevægelsens, hos den anden staa i Mundens eller Ernæringens Tjeneste. Denne Sammenligning kan føres et Skridt videre ved den Betragtningmaade, som i et senere Arbeide skal blive nærmere begrundet, at Hovedlappen i det Mindste hos flere Former maa opfattes som dannet af mindst 2 Segmenter¹⁾.

Med den nys nævnte Undtagelse samt oftest med Undtagelse af den sidste Ring, som ender med 2—4 Vedhæng, de saakaldte Analecirrer (*cirri anales*), bærer i Almindelighed hver af de øvrige Ringe paa hver Sidehalvdeel 1—2 Bundter eller Rækker af Chitinbørster (*setæ*), som ere dannede i Indkrængninger²⁾ af Huden, af hvilke de rage mere eller mindre stærkt frem for at benyttes som Bevægelsesredskaber eller Vaaben. Efterhaanden som de slides, falde de ud og erstattes af nye. Medens i mange Tilfælde Børsterne som et samlet Bundt træde frem paa Overfladen, maa i andre Tilfælde hver enkelt Børste for sig gjennembryde Huden. Naar saadanne Børsters Endedeel er forsynet med Frem-

¹⁾ Dette sees saaledes tydeligt hos den, en ny Familie indenfor *Aphroditiformia* repræsenterende *Pisione Ørstedii* Gr. (*Annulata Ørstediana*, Vid. Medd. nat. For. 1857, p. 174), til hvilken Form jeg i et senere Arbeide skal komme tilbage.

²⁾ Da Børsterne bestaa af samme Chitinæv som Ormenes Cuticula, synes denne Opfattelse at være den naturligste; men efter andre Forfatteres Fremstilling ere de Børsterne dannende Follikler oprindelig lukkede og ikke dannede ved en saadan Indfoldning.

spring i Form af Hager, Torne o. s. v., er den ofte udstyret med en skarp, skjærende Plade (Skjæreplade), som baner den Vei. Medens denne Plade i mange Tilfælde (t. Ex. *Aphroditæ*) falder af, bliver den i andre Tilfælde (mange langskafte Krogbørster) siddende. Hos Oligochæterne og enkelte Havorme ere disse Børster kun tilstede i ringe Tal (2—12 i hver Gruppe) og sidde ikke i særegne Fortykkelser eller Fremspring af Huden. Hos de fleste Børsteorme sidde Børsterne derimod i mere eller mindre stærkt fremtrædende, knude-, kegle-, liste- eller lodret pladeformige Forlængelser af Legemets Overflade, og disse saakaldte Børstefødder (*parapodia*) ere som oftest forsynede med lignende føleragtige Vedhæng som de, der findes paa Hovedlappen. Der findes i Almindelighed to saadanne Følere eller Cirrer paa hver Side, en Ryg- og en Bugcirre (*cirrus dorsalis et ventralis*), hvilke dog mangle hos de fleste Rørorme. Naar Børsterne sidde i Bundter, ere de enkelte Børster i hvert Bundt i Almindelighed grupperede om en (eller flere) stærk, stiv, tilspidset Naal af mørk Farve, som rager længere ind end de øvrige Børster, og til hvis inderste Ende den Børstebundtet omgivende Skede og de dette bevægende Muskler fæste sig. Den kaldes Støttenaal (*acicula*).

Børstefødderne kunne, som ovenfor omtalt, optræde i to adskilte eller en enkelt Række paa hver Side. I sidste Tilfælde kunne vi igjen sondre mellem to forskellige Forhold, idet hos visse Former (t. Ex. *Nereidæ*) de enkelte Parapodier ved at dele sig i en øverste og en nederste, fra hinanden mere eller mindre tydeligt sondrede Halvdele, af hvilke enhver har sit Børstebundt og sin Støttenaal, bære Præget af at være dannede ved en Sammensmeltning af det dorsale og det ventrale Parapodie, medens hos andre Former kun den nederste Green er tilstede. Dette sidste Tilfælde sees tydeligt hos Familien *Phyllodocidæ*, hvor kun et Par enkelte Slægter have et rudimentært øverste Parapodie med haarformige Børster, i Modsætning til de øvrige Slægter, hos hvilke kun det nederste Parapodie med sine sammensatte Børster er tilstede. Pa-

rapodiernes Udvikling kan, som sagt, være meget forskjellig. Den høist udviklede Form er den lodret pladeformige, i hvilken de Børsterne omsluttende Huddeler kunne løbe ud i forskjelligt udviklede Lapper, Tunger eller Blade.

Børsterne kunne være usammensatte (*s. simplices*) eller sammensatte (*s. compositæ*), af hvilke de sidste have en bevægeligt tilleddet, kortere eller længere, haarformig, bajonetformig, krogformig eller knivbladformig Endedeel. Hvor der er dobbelte Parapodier, optræde dette Slags Børster altid kun i Bugparapodierna. De usammensatte Børster kunne igjen optræde under to forskjellige Hovedformer, nemlig som Haarbørster i videre Forstand eller frie Børster og som Krogbørster, hvilke dog ikke ere skarpt adskilte fra hinanden. De frie Børster, som kunne være bundtviis eller rækkeviis ordnede, rage stærkt frem over Parapodiets Overflade og ere tydelige for det blotte Øie. De have ingen fremtrædende krogformig Endedeel. Kun i et Par Familier (*Nephtyidae*, visse *Spionidae*) ere de torækkede. De talrige Former af frie Børster ville blive omtalte under de enkelte Familier, og vi skulle her kun beskrive et Par af de hyppigst forekommende Former:

Ved Haarbørster eller haarformige Børster (*s. capillares*) forstaar man lange, smalle, tynde, i Almindelighed i en haarformig Spids udløbende Børster. Undertiden kunne de dog, saaledes som de meget lange Børster hos *Autolytus*, have et jævnt i Bredde tiltagende og igjen aftagende Endeparti, som ender med en svagt bøiet Spids.

Ved bræmmede Børster (*s. limbatae*) forstaar man ligeledes temmelig lange, i en haarformig Spids udløbende, lige eller svagt bøiede Børster, som i et længere eller kortere Endeparti paa den ene eller paa begge Sider ere forsynede med en foroven og forneden i Bredde jævnt aftagende, smal, glat eller tværstribet Bræm.

Krogbørsterne (*setæ uncinatae, uncinæ*) ere altid rækkeviis ordnede, oftest paa smalle listeformige Parapodier, og da de i Almindelighed kun rage svagt frem over Parapodiernes Overflade og ere temmelig smaa, ere de i Almindelighed kun tydelige ved svagere

eller stærkere Forstørrelse. Deres Endedeel er kun sjelden lige eller svagt bøiet (t. Ex. nogle *Spionidæ*, nogle *Oligochætæ*), men i Almindelighed forsynet med en, flere eller en heel Række krogformigt bøiede Takker. Naar undtages Familien *Ammocharidæ*, hvor de ere ordnede i talrige (hos en enkelt Form i 150) Længderækker paa de smalle Parapodier, ere de ellers overalt stillede i Tværrækker. I Almindelighed ere de enrækkede, sjeldnere to- (visse *Spionidæ*, *Maldanidæ*, *Terebellidæ*, *Sabellidæ*) eller fleerrækkede (*Chaetopteridæ*, visse *Ariciidæ*). Indenfor Krogbørsterne kunne vi igjen sondre mellem de langskaftede og de kort- eller bredskaftede Krogbørster. De første have en lang, lige eller svagt bøiet Skaftdeel, hvorimod det som oftest med en eller flere Kroge forsynede Endeparti kun er svagt udviklet (*Maldanidæ*, *Oligochætæ*, *Spionidæ*, *Lumbrinereidæ*). I de sidste er Skaft- eller Basaldelen kort, men bred, og den hagebærende Endedeel stærkere udviklet. Indenfor de sidste kunne vi igjen sondre mellem de fugleformige (*s. aviculares*) og de kamformige (*s. pectiniformes*). Hos de sidste kunne i sjeldne Tilfælde Tænderne ganske mangle (visse *Serpula*-Former), saa at de kun danne Plader. Da Krogbørsterne paa Grund af deres korte, stive Bygning samt deres Kroge eller Takker navnlig egne sig for Bevægelse i snevre, rørformige Hulrum, i hvilke Dyret under Sammentrækning og Udvidelse, ved Udstrækning af bestemte Parapodier, kan fæstne den tilsvarende Deel af sit Legeme, idet det drager den bagved liggende Deel efter sig, findes disse Børster dels hos i virkelige Rør levende Former, dels hos saadanne, som leve i Jord eller i Havbund, i hvilke de danne sig rørformige Gange. Forskjellen mellem de kort- og de langskaftede Krogbørster er igjen tildeels betinget af, hvorvidt en Orm er udelukkende Rørbeboer, eller hvorvidt den ogsaa udenfor et saadant Rør skal kunne hjælpe sig frem, saaledes som t. Ex. Tilfældet er med *Oligochæterne*.

Langskaftede Krogbørster optræde ogsaa i en større eller mindre Deel af Legemet hos i Kalk, Sandsteen o. s. v. borende Chætopoder. Skjøndt man ikke er enig om, paa hvilken Maade Boring udføres af Annulater, og skjøndt man for saadanne Dyr

Vedkommende som *Bonellia* og *Thalassema* vanskelig synes at kunne undgaa at forklare denne som Følge af chemiske Virkninger, synes det dog høist rimeligt, naar man hos borende Chætopoder træffer Børster, som særlig synes at være skikkede til et saadant Arbeide, da at opfatte Boringen, i det Mindste deelviis, som et Resultat af disses Virksomhed. Vi kunne her sondre mellem 2 Forhold, idet enten alle eller Størstedelen af Bugsidens Børster ere omdannede paa en egen Maade, eller kun en enkelt Ring paa Ryg- eller Bugsiden er forsynet med særlige Børster. Det første Forhold træffe vi hos *Dodecaceria* samt visse *Syllis*-Arter (*S. gracilis* Gr., *S. spongicola* Gr., *S. hamata* Clap. o. s. v.), som opholde sig i kanalagtige Huulheder i Klipper og Skaller. Børsterne ere her tykke og stive og forsynede med et udvidet, indbugtet Endeparti. Samme Slags Børster findes hos en nordisk Art af Slægten *Ephesia*, om hvis Levemaade dog Intet er bekjendt. Det andet Forhold træffes hos et Par Slægter af Familien *Spionidae*, nemlig *Disoma* og *Polydora* samt i Familien *Chaetopteridae*. Her findes de meget tykke og stærke Børster respektive paa 3die, 5te og 4de Ring. Imidlertid foreligger der Intet om, at *Disoma* og Medlemmerne af Familien *Chaetopteridae* bore i haardere Materiale, men ogsaa for Dyrets Bevægelser gennem Leerbund vil jo en saadan Boring kunne være af Betydning. Sluttelig skal endnu nævnes, at Støttenaalene ofte kunne have ganske samme Bygning som langskaftede Krogbørster (*Onuphidae*, *Eunice*-Former).

Kun hos de fleste *Oligochaeta*, nogle Arter af Slægten *Syllis* og en Art af Slægten *Ephesia* ere alle Legemets Børster Krogbørster (langskaftede), medens hos alle andre med Krogbørster forsynede Orme en større eller mindre Deel af Legemet bærer frie Børster.

I Henseende til de frie Børsters og Krogbørsternes gjensidige Forhold kan der finde forskjellige Tilfælde Sted. Undertiden har Legemets forreste Deel kun haarformige Børster, og Krogbørsterne (langskaftede) optræde i den øvrige Deel, enten i ublandede Rækker (*Capitellidae*, *Lumbrinereidae*) eller blandede med Haarbørster (*Cirra-*

tulidæ, visse *Spionidæ*). I det Tilfælde, at der findes dobbelte Parapodier, kunne Krogbørsterne enten optræde baade i de øverste og de nederste (*Capitellidæ*, visse *Spionidæ*) eller kun i de nederste (de fleste *Spionidæ*); men i Almindelighed optræde de kun paa Bugsiden og i Legemets hele Længde. Kun hos de to Familier *Sabellidæ* og *Serpulidæ* finder den saakaldte Børsteveksel Sted, idet i Legemets forreste 8--12 Ringe Rygsiden har frie Børster og Bugsiden Krogbørster (bredskaftede), medens i den øvrige Deel af Legemet Forholdet er omvendt. En anden Undtagelse fra Regelen danner Familien *Hermellidæ*, hvor Krogbørsterne (bredskaftede) overalt optræde paa Rygsiden og Haarbørsterne paa Bugsiden. De kort- eller bredskaftede Krogbørster optræde aldrig i blandede Rækker og findes med forannævnte Undtagelser aldrig paa Rygsiden.

Af ydre Organer staaer endnu tilbage at omtale Gjæller, som paa faa Undtagelser nær kun findes hos saadanne Former, hvis Overflade paa Grund af, at de leve i Rør eller i Havbund, er mindre udsat for Vandets iltende Indflydelse. De kunne være enkelt traadformige (*Cirratulidæ*, *Ophelidæ*), mere eller mindre stærkt grenede, kamformige (*Eunicidæ*), buskformige (*Terebellidæ*, *Amphinomidæ*, *Telethusæ*) og fjerformige (*Sabellidæ*, *Serpulidæ*). I Almindelighed ere de anbragte paa Dyrets Rygside indenfor de øverste Parapodier og findes, hvad der er det Almindeligste, paa alle eller et større Antal Ringe, eller, hvad der navnlig er Tilfældet hos en Deel Røorme, paa de forreste 2—3 Ringe. Hos *Sabellidæ* og *Serpulidæ* ere de anbragte i en Kreds om Munden σ : om Legemets forreste Ende. Paa Bugsiden findes de kun hos en udenlandsk Form (*Dasybranchus*) samt hos den i dette Arbeide opstillede nye Slægt *Trochochaeta*.

Tarmkanal. Den forreste Deel af Tarmkanalen afviger altid mere eller mindre fra den øvrige Deel og i den simpleste Form ved at være et smalt, lige, ikke med Dissepimenter forsynet Spiserør (t. Ex. visse *Sabellidæ*, *Serpulidæ* o. s. v.), medens hos andre Former (t. Ex. *Oligochaeta*) en Deel af dette ved stærkere Muskel-

forsyning bliver til et Slags Svælghoved. Hos de allerfleste Havorme er imidlertid en større eller mindre Deel af Tarmkanalens forreste Afsnit udkrængeligt eller udskydeligt. Medens saaledes hos en Deel af de i Havbunden levende Former (*Ophelidæ*, *Spionidæ*, *Maldanidæ*, *Ariciidæ*) det udstrækkelige Afsnit indskrænker sig til det forreste, temmelig korte, vide, i udstrakt Tilstand ofte foldet-lappede Parti af Tarmkanalen, findes hos en stor Deel høiere Havorme en, navnlig ved stærk Udvikling af det før-omtalte Svælghoved og dettes Forsyning med Kjæber, Tænder eller Papiller udmærket, udkrængelig Snabel, som foruden til at gribe, fastholde og optage Føden ogsaa kan benyttes i Bevægelsens Tjeneste, til at bane Dyret Vei med gennem Sandet (*Glyceridæ*, *Goniadidæ*, *Nephtyidæ*). Medens Kjæberne, hvor de findes, oftest kun ere tilstede i et Tal af 2—4, optræder der hos andre (*Euniciformia*) et større Antal, ja i enkelte Familier kan deres Tal (*Staurocephalidæ*, *Goniadidæ*) stige til flere Hundrede. Det næste Afsnit af Tarmkanalen er i Almindelighed et lige Rør, dog kan det undertiden (*Polymoidæ*, *Aphroditidæ*) være forsynet med sækformige Udvidelser ligesom hos en Deel af Iglerne, og hos en Deel Sabeller og Serpuler viser det en lignende Spiralsnoning som hos de fleste Gephyreer. Foruden paa de to nys nævnte Maader kan den fordøiende Overflade ogsaa forstørres ved, at der, som hos Regnormene, er dannet en Indbugtning eller Fold langs hele Tarmkanalens Rygside, hvorved der ligesom dannes en „Tarm indeni Tarmen“. Tarmkanalen har i Almindelighed en Belægning af ofte stærkt farvede Celler, som man uden tilstrækkelig Grund har opfattet som Leverceller.

Karsystem. Som før omtalt kan man hos Børsteormene sondre mellem den i lukkede Kar indeholdte, oftest (rødt, gult eller grønt) farvede Blødvædske, som i Almindelighed mangler Legemer, og den fra denne fuldstændigt sondrede, frit i Krophulen sig bevægende, oftest farveløse, Celler indeholdende Perivisceralvædske. Med Hensyn til den sidstes Betydning ere Meningerne delte. Foruden Rygkarret kan undertiden ogsaa et større eller

mindre Antal af de i Legemets forreste Deel liggende, Ryg- og Bugkarret forbindende, Tværgrene virke som Blodet fremdrivende, hjerteagtige Redskaber. Saadanne stærkt udviklede pulserende Tværgrene findes i meget forskjelligt Antal hos Oligochæter, Terebeller, *Arenicola*. Hos Terebellerne er desuden den noget bag Gjællerne liggende Deel af Rygkarret stærkt udviklet (Gjællehjerte). Hvor der findes Gjæller, kan man altsaa sondre mellem en arteriel og en venøs Deel af Karsystemet, og da Gjællerne i Almindelighed udgaa fra Rygsiden, bliver altsaa Rygkarret den venøse Stamme. Omvendt bliver Forholdet i de enkelte Tilfælde, hvor Gjællerne sidde paa Bugsiden. Den før omtalte Perivisceralvædske formodes at staa i Ernæringens Tjeneste. Den kan dog ogsaa tjene andre Oiemed; saaledes tjener den hos de med udkrængelig Snabel forsynede Former under en Sammentrækning af Kropvæggene til at udøve et Tryk paa Snabelen og derved fremdrive denne.

Hos enkelte Børsteorme (*Capitella*, *Glyceridae*, *Chaetopteridae*) skal et Karsystem mangle.

Segmentalorganer. Disse optræde i Form af mere eller mindre stærkt bugtede Rør eller Kanaler, som ere forsynede med en indre større, frit i Krophulen sig befindende, og en ydre mindre, i Krophuden liggende Aabning, og som i Almindelighed i en større eller mindre Deel af deres Længde ere forsynede med eller i Forbindelse med Kjertler. Paa Grund af denne deres Forbindelse med Kjertler opfattes de som Afsondringsredskaber, og desuden tjene de til Udførsel af Kjønnsstofferne. I nogle Tilfælde ere de stillede saaledes, at den indre Aabning hører til det foranliggende, medens den ydre Aabning hører til det bagvedliggende Segment (*Oligochæta*, *Alciopidae*); men hos de fleste Polychæter ligge begge Aabninger i samme Segment. I nogle Tilfælde ere begge Aabningerne saavel som Kanalen forsynede med Fimrehaar, hvis Retning forøvrigt kan være forskjellig, medens i andre Tilfælde saadanne mangle og derimod Væggene udmærke sig ved Kontraktilitet. Denne sidste Bygning findes hos en Deel Rørorme. Medens de i de fleste Tilfælde findes i alle Legemets Ringe, findes de hos andre, hvor de saa ere meget

lange og stærkt udviklede, kun i et ringe Antal forreste Segmenter (t. E. *Terebellidæ*).

Kjønnsorganer. Naar undtages Oligochæterne, hos hvilke Kjønnsstofferne i Reglen dannes i bestemte, til visse Segmenter bundne, Kjertler, udvikles Kjønnsstofferne hos de øvrige Chætopoder paa Kropvæggene og Dissepimenterne i en større eller mindre Deel af Legemet, idet der kun i de sjældneste Tilfælde er Tale om sækformige, med Kropvæggen i et større eller mindre Omfang sammenhængende, Kjertler. Meget ofte savne disse Produkter selv en omhyllende Membran og ere løselig sammenklæbende. Under og næsten altid før end deres Udvikling afløses de og falde ned i Krophulen. Kjønne ere som Regel adskilte; kun Oligochæterne samt nogle til Familien *Serpulidæ* hørende Former ere tvekjønnede.

Kjønnsforskjel. Ydre Forskjel mellem Kjønne er hos Børsteormene temmelig sjelden og træffes kun indenfor enkelte Afdelinger. I Henseende til dette Forhold kunne vi sondre mellem to forskjellige Tilfælde, idet a) Kjønnsforskjellen enten kan vise sig straks, naar Dyret har antaget sin blivende Form eller b) først fremtræder under Kjønsmodenheden. Det første Tilfælde træffe vi indenfor Familien *Syllidæ* hos *Autolytus*, hvor Forskjellen mellem Han og Hun foruden i det undertiden forskjellige Antal af med lange Børster udstyrede Ringe tillige er udtrykt i Hovedets Udstyr med Vedhæng. Det andet Tilfælde træffe vi hos Familien *Nereidæ*, hvor, i det Mindste for en stor Deel af Arternes Vedkommende, Forskjellen mellem Kjønne er udtrykt i den eiendommelige Maade, paa hvilken et større Antal Segmenter blive omdannede i Henseende til Bygningen af Parapodier og Børster. Foruden de her nævnte Tilfælde finder en saadan ydre Kjønnsforskjel Sted i Familien *Alciopidæ* (se det følgende) samt hos et Par enkelte andre Former; men der foreligger ingen Oplysninger om, hvor tidligt den her fremtræder. Hos *Terebella arctica* ere saaledes 3die og 4de børstebærende Ring i Nærheden af Rygparapodiet hos Hunnen forsynede med en lille Traad, som mangler hos Hannen, og hos *Capitella capitata* ere hos Hannen Børsterne paa Bugsiden i to af

Ringene rykkede tæt sammen og omdannede til store glindsende Blade.

Forplantning og Udvikling. Med Undtagelse af enkelte levendefødende Former (Arter af *Syllis*, *Eunice* og *Cirratulus*) foregaaer Æggenes Udvikling udenfor Moderens Krophule, og medens de hos nogle Havorme bæres omkring af Moderen (hos *Autolytus* i en Sæk under Bugen, hos *Exogone* fæstede til de enkelte Ringe), anbringes de af de allerfleste paa andre Gjenstande, enten enkeltviis eller flere i en fælles Kapsel. Hos Slægten *Spirorbis* udvikles Æggene i Laagets kolleformige Hulrum. — Hos en Deel Børsteorme finder et Generationsskifte Sted, idet kønnet Formering skifter med kjønsløs. Med Hensyn til denne sidste har man søgt at sondre mellem to forskjellige Forhold: Deling og Knopskydning, som dog vanskeligt lade sig holde ude fra hinanden. — Som Deling har man betegnet den Proces, at der omtrent midt paa en Orm danner sig et nyt Hoved, og det saaledes dannede Individ afsnører sig fra Moderindividet. — Ved Knopskydning har man derimod forstaaet, at der fra Dyrets Bagende udvikler sig et eller en Række nye Individer, af hvilke hvert nyt danner sig mellem Moderindividet og det sidst dannede Individ. Da ved denne Knopskydning Hovedet enten kan være den først (*Myrianida*) eller den sidst (*Nais*) dannede Deel af Knoppen, vil det i sidste Tilfælde være indlysende, hvor vag Grændsen bliver mellem Deling og Knopskydning, idet enhver Knopskydning, hvor Hovedet udvikles sidst, vil kunne tage sig ud som en Deling, og enhver „Deling“ vil kunne opfattes som en Knopskydning, hvorved en for kortere eller længere Tid siden dannet Knop forsynes med et Hoved. For Havormenes Vedkommende foreligger for Øieblikket altfor faa Detailler til, at man kan fælde nogen Dom om, hvorledes denne Proces her skal opfattes; men hos Naiderne synes det, som om her altid kun finder en Knopskydning Sted, idet der altid umiddelbart forud for den tilsyneladende Deling indtræder en Forøgelse af Segmenter.

Som Følge af den her omtalte kjønsløse Formering, hvad enten man nu kalder denne Deling eller Knopskydning, kan der

nu enten dannes et enkelt, til en vis Tid i Forbindelse med Moderdyret staaende Individ (hos *Syllis* frembragt ved „Deling“, hos *Filograna* og *Autolytus cornutus* ved Knopskydning), eller en Række af Individuer, og i dette Tilfælde kunne vi igjen sondre mellem to forskjellige Forhold, idet i en saadan Række de enkelte Individuer (paa Moderdyret nær) kunne have samme Værdi, idet de alle ere dannede umiddelbart som Knopper af Moderdyret (*Myrianida*, *Autolytus prolifer*), eller forskjellig Værdi, idet de enkelte Knopper igjen kunne skyde Knopper, og en saadan Kjæde egentlig er en Kjæde af Kjæder (*Naidæ*). En anden Forskjel i denne Knopskydning er dens Forhold til Kjønsmodenheden. Medens saaledes Knopskydningen kun finder Sted hos Naiderne, saalænge de endnu ikke indeholde Kjønssoffer, og ophører ved disses Fremkomst, saa bliver netop hos Syllideerne under Kjønsmodenheden den Kjønssoffer indeholdende bageste Deel forsynet med et nyt Hoved.

Med Undtagelse af Oligochæterne og de levendefødende Arter ere de fleste Chætopoder underkastede en Forvandling. De i Begyndelsen uledede Larver ere forsynede med Belter af Fimrehaar og ofte med lange provisoriske Børster. Undertiden finder en saa kaldet tilbageskridende Forvandling Sted, idet Larverne ere forsynede med Øiepletter og Høreblærer, som senere forsvinde. Efter Fimrebelternes Ordning kunne vi dele Larverne i telotroke, naar Legemets ene (monotroke) eller begge Ender (amphitroke) ere forsynede med Fimrebelter; mesotroke, naar der findes flere saadanne i Legemets Midte, og polytroke, naar der findes en Række Fimrebelter gennem hele Legemets Længde. Leddelingen udvikler sig, idet de nye Led skyde sig ind imellem Analeddet og det sidste Led.

Chætopoderne kunne deles i følgende to Afdelinger:

***Polychæta*:** Hver Ring med 2—4 Rækker, næsten altid i tydelige Parapodier siddende, enten bundtviis eller rækkeviis ordnede, Børstesamlinger. Som oftest talrige Børster i hver Samling. Krogbørster optræde aldrig i alle Parapodier (undtagen *Ephesia* og nogle

Syllis-Arter). Hovedlap eller Parapodier oftest med Vedhæng. Oftest Forvandling. Leve udelukkende i Havet.

23

Oligochæta: Hver Ring med 2—4 Rækker aldrig i Parapodier siddende Børstesamlinger, hver Samling med 2—10 næsten altid rækkevis siddende Børster. Paa en enkelt Undtagelse nær (*Eolosoma*) Krogbørster i alle Samlinger, paa Rygsiden undertiden blandede med Haarbørster. Hovedlap og Ringe uden Vedhæng. Ingen Forvandling. Leve paa faa Undtagelser nær i Jord og ferskvand.

Polychæta.

Oversigt over Familierne med Hensyn til deres Slægtskabsforhold.

			Sternaspiformia
			<i>Sternaspidae</i> 113
	Aphroditiformia		
	1) <i>A. vera</i>		
	<i>Aphroditidae</i> 25		
Phyllodociformia	<i>Polynoïde</i> 27	Amphinomiformia	
1) <i>P. vera</i>	<i>Acoëtide</i> 39	1) <i>A. vera</i>	
<i>Phyllodocidae</i> 43	<i>Sigalionide</i> 40	<i>Amphinomidae</i> 129	
<i>Alciopide</i> 56	—	<i>Euphrosynide</i> 126	
—	2) <i>Palmyride</i> 24	—	
2) <i>Nephtyde</i> 57		2) <i>A. arenicolina</i>	
		<i>Teletusa</i> 136	
		<i>Scalibregmide</i> 133	
	Syllidiformia		
Euniciformia	1) <i>S. vera</i>	1) <i>S. spionina</i>	
1) <i>E. vera</i>	<i>Nereide</i> [72]	<i>Spionide</i> 99	Terebelliformia
<i>Euniceide</i> 71	<i>Hesionide</i> 79	<i>Chaetopteride</i> 109	<i>Terebellide</i> 167
<i>Onuphide</i> 74	<i>Syllide</i> 52	<i>Cirratulide</i> 112	<i>Ampharetide</i> 156
<i>Lumbrinereide</i> 66	<i>Nerillide</i> 93	<i>Aricide</i> 115	<i>Amphictenide</i> 152
<i>Staurocephalide</i> 65	<i>Sphærodoride</i> 95	<i>Chloræmide</i> (?) 122	
2) <i>E. glycerina</i>		<i>Ophelide</i> (?) 119	
<i>Goniadide</i> 63			
<i>Glyceride</i> 60			
Maldaniformia			
<i>Maldanide</i> 141	Ammochariformia	Hermelliformia	Sabelliformia
<i>Capitellide</i> 139	<i>Ammocharide</i> 150	<i>Hermellide</i> 181	<i>Sabellide</i> 183
			<i>Serpulide</i> 192
			191

Palmyridæ.

Oftest meget smaa ($1/2$ —12 Mm.), ovale, med faa (12—25) Ringe forsynede Former (en enkelt langstrakt, middelstor (63 Mm.) med talrige Ringe). Den fra Legemet ofte svagt afgrændsede, snart øienløse, snart 4 Øine bærende Hovedlap er forsynet med 3—5, snart meget korte, snart længere, uleddede eller af et Par Led bestaaende Vedhæng, af hvilke i Almindelighed 2, fra Undersiden udgaaende, kunne opfattes som Palper. Første børsteløse Ring, som bærer et eller to Par Følerecirrer, er i Almindelighed sammensmeltet med Hovedlappen. Dobbelte, vel adskilte Børsterækker i undertiden kun svagt fremtrædende Parapodier. Rygbørsterne ere (naar undtages den nordiske Repræsentant) omdannede til brede, blad- eller spadeformige, med en smallere Skaftdeel forsynede Dannelser (Paleer), som enten ere rækkeviis eller vifteformigt ordnede og dække en større eller mindre Deel af (hos en enkelt Form hele) Ryggens Bredde. Bugbørsterne ere sammensatte, med smalt, middellangt Endeblad. Baade Ryg- og Bugcirre, af hvilke den første undertiden kun findes paa hveranden Ring. Det stærkt muskuløse Svælg er forsynet med to simpeltbyggede, smalle, tandløse Kjæber, og Tarmkanalen har undertiden sækformige Udbugtninger.

Slægt: *Dysponetus* Lev.

Den svagt afgrændsede Hovedlap forsynet med 5 næsten kugleformige Vedhæng (3 Følere, 2 Palper) og sammensmeltet med første børsteløse Ring, som bærer et Par ovale Følerecirrer. Paleer mangle og ere erstattede af almindelige Børster med savtakket Rand. Smalle bladformige Rygcirrer paa alle Ringe.

Art: *D. pygmaeus* Lev.

Levinsen: Om to nye Slægter af arctiske, chætopode Annelider (Vid. Medd. nat. Foren. 1879—80. p. 1, Tab. 1, fig. 1—6).

Denne eiendommelige lille Form, til hvilken jeg tidligere ikke mente at kunne finde Plads i nogen af de hidtil kjendte Familier,

viser sig ved nærmere Betragtning at høre hjemme i Familien *Palmyridæ*. Med denne Families Former stemmer den, foruden i den meget ringe Størrelse og den ovale Form, i Bygningen af Hovedlappen og dens Vedhæng, de simpelt byggede Kjæber, de dobbelte Parapodier og Børsternes Form. Rigtignok mangle de for denne Familie ellers saa karakteristiske Paleer; men vi have netop i dette Forhold i den af Claparède (*Glaucures zootomiques: Mémoires Soc. Physique. Genève, T. XVII, 1864, p. 583, T. 8, fig. 5*), beskrevne Form, *Palmyra (Palmyridis) Portus veneris*, et forbindende Mellemed mellem *Dysponetus* og Familiens øvrige Former. Hos denne Art mangle nemlig Paleerne paa første børstebærende Ring og ere her erstattede af almindelige Børster. Ligesom hos *Dysponetus* er her første børsteløse Ring forsynet med kun et Par Følercirrer og sammenvokset med Hovedlappen, medens hos en anden, sammesteds beskreven Art, *Palmyra (Palmyropsis) Evelinae* (p. 586, Tab. 8, fig. 6), denne Ring bærer dobbelte Følercirrer og er tydelig adskilt fra Hovedlappen.

Aphroditidæ.

Store eller middelstore, ovale Former med et mindre Antal (indtil nogle og firti) Ringe, som afvekslende bære. Ryggen i hele dens Bredde og Længde dækkende, glatte Plader (optræde paa Ringene 2, 4, 5, 7 . . . . . 25, 28, 31¹⁾). Den lille, under Rygpladerne mere eller mindre stærkt skjulte, Hovedlap bærer et Par, undertiden paa stilkede Forlængelser siddende Øine, samt tre Vedhæng, nemlig en uparret, fra Hovedlappens forreste Deel udgaaende, Føler og to store, langstrakte, fra Undersiden udgaaende, Palper. Under den uparrede Føler sidder et eiendommeligt, sammentrykt, papilløst eller vortet Legeme, den saakaldte Karunkel. Den første, med sine to Sidehalvdele foran Hovedlappen fremspringende, Ring bærer paa hver Side et enkelt Bndt haarformige Børster og 2 ofte temmelig korte Følercirrer. Dobbelte, vel adskilte Parapodie-

¹⁾ Den 1ste udviklede, Følercirrer bærende Ring, ikke medregnet.

rækker med usammensatte Børster. De ikke stærkt fremtrædende Rygparapodier bære enten mere eller mindre stive eller mere eller mindre tynde, haarformige, eller paa samme Tid begge Slags Børster, idet der dog kan være nogen Forskjel i saa Henseende paa hvertandet Parapodie. De tynde haarformige Børster danne, enten alle eller en Deel af dem, hos de fleste Former en tæt, filtet, Rygpladerne skjulende Beklædning (mangler hos *Hermione*). De stærkt afsatte Bugparapodier bære, i en eller flere Rækker ordnede, stive Børster. Rygcirrer optræde kun paa de Rygplader manglende, Bugcirrer paa alle Ringe. Anden Rings Bugcirrer i Almindelighed længere end de øvrige. Undertiden findes smaa papilformige Gjæller ved Grunden af Rygcirrerne. Det udkrængelige Svælg er i Stedet for Kjæber forsynet med bruske Tværlister bag den med Papiller besatte Rand. Tarmkanalen er forsynet med sækformige Udvidelser.

Slægter:

Rygparapodierne bære baade stive og tynde, haarformige Børster, af hvilke en Deel af de sidste som en filtet Masse overdække Rygpladerne:

Øine ikke paa Stilke, de stive Rygbørster glatte, findes paa alle Parapodier; Bugbørsterne glatte, i hvert Parapodie i tre vandrete Rækker (2—4—8) . . . . . *Aphrodita* (L.)

Øine paa meget korte Stilke, de stive Rygbørster under Spidsen paa begge Sider med Hager, findes kun paa de pladebærende Parapodier; Bugbørsterne i Spidsen paa den ene Side med en Haarkam, i hvert Parapodie i en enkelt Række (3) . . . . *Latmonice* (Kinb.)

Arter:

A. aculeata L.

Mgrn. 1865, p. 51.

Føler kortere end Hovedlappen, de frie Haarbørster metallisk glindsende.

L. filicornis Kinb.

Mgrn. 1865, p. 53.

Føler længere end Palperne, de frie Haarbørster gule.

Polynoidæ.

Oftest middelstore, ovale eller mere langstrakte Former, i Almindelighed med et mindre Antal (nogle og tretti til over hundrede) Ringe, som i en større eller mindre Deel af Ryggens Længde afvekslende bære, en større eller mindre Deel af Ryggens Bredde dækkende, snart glatte, snart med forskjelligtformede Chitinlegemer og Cilier forsynede Plader (optræde paa Ringene 1, 3, 4, 6, 8 . . . . 22, 25, 28, 31¹⁾). Den lille, under Rygpladerne mere eller mindre stærkt skjulte, i Almindelighed 4 Øine bærende, Hovedlap, er forsynet med (4—) 5 Vedhæng: en større og to mindre, fra Hovedlappens forreste Deel udgaaende, Følere samt to fra Undersiden udgaaende store, langstrakte, tilspidsede Palper. Paa hver Side af Hovedlappen to Følercirrer, tilhørende en, kun med sine fremadrettede Sidedele udviklet første Ring, som paa hver Side bærer en eller faa, smaa Børster. Paa hver Side en Række to-grenede Parapodier med Bundter af usammensatte Børster. Den lille, ofte utydelige Ryggreen bærer oftest kortere og færre Børster end den store Buggreen. Børsteformen meget variabel. Rygcirrer kun paa de Rygplader manglende, Bugcirrer paa alle Ringe. Anden Rings Bugcirrer meget længere end de øvrige. Det udkrængelige, i Randen med Papiller besatte Svælg bærer to Par lodret stillede, hageformigt bøiede, mod hverandre virkende Kjæber. Tarmkanalen forsynet med sækformige Udvidelser.

Medens de indenfor denne Familie kjendte Arter tidligere alle henførtes til en eneste Slægt, *Polynoë* Sav. (*Lepidonote* Ørst.), henførte Malmgreen de nordiske Arter til ikke færre end 14 Slægter, som, foruden ved Rygpladernes Antal og deres mere eller mindre fuldstændige Dækning af Ryggen, navnlig karakteriseredes ved Børsternes og isærdeleshed Bugbørsternes forskjellige Form. Forskjellighed i Børsternes Form pleier nemlig ellers hos Polychæterne at være et paalideligt Udtryk for Slægts- og Familieforskjel, idet i

¹⁾ Den Følercirrer bærende Ring ikke iberegnet.

Almindelighed den samme Børsteform pleier at gjenfindes, ikke blot hos Arterne af samme Slægt, saafremt da ikke særegne biologiske Forhold gjøre sig gjældende (se p. 173, L. 9 f. o.), men endog hos ikke faa Familier, t. E. *Phyllodocidæ*, *Syllidæ*, *Nereidæ*, *Glyceridæ* o. s. v., gaar uforandret eller med meget ringe Modifikation gennem alle Familiens Slægter. Men, medens der ellers hos Polychæterne sammen med den store Stabilitet af Børsteformen indenfor Slægt eller Familie følger en tilsvarende Stabilitet i Børsternes Form hos det enkelte Individ (hvilket er det bedste Beviis paa deres systematiske Værdi), saaledes, at der hos dette ikke optræder to, tre eller flere, gradeviis i hverandre overgaaende Børsteformer; men saaledes, at enten alle (Ryg- eller Bug-) Børsterne ere ens eller meget lidt forskjellige, eller, hvis der som t. E. hos *Eunicidæ* optræder flere forskellige Børsteformer, disse da ere af ganske forskjellig Form, — saa gjælder netop det Modsatte om Bugbørsterne i det Mindste hos en stor Deel af Polynoëfamiliens Former. Idet nu Malmgreen karakteriserede en stor Deel af sine Slægter ved Besiddelsen af 2, 3 eller flere i samme Parapodie optrædende Former af Bugbørster, som kun vare Modifikationer af samme Form og ved Mellemformer forbundne med hverandre, og den Kombination af Børster, som udmærkede den ene Slægt, ikke var væsentlig forskjellig fra den, som udmærkede en anden, kom der en stor Usikkerhed ind i disse Slægtsbegreber, og det varede ikke længe, inden ved nye Formers Opdagelse de kunstige Slægtsrammer sprængtes. Ligeledes viste det sig, at et Par andre Forhold, paa hvilke Malmgreen havde baseret Slægter, heller ikke ubetinget fulgtes af en tilsvarende Forskjel i den øvrige Bygning, nemlig Rygladernes Antal, og hvorvidt et Antal af de bageste Ringe (indtil 12) vare ubedækkede af disse. Saaledes ligner *Lænila*(?) *mollis* Sars i Rygskjællenes Antal *Leucia*, i Børsternes Form nærmest *Lænila* og i at have de bageste 4—5 Ringe ubedækkede *Lagisca*. Senere opdagede Storm to lignende Former, af hvilke den ene havde 15, den anden 16 Par Ryglader, og begge de bageste 4—5 Ringe ubedækkede. Da Rygladerne hos de fleste Polynoëformer kun

naae indtil 31te—34te Ring, og der efter disse endnu følger et Antal (4—14) Ringe, bliver jo altsaa Spørgsmaalet her kun om Tilstedeværelsen af nogle flere eller færre Ringe, og under dette Synspunkt viser jo ogsaa denne Slægtskarakter sin Svaghed.

For at komme ud over den Forvirring og Usikkerhed, som for Øjeblikket hersker i disse Formers Systematik, foreslaaer jeg ved Slægtsbegrændsningen at lægge særlig Vægt paa Formen af Rygbørsternes, som i Modsætning til Bugbørsterne vise meget ringe eller næsten ingen Variation, hverken hos det enkelte Individ eller hos Grupper af beslægtede Arter. Saaledes have Rygbørsterne væsentlig samme Bygning hos alle de Former, som regnes til Slægterne: *Harmothoë*, *Evarne*, *Antinoë*, *Lænilla*, *Lagisca*, *Eunoë*, *Parmenis* og *Eucrate*, kort sagt, hos alle de Slægter, som hverken ved Børsternes Form eller Rygpladernes Forhold kunde holdes skarpt ude fra hverandre.

For denne, saaledes ved en Sammensmeltning af de nys nævnte 8 Slægter dannede, Slægt foreslaar jeg at beholde Navnet *Harmothoë*, da Navnet *Polyuoë* bør bibeholdes for *P. scolopendrina*, som synes at stemme med Savignys Beskrivelse. Endskjøndt *Dasylepis* efter Sars's Beskrivelse at dømme har samme Bygning af Rygbørsterne, vil jeg paa Grund af det store Antal (18) Rygplader indtil nærmere Undersøgelse lade den blive staaende som en selvstændig Slægt. Forøvrigt bibeholder jeg de øvrige, af Malmgreen opstillede Slægter, som (ogsaa ved Rygbørsternes forskellige Bygning) synes vel begrundede, idet jeg dog forener de to Slægter *Enipo* og *Nemidia*, hvis Børsteformer ikke ere tilstrækkeligt adskilte til at begrunde en Slægtsforskjel.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Ryggen enten i hele sin Længde forsynet med Plader, eller disse mangle kun paa et mindre Antal (indtil 12) bageste Ringe:
- 2) Rygplader 12 Par; (Rygbørster korte, tynde, noget bøiede med haarformig Spids og Tværrækker af Torne; Bugbørster

med kort, udvidet, noget bøiet Endedeel, som under den udelte Spids er forsynet med Rækker af Tænder).

*Lepidonotus*¹⁾ (Leach) Mgrn.

2) Rygplader flere end 12 Par:

3) Uparrede Føler mangler; (Rygbørster kortere og meget tykkere end Bugbørsterne og ligesom disse med Tværrækker af Torne, Bugbørsterne tildeels med overordentlig lang og tynd, haarformig Spids²⁾) . . . . *Bylgia* Théel.

3) Uparrede Føler tilstede:

4) Rygpladerne dække i en større eller mindre Deel af Legemet ikke Ryggens hele Bredde:

5) Rygpladerne dække i Legemets forreste Halvdeel ikke Ryggens hele Bredde; (Rygbørster faa, store, tykke, tilspidsede, glatte; foruden Bugbørster med mere eller mindre lang, tynd Spids findes enkelte med bred, totandet Endedeel) . . . *Melænis* Mgrn.

5) De bageste Rygplader dække ikke hele Legemets Bredde; (Rygbørster faa, korte, svagt boiede, Bugbørster tyndere, det udvidede Endeparti ved Basis med en lille Tand) . . . *Hermadion* (Kinb.?) Sars.

4) Rygplader overalt dækkende Ryggens hele Bredde:

6) Rygplader 15—16 (hos yngre Exemplarer 13—14) Par:

7) Rygbørsterne tyndere end Bugbørsterne; (Rygbørster temmelig tynde, tydelig bøiede med haarformig Spids og Tværrækker af Torne, de indre kortere og tykkere end de ydre; Bugbørster med kort udvidet, noget bøiet Endedeel, som under den udelte Spids er forsynet med

¹⁾ Det turde muligviis trods det temmelig afvigende Antal Rygplader være videnskabeligt rigtigt at forene *Nychia* med *Lepidonotus*.

²⁾ Naar Théel for *Bylgia* opgiver en anden Orden for Rygpladerne, hidrører det fra, at han betegner den Følercirrer bærende Ring som den første.

- Tværrækker af Torne. Rygladerne med talrige smaa Chitinlegemer . . . . . *Nychia* Mgrn.
- 7) Rygbørsterne tykkere end (eller omtrent af Tykkelse som) Bugbørsterne:
- 8) Bugbørsterne uden Tværrækker af Torne, med enkelt tandet Rand: (16 Par Ryglader).
Leucia Mgrn.
- 8) Rygbørster med Tværrækker af Torne; (Rygbørster temmelig brede, sværdformige, næsten lige eller svagt bøiede).
Harmothoë (Mgrn.) Lev.
- 6) Ryglader 18 Par:
- 9) Rygbørster tykkere end Bugbørster (begge Slags med Tværrækker af smaa Tænder).
Dasylepis Mgrn.
- 9) Rygbørster tyndere end Bugbørsterne; (Rygbørster meget faa, haarformige, med en meget lille rund Udvidelse i Spidsen; de øverste Bugbørster meget tynde, i Spidsen knopformig afrundede, de nederste med totandet Spids og tornformig fremspringende Tværlister; Ryglader næsten hindeagtige).
Alentia Mgrn.
- I) Et større Antal bageste Ringe (20 eller flere) ubedækkede; (15 Par Ryglader, som ikke dække Ryggens hele Bredde):
- 10) Rygbørster korte, stive, tykke, afstampede, med utydelige Tværrækker af Tænder, tykkere end eller af Tykkelse med Bugbørsterne: disses udvidede Endeparti har en tornet Rand og, naar undtages den øverste, meget brede, en Tand under Spidsen . . . . . *Polynoë* Sav.
- 10) Rygbørster meget tynde, haarformige, med fint tornet eller tandet Rand; Bugbørster meget tykkere, med enkelt tynd, næsten haarformig, Spids og det langstrakte, udvidede Endeparti med tornede eller tandede Rande . . . . *Enipo* Mgrn.
(Syn. pp. *Nemidia*.)

Øversigt over Arterne.

Harmothoë s. ext.

Denne Slægt er, som alt omtalt, dannet ved en Sammensmeltning af 8, af Malmgreen opstillede, Slægter, og der er for Øieblikket, alene af skandinaviske, hertil hørende Former, beskrevet ikke færre end 25, hvortil kommer et Antal fremmede, navnlig engelske. Det eneste, alle disse Former forbindende Kjendemærke, er Formen af Rygbørsterne (hvis smaa, rækkeviis stillede Torne dog variere en Deel i Størrelse), hvorimod der i alle andre Forhold hersker den største Forskjellighed. Hvert nyt Arbejde over disse Former forøger Arternes Antal og formindsker mere og mere Afstanden mellem de tidligere kjendte, saa at man alt nu har temmelig fuldstændige Overgangsrækker mellem de tilsyneladende meest forskellige Børsteformer. Opfattelsen af de enkelte Særformer har ogsaa af den Grund været meget forskjellig. Medens nogle Forfattere saaledes have opfattet dem som vel adskilte Arter, have Andre (saaledes Møbius og Lenz) betragtet i det Mindste en Deel af dem, saaledes *Evarne*-, *Antinoë*- og *Lænilla*-Formerne, kun som Varieteter af *Harmothoë imbricata*, og, hvad den første angaaer, da forekommer det mig ogsaa, at den ikke ved en eneste sikker Karakter kan skilles fra *Harmothoë imbricata*¹⁾.

Et af de yderligstgaaende Delingsforsøg indenfor denne Afdeling er et Arbejde af M'Intosh: „On British Annelida“ (Transact. Zool. Soc. Vol. IX, 1877, p. 371, Pl. LXVII—LXX), i hvilket han blandt Andet beskriver en halv Snes nye Arter indenfor Grændserne af

¹⁾ Som Beviis for, at *Evarne impar* er en fra *Harmothoë imbricata* vel sondret Art, anfører Théel, at kun de største Exemplarer af *Harmothoë imbricata* have lignende Knuder paa Skjællene, som *Evarne impar*. Imidlertid kan jeg efter Undersøgelse af et større Antal Exemplarer forsikre, at der findes Overgange mellem de mere langstrakte stilkede Legemer, som skulde være karakteristiske for *H. imbricata* og de runde Knuder, som skulde tilkomme *E. impar*, samt at man kan finde store Exemplarer med de runde Knuder, ligesom man kan finde meget smaa med de langstrakte.

Harmothoë imbricata og *H. (Parmenis) Ljungmanni*, hvilke to Former heller ikke ere skarpt adskilte fra hinanden. Det, der egentlig ligger til Grund for disse nye Arter, er meget smaa Forskjelligheder i Børsternes Form, nemlig den relative Længde af de smaa, i Tværrækker stillede, Torne paa Rygbørsterne samt af den under Spidsen af Bugbørsterne siddende Tand. Det maa uden Tvivl regnes Forfatteren til Fortjeneste, at han har henledet Opmærksomheden paa disse smaa Forskjelligheder; men det er neppe rimeligt, at man vil kunne kjende disse Arter igjen: dertil ere de anførte Karakterer altfor relative og Karakteristikken altfor svag. Om *Harmothoë zetlandica* hedder det (efter den forudgaaende Beskrivelse) saaledes: „From the *Parmenis Ljungmanni* of Malmgreen it differs in the number of the scales, their colour, the structure and size of the dorsal bristles“. Fradrage vi den Forskjel, som ligger i Farven og det forskjellige Antal (14) af Skjællene, om hvilket Forfatteren paa et andet Sted (p. 379) siger, at det ikke har meget at betyde, bliver der tilbage Rygbørsternes Størrelse og Bygning. Om Størrelsen faaer man ikke Noget at vide, derimod seer man, at de smaa rækkeviis ordnede Torne paa Rygbørsterne ere meget mindre end de tilsvarende hos *P. Ljungmanni*, som Forf. efter sit eget Ud-sagn forresten kun kjender fra Malmgreens Afbildning. Endvidere siges der om *Harmothoë Macleodi*: „This differs from *Parmenis Ljungmanni* in the proportional strength and structure of the dorsal bristles and the pale translucent condition of the scales, but the ventral bristles approach each other closely (p. 380 L. 3 f. o.). Forskjellen mellem Rygbørsterne bestaaer deri, at de smaa Torne ere meget mindre end de tilsvarende hos *P. Ljungmanni*, men endeel stærkere end hos foregaaende Art. — Vi have saaledes her 3 Arter, som skulle kjendes fra hverandre hovedsagelig paa den relative Længde af de smaa Tænder, og ved Undersøgelsen af et større Materiale vil der uden Tvivl findes mange flere forskellige Størrelser. Forøvrigt giver Forf. meget detaillerede Beskrivelser af sine Arter og selv af saadanne Forhold, om hvilke man veed, at de ellers ere underkastede stor Variation t. Ex. Skjællenes

Farve. Saaledes hedder det om *H. Sibbaldi*, at første Par Skjæl ere brune, andet Par sorte, tredie meget mørke med nogle lyse Pletter o. s. v. Deraf synes at fremgaa, at Forf. kun har havt et meget indskrænket Materiale til Undersøgelse. — I „Annalider fra den norske Nordhavsexpedition i 1876 og 1878“ (Nyt Mag. for Naturvidensk., Bd. 24 og 25, 1879—80) har Armauer-Hansen beskrevet 6 nye, ligeledes til *Harmothoë* (s. ext.) hørende Former, af hvilke de 4, som hovedsagelig ere opstillede paa meget subtile Forskjelligheder i Rygpladernes Forsyning med Knuder, maa henføres under *H. (Eunoë) nodosa* (*Syn. E. Ørstedii*), hos hvilken Art netop dette Forhold er underkastet temmelig betydelige Variationer. Det vil ganske vist være nødvendigt for at faa en klar Opfattelse af Forholdet mellem de mange Særformer indenfor denne Slægt at anstille meget detaljerede Undersøgelser; men saadanne bør naturligviis støttes af et større Materiale og ikke indskrænke sig til Beskrivelsen af enkelte eller faa, fra tidligere kjendte Former meget lidt afvigende Exemplarer som nye Arter.

Paa Grund af, at en Deel af de beskrevne Former, som sagt, kun kunne opfattes som Varieteter af andre, og paa Grund af de i mange Tilfælde meget relative Adskillelsesmærker, vil den følgende Oversigt kun omfatte de meest markerede Særformer indenfor Slægten *Harmothoë*.

- I) Et Antal af de bageste Ringe (4—12) ubedækkede af Rygpladerne:

  - 2) Rygplader 16 Par, meget bløde og gelatinøse; Bugbørsterne (tynde) med de i Tværrækker stillede Torne mere eller mindre haarformige:
  - 3) Rygpladerne med (ikke talrige) smalle, draabeformige Papiller, bedække ikke de sidste 4—5 Ringe; (Dyr af overordentlig skrøbelig Beskaffenhed) . . . *H. violacea* Storm
K. N. V. S. S. T. (1878) 1879
p. 32, (1879) 1880, p. 124.
  - 3) Rygpladerne glatte, bedække ikke de sidste 6—8 Ringe; (Børstehaar meget lange) . . . . . *H. mollis* (Sars.)
1873, Bidrag til
Kundskab . . p. 7.

2) Ryglplader 15 Par, ikke meget bløde og gelatinøse; Bugbørsternes Torne ikke haarformige:

4) Rygskjællenes Overflade med talrige Cilier (og smaa i Spidsen udhulede mikroskopiske Knuder; 4—5 Ringe ubedækkede). . . . . *H. ocularum* Storm
Op. cit. p. 32.

4) Cilier mangle eller findes kun i Randen af Ryglpladerne:

5) De mikrosk. Smaalegemer paa Ryglpladerne med heel Spids; (de sidste 10—12 Ringe ubedækkede):

6) De mikrosk. Smaalegemer krummede; Ryglpladernes bageste Rand med eller uden lange, tynde, teenformige eller cylindriske Legemer . . . *H. rarispina* (Sars)
Mgrn. 1865, p. 65.

6) De mikrosk. Smaalegemer ikke krummede; Ryglpladernes bageste Rand med større afrundede Knuder
H. propinqua Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 9.

5) De mikroskopiske Smaalegemer paa Ryglpladerne i Spidsen tokløvede, smaa, mørke, aflange Knuder langs deres bagre Rand; (faa(?) bageste Ringe ubedækkede).

H. semisculpta(?) (Johnst.) A. Hausen
N. M. f. N., B. 24, 1879, p. 3.

D) Alle Ringe bedækkede af Ryglpladerne:

7) Enten alle eller en stor Deel af Bugsidens Børster med lang, tynd, haarformig Spids; (Ryglplader uden mikr. Smaalegemer, men oftest forsynede med Cilier):

8) Alle Bugbørsterne med haarformig Spids . *H. badia* (Théel)
S. V. A. H. 16, 1878, p. 18.

8) Kun en Deel af Bugsidens Børster med haarformig Spids; (af de øvrige kunne undertiden enkelte have en lille Tand under Spidsen). . . . . *H. Sarsi* (Kinb.)
Mgrn. 1865, p. 75.
Théel op. cit. p. 16.

7) Ingen eller kun faa Bugbørster med lang, haarformig Spids:

9) Ingen Bugbørster med en Tand under Spidsen.

- 10) De største Bugbørster (næsten) glatte, de mindre meget tyndere med smaa, fine Torne.
H. borealis (Théel.)
 Op. cit. p. 13.
- 10) Ingen Bugbørster (næsten) glatte:
- 11) Ryglplader (for det blotte Øje) glatte; det udvidede Endeparti af Bugbørsterne paa hver Side med en enkelt Række af smalle Torne . . . *H. alba* Mgrn.
 Mgrn. 1865, p. 73.
- 11) Ryglplader med for det blotte Øie tydelige Knuder og Papiller; det udvidede Endeparti af Bugbørsterne med Tværrækker af (korte) Torne.
H. nodosa (Sars)
H. Ørstedii Mgrn.
 Mgrn. 1865, p. 61—64.
 Théel. op. cit. p. 7.
- 9) Enten alle eller en stor Deel af Bugbørsterne med en Tand under Spidsen eller med 2-kløvet Spids:
- 12) Ryglplader i Randen og paa Overfladen tæt besatte med lange Cilier; (endeel af Bugbørsterne dybt tokløvede i Spidsen) . . . . . *H. villosa* (Mgrn.)
 Mgrn. 1865, p. 79—80.
- 12) Ryglplader uden eller med korte og spredte Cilier:
- 13) Bugbørster deels med, deels uden Tand under Spidsen:
- 14) Ryglpladerne vise under Mikroskopet meget faa og smaa Knuder, ingen Cilier.
H. glabra Mgrn.
 Mgrn. 1865, p. 73.
- 14) Ryglpladerne forsynede med Cilier, vise under Mikroskopet talrige mindre samt endeel større brune, spidse Torne . *H. aspera* (A. Hansen.)
 N. M. f. N., B. 24, 1879, p. 1.
 ? Théel. op. cit. p. 10.
- 13) Bugbørster alle eller næsten alle med en Tand under Spidsen:

- 15) Tandens kort eller middellang (gaaer flere Gange op i den bøiede Endedeel); Børstens udvidede Endeparti med i Tværrækker ordnede Smaatorne . . . . . *H. imbricata* (L.)

H. impar (Johnst.)

Mgrn. 1865, p. 66, p. 71.

- 15) Tandens lang og smal (gaaer kun lidt over en Gang op i den bøiede Endedeel); Børsterandene i det udvidede Endeparti med en enkelt Længderække af Torne.

H. Ljungmanni (Mgrn.)

Mgrn. 1867, p. 11.

De øvrige indenfor denne Afdeling beskrevne nordiske Former ere: *H. finmarchica* (Mgr.) (op. 1867 p. 13), *H. clavigera* (Sars) (Nyt Mag. for Naturv. XII, p. 294), *H. glaberrima* (A. Hansen) (op. cit., 1880, p. 227), *H. assimilis* (A. Hansen) (1880, p. 225), *H. islandica* (A. H.) (1879, p. 2), *H. spinulosa* (A. H.) (1880, p. 225), *H. foraminifera* (A. H.) (1880, p. 225) og *H. (Eupolynoë) occidentalis* (M'Intosh) (Annals. nat. hist. 1874, p. 264, Transact. Linnæan Soc., 2 S., Vol. 1, Zool., 1879, p. 501). *H. finmarchica* afviger fra *H. Sarsi* ved kortere og tykkere Bugbørster. *H. clavigera* har Børster som *H. imbricata*, men ligner i Rygladernes Forsyning med Knuder nærmest *H. Ørstedii*. Endskjøndt Sars siger, at Ryggen er helt dækket af Pladerne, henføres den dog af Storm, der mener at have gjenfundet den, til Slægten *Lagisca*, hvis væsentligste Kjendemærke er, at et mindre Antal bageste Ringe ere ubedækkede. *H. glaberrima* staaer nær ved eller falder sammen med *H. alba*. *H. occidentalis* synes at falde sammen med *H. villosa*. De øvrige 4 Arter bør indtil Videre henføres under *H. Ørstedii*.

Lepidonotus:

Rygladerne meget ujævne paa Grund af smaa Tuberkler, deres yderste og bageste Rand tæt cilieret . . . *L. squamatus* (L.)

Mgrn. 1865, p. 56.

Nychia:

Rygplader forsynede med to Slags Legemer: talrige, smaa, næsten kølleformede, i Spidsen med talrige Grene, samt en enkelt Række (2---5) meget store, næsten kugleformede, igjen besatte med det mindre Slags . . . . . *N. globifera* Sars
Forh. Vid. Selsk., Christiania 1872, p. 95.

Rygplader kun forsynede med smaa Legemer:

Foruden mindre, enkelte Legemer findes større med 2- eller oftest 4-grenet Spids, hvis 2-kløvede Grene ere ndadbøiede; Bugbørster med brede Rækker af lige lange Torne . . . *N. cirrosa* Pall.
Mgrn. 1865, p. 57-58.

De i Spidsen 2-, 3- eller (sjeldnere) 4-kløvede Smaalegerner med i Spidsen hele, næsten oprette Grene; Bugbørster med smalle Rækker af Torne, som ere længst i Randen . . . *N. Anondseni* Mgrn.
Mgrn. 1867, p. 5.

Bylgia:

Hovedlap fortil uden de to sædvanlige spidse Fremspring; Rygplader ganske glatte med yderste og bageste Rand cilieret.

B. elegans Théel.
op. cit. p. 21.

Melenis:

Rygplader gjennemsigtige, glatte, bløde . . . *M. Lovéni* Mgrn.
op. cit. 1865, p. 78.
Théel op. cit. p. 22.

Hermadion(?):

Rygplader meget tynde, hindeagtige, glatte, kun i Randen med nogle faa mikroskopiske Papiller . . . . . *H. hyalinus* (Sars)
op. cit. 1872, p. 96.

Leucia:

Rygpladernes bageste Halvdeel besat med runde eller kegleformede, haarde, krystalklare, hvide Knuder, forsynede med talrige Pigge . . . . . *L. nivea* (Sars)
Nyt Mag. Nat. XII, p. 291.
Storm op. cit. 79, p. 33.

Dasylepis:

Rygplader overalt med langstrakt kegleformige Torne med heel eller tokløvet Spids, de bageste længere end de forreste.

D. asperima (Sars)
Vid. Selsk. Forh., Christiania 1860, p. 59.

Alentia:

Hovedlappens bageste Deel dækket af en halvmaaneformig Skjærm; Rygplader af en ejendommelig celled Bygning, forsynede med smaa Torne med trekløvet Spids . . . . . *A. gelatinosa* (Sars)
Mgn. 1865, p. 81.

Polyuö:

Rygplader bløde, glatte; naar undtages de første 8 Ringe, findes paa Rygsiden af hver, Plader manglende, Ring 3 Tuberkler, af hvilke den midterste er mindst; Ringe 70—180.

P. scolopendrina (Sav.) Mgn.
Mgn. 1865, p. 82.

Euipo:

Hovedlap med tydelige Öine, fortil uden et spidst Fremspring paa hver Side; Bugbørsternes Rand med Takker; Legeme med c. 100 Ringe . . . . . *E. Kiurbergi* Mgn.
op. cit. 1865, p. 83.

Hovedlap uden tydelige Öine, fortil med det sædvanlige spidse, Fremspring paa hver Side; Bugbørsternes Rand med smalle Torne; Legeme med c. 50 Ringe . . . . . *E. Torelli* (Mgn.)
op. cit. 1865, p. 84.
A. Hansen 1880, p. 226.

Endelig maa endnu nævnes, at Storm (op. cit. 1879, p. 34) omtaler en af ham funden, ikke navngiven Form, der synes at maatte danne en ny Slægt, men af hvis Bygning der kun gives Antydninger. Kun den forreste Trediedeel af Legemet er dækket af Rygpladerne; Bugbørsterne ligne i Bygning dem hos *H. nodosa*, hvorimod Rygbørsterne skildres som tosidig sværdformede.

Acoëtida.

Store, smalle, langstrakte, nedtrykte Former med et stort Antal (100—185) Ringe, som afvekslende (2, 4, 5, 7, 9 . . .) bære Rygplader i hele Legemets Længde, hvilke dog i en større eller største Delen af denne ikke dække Ryggens hele Bredde. Den lille Hovedlap bærer et Par stilkede Öine og 5 Vedhæng: 3 smaa Følere, af hvilke de yderste udgaae under Öienstilkene, og 2

lange, tilspidsede Palper. Den første, kun med sine fremadrettede Sidedele udviklede, Ring bærer paa hver Side 2 korte Følercirrer samt et Bundt haarformige Børster. Anden Rings Bugcirrer meget længere end de øvrige. Paa hver Side en Række enkelte, ikke stærkt fremtrædende Parapodier, som bære 3—4 forskellige Slags usammensatte Børster. Rygcirrer kun paa de Ryglader manglende, Bugcirrer paa alle Ringe. Svælg udkrængeligt, i Randen forsynet med Papiller, af hvilke den midterste foroven og forneden er temmelig lang, følerformig. To Par lodret stillede, hageformigt bøiede, mod hverandre virkende Kjæber. Tarmkanal forsynet med sækformige Udvidelser. Løve i tykke, flaskeformige Leerrør.

Slægt: *Panthalis* Kinb.

Kun de 3 første Par Ryglader, som dække hverandre bagfra fortil, optage hele Ryggens Bredde; 3 forskellige Slags Børster: lige, i Spidsen med en Haarkost forsynede, længere¹⁾ meget bredere, noget bøiede, foroven paa den ene Side med en Haarkam, hvis Haar tiltage i Længde opefter, samt tynde, stærkt tilspidsede, med tornede eller takkede Rande.

Art: *P. Oerstedii* Kinb.

Mgrn. 1865, p. 85.

Parrede Følere meget længere end Øienstilkene; Ryglader glatte.

Sigalionidæ.

Langstrakte, smalle, noget nedtrykte, middelstore, større eller temmelig smaa, af et oftest stort (50—300) Ringtal bestaaende Former, forsynede med, Ryggen i hele dens Længde, men undertiden ikke i hele dens Bredde dækkende, Plader, som kun i Legemets forreste Del findes paa hveranden Ring, senere (hos de nordiske Former fra 22de eller 26de Ring) paa alle Ringe (1, 3, 4, 6, 8 . . . . . 22, 23 . . .). Den lille, i Almindelighed 4 Øine bærende,

¹⁾ Disse synes efter Kinbergs Figur at mangle paa de pladebærende Parapodier.

Hovedlap, er forsynet med en (sjelden manglende) uparret Føler samt 2 lange, tilspidsede, Palper. De parrede Følere¹⁾ mangle, derimod findes hos de fleste Former paa disses Plads 2, fra en fælles (en Deel af Hovedlappen overlædende) Membran udspringende, temmelig korte, mere eller mindre følerlignende, flade eller skeformige, fimrende Legemer. Den første, kun med sine fremadrettede, foran Hovedlappen ragende Sidedele, udviklede Ring, som undertiden er børsteløs, men oftest bærer lange Haarbørster, kan undertiden bære flere end 2 Følercirrer (3—4), hvilket da hidrører fra Tilstedeværelsen af lignende, men stærkere udviklede, traadformige Vedhæng, som findes paa de øvrige Parapodier. Anden Rings Bugcirrer meget længere end de øvrige. Paa hver Side en enkelt Række mere eller mindre tydelig togrenede, med Samlinger af kortere eller længere, papil- eller traadformige Vedhæng forsynede Parapodier, hvis Ryggren bærer haarformige Børster med takket eller tornet Rand, Buggrenen enten lutter sammensatte eller desuden et Bundt usammensatte Børster. Rygcirrer mangle ganske (eller optræde i ethvert Tilfælde aldrig paa de Plader bærende Parapodier); men paa deres Plads findes hos de fleste Former paa alle Segmenter cirrelignende, dog ikke tilleddede og i deres Bygning forøvrigt fra Cirrer forskjellige, paa den nedre Rand fimrende, Gjæller. Disse ere gjerne ledsagede af, paa Parapodiernes øvre Rand i et Tal af 1—4 optrædende, som smalle Lister eller paa anden Maade formede, med Fimrehaar forsynede Legemer. Bugcirrer paa alle Ringe. Det udkrængelige, i Randen med Papiller besatte, Svælg bærer to Par lodret stillede, hageformigt bøiede, mod hverandre virkende Kjæber. Tarmkanal forsynet med sækformige Udvidelser.

Oversigt over Slægterne:

Rygpladerne lade et smalt Midtparti af Ryggen ubedækket; Hovedlap uden flade følerlignende Fremspring ved Grunden af den upar-

¹⁾ Maaske kunne de smaa, uparrede Vedhæng hos *Sigalion* (Aud. & Edw.) Kinb. betragtes som virkelige Følere.

rede Føler; første Ring børsteløs med 2 Følercirrer paa hver Side: (alle Bugbørster sammensatte med middellangt, bøiet Endeled og enkelt Spids). Mindre Former . . . . . *Pholoë* Johnst.

Rygpladerne dække hele Ryggens Bredde; Hovedlap med flade, følerlignende Fremspring ved Grunden af den uparrede Føler; første Ring børstebærende, med 3—4 Følercirrer; større Former:

Bugbørster af 2 Slags: usammensatte, hvis noget udvidede Endeparti har tandede Rande, samt sammensatte, hvis Endeled i de fleste er totandet, i nogle faa tilspidset.

Sthenelais Kinb.

Bugbørster alle sammensatte med langt, smalt tilspidset eller haarformig udtrukket Endedeel . . *Leanira* Kinb.

Arter:

Pholoë:

Rygpladerne paa og indenfor den ydre og bagre Rand cilierede; Parapodier i Spidsen med smaa Papiller . . . . . *P. minuta* Fabr.
Mgrn. 1865, p. 89.

*Sthenelais*¹⁾:

Bugbørsternes Endeled uden ledformige Indtryk; Parapodierne med 6—10 cirreformige Cilier . . . . . *S. Idunæ* (Rathke).
Mgrn. op. cit. 1865 p. 87.

Leanira:

Parapodier med mange tynde traadformige Papiller.

L. tetragona Orst.

Mgrn. op. cit. 1865, p. 88.

M'Intosh har fundet en Form i det nordlige Atlanterhav (55° N. B.), som han først antog for en *Leanira* (Proc. R. Soc. Vol. XXV, 1877, p. 216), men som han senere har beskrevet (Transact. Linn. Soc. 1879 p. 501) under Navnet *Eusthenelais abyssicola*. Den skal afvige fra *Leanira* i, at de nederste Bugbørster have en lang traadformig Spids og de øverste mindre tydelige Tværintryk. Ved at undersøge flere, fra forskjellige Lokalteter hidrørende, norske

¹⁾ Med Hensyn til Forholdet mellem *Sthenelais* og *Sigalion* se Claparède: Mém. Soc. Physique, 19,1, p. 396.

Exemplarer af *L. tetragona*, har jeg imidlertid paa en stor Deel af Bugbørsterne fundet en lige saa lang haarformig Spids, som imidlertid først sees tydeligt ved en stærkere Forstørrelse, og Tværandtrykkene ere paa en Deel af de øverste Børster meget utydelige eller mangle ganske. Denne Form maa derfor henføres til *Leanira tetragona*.

Phyllodoceidæ.

Mere eller mindre langstrakte, smalle, noget nedtrykte Former af, over eller under Middelstørrelse og som oftest med et temmelig stort Ringantal (40—220). Den lille, i Almindelighed to Øine bærende, Hovedlap er forsynet med 4—5, oftest korte Følere, af hvilke de 4 ere anbragte parviis paa Hovedlappens forreste Rand. Naar den nparrede Føler er tilstede, sidder den i eller bag Hovedlappens Midte. Hos flere af de Former, der mangle den (*Phyllodoce*, *Eteone*), sidder bag Hovedlappen en lille, undertiden i en Grube tilbagetrækkelig Papil. Bag Hovedlappen findes paa hver Side 2—4 kortere eller længere Følercirrer, hørende respective til 1—3 Ringe, som dog ikke altid ere tydelig udviklede, idet de paa forskjellig Maade kunne smelte sammen med Hovedlappen eller med hverandre indbyrdes. Som Rettesnor kan i saa Henseende tjene, at det første Børstebundt med sammensatte Børster (naar maaske undtages den afvigende *Chaetoparia*) optræder paa 3die Ring¹⁾, hvorimod der findes enkelte Haarbørster indesluttede i Basaldelen af 2den Rings Følercirrer. Hos enkelte Former findes, udgaaende fra Hovedlappens bageste Deel, to bladformige Vedhæng, som maa opfattes som de dorsale Følercirrer til den her med Hovedlappen sammensmeltede første Ring (se Overs. over Slægterne). Paa hver Side af Legemet findes kun en enkelt Række af tydeligt udviklede, sammensatte Børster bærende Parapodier samt en dobbelt Række af mere eller mindre vel udviklede, blad-, plade-

¹⁾ Dette gjælder i det Mindste for de nordiske Former.

eller undertiden næsten papilformige Vedhæng. Medens det øverste af disse altid sidder over Parapodiet, kan det nederste, som hos enkelte Former er delt i to, enten sidde under eller bag Parapodiet. Hos enkelte Former kan der dog optræde et, i Basaldelen af Rygbladet mere eller mindre skjult, dorsalt Børstebundt, bestaaende af en Støttenaal og nogle faa haarformige Børster. De sammensatte Børster have et langt, smalt, tilspidset Endeled med fint tandet Rand. Cirrer mangle som saadanne; men de førømtalte Blade maa betragtes som omdannede Cirrer. Sidste Ring ender med et Par blad- eller traadformige Vedhæng. Et stærkt udviklet, udkrængeligt Svælg uden Kjæber, men i udkrænget Tilstand ofte udvendigt forsynet med mere eller mindre talrige og paa forskjellig Maade ordnede Papiller.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Hovedlap sammensmeltet med de, 4 Par Følercirrer bærende, 3(?) Ringe til et hovedlignende Parti, som paa sin Rygside bærer paa hver Side 3 Tværrækker af eiendommelige, usammensatte Børster: en i Hovedlappens Midtlinie, indenfor 1ste Par Følercirrer, med den tilsvarende fra den anden Side sammenstødende, samt to indenfor hver Siderand, respektive indenfor 1ste—2det og 3die—4de Par Følercirrer . . *Chaetoparia* Mgrn.
- 1) Hovedlap ikke sammensmeltet med de, Følercirrer bærende, Ringe til et, 4 Par Følercirrer og 3 Par Børsterækker bærende Parti:
  - 2) I Rygbladenes Basaldeel er enten ganske eller deelviis inde-sluttet et tyndt Bundt af usammensatte Haarbørster med en Støttenaal; fra Hovedlappens bageste Deel udgaa to tydelige frie, bladformige Vedhæng; nederste Parapodie med to Blade: et større bageste og et mindre nederste; (1ste, Følercirrer bærende, Ring sammensmeltet med Hovedlappen):
  - 3) Rygbladene skarpt sondrede fra den børstebærende Basaldeel, store, pladeformige, dækkende hele eller største Delen af Ryggens Bredde; 4 Par Følercirrer.

Notophyllum Ørst.

- 3) Rygbladene ikke afsatte fra den børstebærende Basal-deel, svagt udviklede i Form af smaa trekantet-afrundede Lapper, som ikke dække nogen Deel af Ryggen; 2 Par Følercirrer . . . . . *Trachelophyllum* n. g.
- 2) Intet øverste Bundt af usammensatte Haarbørster med Støtte-naal; ingen frie, bladformige Vedhæng til Hovedlappens bageste Deel; kun et enkelt Blad under eller bag Parapodiet:
- 4) Hovedlap med 5 Følere; (4 Par Følercirrer):
- 5) Første Ring sammensmeltet med Hovedlappen, fra hvis bageste Deel første Par Følercirrer udgaa; Snabel næsten glat . . . . . *Eumida* Mgrn.
(Syn. pp. *Sige.*)
- 5) Første Ring fri: Snabel tæt besat med Papiller.
Eulalia (Sav.) Mgrn.
- 4) Hovedlap med 4 Følere:
- 6) Følercirrer 4 Par; Rygblade store, oftest dækkende en større eller mindre Deel af Legemets Sider:
- 7) Første Ring sammensmeltet med Hovedlappen, fra hvis bageste Deel derfor 1ste Par Følercirrer udgaa:
- 8) Bag Hovedlappen en lille rund Papil; 2 rudimentære Nakkevedhæng, dannende Udbugtninger fra Hovedlappen; Bugbladet kun dækkende en Deel af Parapodiet . *Phyllodoce* (Sav.) Mgrn.
- 8) Bag Hovedlappen ingen Papil; ingen rudimentære Nakkevedhæng; Bugbladet dækkende hele Parapodiet . . . . . *Genetyllis* Mgrn.
- 7) Første og anden Ring sammensmeltede med hinanden, adskilte fra Hovedlappen og tilsammen bærende 3 Par Følercirrer; (Rygbladene dække en stor Deel af Ryggen) . . . . . *Anaitis* (Mgrn.)
- 6) Følercirrer 2—3 Par; Rygblade smaa, ikke dækkende nogen Deel af Ryggen:

- 9) Følercirrer 3 Par; første og anden Ring frie, bærende resp. et og to Par Følercirrer.

Mystides Théel.

- 9) Følercirrer 2 Par, øverste Par tilhørende første, nederste Par anden Ring, som er sammensmeltet med første og undertiden kun svagt adskilt fra Hovedlappen; (mellem Hovedlappen og første Ring en lille, i en Grube tilbagetrækkelig Papil).

Eteone (Sav.) Mgrn.

(Syn. pp. *Mysta*)

Inden jeg gaaer over til at give en Oversigt over Arterne, maa jeg først med et Par Ord omtale et Par, af Malmgreen opstillede, Slægter: *Mysta* og *Sige*. Den første er baseret paa, at Snabelen paa sin sidste Halvdeel paa hver Side har en Længdekam af bladformige Papiller. Hos Malmgreens Original Exemplar er Snabelen ikke heelt udkrænget i Spidsen, og jeg skal derfor oplyse, at hos *Eteone striata* n. sp., som har en lignende Længdekam af Papiller, bøie disse i Snabelens Spidse ned og danne en Halvkreds om den nederste Rand. Da denne Snabelens eiendommelige Forsyning med Papiller tilligemed den ulige Længde af de to Følercirrer er den eneste Karakter, som adskiller *Mysta* fra *Eteone*, turde det være rigtigst, i det Mindste indtil Snabelens Bygning hos de enkelte *Eteone*-Former er bedre kjendt, at lade disse Arter blive staaende indenfor Slægten *Eteone*, saameget mere, som denne Slægtskarakter turde give temmelig usikre Grændser. Hos en ny Art, *Eteone villosa*, findes i Snabelens bagre Deel paa hver Side et bredt Længdebelte af mindre Papiller.

Hos Slægten *Sige* synes Snabelen at have en fra de øvrige *Phyllodoce*-Formers temmelig afvigende Bygning, idet den er smal, cylindrisk, ganske glat, samt noget bag forreste Rand forsynet med en Ringfure. Dette eiendommelige Udseende skyldes imidlertid kun en Beskadigelse. Hos enhver *Phyllodoce*-Form bestaaer Snabelen, saaledes som den ligger indeni Dyret, af to Afsnit: et forreste, indvendig mere eller mindre papilløst eller rynket, og et bageste

muskuløst. Paa Grændsen mellem de to Afsnit findes indvendig en Ringfure. Ved en Udkrængning kommer nu det papilløse Afsnit til at vende udefter, og indenfor dette ligger saa igjen det muskuløse. Naar ved en altfor kraftig Udkrængning af Snabelen (som undertiden finder Sted, naar Dyret lægges i Spiritus) Forbindelsen mellem det papilløse Afsnit og Munden brister, og det første krænges om, faa vi ganske det Udseende af Snabelen, som vi have hos *Sige*, idet det papilløse Parti vender indefter, og vi se Ringfuren mellem de to forskjellige Afsnit. Saadanne beskadigede Snabelformer har jeg oftere seet hos *Eulalia* og *Eumida*, og da desuden vort zoologiske Museum har faaet tillaans fra Rigmuseet i Stockholm Malmgreens Originalemplarer af *Sige fusigera* (saavel som af *Myta barbata*), har jeg kunnet overbevise mig om, at det forholder sig paa samme Maade med denne Art, som saaledes maa gaa ind under Slægten *Eumida*.

Øversigt over Arterne:

Chatoparia:

I det hovedlignende Parti bestaaer første Børstegruppe af 4 Børster med kort, lidt udvidet, spydformig Endedel og meget tynd, haarformig Spids, anden af talrige boiede Børster med udvidet, bræmmet Endedel og tredie af 4 lige tornlignende Børster; Rygbladet lille ovalt, Bugbladet dækker Parapodiet. *C. Nilsoni* Mgrn. op. cit. 1867, p. 29.

Notophyllum:

Øverste Børstebundt fuldstændig skjult, repræsenteret af en Støttenaal og en eller to fine Børster; Følere og Følercirrer trinde; Rygbladet omtrent rektangulært afrundet med lige indre og bøiet ydre Rand, forsynet med et Par svage Indbugtninger.

N. foliosum Sars.
Mgrn. op. cit. 1865, p. 93;
1867, p. 19.

Trachelophyllum:

Øverste Børstebundt ragende frem af Parapodiet, med en Støttenaal og Haarbørster; Følere og Følercirrer smalt bladformige.

T. Lütkeni Lev.
(jfr. det følgende.)

Eumida:

Den forreste Læbe af Parapodiet, som løber ud i en traadformig Spids, meget (indtil $\frac{1}{2}$ Gang) længere end den bageste; Ryg- og Bugbladet teenformige, dobbelt saa lange som brede, brunt pigmenterede . . . . . *E. fusigera* (Mgrn.)¹⁾

Sige fusigera Mgrn.
op. cit. 1865, p. 100.

Den forreste Læbe af Parapodiet i Spidsen afrundet-tolappet, ikke meget længere end den bageste; Ryg- og Bugbladet ikke meget længere end brede, ikke pigmenterede . *E. sanguinea* (Orst.)

Mgrn. op. cit 1865, p. 97.

Eulalia:

I Legemets midterste og bageste Deel findes mellem de sammensatte Børster lange, usammensatte, haarformige; Rygbladet ovalt afrundet . . . . . *E. problema* Mgrn.

1865, p. 99.

Alle Børster sammensatte:

Rygbladet langstrakt-ovalt, tilspidset; Legemet ensfarvet.

E. viridis (Müller).
Mgrn. 1865, p. 98.

Rygbladet ovalt afrundet; Farve gul med 2 mørke Længdestriber nedad Ryggen . . . . . *E. bilineata* (Johnst.)

Mgrn. op. cit. 1865, p. 99.

Phyllodoce:

Da de talrige, indenfor denne Slægt opstillede, Arter kun ere adskilte fra hverandre ved saa subtile og relative Forskjelligheder i Hovedlappens og Bladenes Form, at det i en Oversigt vilde være umuligt at give en Forestilling om dem, ville vi her i Lighed med flere andre Fortattere foreløbig kun betragte dem som en enkelt Art.

Rygblade rektangulære med mere eller mindre afrundede Hjørner; Snabelens Basaldeel paa hver Side med 4—6 Længderækker af runde Papiller . . . . . *P. maculata* (L.).

Mgrn. 1865, p. 94—98;
1867, p. 20—25.

¹⁾ De af Tauber i Ann. Danica p. 89 nævnte Exemplarer af „*Sige fusigera*“ ere ved Bristning og Omkrængning af Snabelen beskadigede Exemplarer af *Eumida sanguinea*. (Se dette Arbeide p. 203). Hvorvidt den af Malm beskrevne, paa et meget lille Exemplar baserede, *E. (Sige) macrocephala* (Kgl. Vet. og Vitt. Samh. Handl. Göteborg 1874, p. 80) er en selvstændig Art, turde være tvivlsomt.

Genetyllis:

Rygblade meget brede, nyreformige med lidt bølget Rand;
Bugblade aflangt ovale . . . . . *G. lutea* Mgrn.¹⁾
1865, p. 93.

Anacitis:

Bugbladet ovalt, tilspidset, lidt længere end Parapodiet, som
i Spidsen har to afrundede Lapper: Snabel paa hver Side med en
Længdekam, dannet af en Zigzag- eller Dobbelttrække af store,
bladformige, spidse Papiller . . . . . *A. Wahlbergi* Mgrn.
A. kosteriensis Mgrn., 1865,
p. 94, 1867, p. 20.

Mystides:

Følere meget lange (c. 1/2 Gang længere end Hovedlappen),
traadformige, de bageste temmelig langt fra de forreste: Følercirrer
med temmelig lange og meget smalle Basalled . *M. borealis* Théel
op. cit. 1878, p. 35.

Eteone:

Da de talrige, indenfor denne Slægt opstillede, nordiske Arter
tildeels ere adskilte fra hverandre ved samme Karakterer som Ar-
terne af Slægten *Phyllodoce*, nemlig Hovedlappens og Bladenes
Form samt Bugbladets og Parapodiets relative Længde, trænge og-
saa de fleste af disse Arter til en grundig Revision. Mere kon-
stante Karakterer synes at kunne hentes fra Snabelens Forsyning
med Papiller, Følercirrerens relative Længde, om de enkelte Ringes
Sidedele ere afsatte fra Midten samt paa hvilken Maade, og endelig
Rygbladens Størrelse i Forhold til Ryggens Bredde. Imidlertid
foreligger kun for en Deel Arters Vedkommende Oplysninger om
det første Forhold og om de to sidste kun forsaavidt, som man
kan se det af Figurerne. Da de fleste af de for Arterne angivne
Karakterer ere altfor relative til at bruges som Adskillelsesmærker
i en synoptisk Oversigt, og da vort Museums Materiale af denne
Slægt kun er ringe, skal jeg, idet jeg foreløbig lader Spørgsmaalet

¹⁾ Det af Tauber op. cit. p. 86 omtalte Exemplar af „*Genetyllis lutea*“
er *Phyllodoce maculata*.

om de øvrige Arters Berettigelse uafgjort, kun opføre et mindre Antal, som jeg deels kjender af Selvsyn og deels paa Grund af de anførte Kjendetegns Beskaffenhed maa ansee for igjenkjendelige Arter. Imidlertid har det ikke kunnet undgaaes, at jeg af Mangel paa tilstrækkelig Kundskab har maattet indordne et Par af Arterne efter bedste Skjøn.

1) Rygblade bredere end lange, deres Bredde gaaer 2—3 Gange op i Ryggens Bredde imellem dem; paa Rygsiden af hver enkelt Ring ere Sidedelene ikke afsatte fra Midten:

2) Følercirrerne omtrent lige lange eller de øverste længst:

3) Snabel i sin forreste Deel paa hver Side med en Længdekam af bladformige, større Papiller:

4) Ryggen i hele dens Længde med 3 mørke Længdestriber paa lys Grund; paa hver Side af Snabelen en Zigzag-række af c. 14, fortil i Længde tiltagende, Papiller.

E. striata n. sp.
E. fucata et picta

Tauber Annul Danica p. 91.

4) Ryggen med 2 mindre tydelige, lysere Længdestriber paa mørk Grund; Snabel paa hver Side med en Dobbeltrække af talrige, fortil i Længde tiltagende Papiller . . . . . *E. barbata* (Mgrn.)
1865, p. 101

3) Snabel uden Længdekamme af større Papiller, stærkt rynket; Ryg uden Længdestriber . . . . . *E. flava* Fabr.
Mgrn. 1865, p. 102.

2) De nederste Følercirrer tydeligt længere (og bredere) end de øvre:

5) Hovedlap (meget) længere end bred; i den største bageste Deel af Ryggen med en Længderække af mørke Pletter; (de bageste Rygblade næsten halv saa brede som Ryggen).

E. maculata Ørst.
Ann. Danic. Conspectus p. 29.

5) Hovedlap bredere end lang; Ryggen i Legemets forreste Trediedel med 3 Længderækker af mørke Pletter paa lys Grund . . . . . *E. fucata* Sars
Bidr. t. K. 1873, p. 26.

1) Rygbladene længere end brede eller saa lange som brede, deres Brede gaaer (respektive i Legemets bageste og forreste Deel) 4—10 Gange op i Ryggens Brede imellem dem; paa Rygsiden af hver enkelt Ring Sidedelene ofte afsatte fra hinanden:

6) De øverste Følercirrer dobbelt saa lange som de nederste; Snabel henimod Spidsen paa hver Side med en enkelt Række af c. 7¹ (?) ligestore, bladformige Papiller (desuden overalt besat med meget smaa Papiller). . . . *E. papillifera* Théel²)
Op. cit. 1878, p. 33.

6) Følercirrerne omtrent lige lange (korte); Snabel enten uden eller med spredte eller i brede Længdebelter ordnede større Papiller:

7) Papiller spredte; (Hovedlap saa lang som bred).

E. arctica Mgrn.
1867, p. 27.

7) Papiller mangle eller findes i brede Længdebaand; (Snabelens Bygning ubekjendt hos *E. longa*):

8) I hver enkelt Ring ere Sidedelene ved et skarpt, buformigt Indtryk afsatte fra Midtpartiet, længere end brede; Rygblade tykke, papilformige (deres Brede $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ af Ryggens) . . . . . *E. longa* Fabr.
Mgrn. 1867, p. 27.

8) De enkelte Ringes Sidedele bredere end lange eller saa lange som brede, uden skarpt, buformigt Indtryk; Rygblade tynde:

9) Snabel uden Papiller; (Rygbladenes Brede hoist $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{7}$ af Ryggens) . . . . . *E. depressa* (?) Mgrn.
1865, p. 103.
? Théel 1878, p. 32.

9) Snabel med et eller flere brede Længdebelter af større eller mindre Papiller:

10) Et bredt Længdebaand af større Papiller paa hver Side i den største bageste Deel af Sna-

¹) Snabelen synes, at dømme efter Théels Figur, ikke at være heelt udstrakt.

²) Hvorvidt denne Art hører herhen, er usikkert.

belen; Rygbladenes Bredde $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{6}$ af Ryg-
gens . . . . . *E. villosa* n. sp.
Mysta barbata Tauber
op. cit. p. 89.

- 10) Et bredt Længdebelte af større og mindre, flade og vorteagtige Papiller indtager næsten hele Snabelens Rygside i dennes største forreste Deel; Rygbladenes Bredde høist $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{10}$ af Ryggens. *E. cylindrica* Orst. (Tab.VII, Fig. 8) Grønlands *Annulata dorsib.* p. 35.

Trachelophyllum n. g.

Lobus cephalicus antennis quinque et sub margine posteriore utrimque appendice foliiformi (cirro dorsali segmenti primi) instructus. Cirri tentaculares utrimque duo (cirri ventrales segmenti primi et secundi, quorum prius, ut in generibus *Phyllodocide*, *Genetyllide*, *Notophyllo* et *Eumida*, cum lobo cephalico confusum est). Parapodium dorsale aciculo setisque paucis capillaribus instructum, in appendicem superiorem minutam crassam liguliformem, a parapodio haud distinctam, transiens. Parapodium ventrale setas compositas gerens, appendicibus binis foliiformibus instructum, altera posteriore et exteriore magna, altera interiore minuta.

T. Lütkeni n. sp.

(Tab. VII, Fig. 1—5.)

Lobus cephalicus inverse cordiformis, oculis duobus magnis antennisque elongate foliiformibus instructus, quarum quattuor minores paulo ante medios margines laterales, impar, longitudinem lobi cephalici æqvans, paulo ante marginem posteriorem lobi cephalici affixa. Appendices posteriores lobi cephalici marginibus et apice nigropunctatis. Cirri tentaculares ex articulo basali magno et parte elongate foliiformi, antenna impari paulo longiore et latiore, compositi. Parapodia dorsalia in segmentis anterioribus c. decem cum

appendice superiore plane confusa, ligulas crassas elongatas formantia, in corpore cetero magna compressa quadrangularia, supra in ligulam crassam triangulari-rotundatam, a parapodio haud distinctam, transeuntia, in anteriore parte corporis antice et introrsum, in posteriore vero parte postice et introrsum vergentem. Appendix posterior parapodii ventralis magna, tennis, caduca, elongate ovata, supra rectangulari-rotundata; appendix inferior minuta, latitudine altitudinem plus quam bis æqvante. Color animalis in spiritu asse-rvati albidogriseus, singulis segmentis punctis minutis nigris, in series transversales 1—2 dispositis, instructis. Dua exemplaria hujus speciei in freto Alversund ad Bergen (Norvegiæ) a coll. Transtedt capta sunt. Longit. exemplaris maximi 37^{mm}, latit. 3^{mm}. Segmenta 80 (segmenta posteriora desunt).

De to fra Hovedlappens (Fig. 2 a) bageste Deel udgaaende, bladformige Vedhæng maa uden Tvivl opfattes som de dorsale Vedhæng til første Ring, som her er gaaet op i Hovedlappen, og hvis ventrale Vedhæng danne første Par Følercirrer. Dette fremgaaer ikke blot af deres Stilling, men ogsaa af deres Lighed med de tilsvarende dorsale Vedhæng til de nærmest følgende Ringe, som kun afvige fra dem ved at være noget mere langstrakt-tungeformige. Hos *Notophyllum* (Fig. 5) har jeg fundet et Par lignende Vedhæng, som, mærkeligt nok, ere blevne oversete af de tidligere Undersøgere; men hos denne Slægt ere de dorsale Vedhæng til anden og tredje Ring ligesom de ventrale til første og anden blevne til trinde, langstrakte Følercirrer. Hos *Phyllodoce* (Fig. 4) endelig, hvor første Ring ligeledes er gaaet op i Hovedlappen, og som i Henseende til Følercirrer forholder sig som *Notophyllum*, har jeg ligeledes fundet to, fra Hovedlappens bageste Deel udgaaende og hos vel bevarede Exemplarer tydeligt, om end ikke skarpt, afsatte, korte og brede, afrundede Udbugtninger, som svare til disse Nakkevedhæng. Derimod har jeg hos de Exemplarer af *Eumida*, jeg har havt til Undersøgelse, ikke kunnet se disse Dannelser, hvorimod man efter Malmgreens Afbildning af *Eumida sanguinea* skulde tro, at de der maatte findes. Medens hos de fire nys nævnte

Slægter første Ring er gaaet op i Hovedlappen, er hos *Eulalia* denne fri. Hos *Eteone* synes de to Par Følercirrer at udgaa fra en enkelt første Ring; men ved en nærmere Undersøgelse viser denne sig i Virkeligheden dannet ved en Sammensmeltning af første og anden Ring, som hver bærer et Par Følercirrer, af hvilke øverste Par tilhører første, nederste anden Ring. Hos *Anaitis* endelig er første og anden Ring ligeledes sammensmeltede med hinanden og bærer første 1 og anden 2 Par Følercirrer, medens det fjerde Par bæres af tredje Ring. Efter denne Betragtningssmaaade ville vi altsaa faa en anden Betegnelse for de første Ringe, end den af Malmgreen brugte, idet t. Ex. den første tydelige Ring hos *Phyllodoce* svarer til den anden hos *Eulalia* o. s. v. Med denne Opfattelse stemmer det ogsaa overens, at hos alle de af mig undersøgte *Phyllodoce*-Former de første sammensatte Børster findes paa den Ring, som efter min Opfattelse er den tredje, medens mere eller mindre rudimentære Haarbørster kunne være indesluttede (t. Ex. hos *Phyllodoce*) i Basaldelen af anden Rings Følercirrer. Foruden i Besiddelsen af de ejendommelige Nakkevedhæng ligner *Trachelophyllum* fremdeles *Notophyllum* i at have dorsale Haarbørster, som synes at være noget stærkere udviklede end hos denne; men Forholdet mellem den børstebærende Parapodiedeel og Rygvedhængen er ganske det Omvendte af, hvad der er Tilfælde hos *Notophyllum*. Naar undtages i de første c. 10 Ringe, i hvilke Parapodiet og Vedhængen ere ganske sammensmeltede til en langstrakt, temmelig tyk Tunge, ere Parapodierne ellers meget store og løbe foroven ud i en trekantet-afrundet, tyk, bladformig eller tungeformig Lap, som vel ikke er adskilt fra Parapodiet, men dog tydelig nok ved sin Form og sin noget skraa Stilling svarer til det sædvanlige Rygblad. Hos *Notophyllum* er tvertimod Parapodiet lille og tydeligt sondret fra det store Rygblad. Endelig skal endnu fremhæves, at, hvad Malmgreen i Beskrivelsen af *Notophyllum* betegner som „mamilla“, er et lignende indre Blad, som det, der findes i Parapodiet hos *Trachelophyllum*.

Eteone striata n. sp.

(Tab. VII, Fig. 6.)

(Syn. *E. fucata* Sav., Tauber, *E. picta* Quat., Tauber.)

Corpus haud depressum, dorso convexo, ventre plano. Lobus cephalicus latitudine longitudinem superans. Cirri tentaculares superiores inferioribus plus quam dimidio longiores. Partes laterales segmentorum a parte media non distinctæ. Appendices dorsales latiores quam longiores, late rotundatæ, parapodiis primis exceptis, ubique fere æque magnæ, latitudine tertiam partem latitudinis dorsi æqvantes. Appendices ventrales parte setifera paulo longiores. Proboscis exserta, ubique papillis minimis dense sparsa, in anteriore parte utrimque serie longitudinali papillarum majorum 12—13, posterioribus paucis exceptis, elongate foliiformium prætereaque sub margine inferiore utrimque papillis ejusdem formæ 4—5 (quarum 2—3 interiores ceteris minores) instructa, cum ceteris angulum rectum itaque in parte inferiore proboscidis seniorbem, medio tamen interrupto, formantibus. Color flavus, dorso in tota longitudine animalis fasciis tribus longitudinalibus violaceo-fuscis picto, quarum singulæ e serie macularum¹⁾, lineis transversis angustis modo interruptarum, formatae. Longit. exemplaris maximi 65^{mm}, Lat. 3^{mm}. Kattegat, Øresund (Daniæ).

Eteone villosa n. sp.

(Tab. VII, Fig. 7.)

(Syn. *Mysta barbata* Tauber. Ann. Dan. p. 89.)

Corpus depressum. Lobus cephalicus latitudine longitudinem æquans. Cirri tentaculares breves, æque longi. Partes laterales segmentorum a parte media plus minusve distincte sejunctæ. Appendices dorsales parvæ, longiores quam latiores, plus minusve elongate ovatae, postice magnitudine accrescentes, latitudine in anteriore

¹⁾ Appendices dorsales maculis similibus instructæ fuisse videntur.

parte corporis sextam, in posteriore vero parte c. quartam partem latitudinis dorsi æqvante. Appendices inferiores parte setigera paulo longiores. Proboscis exserta, parte quarta anteriore excepta, utrimque fascia lata longitudinali (quartam fere partem peripheriæ proboscidis æqvante) papillarum majornm instructa.

Longit. ?, Lat. 1^{mm}. Frederikshavn et Lillebelt (Schiødte).

Alciopidæ.

Snart meget langstrakte, smalle, cylindriske, snart mere korte og nedtrykte, glasklare Former af eller over Middellængde og med et stort Ringantal (indtil c. 250). Hovedlappen, som faar en betydelig Bredde (ofte bredere end Legemet) paa Grund af de to overordentlig store, stærkt fremspringende, høit udviklede, høirøde Øine, bærer 5, som oftest meget korte, Følere, af hvilke de 4 ere anbragte parviis paa hver sin Side af Hovedlappens forreste Rand; den 5te, som er endnu mindre og ofte kun tilstede som en lille fremspringende Knub, sidder enten imellem dem eller noget længere tilbage. Bag Hovedlappen følger et forskjelligt Antal (3—8 Par) temmelig korte (i Almindelighed dog længere end Følerne) Følercirrer. De enkelte, disse bærende Ringe ere snart meget korte, snart vel udviklede og bære snart kun et enkelt, snart et dobbelt Par. Paa hver Side findes en enkelt Række langstrakte, tilspidsede Parapodier, som ofte i Spidsen ere forsynede med 1 eller 2 korte, cirrelignende Vedhæng og bære sammensatte eller usammensatte, vifteformigt stillede Børster. Hvert Parapodie er foroven forsynet med et større, forneden med et mindre, tyndt Blad af forskjelligt Omfang. Hos Hunnerne er et mindre Antal (2—4) af de forreste Parapodier omdannet paa en egen Maade, idet Ryg- eller Bugbladet er stærkt fortykket og pigmenteret. Børsterne ere enten haarformige eller have et langt, tyndt, bajonetlignende Endblad. Lidt bag og indenfor Parapodierne findes, enten kun paa Rygsiden eller ogsaa tillige paa Bugsiden, stærkt fremtrædende, halvkugleformige eller langstrakte, mørkebrune eller røde Sække,

de saakaldte Segmentalkjertler, hvis Betydning er ubekjendt. Det mere eller mindre langstrakte, cylindriske, udkrængelige Svælg er paa sin forreste Rand forsynet med Papiller, af hvilke to i Form og Størrelse afvige fra de andre og undertiden optræde som to lange, følerlignende Fremspring. Pelagiske Former med stor Udbredning, hvis Larver (som mangle den uparrède Føler) i det mindste tildeels snylte hos Ribbegopler (*Ctenophoræ*).

Slægt: *Nauphanta* Greef.

Hovedlap ikke springende frem over Øinene; Parapodiet med 2 cirrelignende Fremspring paa den yderste Spids og sammensatte Børster. Snabel indvendig uden Kalkspidser, fortil med to følerlignende Fremspring.

Art: *N. celox* Greef.

(Tab. VII, Fig. 9.)

Nova Acta Naturæ Cur., 39 B., 1877, p. 69.

Følercirrer 3 Par¹⁾; Rygblade store og brede; hos Hunnerne er Bugbladet paa 3die, 4de, 5te og 6te Parapodie (hvis Rygblad er vel udviklet) fortykket og pigmenteret. Temmelig kort og bred Form.

Et Exemplar fra Færøerne (60° 59' N. Br.—14° V. L., Holbøll) og et fra Nordsøen. Medens denne Art hidtil kun er kjendt i et Par Exemplarer fra de canariske Oer, findes i Kjøbenhavns Universitets zoologiske Museum talrige Exemplarer fra Atlanterhavet og det indiske Ocean.

Nephtyda.

Store eller middelstore, temmelig langstrakte, i Gjennemsnit firkantede, lidt nedtrykte Former med et stort Ringantal. Langs Bugsidens Midte findes et smalt indtrykt Parti, og paa Rygsiden er i de enkelte Ringe Sidedelene tydeligt afsatte fra Midtpartiet. Den lille, flade, 5-kantede, i Almindelighed²⁾ øienløse Hovedlap bærer

¹⁾ Greef angiver feilagtig Følercirrerens Antal til 4 Par.

²⁾ En ny *Nephtys*-Slægt i Kjøbenhavns zool. Museum er forsynet med 4 lindsebærende Øine.

2—4 meget korte, smalt kegle- eller næsten traadformige Vedhæng, af hvilke, naar der findes 4, de 2 forreste udgaae paa hver sin Side af Hovedlappens forreste Rand, medens de 2 andre sidde lidt længere tilbage og lidt under Siderandene. Hovedlappens bageste Rande løbe sammen i en Spids og bære paa hver Side et lille rundt, glindsende Fremspring (af Ehlers tydet som et Øie). Første Ring meget smal, dens Parapodier paa hver Side liggende bag hinanden (Bugparapodiet forrest), børstebærende og med rudimentære Blade, som undertiden kunne være forlængede til korte Følercirrer. Stor Afstand mellem Bugparapodierne paa første og anden Ring. Dobbelte Parapodier med stor Afstand mellem Ryg- og Bugsidens. Det enkelte Parapodie sammentrykt, forsynet med 2 oftest parallelle Lag af mere eller mindre stærkt udviklede, tynde Blade. Medens det forreste Lag kan være mere eller mindre dybt deelt i to Blade, er det bageste næsten altid et enkelt Blad, som ofte (eller altid) er foldet om paa Parapodiets Forside (i de øvre Parapodier skeer Omfoldningen nedenfra, i de nedre ovenfra). Ved Grunden af det bageste Blad findes i begge Parapodier et kort, cirrelignende Vedhæng, og under det øverste af disse udgaaer et meget større nedhængende, udad- eller indadbøiet ligeledes cirrelignende, som Gjælle tydet Vedhæng. Hvert Parapodie er forsynet med to Lag af vifteformigt stillede, enkelte, tilspidsede Børster. De længste af disse, som under en lang, tynd Spids have et mere udvidet, i Randen med smaa Torne forsynet Parti, findes mellem de to Bladlag, medens de kortere og stivere, som paa den ene Flade ere forsynede med smaa Tværlister, sidde foran det forreste Bladlag. Udenfor Spidsen af Støttenaalen, som ender i det forreste Bladlag i eller lidt indenfor Randen og i de tokløvede Blade i Kløvningen, findes en rød, øielignende Pigmentplet. En, sjældent to Analcirrer. Det udkrængelige, oftest tøndeformige Svælg, hvis Munding er lodret, er i Randen af det forreste smallere Parti forsynet med to Kredse af bag hverandre stillede og fra en fælles Basis udgaaende, tilspidsede Papiller og et Stykke bag dem i et kort Afsnit med. i Længde- og Tværrækker stillede, korte, traadformige Papiller. Et

Stykke indenfor Munden findes paa hver Side en lille brun, tornlignende Kjæbe. Disse Former leve i Sandet eller lignende løs Havbund, i hvilken de kunne grave ved kraftige Udstødninger af deres Svælg.

Slægt: *Nephtys* (Cuv.).

Hovedlap forsynet med 4 korte, enkelte Følere: en enkelt Analcirre.

Øversigt over Arterne:

De nordiske (og formodentlig ogsaa de udenlandske) Former af denne Slægt ere underkastede en betydelig Variation, og de paa tilsyneladende meget forskjellig Bygning af Parapodiebladene opstillede Arter ere ved utallige Overgangsformer forbundne med hverandre. Som Følge deraf vil man hos forskjellige Forfattere finde den samme Art beskrevet paa forskjellig Maade. I den følgende Oversigt har jeg forsøgt, saavidt muligt, at sondre mellem de forskjellige nordiske Særformer:

1) Overste Parapodies bageste Blad dybt todelt; Gjællen stærkt indad snoet; (Parapodieblade svagt udviklede) . *N. Malmgreni* Théel.

N. longosetosa Mgrn. (non Orst.)

op. cit. 1865, Théel op. cit. p. 26.

1) Overste Parapodies bageste Blad helt; Gjællen lige eller med udadbøiet Spids:

2) I begge Parapodier alle Blade næsten rudimentære; Gjællen kort, lige, kun paa 10de og de nærmest tilstødende Ringe.

N. minuta Théel.

op. cit. p. 28.

2) I begge Parapodier enten bageste eller begge Lag af Blade vel udviklede; Gjællen vel udviklet med udadbøiet Spids, paa et større Antal Ringe:

3) I begge Parapodier naa de to Lag af Blade lige langt ud til Siden eller bageste overrager ubetydelig det forreste:

4) Gjællen paa hver Side med en stærkt udviklet, bladformig Rand, som er bredere end selve Gjællen; (forreste Blad enkelt, bageste stærkt ombøiet) . *N. paradoxa* Malm.

K. V. S. H. G. 1874 p. 77.

4) Gjællen uden eller med svagt udviklet bladformig Rand:

5) I begge Parapodier er forreste Lag udelt(?).

N. incisa Mgrn.

op. cit. 1865, p. 105, Théel.

op. cit. p. 25 og 30.

5) I begge Parapodier er forreste Lag dybt todelt;
(bageste Lag i nederste Parapodie paa den øverste
Rand med et lille Indsnit, som danner Grændsen
for et omklappet Parti) . . . . . *N. ciliata* (Müll.)

Mgrn. 1865, p. 104; Ehlers

Die Borstenwürmer p. 629.

3) I et eller begge Parapodier overrager det bageste Lag
betydeligt det forreste, som undertiden er rudimentært:

4) I nederste Parapodie har bageste Lag en bred Ud-
bugtning paa Undersiden (øverste bageste Lag høit
afrundet) . . . . . *N. emarginata* Malm.

op. cit. p. 77.

4) I nederste Parapodie er bageste Lag uden en bred
Udbugtning paa Undersiden:

6) I nederste Parapodie er bageste Lag ikke meget
længere end høit; i øverste Parapodie rager det ba-
geste Lag temmelig stærkt frem over eller udenfor
Parapodiet . . . . . *N. caeca* Fabr.

Mgrn 1865, p. 104,

Ehlers op. cit. p. 588.

6) I nederste Parapodie er bageste Lag mere end dobbelt
saa langt som høit; i øverste Parapodie danner det
bageste Lag et langstrakt, lavt Parti langs Para-
podiets skraa, øvre Rand . *N. Hombergi* Aud. & Edw.

Mgrn. 1865, p. 105, Ehlers op. cit. p. 619.

Glyceridæ.

Middelstore, langstrakte, næsten cylindriske Former med et
stort Antal korte Ringe, som tydelig ere deelte i 2 eller 3 mindre.

Den øienløse Hovedlap er overordentlig langstrakt, kegleformig tilspidset, deelt i et Antal (c. 10) tydelige Ringe og bærer paa sin Spids 4 korte, tynde, uleddede eller utydeligt leddede Følere. Efter Hovedlappen følger et, fra denne ikke afsat, Parapodier manglende, til de 2 første Ringe svarende, Mundaabningen forneden begrænsende, Parti, og mellem dette og Hovedlappen findes paa hver Side lidt indenfor Sideranden (maaske ikke hos alle denne Families Medlemmer) en temmelig stor, kort, tyk, afrundet Papil, som kan trækkes tilbage i en, af en ringformig Rand omgiven, Grube (se *Goniadidæ* og *Staurocephalidæ*). Følerecirrer mangle. Paa hver Side findes en enkelt Række af smaa, sammentrykte Parapodier, hvis Børster ere omgivne af to Læber, som paa forskjellig Maade kunne rage frem med frie Tunger og Flige. Over Parapodiets Basis sidder, undertiden temmelig høit oppe, en lille knopformig Rygecirre, hvorimod den nederste Parapodieffig er udviklet til et bugcirrelignende Vedhæng. Fra Parapodiets øverste Deel udgaar som oftest en enkelt, cylindrisk eller med korte, traadformige Grene forsynet, Gjælle. Børsterne kunne være enten lutter sammensatte med langt, tyndt, tilspidset Endeled, eller der optræder tillige over disse et mindre Bundt af Haarbørster. I sidste Tilfælde findes foruden den stærkere nedre tillige en svagere øvre Støttenaal. Det meget store, udkrængelige, omvendt kegleformige Svælg er i sin brede Endedeel forsynet med 4, i Kvadrat stillede, smaa sammentrykte, hageformigt bøiede, tilspidsede Kjæber, som hver under sin Grund have en Kjertel. Karsystem mangler. Det er, i Sand eller lignende løs Bund ved Hjælp af deres Svælg gravende. Former, som dræbe mindre Dyr med deres Svælg, formodentlig tildeels ved den i Kirtlerne indeholdte (giftige) Vædske.

Slægt: *Glycera* (Sav.).

Parapodierne med to Slags Børster: øverste Haarbørster, nederste sammensatte.

Oversigt over Arterne:

Parapodiets bageste Lag udelt, afrundet; forreste Lag afrundet, paa Midten med en og paa Siderne med 2 fingerformige Flige; ingen Gjælle:

Parapodier smaa og Børster korte: et Parapodie med tilhørende Børster c. $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{6}$ af Legemets Bredd.

G. capitata Ørst.

Ehlers op cit. p. 648.

Parapodier store og Børster lange: et Parapodie med tilhørende Børster af Længde med Legemets Bredd.

G. setosa Ørst.¹⁾

Grøn. Annulata p. 46.

Begge Parapodiets Lag delte, tilsammen dannende 5 (undertiden paa en enkelt nær) smalle, spidse Flige; en enkelt cylindrisk, fingerformig Gjælle . . . . . *G. alba* Ralkke

Syn.? *G. Goësi* Mgrn.

1867, T. XIV, 81—82.

Ehlers op. cit. p. 660.

Da den af Malmgreen opstillede Art *Gl. Goësi* ikke er beskrevet, og de af Malmgreen givne Afbildninger af Parapodierne tilsyneladende i intet Væsenligt afvige fra de tilsvarende af *G. alba*, seer jeg mig for Øieblikket nødsaget til at forene de to Arter. I den l. c. givne Figur af denne nye Arts Svælg er et stort Stykke af Spiserøret udkrænget gennem den øverste brede Deel, medens dette ikke er Tilfældet med det ligeledes afbildede Svælg af *G. alba*. Da denne Forskjel i Figurerne ikke er ledsaget af nogen Forklaring, og den let kunde bibringe En med disse Dyr mindre vel bekendt den feilagtige Forestilling, at man her havde at søge en Artsforskjel, skal jeg gjøre opmærksom paa, at dette er et for alle Arter af denne Slægt almindeligt forekommende Tilfælde, grundet paa en kraftig Udkrængning af Svælget.

Da Ehlers har forenet de to Arter: *G. setosa* og *G. capitata*, fordi deres Parapodier have samme Form, skal jeg, uden at

¹⁾ Det ene af de to, af Tauber op. cit. p. 105 som *Glycera capitata* var *setosa* nævnte, Exemplarer er *Glycera alba*. Det andet har jeg ikke seet.

benægte Muligheden af, at der vil kunne findes forbindende Mellemlid, foreløbig konstatere, at den oven anførte Forskjel holder sig konstant hos de Exemplarer af denne Art, jeg har seet paa vort zoologiske Museum, og at der altsaa foreløbig er Grund til at holde de to Former ude fra hinanden.

Goniadidæ.

Middelstore eller mindre, meget langstrakte, smalle, noget nedtrykte Former med et stort Antal Ringe, som igjen ere delte i to, og hvis Sidedele ere tydeligt afsatte fra den midterste Deel. Den i Almindelighed øienløse, overordentlig langstrakte, kegleformig tilspidsede, Hovedlap er delt i et Antal (c. 10) tydelige Ringe og bærer paa sin Spidse 4 korte, tynde, uleddede eller utydeligt ledede Følere. Efter Hovedlappen følger et, fra denne ikke afsat. Parapodier manglende, til de to forreste Ringe svarende, Mundaabningen forneden begrænsende Afsnit, og mellem dette og Hovedlappen findes paa Rygsiden to smaa runde Gruber. Ingen Følercirrer. Medens et større eller mindre Antal forreste Ringe bærer enkelte Parapodier med sammensatte Børster, have de øvrige Ringe dobbelte, vel adskilte Parapodier, af hvilke de øverste bære usammensatte, som oftest haarformige, de nederste sammensatte Børster. De sammensatte Børster have et langt, smalt, haarformigt, tilspidset Endeled. Parapodierne ere smaa og sammentrykte, og de to, Børsterne omgivende, Læber løbe, enten kun det ene eller begge, ud i smaa Tunger eller Flige. En Ryg- og Bugcirre ere repræsenterede af to smalle, bladformige Flige, som dog ikke ved nogen Ledindsnøring ere afsatte fra den børstebærende Deel. I Almindelighed findes et udkrængeligt, omvendt kegleformigt Svælg, forsynet med 2 Slags Chitindannelser: dels er nemlig Indgangen væbnet med en Kreds af flere eller færre Kjæbestykker, hvoraf 2 ere større end de øvrige og forsynede med kraftige, spidse Tænder, deels er Svælget i udkrænget Tilstand udvendig forsynet med 2 Længderækker eller Længdebelter, indeholdende et meget forskjelligt Antal Chitinstykker (undertiden indtil flere Hundrede).

Hos enkelte Former synes dog Svælget ikke at være udkrængeligt, og de to Længderækker mangle. Karsystem mangler. — I Havbunden ved Hjælp af deres Svælg gravende Dyr.

Øversigt over Slægterne:

Det øverste af de dobbelte Parapodier forsynet med faa, korte, stive Børster; Svælget ikke udkrængeligt, mangler de 2 Længderækker af Chitinstykker . . . . . *Eone* Mgrn.

Det øverste af de dobbelte Parapodier forsynet med et Bundt haarformige Børster; Svælget udkrængeligt, paa hver Side lidt over Grunden forsynet med en Længderække af omvendt V-formige Chitinstykker . . . . . *Goniada* Aud. & Edw.

Øversigt over Arterne:

Eone:

Hovedlap med 2 smaa Øiepletter; Kjæbestykker c. 22; de 20—30 forreste Ringe med enkelte, tregrenede Parapodier (Cirrerne iberegnete); derefter en successiv Udvikling af dobbelte Parapodier, som i deres vel udviklede Form begge ere togrenede; de enkelte Børster under den korte Spids med en lille, kugleformig Tuberkel.

. . . . . *E. Nordmanni* Mgrn.¹⁾
1865, p. 409, 1867, p. 69.

Goniada:

Parapodier i Legemets første 40 Ringe enkelte, fimgrenede (Cirr. iberegnet.); de øverste af de dobbelte Parapodier to-, de nederste fimgrenede; Kjæbestykker 9; ved Grunden af Snabelen 6—9 V-formige Stykker . . . . . *G. maculata* Ørst.
Ehlers op. cit., p. 704.

Parapodier i Legemets første 80 Ringe enkelte, femgrenede; de øverste af de dobbelte Parapodier tre-, de nederste fimgrenede; Kjæbestykker ?; ved Grunden af Snabelen 18—20 V-formige Stykker

. . . . . *G. norvegica* Ørst.
Nat. Tidssk. 1844, p. 411—12.

¹⁾ Det af Tauber under ovenstaaende Navn til det zool. Museum afleverede Exemplar er *Goniada maculata*.

Staurocephalidæ.

Mindre, snart mere langstrakte, snart kortere og bredere Former med hvælvet Ryg, flad Bug og et større eller mindre Antal Ringe. Den fortil oftest bredt afrundede, bagtil i Almindelighed med et høiereliggende Parti forsynede, Hovedlap bærer 4 Øine samt paa hver Side, oftest temmelig langt tilbage, 2 i Almindelighed store Vedkæng, af hvilke de øverste, Følerne, i Størrelse eller Form afvige fra de nederste, Palperne. Følerne ere i Almindelighed tydelig leddede, medens Palperne enten ere utydelig eller slet ikke leddede eller med et eneste Led i Spidsen og i Almindelighed af en flad, bladagtig Form med nedadboiede Rande. Efter Hovedlappen følge 2 børsteløse Ringe uden Følercirrer, og mellem Hovedlappen og første Ring sidder, snart mere indadtil, snart længere ud imod Siderandene paa hver Side en i en Grube tilbagetrækkelig fimrende Svulst. (Der foreligger ingen Oplysninger om, hvorvidt de findes hos den nordiske Form.) Mundaabningens øverste Deel forsynet med et Par store, fremtrædende Lapper. Paa hver Side en enkelt Række af smaa, skarpt afsatte, sammentrykte, i Spidsen i to smaa Grene delte, Parapodier, af hvilke øverste Green indeholder et Bundt enkelte, snart tynde og spidse, snart stive og tykke, foroven lidt udvidede og afrundede Børster, medens nederste Green bærer et Bundt sammensatte Børster med et temmelig kort, i Spidsen totandet Endeblad. Hvert Parapodie er foroven og forneden forsynet med et længere eller kortere, mere eller mindre tydeligt, fra dette afsat, cirrelignende Vedhæng, af hvilke det øverste længere, som ofte i Spidsen har et tydeligt Led, i Almindelighed indeslutter 2 fine Haarbørster. Det første Parapodie er betydelig mindre end de øvrige og mangler Rygcirre. Legemet ender med 2 lange, dorsale og 2 korte, ventrale Analcirrer. Svælg ikke udkrængeligt, forsynet med 2 store Underkjæber og 4 Længderækker af parviis over hinanden liggende

Længderækker af Overkjæbestykker¹⁾, hver indeholdende 18—80 Stykker.

Eneste Slægt: *Staurocephalus* Gr.

Art: *S. eruceformis* Mgrn.²⁾

1865, p. 184.

Følere uleddede, meget korte; Palper (uden nedadbøiede Rande?) c. 3 Gange saa lange; første Ring c. 3 Gange saa høi som anden, Ryg- og Bugeirrer korte, kun svagt afsatte fra Parapodiet, Rygeirre uden Endeled, øverste Børster tykke og stive.

Lumbrinereidæ.

Oftest middelstore eller mindre, sjeldnere større, lidt nedtrykt cylindriske, mere eller mindre langstrakte og i Almindelighed med et stort Ringantal (indtil 500) forsynede Former. Den temmelig store, i Almindelighed øienløse, nedtrykt kegleformige eller afrundede Hovedlap er aldrig indskaaret i palpeformige Lapper og mangler som oftest ganske Vedhæng. I sjeldnere Tilfælde findes langs eller lidt foran Hovedlappens bageste Rand 1—4 korte og uleddede (undtagen hos *Nematonereis*) Følere. I mange Tilfælde (formodentlig hos de fleste, Følere manglende, Former) udgaae fra Hovedlappens bageste, midterste Deel 2 smaa, bløde, afrundede eller bønneformige, tildeels fimrende, Forlængelser af Hjernen indeholdende, Legemer, som kunne trækkes helt tilbage i en Grube under første Ring. Hos Spiritusexemplarer ere de fuldstændig skjulte, og kun hos noget macererede Exemplarer lykkes det ved Tryk at drive dem frem. De ere øiensynlig Sanderserskaber, som svare til de paa et lignende Sted hos *Staurocephalidæ*, *Glyceridæ* og *Goniadidæ* fundne Dannelser. Mundiudgangen er forsynet med 2 store, fremtrædende Lapper. Bag Hovedlappen 2 børsteløse, Føler-

¹⁾ Disse svare uden Tvivl til de udenpaa Svælget hos *Glyceridæ* ^{onad} liggende, i Længderækker ordnede, Chitinstykker.

²⁾ Ved en nærmere Undersøgelse turde der muligviis være Grund til at danne en ny Slægt af denne Art.

cirrer manglende, Ringe. Paa hver Side en enkelt Række smaa, lidt sammentrykte, simpelt byggede Parapodier. Hos det enkelte Dyr kan der optræde 1, 2 eller 3 Slags Børster, nemlig bræmmede eller ubræmmede, sammensatte med middellangt, smalt Endeblad, samt langskaftede Krogbørster. De sidste, som aldrig optræde gennem hele Legemets Længde, findes i Begyndelsen enkeltviis sammen med de andre, senere alene. Parapodierne mangle i Almindelighed baade Cirrer og Gjæller; hos enkelte Former findes dog traadformige eller smalt bladformige Cirrer og hos en enkelt Form Gjæller. Legemet ender med 2—4 Analcirrer. Det kun i ringe Grad udkrængelige Svælg er forsynet med 2 frie eller sammenvoksne Underkjæbestykker og 2 bagtil sammenløbende Rækker af snart temmelig eensartede, snart meget forskjelligtformede Overkjæbestykker, 5—8 i hver Række. Kun sjældent findes et Stykke mere i venstre Række end i høire. Undertiden kan der udenfor de 2 Rækker optræde mindre Stykker.

Øversigt over Slægterne:

Hovedlap uden Følere (med retraktile, fimrende Nakkepapiller). Ingen Cirrer. Børster først bræmmede eller sammensatte, senere Krogbørster. Hver Overkjæberække med 4—5 Stykker: øverst 1 eller 2 smaa, under dem et stort med en Række stærke Tænder, under og udenfor det et langstrakt, opad tilspidset, hornformigt, nederst et fladt trekantet . . . . . *Lumbrinereis* (Blaim.)

Fra Hovedlappens bageste Halvdeel udgaae 4 korte Følere: 2 fra Oversiden og 2 under Siderandene. Ingen Cirrer. Børster i alle Parapodier 2 Slags: ubræmmede og sammensatte. Hver Overkjæberække med 8 Stykker: 4 øverste, pladeformige og 4 nederste med tandet Rand og en stærk Krog . . . . . *Paractius* Lev.

Arter:

Lumbrinereis:

Bageste Parapodieblad saa høit som bredt, ragende lidt ud over forreste, men midt paa sin øverste Rand overraget af dette,

ingen sammensatte Børster; i Forhold til Dyrets Alder(?) begynde Krogbørsterne paa 10de (hos yngre) til 30te Ring . *L. fragilis* Müll.
Mgn. 1867, p. 63.
Ehlers op. cit. p. 395.

Paractius:

Hovedlap med 2 metallisk glindsende, oielignende Pletter: de usammensatte Børster deels smalle, deels med en bredere Endedeel; nederst i hvert Parapodie en Haarbørste . . . . *P. littoralis* Lev.
op. cit. pag. 11.

Onuphidæ.

Middelstore eller store, af et stort Antal Ringe bestaaende Former, i Almindelighed med hvælvet Ryg og flad Bug. Den temmelig store, 2 Øine bærende, Hovedlap er fortil udtrukket i 4 korte og tykke, palpeformige Forlængelser, af hvilke de øverste ere meget mindre og smallere end de nederste, og bærer foran sin bageste Rand 5 i en Bue stillede, lange, uleddede eller utydeligt leddede, men med et tydeligt Grundled forsynede, traadformige Følere. Bag Hovedlappen en enkelt, Parapodier manglende, Ring, som temmelig høit oppe paa Rygsiden undertiden bærer et Par korte Følercirrer. Parapodierne, af hvilke de 3 forreste Par ere skraat fremadrettede og tydeligt længere end de øvrige, optræde i en enkelt Række paa hver Side. De forandre sig jævnt bagtil, i det Mindste indtil en vis Grændse, deels i Henseende til deres Form, deels i Henseende til deres Vedhæng. Medens de nemlig fortil ere større, i Almindelighed langstrakt kegleformige, i Spidsen løbende ud i 2 Læber, af hvilke i det Mindste den ene er tunge- eller cirreformig, samt forsynede baade med en vel udviklet Ryg- og Bugcirre, blive de bagtil mindre, enten mere stumpt kegleformige eller sammentrykte, Læberne og Bugcirrerne reduceres, de sidste blive til brede Opsvulmninger, og i Sammenhæng med Rygcirrerne optræde enten enkelt traadformige eller kamformigt grenede, og i sidste Tilfælde ofte spiralformigt snoede Gjæller (*Diopatra*). Børsterne ere i Almindelighed

usammensatte, sjeldnere blandede med enkelte sammensatte. Medens det første og undertiden tillige det andet og tredje Parapodie i Almindelighed kun indeholder et forskjelligt Antal, ofte i Huden indesluttede eller kun med Spidsen fremtrædende, langskaftede Krogbørster eller Støttenaale med enkelt eller totandet Spids, bære de øvrige foruden færre saadanne i Almindelighed tillige 2—3 Slags Børster, nemlig større, tyndt tilspidsede, oftest bræmmede, og smaa, fine, glasklare, med et udvidet trekantet, meiselformigt Endeparti. Undertiden findes tillige tynde Haarbørster. 2—4 Analcirrer. Det svagt fremkrængelige Svælg indeholder 2 Underkjæbestykker og 2 Rækker af forskjelligtformede Overkjæbestykker, af hvilke den venstre indeholder 1 Stykke flere (5—6) end den høire (4—5). Øverst findes 1—2 smaa, under dem paa venstre Side 2 og paa høire Side 1 stor savtakket Plade, som igjen omfatte 2 (1 paa hver Side) opad tilspidsede, tang- eller hornformige Stykker, og under dem findes paa hver Side et firkantet, pladeformigt. I den øverste Deel optræder endnu paa hver Side et lille ydre Stykke. Bøe i gjennemsigtige, hornagtige eller udvendig med Smaasteen, Plantelevninger, Sand og Dynd beklædte Rør.

Oversigt over Slægterne:

Første Ring med 2 Følercirrer; enkelt traadformige eller kamformigt_grenede, ikke spiralsnoede, Gjæller . *Onuphis* Aud. & Edw.

Første Ring uden Følercirrer; enkelt traadformige Gjæller.

Hyalinoecia Mgrn.

Oversigt over Arterne:

Onuphis:

Gjæller overalt enkelt traadformige; i de første 8 Parapodier findes (ligesom i de øvrige) langskaftede, i Spidsen 2-tandede, Krogbørster; Rør flade, besatte med Smaasteen og Lign.:

Kun første Parapodie forsynet med lutter Krogbørster, som her have en enkelt, lige eller bøiet Spids.

O. conchylega Sars.
Mgrn. 1867, p. 66.

Baade første og andet Parapodie med lutter Krogbørster med en Antydning af en Tand under Spidsen.

O. hyperboræa A. Hansen.

? *O. conchylega*.

Mgn. op. cit. 1879, p. 5.

Gjæller i en stor Deel af Legemet 2—5-grenede; de første 8 Parapodier mangle Krogbørster, og de 3 første bære temmelig tynde, i Enden i 2 lange, fine Spidser kløvede Børster; Rør cylindrisk, beklædt med et Lag Dynd . . . . . *O. quadricuspis* Sars
op. cit. 1873, p. 16.

Hyalinoecia:

Kun første Parapodie med lutter 2-tandede Krogbørster; Rør cylindriske, gjennemsigtige, hornagtige . . . . . *H. tubicola* (Müll.)

Mgn. 1867, p. 67,

Ehlers op cit. p. 297.

Det er kun med Tvivl, at jeg opfører den af Armauer-Hansen beskrevne *O. hyperboræa* som selvstændig Art, da den kun i meget Lidt afviger fra *O. conchylega*. Hos de Exemplarer af denne sidste Art, jeg har seet i Kjøbenhavns zool. Museum, mangler andet Parapodie de bræmmede Børster, og de smaa, fine, med udvidet Endedeel forsynede ere ofte skjulte under den ene Tunge, saa at det for mig stiller sig som en Mulighed, at Armauer-Hansen kan have overseet dem. I saa Tilfælde vilde der kun være tilbage den svagt udviklede Tand, men ogsaa en saadan, om end endeel svagere, har jeg seet hos *O. conchylega*. Men selv om andet Parapodie hos de af Armauer-Hansen undersøgte Exemplarer virkelig mangler de smaa, fine Børster, turde dette Forhold ligesaavel som Mangelen af de bræmmede Børster være underkastet Variation, og maaskee der her ligesom hos Arterne af *Lumbri-neris* turde vise sig Forskjelligheder efter Dyrets Alder med Hensyn til de første Parapodiers Forsyning med Børster. Jeg har derfor nærmest opført denne Art for at henvende Opmærksomheden paa dette Forhold. Hos *O. conchylega* er det kun i de 3 første

¹⁾ Ehlers anseer med Urette *O. (Diopatra) socialis* Ehl. for identisk med denne Art. (Zeits. wiss. Zool., B. 25, p. 76 og 96.

Parapodier at Støttenaalene eller de langskafte Krogbørster have enkelt Spids, og kun i et Par af de stærkeste er denne bøiet, hvorimod den i de øvrige tyndere er lige. Jeg formoder, at det Samme er Tilfælde med *O. hyperboræa*.

Eunicidæ.

Middelstore eller store (enkelte Arter kunne naae en Længde af 4—5 Fod), langstrakte, af mange Ringe (indtil 400) dannede Former, som snart ere mere trinde med hvælvet Ryg og fladere Bug, snart mere nedtrykte og undertiden ganske flade. Den temmelig store, 2 Oine bærende, Hovedlap er fortil altid mere eller mindre dybt og tydeligt indskaaret i to store afrundede Lapper (Palper), som indtage hele Undersiden af Hovedlappen og her ere adskilte ved en Længdefure. Undertiden er der paa deres øverste Deel afsat et Par lignende, men meget mindre. De svare til de hos forrige Familie paa samme Sted optrædende, men der meget stærkere fremtrædende og skarpere begrændsede Dannelser. Fra Hovedlappens bageste Deel udgaae 3—5 større eller mindre, leddede eller uledede, i en Række siddende Følere. Bag Hovedlappen følge 2 børsteløse Ringe, af hvilke den anden, i Almindelighed meget smalle, høit oppe paa Rygsiden kan bære 2 Følercirrer. Paa hver Side findes en enkelt Række smaa, simpelt byggede, oftest stumpt kegleformige, svagt sammentrykte Parapodier, som i Almindelighed bære et øverste af usammensatte og et nederste af sammensatte Børster bestaaende Bundt og desuden 3—5 store, tykke med enkelt, to- eller flertandet Endedeel forsynede Støttenaale. I sjeldne Tilfælde ere alle Børsterne usammensatte. Af usammensatte Børster optræder der gjerne hos hver enkelt Art 2 forskjellige Former, nemlig lange, tilspidsede, som oftest bræmmede, og smaa, fine, glasklare med trekantet, udvidet, ofte i smaa Spidser udløbende Endeafsnit. De sammensatte Børster have enten et middellangt, i Spidsen med 2 Tænder eller Hager forsynet eller et langt, smalt, haarformig tilspidset Endeled. Til hvert Parapodie hører en traadformig, leddet eller uleddet Rygcirre og en med stærkt udvidet,

afrundet og opsvulmet Basaldeel samt et lille papilformigt Endeled forsynet Bugcirre. I Almindelighed findes lige over Rygcirrens Grund, i en større eller mindre Deel af Legemet, af en, faa eller flere Traade dannede, i sidste Tilfælde kamformigt grenede Gjæller. 4 Analcirrer. Det svagt fremkrængelige Svælg er forsynet med 2 Underkjæbestykker og 2 Rækker af forskjelligtformede Overkjæbestykker, af hvilke den venstre indeholder et Stykke flere (5) end den høire (4). Øverst findes paa venstre Side 2 og paa høire Side 1 smaa, tandede Stykker og under dem paa hver Side et stort med stærk, savtakket Rand. Under og indenfor dem findes 2 store, opad tilspidsede, tang- eller hornformige og ved deres Grund 2 smaa, firkantede, pladeformige. Øverst findes desuden udvendig 1—2 smaa, supplementære Stykker.

Slægt: *Leodice* Sav.

Hovedlap med 5 Følere; Palper uden øverste Afsnøringer; to Følercirrer paa anden børsteløse Ring; de sammensatte Børster med middellangt, totandet Endeblad.

Arter:

De i Begyndelsen enkelte, senere med indtil 13—17 Flige forsynede Gjæller fra 3die—5te til 30te—46de Ring.

L. norvegica (L.) Sav.

Mgrn. 1867, p. 64.

Ehlers op. cit. p. 347.

De i Begyndelsen enkelte, senere med 3—8 Flige forsynede, Gjæller fra 6te til næstsidste Ring; (færre Ringe; større Halsring; trindere Krop end hos foregaaende; beboer et papiragtigt Rør) . . . . *L. Gunneri* Storm

Op. cit. (1880) 1881 p. 92.

Lycoridæ.

Middelstore eller store, langstrakte, kraftigt byggede, af et stort Antal Ringe (indtil 250) bestaaende Former med hvælvet Ryg og flad Bug. Den temmelig store, fir- eller sex-kantede, 4 Oine bærende,

Hovedlap er paa sin smalle forreste Rand forsynet med 2 traadformige, uleddede Følere og paa de længere, skraa Siderande med et Par store, to- (sjældent tre-) leddede Palper, dannede af et meget stort og tykt Grundled og et lille, ofte knobformigt, Endeled¹⁾. Paa hver Side af Hovedlappens bageste Deel udgaa 4 kortere eller længere traadformige Følercirrer, svarende til 2 børsteløse Ringe, af hvilke første ikke er udviklet, hvorimod anden, som har udviklet sig paa dennes Bekostning, i Almindelighed i Længde overgaar de bagved liggende Ringe. Paa hver Side en enkelt Række af store, sammentrykte, mere eller mindre tydeligt i en øverste og nederste Green delte, i et forskjelligt Antal Tunger og Lapper udløbende og sammensatte Børster bærende Parapodier, som snart kunne være ens gjennem hele Legemets Længde, snart gradviis skifte Udseende henimod Legemets bagre Deel. Børsterne, af hvilke der i Almindelighed udtræder et enkelt Bundt fra den øverste Green og to svagt adskilte Bundter fra den nederste Green, optræde hos samme Dyr deels med kort, i Enden svagt bøiet, deels med langt, smalt, tilspidset Endeled. Traadformige, temmelig korte Ryg- og Bugcirrer, af hvilke de første hos nogle faa Former (*Dendrone-reis*) i visse Ringe ere omdannede til stærkt grenede Gjæller. 2 Analcirrer. Under Kjønsmodenheden indtræder næsten altid en mærkelig Omdannelse af Parapodierne og Børsterne, idet kun et, hos de to Kjøn forskjelligt, Antal forreste Ringe undgaa denne Omdannelse. Den bestaaer i. at der paa de i det Hele taget meget forstørrede Parapodier udvikler sig et Antal store, tynde, bladformige Flige, samtidig med at de sædvanlige Børster vige Pladsen for lange, glasklare med langt, bredt, næsten knivbladformigt, Endeled. Denne Omdannelse af Parapodierne, som gjør Dyret bedre skikket til Svømning, er stærkere hos Hannen end hos Hunnen. Hos Hannen synes Rygcirrerne altid at være takkede paa den nedre Rand. Saadanne omdannede Former henførtes tidligere til en egen Slægt, *Heteronereis* Örst., og betegnes nu som

¹⁾ En meget afvigende Slægt (*Micronereis*) er beskrevet af Claparède (Beob. p. 57).

epitoke, i Modsætning til de ikke omdannede, atoke. Imidlertid har man dog ogsaa truffet kjønsmodne Individder uden omdannede Parapodier af Arter, hos hvilke denne Omdannelse er Regel. Det temmelig store, udkrængelige Svælg er ved en Indsnøring delt i 2 Ringe, en bageste noget bredere og en forreste noget smallere, som bærer 2 vandret stillede, bøiede, tilspidsede og med en savtakket indre Rand forsynede Kjæber. I Almindelighed ere begge Ringe i udkrænget Tilstand udvendig forsynede med gruppeviis eller rækkeviis ordnede, smaa, oftest tilspidsede, Chitinlegemer, de saakaldte Paragnather, hvis forskellige Gruppering afgiver et fortrinligt Adskillelsesmærke mellem Arterne. Naar vi betegne Svælgets forreste Ring som Kjæberingen (forkortet Kr.) og den bageste som Grundringen (Gr.), ville vi igjen i enhver af disse Ringe betegne de enkelte Paragnathsamlinger paa følgende Maade: den øverste midterste som S I, de parrede øverste som S II, den nederste midterste som S III og de parrede nederste som S IV. I Almindelighed er i den bageste Ring S III og S IV smeltede sammen til et halvringformigt Belte.

Øversigt over Slægterne:

I de 4 første Parapodiepar mangler det dorsale Børstebundt samt Ryg- og Bugcirre . . . . . *Typhlonereis*¹⁾ Ar.-Hansen.

I de 4 første saavel som i de øvrige Parapodiepar er det dorsale Børstebundt saavel som Ryg- og Bugcirre tilstede:

Øverste Parapodiegreen med kun én Tunge; hvert Parapodie med 2, ved Basis forbundne, Bugcirrer; lutter Børster med langt, smalt Endeled; Svælg uden Paragnather, med bløde Papiller paa Grundringen.

Ceratocephale Mgrn.

Hver Parapodiegreen mindst med 2 Tunger; enkelte Bugcirrer; Børsternes Endeled af forskjellig Længde; Svælg oftest med Paragnather . . . . . *Nereis* (L.)

---

¹⁾ Dette Slægtsnavn er meget uheldigt, da Mangel af Øine høist kan benyttes som Artsmærke.

Øversigt over Arterne:

Typhlonereis:

Ingen Øine; Følercirrer kun lidt længere end Hovedlappen; hvert Parapodie med 4 Flige . . . . . *T. gracilis* Ar.-Hansen
Op. cit. 1879, p. 4.

Ceratocephale:

Ingen Øine; Hovedlap fortil med et Indsnit; Følerne og de med et spidst Endeled forsynede Palper ved Grunden sammenvoksne med hinanden; Børsterne i øverste Green lige, med heel Rand, i nederste Green forneden med en Boining og haaret Rand.

C. Lovéni Mgrn.
1867, p. 61.

Nereis:

I den følgende Oversigt over Arterne af Slægten *Nereis* er Parapodiernes Bygning, nemlig Antallet og den relative Længde af deres Flige samt Rycirrerens relative Længde hovedsagelig benyttet som Adskillelsesmiddel. Da der imidlertid hos mange *Nereis*-Arter kun finder forholdsviis smaa Forskjelligheder Sted i Henseende til Parapodiernes Bygning, er det i enkelte Tilfælde ikke saa ganske let og undertiden næsten umuligt paa Basis af disses Form at formulere Adskillelsen mellem to, forøvrigt vel adskilte Arter saa skarpt og bestemt, at der ikke skulde kunne finde en Feilbestemmelse Sted. Et langt sikrere Adskillelsesmærke haves i den forskjellige Bygning og Ordning af Paragnatherne; men da Svælget kun undtagelsesviis udkrænges, naar Dyret lægges i Spiritus, og man i modsat Tilfælde maa udtage og opklippe dette Parti, hvorved det undertiden kan beskadiges saaledes, at det bliver mindre let at faa en Oversigt over Paragnathernes Stilling, har jeg, idet jeg for hver Art har givet Oplysning om disse, kun i et enkelt Tilfælde udelukkende benyttet deres Anordning til Adskillelse mellem 2 Arter, af hvilke den ene (*N. irrorata*) ikke var mig bekjendt af Selvsyn. De fra Parapodierne hentede Karakterer gjælde kun for de ikke omdannede (atoke) Parapodier; men de tilsvarende epitoke Former ville i ethvert Tilfælde kunne bestemmes efter Antallet og Bygningen af de forreste, ikke omdannede Parapodier.

- I) Alle Børster med lang, smal, tilspidset Endedeel, som i de nederste er c. $\frac{1}{2}$ Gang saa lang som i de øverste. (Hvert Parapodie med c. 6 tynde Lapper, af hvilke den øverste er meget stor, bladformig; Rygcirren naar ikke dennes Spids; Paragnather: Gr. S I 0—2, S II en lille Gruppe af forskjellig Størrelse, S III + IV en uregelmæssig Dobbeltække; Kr. S I 1—2, S II en lille Gruppe, S III en langstrakt, tværstillet Gruppe, S IV en bueførmig Gruppe) . . . . . *N. virens* Sars.

Mgrn. 1865, p. 183, 1867, p. 56.

Ehlers op. cit. p. 559.

- I) 2 Slags Børster: med langt, smalt, tilspidset og med kort, i Spidsen svagt bøiet Endeled:

2) I Legemets forreste Deel i øverste Parapodiegreen ingen mindre, Børsternes Grund overragende Lap mellem de 2 store:

- 3) I hvert Parapodie ere første, anden, og fjerde Lap overordentlig lange og tilspidsede, c. 3 Gange saa lange som høie (næsten 3 Gange længere end tredie; anden tydelig længere og høiere end første); Rygcirren naar, i det Mindste i de første 50 Ringe, ikke Spidsen af øverste Lap. (Paragnather rudimentære eller mangle. Epitoke Form: hos ♂ de første 35, hos ♀ de første 46 Ringe uforandrede).

N. longissima Johnst.

Mgrn. 1865, p. 182, 1867, p. 57,

Ehlers op. cit. p. 525.

- 3) I hvert Parapodie ere første, anden og fjerde Lap aldrig 3 Gange saa lange som høie; Rygcirren 2—3 Gange saa lang som øverste Lap:

4) I Legemets midterste Deel er øverste Lap tydelig længere (c. $\frac{1}{2}$ Gang) og meget høiere (c. 1 G.) end anden. (Paragnather: Gr. S I 0, S II 5—8, S III + IV en øverste Række af større, i adskilte Grupper paa 1—5 staaende, og et nederste, smalt Belte af smaa; Kr. S I 0—2, S II 5—9, S III en smal, tværstillet Gruppe,

S IV en smal, bueformig Gruppe. Epitoke Form: Hos ♂ de første 17, hos ♀ de første 20 Ringe uforandrede).

N. fucata Aud. & Edw.¹⁾

Mgrn. 1867, p. 53, 1865, p. 181.

?Ehlers op. cit. p. 546.

4) I Legemets midterste Deel er enten anden Parapodiellap større end første eller der er ringe Forskjel mellem Størrelsen af første og anden:

5) Mørke Ringe adskilte ved lysere Tverbelter; Parapodiellapper temmelig lange og spidse. (Paragn.: Gr. S I 0, S II en lille, tværstillet Gruppe, S III + IV en forreste Række af større og et bageste smalt Belte af spredte mindre; Kr. S I 0—1, S II en trekantet Gruppe, S III en smal, tværstillet og S IV en temmelig stor bueformig). . . *N. zonata* Mgrn.

Mgrn. 1867, p. 46.

Ehlers op. cit. p. 510.

5) Legemet ensfarvet; Parapodiellapper temmelig stumpe og afrundede. (Paragn.: Gr. S I 0, S II 4 store, i Kors stillede, S III + IV et forreste Zigzagbelte af større og et bageste Belte af smaa; Kr. S I 2—3 bag hinanden, S II en smal, næsten torækket, Gruppe, S III en smal, tværstillet Gruppe og S IV en temmelig stor, halvmaaneformig, uregelmæssig, tre- til firrækket. Epitoke Form: Hos ♂ de første 16, hos ♀ de første 19 Ringe uforandrede).

N. pelagica L.

Mgrn. 1865, p. 108, 1867, p. 47.

Ehlers op. cit. p. 511.

2) I Legemets forreste Deel (undtagen i de allerforreste Ringe) i øverste Parapodiiegren en lille, Børsternes Grund dækkende Lap, mellem de større:

¹⁾ Af denne Art har jeg ikke seet noget dansk Exemplar: thi et, af Hr. Tauber til Museet under dette Navn (Fanø, Collin) afleveret, Exemplar er *N. diversicolor*.

- 6) Den øverste Parapodiølap i et Antal forreste Ringe, i det Mindste fra 5te—9de Ring, stumpet og bredt afrundet, i Legemets midterste og bageste Deel forlænget, smal, tilspidset:
- 7) Rygcirren i Legemets forreste og midterste Deel $\frac{1}{2}$ —1 Gang længere end øverste Parapodiølap; Paragnather kamformige Samlinger af med hverandre ved Grunden sammenhængende Spidser. (5te—9de Ring med stumpet afrundede Parapodiølapper, bag disse bliver Parapodiernes Form endeel forandret; Paragn.: Gr. S I 0, S II 2 bag hinanden liggende, S III + IV en enkelt Række af 6 smaa Kamme paa Ringens forreste Grændse; Kr. S I 0, S II 0, S III 6 i en Dobbelttrække liggende smaa Kamme, S IV, paa hver Side 2 Grupper af Kamme, som danne en Vinkel med hinanden, den nederste Deel dannet af 3—4 Længderækker. Epitoke Form: hos ♂ de første 15, hos ♀ de første 21 Ringe uforandrede; Øine meget store).

N. Dumerili Aud. & Edw.

Mgrn. 1865, p. 182, 1867, p. 52 og 58,

Ehlers op. cit. p. 535.

- 7) Rygcirren i Legemets forreste og midterste Deel i det Høieste en Smule længere end øverste Parapodiølap; Paragnather som hos de øvrige *Nereis*-Arter enkeltviis staaende:
- 8) Paragnather: Gr. S I 0, S II en 2-rækket Bue, S III + IV en forreste Række af store, spredte og en bageste af tahrige mindre; Kr. S I 0, S II en lille Række paa c. 5, S III en smal Dobbelttrække og paa hver Side en enkelt Række paa 3, S IV en uregelmæssig bueformig Gruppe, hvis nederste Deel danner en trekantet Samling . *N. irrorata* (Mgrn.)¹⁾
Mgrn. 1867, p. 51.

¹⁾ De af Tauber op. cit. p. 98 nævnte Exemplarer af *N. irrorata* ere *N. Dumerili*.

- 8) Paragnather: Gr. S I 3 i Trekant stillede, S II en enkelt langstrakt, tværstillet, S III + IV en noget uregelmæssig Dobbeltrække, Kr. S I 2--3 bag hverandre stillede, S II en langstrakt, torækket Gruppe, S III en torækket, tværstillet Gruppe, S IV en afrundet Gruppe. (Epitoke Form: hos ♂ de første 16, hos ♀ de første 21—23 Ringe uforandrede).

N. cultrifera Gr.

Ehlers op. cit. p. 461,

Claparède 1870, p. 439.

- 6) Den øverste Parapodielap overalt smal, tilspidset. (Paragnather: Gr. S I 0, S II 4—6, S III + IV et Belte af smaa, uregelmæssigt stillede, spredte; Kr. S I 0—2, S II en smal, buetformig Gruppe, S III til S IV en smal, langstrakt, tværstillet Gruppe). . . . . *N. diversicolor* Müll.

Mgn. 1867, p. 49.

Ehlers op. cit. p. 554.

Hesionidæ.

Smaa eller middelstore, temmelig korte, noget nedtrykte Former med et mindre eller middelstort (19—c. 90) Antal Ringe. Den lille, ofte bredt fiirkantede Hovedlap bærer i Almindelighed 4 Øine samt 2—5, oftest korte Vedhæng, af hvilke de 2—4 sidde respektive 1—2 paa hver Side, medens den uparrede, hvor den er tilstede, enten sidder imellem dem eller længere tilbage. Naar der er 4 parrede, ere de yderste enten, ligesom de inderste, uleddede Følere eller, hvad der er det Almindeligste, 2—3-leddede, stærkere byggede og navnlig med et tykkere Grundled forsynede Palper. Bag Hovedlappen findes paa hver Side 3—4 (hos en enkelt Form kun 1) Par lange, leddede eller uleddede Følercirrer, svarende til 3—4 børsteløse, snart stærkt reducerede og med hverandre sammenvoksne, snart tydeligt udviklede (t. Ex. *Microphthalmus*) Ringe. Paa hver Side en enkelt eller dobbelt Række af Parapodier, af hvilke Bugsidens, som bære sammensatte, med kortere eller længere, enkelt eller totandet, Endeled forsynede Børster,

ere vel udviklede, sammentrykte og ofte løbe ud i en eller flere Tunger eller Flige. Naar Rygsidens ere tilstede, kunne de snart være vel udviklede og af en lignende Bygning som Bugsidens, snart reducerede til en lille Knude og bære i Forhold til deres Udvikling et større eller mindre Bundt (undertiden kun nogle faa) Haarbørster. Undertiden er det øverste Parapodie kun repræsenteret af en eller to Støttenaale. Ryg- og Bugcirrer, af hvilke de første ere lange og af en lignende Bygning som Følereirrerne. 2 Analeirrer. Et temmelig kort, men vidt, næsten tøndeformigt, udkrængeligt Svælg, ofte bestaaende af et forreste smallere og et bageste videre Afsnit. Kjæber mangle eller ere rudimentære, og den forreste, undertiden indskaarne Rand er ofte forsynet med traadformige Papiller.

Øversigt over Slægterne:

Hovedlap med en midterste, uparret Føler:

De 4 øvrige Vedhæng smalle, uleddede; 2 Øine; 3 Par Følereirrer, siddende langt fra hverandre; øverste Parapodier mangle; en halvmaanedannet Plade mellem de 2 Analeirrer . . . . . [*Microphthalmus* Mecz.]

Af de 4 øvrige Vedhæng ere de yderste 2-leddede Palper; 4 Øine; 3 Par Følereirrer, siddende tæt sammen; øverste Parapodier vel udviklede; ingen halvmaanedannet Plade mellem de 2 Analeirrer. (Snabel uden Papiller).

Ophiodromus Sars.

Hovedlap uden en midterste uparret Føler; (4 Øine; 3—4 Par Følereirrer, siddende tæt sammen; øverste Parapodier rudimentære; Snabel med Papiller) . . . . . *Castalia* (Sav.) Ørst.

Øversigt over Arterne:

[*Microphthalmus*]:

Den midterste uparrede Føler længst; Øine meget smaa; Følereirrer ligesom Cirrerne temmelig korte, Rygsidens længst; foruden de med et smalt tilspidset Endeled forsynede Børster i hvert Bundt øverst en med kamformigt Endeled. (Helgoland) . [*M. Sczelkowi* Mecz.]

Zeitsch. wiss. Zool., B. XV, 1865, p. 334.

Ophiodromus:

Oine punktformige; den uparrede Føler af Længde med Hovedlappen, siddende i Linie med første Oienpar . . . *O. roseus* Malm.
Op. cit. p. 82.

Oine vel udviklede; den uparrede Føler meget kortere end Hovedlappen, siddende paa Hovedlappens forreste Rand; (Hovedlap bag den uparrede Føler med et gennem hele dens Længde løbende smalt, af 2 dybe Furer begrændset Længdebelte; begge Parapodier løbe ud i en lang, smal, cirrelignende Flig; Bugsidens Børster med langt, smalt, haarformig tilspidset Endeled) . . . *O. vittatus* Sars.¹⁾
Mgn. 1867, p. 31.

Castalia:

Følercirrer (ligesom Cirrerne tydeligt leddede) paa hver Side 8: Svælg i det Høieste med 2 Indsnit, et øverste og et nederste; (ingen Rygbørster, men 1—2 Støttenaale):

Antenner og Palper af Hovedlappens dobbelte Længde:
Svælg i Randen med en enkelt Kreds af 20 smalle,
cylindriske Papiller . . . . . *C. longicornis* Sars²⁾
Mgn. 1867, p. 31.

Antenner og Palper af Hovedlappens Længde; Svælg i
Randen med en tæt Dobbeltkrands af talrige smalle,
cylindriske Papiller . . . . . *C. aurantiaca* Sars.
Mgn. l. e.

Følercirrer paa hver Side 6; Svælg ved 3 Indsnit: et nederste skarpt og bredt og et foroven paa hver Side, delt i 3 Læber, forsynede med Papiller. (Paa hver Side af det nederste Udsnit et lille, chitinagtigt Fremspring):

¹⁾ Da Tauber opfører den middelhavske *Stephania flexuosa* d. Ch. som muligviis synonym med *O. vittatus*, skal jeg bemærke, at denne Form afviger aldeles bestemt fra vor Art ved at mangle Hovedlappens Længdebelte, ved de langt mindre Parapodieflige samt de i Enden 2-kløvede Børster. (Claparède, Mém. Soc. de Phys. de Geneve 1870, p. 482). Et af M'Intosh til det Zool. Museum under Navn af *O. vittatus* sendt Exemplar (fra Hebriderne) afviger i flere Forhold, blandt Andet ved at mangle Hovedets Længdebelte fra vor Art og vil rime- ligviis vise sig at være en ny Art.

²⁾ Det af Tauber op. cit. p. 93 nævnte Exemplar er *C. punctata*.

Rygbørster 3—6; (Snabel med 10 Papiller: 4 + 3 + 3;
Følercirrer og Cirrer utydeligt leddede).

C. punctata (Müll.)
Mgrn. l. c.

Rygbørster mangle (derimod 1—2 Støttenaale):

Følercirrer og Cirrer utydeligt leddede; Snabel med 10 Pa-
piller (4 + 3 + 3) . . . . . *C. Fabricii* Mgrn.
? *C. arctica* Mgrn. 1867, p. 32,
Théel op. cit. p. 37.

Syllidæ.

Smaa, oftest langstrakte, smalle, noget nedtrykte, af et tem-
melig stort Antal Ringe bestaaende Former. Den temmelig store, i
Almindelighed bredt afrundede, 2—6 Øine bærende Hovedlap
er oftest fortil forsynet med 2 større eller mindre, frie, lappeformige
eller med hinanden i forskjellig Grad, undertiden til en heel Lap
sammensmeltede, Palper¹⁾, som i enkelte Tilfælde ere forsynede
med eller udtrukne i 1—2 traadformige Vedhæng (Palpefølere).
Følere kunne hos enkelte Former mangle, men optræde i Almin-
delighed i et Tal af 2—3, af hvilke de parrede sidde 1 paa hver
Side af Hovedlappens forreste Rand, den uparrede lidt længere til-
bage. Den første børsteløse Ring²⁾, som undertiden kan være
sammensmeltet med Hovedlappen, er i Almindelighed forsynet med
2 Følercirrer; men undertiden mangler den ene eller begge.
Paa hver Side en enkelt Række af simpelt byggede, svagt sammen-
trykte Parapodier, som bære et i Almindelighed lodret stillet Bundt
af faa, paa enkelte Undtagelser nær³⁾ sammensatte Børster med kort
eller middellangt, i Spidsen svagt bøiet, Endeled; i Almindelighed er

¹⁾ De to, hver i 2 traadformige Følere udløbende, Vedhæng hos *Auto-
lytus* ♂, opfatter jeg som Palper. I det Hele taget turde det være et
Spørgsmaal, om noget Medlem af denne Familie ganske savner Palpe-
dannelse eller om en saadan ikke i det Mindste er antydnet ved en
Længdefure paa Undersiden af Hovedlappen.

²⁾ Hos *Autolytus* ♂ ♀ findes undertiden 2 børsteløse Ringe, af hvilke
2den, som hos ♂ bære de meget lange Cirrer, har et Par rudimen-
tære Parapodier.

³⁾ Se Slægtsoversigten samt Indledningen p. 173.

dog den øverste Børste i hvert Bundt usammensat, med bøiet, tilspidset Endedel. Hos kjønnede eller kjønsmodne Exemplarer optræder desuden i en større eller mindre Deel af Legemets Længde Bundter af lange, tynde Haarbørster, som ikke sidde i tydelige Parapodier. Ryg- og Bugcirrer, af hvilke de første ofte ere lange. Ikke sjældent ere Rygcirrerne til første børstebærende Ring længere end de øvrige. 2 Analcirrer. Hvor Tarmkanalen er fuldstændigt udviklet, bestaaer dens forreste Deel af et rørformigt Afsnit, Skederøret, som bagtil er forbundet med et kortere eller længere, cylindrisk, meget tykvægget Maveafsuit, i hvis Vægge er indleiret talrige, rækkeviis ordnede Kjertler. Der, hvor Skederøret og Kjertelmaven støde sammen, udgaar som en umiddelbar Fortsættelse af den sidste et i Skederøret frit liggende, paa den forreste Rand ofte med Papiller og et Stykke bag denne i Almindelighed med en eller flere Chitinspidser væbnet, udstrækkeligt Snabelrør, som, naar det strækkes ud, bliver omgivet af det udkrængede Skederør. Undertiden følger efter Kjertelmaven foran den egentlige Tarm et Afsnit, i hvilket fra hver Side indmunder en langstrakt, sækformig Kjertel. Hos en stor Deel af denne Families Former optræder Generationsskifte, idet Formering ved Knopskydning eller Deling (se p. 178) skifter med kjønnet Formering. De kjønnede Individuer, som undertiden vise ydre Kjønsskjel (*Autolytus*), afvige baade i den ydre og indre Bygning fra de kjønsløse. Foruden andre Forskjelligheder ere de, som før omtalt, forsynede med lange Haarbørster, og deres Tarmkanal har en mindre fuldkommen Bygning, idet det udstrækkelige Snabelrør og Kjertelmaven mangle. Derimod findes en fuldt udviklet Tarmkanal, hos kjønsmodne Individuer i Almindelighed ogsaa de lange Haarbørster, hos saadanne Arter, som mangle Generationsskifte.

Oversigt over Slægterne:

I den følgende Oversigt udtrykkes Tilstedeværelsen af Generationsskifte ved 2 paa hinanden følgende forskellige Kors (+ ×), hvorimod 2 paa hinanden følgende ens Kors (+ +) skal udtrykke

Mangel af Generationsskifte. Hvor begge Tegn forekomme (+ ×) (+ +), vil det sige, at Generationsskifte forekommer hos nogle, men mangler hos andre Arter af Slægten. Hvor Forholdet er ubekjendt, sættes intet Tegn.

- 1) Alle Børster usammensatte; (Hovedlap ved en forreste lille Indskjæring delt i 2 smaa, palpeagtige Fremspring, med 3 meget smaa Følere og paa hver af de bageste Siderande (ved Sammensmeltning med første Ring) med 2 korte Følercirrer; i Legemets forreste Trediedeel findes meget korte Cirrer; øverste Børstebundter repræsenterede af en stor, bøiet Krøg og entynd, i Almindelighed i Huden indesluttet, Børste). . *Ancistrosyllis* M'Int.
- 1) Bugsidens Børster sammensatte; undertiden øverste Bundter af lange Haarbørster:
  - 2) Rygsiden med 6 Rækker af kugleformige Opsvulmninger; (Hovedlappens Vedhæng: 3 Følere og 2 heelt paa Undersiden siddende Palper, alle korte, tykke og brede; Rygcirrer repræsenterede af de 2 yderste Rækker af Opsvulmninger; Snabelrør uden Tænder) . . . . . *Euryssyllis* Ehl.
Polymastus Clap.
  - 2) Rygsiden uden Rækker af kugleformige Opsvulmninger:
    - 3) Hovedlappen (fortil dybt indskaaret) sammensmeltet med første børstebærende Ring og kun bærende 2 Vedhæng; (lange Haarbørster) (+ ×, + +) . *Syllis* Sav. (♂ eller ♀)
Chaetosyllis Mgrn.
    - 3) Hovedlappen ikke sammensmeltet med første børstebærende Ring, med flere end 2 Vedhæng:
    - 4) Fra den bageste Rand af den, med Hovedlappen sammensmeltede, første, børsteløse Ring udgaa 2 bagtilvendende, frie, ovale, fimrende Lapper; (Hovedlappen med 2 smaa, afrundede Palper; Følere og Cirrer lange; Snabelrør med en Kreds af Tænder) . . . . . *Pterosyllis* Clap.
Gattiola Mgrn.
    - 4) Ingen bagtilvendende, frie, fimrende Lapper:
      - 5) Hovedlappens bageste Deel dækket af en tynd, halvmaaneformig Membran; (Hovedlappens forreste Deel,

- som er indskaaret i 2 smaa, palpeagtige Lapper, ved en Tværfure afsat fra den øvrige Deel; dens Vedhæng og Cirrerne korte) . . *Umbellisyllis* Sars.
- 5) Hovedlappens bageste Deel ikke dækket af en halvmaaneformig Membran:
- 6) Fra Hovedlappens forreste Deel udgaa 2 tykke, lappeformige, frie eller kun ved Grunden sammensmeltede, aldrig i traadformige Vedhæng udløbende Palper; (Hovedlappens Vedhæng og Rygcirrer vel udviklede; Snabelrør, hvis det findes (se p. 240), med en enkelt Tand). (+ ×, + †)
- Syllis* Sav.
- 6) Palperne ere enten 1) rudimentære (kun antydede ved en Længdefure paa Undersiden); 2) i Størstedelen af eller hele deres Længde sammensmeltede med hinanden og kun adskilte ved en Længdefure paa Undersiden og undertiden et lille Indsnit i Spidsen; eller 3), hvis de ere frie, hver løbende ud i 2 traadformige Vedhæng:
- 7) Børsternes Endeled (meget lille) med stærkt totandet Spids (+ ×):
- 8) To store, frie, hver i 2 traadformige Vedhæng udløbende Palper; (Hovedlappens forreste Rand med to meget korte Følere; i Nærheden af Hovedlappen udgaa tre meget lange og svære Vedhæng, af hvilke i det Mindste de to yderste tilhøre anden Ring; en Deel af Legemet med lange Haarbørster; Snabelrør og Kjertelmave mangle) . . . . . *Autolytus* (♂) Gr.
- 8) De mere eller mindre vel udviklede, undertiden rudimentære Palper aldrig frie eller løbende ud i traadformige Vedhæng; (Hovedlappen med 3 vel udviklede Følere):

9) En Deel af Legemet med lange Haar-
børster; Snabelrør og Kjertelmave
mangle; (Rygcirrer stærkt udviklede).

Autolytus (♀) Gr.

9) Legemet uden Haarbørster; Snabelrør
og Kjertelmave tilstede, det første i
Randen med en Kreds af Tænder.

Autolytus (0) Gr.

7) Børsternes Endeled med en enkelt Spids;
(Snabelrør med en enkelt Tand; Haarbørster
hidtil kun fundet hos ♂):

10) Midterste Føler længere tilbage end de to
andre; (Hovedlappen sammensmeltet med
første børsteløse Ring, som bærer 1—2
Følercirrer paa hver Side); alle Vedhæng
i Almindelighed opsvulmede ved Grun-
den; Legemet i Almindelighed med smaa
Papiller. (+ +) . . *Sphærosyllis* Clap.

10) Alle tre Følere i en Linie mellem Ho-
ved- og Palpelap; (0—1 Følercirre).
Cirrer meget korte, ikke opsvulmede ved
Grunden; Legemet uden Papiller. (+ +)

Exogone Orst.

Oversigt over Arterne:

Ancistrostylis:

Hovedlap med et Par store, sidestillede Øine; de to Følere lidt
bag Indskjæringen, den tredje foran Hovedlappens bageste Rand;
Cirrerne paa første frie Ring længere end de øvrige; Parapodier
og Cirrer med smaa Papiller; af Bugsidens Børster de øverste
længere, tyndt tilspidsede; de nederste kortere med svagt krog-
formig bøiet Endedeel . . . . . *A. grønlandica* M'Int.

Trans. Linn. Soc. 2. S.
Vol. I, Zool., 1879, p. 502.

Euryssyllis:

Hovedlappen med 4 linsebærende Øine; første børsteløse Ring med en nedre, til en Bugcirre svarende, kugleformig Opsvulmning; Børster meget korte med meget lille Endeblad; en meget stor og tyk, i Enden kugleformig opsvulmet og med en lille Spids forsynet Støttenaal . . . . . *E. tuberculata* Ehl.
P. paradoxus Clap.
 Glan: zool. 1864, p. 569.

Umbellisyllis:

Første børsteløse Ring paa hver Side med en meget lille Følercirre samt omkring Munden med 5 runde Papiller; Børster med langt, lige Endeblad; Legemet paa Rygsiden med 2 Længderækker af rektangulære, mørke Pletter . . . . . *U. fasciata* Sars
 On some remark. forms o. s. v.
 1872, p. 41.

Pterosyllis:

Børster i Enden med enkelt Spids . . . *P. finnarchica* (Mgn.)
 1867, p. 38.

Sphaerosyllis:

Palper meget korte og brede; Hovedlappen med 4 bageste store og 2 forreste smaa, linsebærende Øine; den første, med Hovedlappen sammensmeltede, børsteløse Ring med kun 1 Par Følercirrer; Rygcirrerne til første børstebærende Ring ikke længere end de øvrige . . . . . *S. latipalpis* n. sp.
S. hystrix Tauber (non Clap.)
 Ann. danica p. 95.

Exogone:

Følere kølleformige; ingen Følercirrer; 2 forreste større og 2 bageste mindre (paa første Ring siddende?) Øine . *E. naidina* Ørst.
 Arch. f. Naturg. 11,1. 1845, p. 20.

Syllis:

1) Med Snabelrør og Kjertelmave (se p. 240):

2) Bugbørster med i Spidsen tokløvet Endeblad:

3) Endebladet middellangt; Snabelrør med en haard, fint tandet Rand og bag denne med 2 Kredse af bløde Papiller, c. 10 i hver; naar Haarbørster findes, begynde de paa 17de Ring:

- 4) Palper korte, ægformige, meget stærkt adskilte; Følere og Rygcirrer uleddede . . *S. Blomstrandii* (Mgrn.) 1867, p. 40.
- 4) Palper langstrakte, ikke stærkt adskilte; Følere og Rygcirrer tydeligt leddede . . *S. monilicornis* (Mgrn.) 1867, p. 41.
- 3) Endebladet langt, smalt; Snabelrør uden haard, tandet Rand, med en enkelt Kreds af 10 bløde Papiller; naar Haarbørster findes, begynde de paa 12te—15de Ring.
Palper bredt ægformige; Følere og Rygcirrer uleddede eller utydelig leddede . . . . . *S. compacta* (Mgrn.) 1867, p. 40.
- 2) Bugbørster med i Spidsen udeelt Endeblad:
- 5) Følere og Følercirrer kølleformige, utydelig leddede; Rygcirrerne (leddede) afvekslende lange og korte.
S. longicirrata (Ørst.)
Nat. Tidssk. 1844—45, p. 408.¹⁾
- 5) Følere og Følercirrer ikke kølleformige, ligesom Rygcirrerne tydelig leddede; Rygcirrer ikke afvekslende lange og korte:
- 6) Rygcirrer med 8—16 Led.
Hver Ring paa Rygsiden med et mere eller mindre vel udviklet, ofte paalangs og paatværs afbrudt, grønt Tværbaand . . . . . *S. armillaris* Müll.
Mgrn. 1867, p. 42.
- 6) Rygcirrer med 20—c. 30 Led:
- 7) De enkelte Ringe paa Rygsiden tydelig delte i flere Smaaringe; i en stor Deel af Legemets Ringe ere de smalle Mellemlum mellem de enkelte Ringe og i en Deel af dem et smalt midterste Belte paa hver Ring hvide; Rygcirrer med 20—25 Led:
- 8) Legemet stærkt afsmalnende fortil og bagtil; de første 10 Ringe ikke eller utydelig delte i Smaa-

¹⁾ Taubers *Syllides longocirrata* er et Brudstykke af *Custalia punctata*.

ringe; (levendefødende α : det bag 41de Ring dannede, til et Kjønsdyr svarende, levendefødende Afsnit uden Haarbørster og Hovedlap(?).

S. incisa Fabr.
Mgn. 1867, p. 44.

8) Legemet ikke stærkt afsmalnende fortil og bagtil; de første 10 Ringe, ligesom de senere, tydelig delte i Smaaringe. (Ved den paa sædvanlig Maade foregaaende Deling frembringes et, med lange Haarbørster forsynet, kønnet Individ bag 40—50de Ring.) . . . . . *S. fasciata* Mgn. 1867, p. 43.

7) De enkelte Ringe paa Rygsiden ikke tydelig delte i Smaaringe; ingen lysere Tværbaand; Cirrer med 20—32 Led . . . . . *S. Fabricii* Mgn. ? *S. armillaris* Fab.
? *S. cornuta* Rathke.
Mgn. 1867, p. 44.

1) Uden Snabelrør og Kjertelmave (δ , ♀).

Bugbørster med langt, smalt, tilspidset, i Enden svagt tokløvet Endeblad; Rygecirrer med c. 30 Led . *S. Ørstedii* (Mgn.) 1867, p. 45.

Autolytus:

Hanner:

Anden Ring (som bærer de meget lange Følercirrere) uden

Børster:

Børstebærende Ringe
i Legemets forreste
Deel

3; første Ring med kun et Par Følercirrere; Haarbørster findes lige til Legemets Ende . . . . . *A. prolifer* (Müll.)
Mgn. 1867, p. 32.

6; første Ring med 2 Par Følercirrere; de 10—20 sidste Ringe uden Haarbørster . . . . . *A. longisetosus* Ørst.
Mgn. 1867, p. 34.

Anden Ring med Børster.

Fra Hovedlappens bageste Deel strække sig 2 lange, smalle, bagtil- og udadløbende (formodentlig fimrende), ikke frie

Fortykkelser hen over de forreste Ringe; første Ring med 2 Par Følercirrer; børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel 14. Legemets bageste Deel uden Haarbørster . . . . . *A. Alexandri* Mgrn. Mgrn. 1867, p. 37.

Hunner:

Fra Hovedlappens bageste Deel strække sig 2 lange, smalle, bagtil- og udadløbende (formodentlig fimrende), ikke frie Fortykkelser hen over de forreste Ringe.

Første Ring med 2 Par Følercirrer; Legemets forreste Deel bestaaende af 14 Ringe . . . . . *A. Alexandri* Mgrn.

Fra Hovedlappens bageste Deel udgaa ingen smalle Fortykkelser:

Børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel	}	2; første Ring med 1 Par Følercirrer; Haarbørster findes lige til Legemets Ende . . . . . <i>A. prolifer</i> (Müll.)
		6; første Ring med 2 Par Følercirrer, anden Ring børsteløs . . . . . <i>A. longisetosus</i> (Ørst.) <i>A. incertus</i> Mgrn.
		13; . . . . . <i>A. Newtoni</i> Mgrn. Mgrn. 1867, p. 36.

Kjønsløse:

Fra Hovedlappens bageste Deel udgaa 2 store, bredt afrundede, af en ophøiet (formodentlig fimrende) Rand omgivne, ikke frie Fortykkelser; Farve lysebrun med 3 mørke Længdebaand nedad Ryggen.

A. Alexandri? Mgrn.
A. prismaticus (Fabr.)
(Tab. VII, Fig. 10.)

Fra Hovedlappens bageste Deel udgaa ingen Fortykkelser.

Farve lysebrun, Parapodier brune og Ryggen tegnet med mere eller mindre tydelige Tværrækker af rødbrune Pletter.

A. prolifer (Müll.)
Greef: Arch. f. Naturg.
32,1, 1866, p. 352.
? *A. fallax* Mgrn. 1867, p. 33.

Da den nys givne Oversigt over *Syllis*- og *Autolytus*-Arterne indeholder de første Tillæg til Kundskaben om de hertilhørende, nordiske Former, siden Malmgreens Arbejder udkom, skal jeg

her supplere dem med nogle Bemærkninger. Af *Syllis monilicornis* Mgrn. er der i danske Farvande fundet et enkelt Exemplar, forsynet med lange Haarbørster fra den 17de Ring, medens de af Malmgreen fundne Exemplarer kun havde korte Børster. I Overeensstemmelse med Claparèdes Erfaring, at de med ringe Segmentantal forsynede Arter mangle Generationsskifte, er det rimeligt, at dette er Tilfælde med *S. Blomstrandii* og *S. monilicornis* (Clap. Glan. zoot., Mémoires Soc. Physique. Genève 1864, p. 527). Fra Grønland findes paa Kjøbenhavns Zool. Museum 2 *Syllis*-Arter, af hvilke den ene ligesom *S. vivipara* Krohn (Arch. f. Naturgesch. 35,1, 1869, p. 197) er levendefødende. Paa Grund af, at de enkelte Ringe ere tydelig delte i flere Smaaringe samt forsynede med tydelige, noget lysere Mellemrum, havde jeg først henført denne Form til *Syllis fasciata*, idet jeg opfattede denne som synonym med *S. incisa* Fabr.; thi den eneste Forskjel, Malmgreen angiver mellem disse 2 Arter, er, at den sidste bliver meget smallere mod begge Ender. Da imidlertid hos *S. fasciata* Mgrn. den til et nyt Individ hørende, Æg indeholdende, bageste Deel af Legemet er forsynet med begyndende Haarbørster, hvorimod hos de grønlandske Exemplarer det tilsvarende, langt stærkere udviklede, temmelig store Unger indeholdende, Afsnit ganske mangler saadanne, har jeg henført denne Form til *S. incisa*, saa meget mere, som den er tydelig smallere fortil. Desuden afviger den fra Malmgreens Afbildning af *S. fasciata* deri, at de første c. 10 Ringe ikke saaledes som hos denne er tydelig deelt i Smaaringe. For den anden grønlandske Art har jeg beholdt Malmgreens Navn *S. Fabricii* og som muligt Synonym under denne henført den ubekjendte og i en Oversigt uanvendelige *S. cornuta* Rathke.

Medens man hidtil, saavidt jeg veed, i det Hele taget kun for 2 *Autolytus*-Arters Vedkommende kjender begge Kjøn, eller rettere sagt, vide, at de høre sammen, nemlig *A. prolifer* (Müll.) og *A. cornutus* Ag., har jeg i 2 *Autolytus*-Former fra Grønland fundet respektive Hannen og Hunnen til 2 af Malmgreen beskrevne Former, nemlig til *A. Alexandri* og *A. longisetosus* ♂. Den første giver sig let

tilkjende ved Besiddelsen af 2 lignende, fra Hovedlappens bageste Deel udgaaende, lange, smalle Fortykkelser som de, der sees i Malmgreens Figur af Hunnen. Forøvrigt har den et lignende Antal Ringe (14) i Legemets forreste Deel, som Hunnen. Den anden, Hunformen, har jeg henført til *A. longosetosus* ♂, baade, fordi den er taget sammen med denne og paa Grund af flere overensstemmende Forhold. Saaledes er anden Ring ligesom hos Hannen imod Sædvane børsteløs, og der findes ligesom hos denne 6 børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel. Det er den samme Form, som Malmgreen har beskrevet under Navnet *A. incertus* og Fabricius som *N. bifrons*. Vi se saaledes, at medens der hos *A. cornutus* Ag. og *A. prolifer* i Legemets forreste Deel er en Ring flere hos det ene Kjøen end hos det andet, er hos de to foranævnte Arter dette Tal ens for begge Kjøen. Fra Grønland hidrører ligeledes en kjønsløs Form, som stemmer med Fabricii *Nereis prismatica*. Den har ligesom *A. Alexandri* et Par, fra Hovedlappens bageste Deel udgaaende, Fortykkelser; men da de have en ganske anden Form end de hos denne forekommende, har jeg kun med Spørgsmaal henført den til denne Art. Et Par lignende langstrakte Fortykkelser, som findes hos *A. Alexandri*, er af Claparède fundet hos *A. scapularis* fra Middelhavet (Glan. zoot. Mém. Soc. de Phys. Genève 1864, p. 567). De maa ikke forvexles med de frie Nakkevedhæng hos *Pterosyllis*. Den nordiske Art af denne Slægt afviger, saafremt Malmgreens Tegning er rigtig, paa en ejendommelig Maade fra de øvrige Arter, idet de 2 frie Vedhæng udgaa fra Bagranden af den med Hovedlappen sammensmeltede første Ring, hvorimod de hos de øvrige Arter udgaae fra selve Hovedlappens bageste Deel¹⁾. Endelig foreligge fra Grønland nogle faa Exemplarer af *A. prolifer* (♂, ♀, 0). Hunnen har vel 3 børstebærende Ringe i Legemets forreste Deel; men da det endnu er et meget lille Exemplar, turde den bageste være bestemt til at faa Haarbørster.

¹⁾ At i Claparèdes Tegning af *P. formosa* den første, Følecirrer bærende, Ring er forsynet med Børster, turde bero paa en Feiltagelse. (Clap. Beobacht. über Anat. u. Entwickel. o. s. v., 1863, T. XIII, 30.)

Nerillidæ n. f.

Denne Familie indeholder kun en eneste Art, en kort, nedtrykt Form, som kun naaer en Længde af 5 Mm. og har det mindste Ringantal, som kjendes hos nogen Børsteorm, nemlig foruden Hovedlappen kun 9 Ringe. Den store, afrundede Hovedlap er udstyret med 4 linsebærende Øine og 5 Vedhæng, nemlig 3 lange, leddede, fra den forreste Rand udgaaende Følere og 2 korte, ovale, stilkede, fimrende Legemer, som udgaae fra Undersiden, udfør Midten af Siderandene. Første Ring er børstebærende og forsynet med en firleddet Cirre af en lignende Bygning, men kun halv saa lang som Følerne. Parapodierne, af hvilke der findes en enkelt Række paa hver Side, ere store, afrundede, fra det øvrige Legeme ikke afsatte, Ophøininger, fra hvert af hvilke der udgaa 2, med deres Basis sammenstødende og opadtil divergerende Bundter af faa tynde, haarformige Børster. Der findes ingen Cirrer af samme Beskaffenhed som paa første Ring; men midt imellem de to Bundter udgaar fra Spidsen af Parapodiet et temmelig kort, langstrakt kegledannet, uleddet Vedhæng. Sidste Led ender med 2 korte, treleddede Analcirrer. Fordøielseskanalen bestaaer af et muskuløst (ikke udkrængeligt?) Svælg, et kort Spiserør og en med Tænder besat, først maveagtig udvidet og derpaa rørformig afsmalnende Tarm uden Indsnøringer. Hos Hunnerne ligge Æggene ikke frit i Krophulen, men i 2 Sække i Legemets bageste Deel.

Slægt: *Nerilla* Schmidt.

Art: *N. antennata* Schmidt.

Claparède: Beobacht. über Anat. u. Entwickel. o. s. v., 1863, p. 48.

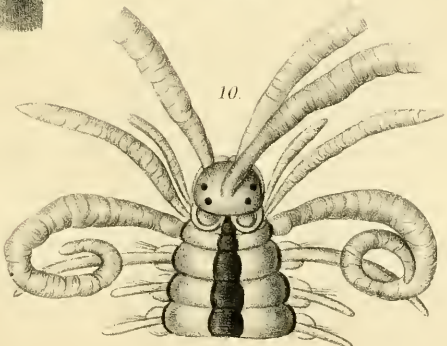
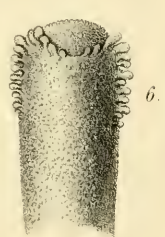
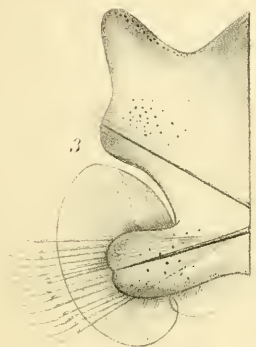
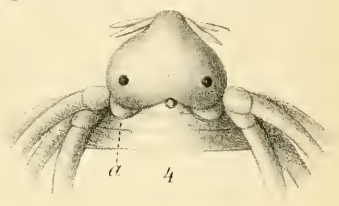
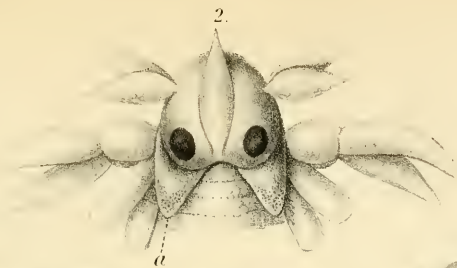
Forklaring til Figurerne.

Tab. VII.

- Fig. 1. *Trachelophyllum Lütkeni* n. g. et sp.
 — 2. Hovedlap med Følercirrer af samme Dyr.
 — 3. Et Parapodie af samme Dyr.
 — 4. Hovedlap med Følercirrer af *Phyllodoce maculata* L.
 — 5. Hovedlap med Følercirrer af *Notophyllum foliosum* Sars.
 — 6. Snabel af *Eteone striata* n. sp., seet nedenfra.
 — 7. Snabel af *Eteone villosa* n. sp., seet ovenfra.
 — 8. Snabel af *Eteone cylindrica* Ørst., seet ovenfra.
 — 9. Et af de forreste Parapodier af *Nauphanta celox* (♀), Greef.
 — 10. Forreste Deel af *Autolytus Alexandri*? Mgrn., den kjønsløse Form.
-

(Aftryk af Vidensk. Meddel. fra den naturh. Foren. i Kjøbenhavn. 1883.)

Systematisk-geografisk-Oversigt over de nordiske *Annulata, Gephyrea, Chætognathi* og *Balanoglossi*.

Ved

G. M. R. Levinsen.

Anden Halvdel.

(Hertil Tab. II og III.)

Sphæroridæ.

Mindre eller meget smaa, snart langstrakte, smalle, cylindriske, snart korte, brede og nedtrykte Former, henholdsviis bestaaende af et middelstort eller ringe Antal (c. 50—18), ikke ved Tværfurer adskilte Segmenter. Legemets Overflade er temmelig tæt besat med traad-, kølle- eller kegleformige Papiller af forskjellig Størrelse, af hvilke nogle store, kugleformige, som indeholde ormformige Kirtler og ere ordnede i et forskjelligt Antal (2—10) Længderækker, navnlig ere iøinefaldende. Hovedlappens og Legemets Vedhæng ere repræsenterede af lignende traad-, kølle- og kegleformige Papiller. Den til Hovedlappen svarende, fra det øvrige Legeme ikke afsatte, forreste Deel er forsynet med 2—4 Øine, af hvilke i det Mindste 2 ere lindsebærende, og har paa sin forreste Siderand paa hver Side 2 korte, traad- eller kølleformige Følere, som ere endeel større end de øvrige Papiller af samme Form. Det børsteløse Mundsegment bærer et Par, til Følercirrer svarende, Vedhæng, som enten ligne de paa Hovedlappen forekommende eller de før omtalte store, kugleformige Papiller. Paa hver Side findes en enkelt Række af stumpet kegleformige, i Almindelighed ligeledes med smaa Papiller

besatte Parapodier, som hvert bærer et enkelt Bundt af faa Børster. Disse ere enten sammensatte, med et middellangt, krogformig bøiet Endeled eller usammensatte (Krogbørster), som ligne Skaftdelen af de sammensatte. Medens der over Parapodiet paa Rygcirrens Plads sidder en af de førømtalte store kugleformige Papiller, bærer Parapodiet paa eller under sin Spids 1—2 smaa traad-, kølle-, kegle- eller bladformige Legemer. Den sidste børsteløse Ring ender igjen med et Par af de store kugleformige Papiller. Et med Papiller besat, kjæbeløst, i udkrænget Tilstand omvendt kegleformigt Svælg fører over i en, frit i Krophulen liggende (Dissepimenter mangle), mere eller mindre stærkt bugtet, Tarm.

Oversigt over Slægterne:

Rygsiden med 2 Rækker af kugleformige Hudkapsler, som hver ender med en lille rund Papil; Mundsegmentet med et Par lignende Vedhæng; langstrakte, cylindriske Former *Ephesia* Rathke
Sphaerodorum Örsted.

Rygsiden med 6 og Bugsiden med 4 Rækker af kugleformige Hudkapsler uden Papil i Spidsen; Mundsegmentet med et Par langstrakt kølleformige Vedhæng; korte og brede Former

[*Sphaerodorum* (non Örsted).]

Oversigt over Arterne:

Ephesia:

Børster usammensatte (med udvidet, skraat afskaaret Endedeel; Legemets Papiller kort traad- eller kølleformige; Parapodierne paa Undersiden med en lidt større, kort kølleformig Papil med et lille Endeled; bageste Øine størst) . . . . . *E. gracilis* Rathke

Nova Acta XX: 1, p. 176.

S. flavum Orst.

Ann. Dan. Consp. p. 43.

S. peripatus Johnst. (non Claparède).

Catalogue p. 207—8.

Børster sammensatte (; de kugleformige Hudkapsler paa Overfladen med flere smaa Papiller) . . . . *E. abyssorum* (A. Hansen)

Op. cit. 1879 p. 9.

? *Sph. Peripatus* Clap.

Beobach. p. 50.

[*Sphaerodorum*.:]

Børster sammensatte; foruden med de store Hudkapsler er hele Legemet besat med kugleformige Papiller af forskjellig Størrelse; Parapodierne i Spidsen med 2 bladformige Legemer

[*S. Claparèdi* Greef

Arch. f. Nat. 32, 1, 1866 p. 338.]

Under Navnet *Sphaerodorum Peripatus* har Claparède og med ham de senere Forfattere sammenblandet 2 forskjellige Arter, nemlig den af ham selv undersøgte, ved Normandiets Kyst fundne, med sammensatte Børster forsynede, Art og Ørstedes *Sphaerodorum flavum* (, som igjen er synonym med Rathkes *Ephesia gracilis* og uden Tvivl ogsaa med Johnstons *Sphær. peripatus*), som har usammensatte Børster. Claparède har fuldstændig misforstaaet Ørstedes Udtryk: „setæ uncinatæ, aciculæ nullæ“, som om han dermed vilde betegne, at Dyret manglede Krogbørster, men havde med krogformigt Endeled forsynede, sammensatte Børster. Imidlertid afbilder Ørsted ogsaa (ligesom Rathke) en saadan usammensat Børste, der meget ligner Skaftdelen af en sammensat, hvorfor vel de forskjellige Forfattere have antaget dem for Børster, hvis Endeled er faldet af, og denne Formodning vil synes saameget rimeligere, som Claparèdes Beskrivelse i alt Væsenligt passer paa *Ephesia gracilis*. Paa over en halv Snees Exemplarer i Kjøbenhavns zool. Museum har jeg for-gjæves søgt efter et saadant Endeled, og det forholder sig da med denne Slægt ligesom med Slægten *Syllis*, at medens nogle (og hos denne sidste de fleste) Arter have sammensatte Børster, have andre, som føre en afvigende Levemaade og enten bore eller i ethvert Tilfælde leve i kanalagtige Hulrum i Klipper, langskafte Krogbørster, som meget ligne Skaftdelen af de sammensatte (se dette Arbeides 1ste Halvdeel i Vid. Medd. Medd. nat. Foren. 1882, p. 163). Da Armauer Hansen Op. cit. p. 9 sondrer mellem *Ephesia gracilis*

og en nyopdaget Art med sammensatte Børster, som han kalder *Sphærodorum abyssorum*, synes han ogsaa at være paa det Rene med denne Forskjel i Børsteformen, som han forøvrigt ellers ikke hentyder til, ligesom han ikke gjør Rede for den Anvendelse, han gjør af Slægtsnavnet *Sphærodorum*. Hvis han med dette Navn vil betegne de med sammensatte Børster forsynede Arter i Modsætning til de med Krogbørster forsynede, da er dette ligesaa urigtigt, som det vilde være at danne en ny Slægt for de *Syllis*-Arter, som paa Grund af biologiske Forhold ere forsynede med usammensatte Børster. Om en af disse, *Syllis spongicola* Gr., har Grube oplyst, at medens den kjønsløse Form er forsynet med usammensatte Børster, har dens, ved Knopskydning frembragte, kjønnede Afkom sammensatte Børster. Derimod foreslaar jeg at benytte Navnet *Sphærodorum* for den af Greef beskrevne, foran karakteriserede Art, *S. Claparèdi*.

Spionidæ.

Store, middelstore eller smaa, langstrakte, mere eller mindre nedtrykte, af et oftest stort Antal (50—230) korte Ringe bestaaende Former. Den med første børsteløse Ring sammensmeltede, i Almindelighed med 2—6 Øienpletter forsynede, Hovedlap har oftest en bred forreste Rand, som hyppig er noget indbugtet i Midten eller udtrukket i to, mere eller mindre fremtrædende, undertiden palpeagtige, Sidedele; i sjældnere Tilfælde er den fortil smal, tilspidset. I Almindelighed er den bagtil forsynet med en lille, uparret Føler og kun i nogle faa Tilfælde findes et Par forreste Sidefølere. Paa faa Undtagelser nær udgaa fra Rygsiden bag Hovedlappen (formentlig overalt fra første børstebærende eller en til denne svarende, børsteløs Ring) paa hver Side en lang, tynd, traadformig, med en fimrende Længderende forsynet Følercirre¹⁾. Paa hver Side findes en dobbelt Række af vel adskilte, men i forskjellig Grad udviklede Parapodier, som i deres høist udviklede Form ere lodrette, sam-

¹⁾ Disse Følercirrer turde svare til de lange Følercirrer, som hos mange Syllidæ udgaa fra 1ste børstebærende Ring.

mentrykte og forsynede med to, Børsterne omsluttende, Læber, af hvilke dog den ene ofte er rudimentær, medens den anden løber ud i et frit fremtrædende Blad af forskjellig Form. Ryg- og Bugcirrer mangle som oftest, og hvor lignende Vedhæng optræde, synes de i Almindelighed kun at være en traadformig Forlængelse af en Parapodielæbe. Hos de fleste Former optræde indenfor Rygparapodierne i en større eller mindre Deel af Legemets Længde oftest smalle, tykke, langstrakt blad- eller traadformige, paa Idersiden med Fimrehaar forsynede, mod Ryggen indadbøiede Gjæller, som undertiden kunne voxe sammen med den indre Rand af Rygparapodiets Blad. De i det enkelte Parapodie i Almindelighed rækkevis (og som det synes hyppigst i 2 Rækker) ordnede Børster ere i en større eller mindre Længde af Legemets forreste Deel bræmmede eller haarformige Børster; men senere (hos nogle allerede i syvende, hos andre først henimod 60de Ring) optræde langskaftede Krogbørster, enten kun i Bugparapodierne, hvor de undertiden kunne være ublandede, eller tillige i Rygparapodierne, hvor de altid synes at være ledsagede af bræmmede eller haarformige Børster. Hos et Par enkelte Slægter ere i tredie eller femte børstebærende Ring snart Bug- og snart Rygbørsterne overordentlig store og tykke og omformede til Boring (dette vides i ethvert Tilfælde om *Polydora*, som borer i Kalksteen); Tarmkanalen begynder med et kort, vidt, udkrængeligt, i Randen undertiden lappet Svælg uden Kjæber. I Havbund levende Former, som omgive sig med et mere eller mindre solidt, af Dynd dannet Rør.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Bag Hovedlappen udgaa et Par lange, tynde, traadformige, med en fimrende Længderende forsynede, (let affaldende) Følercirrer:
- 2) Dobbelte Parapodier findes gennem hele Legemets Længde; Bugbørsterne i tredie og anden Ring ere ikke tykkere end de øvrige:
- 3) Gjæller mangle enten ganske eller findes kun i 4—6 forreste Ringe (fra anden børstebærende Ring):

- 4) 4—6 Ringe hver med et Par langstrakte, næsten traadformige, tilspidsede Gjæller, deelviis forsynede med korte, traadformige Vedhæng; Rygparapodierne i Legemets forreste Deel ere ikke rykkede høiere op paa Rygsiden end de øvrige, men forsynede med et stort, tilspidset Blad; Ryg- og Bugparapodierne i Legemets forreste Deel udgaa ikke fra store, parapodielignende, frit fremspringende Sidedele af Legemet; (bag 13—15de Ring findes i Bugparapodierne Krøgbørster blandede med Haarbørsterne, af hvilke et Par ere tykkere og noget bøiede) . . . . . *Prionospio* Mgrn.
- 4) De 4 første børstebærende Ringe uden Gjæller; men Rygparapodierne ere her rykkede høiere op paa Rygsiden og forsynede hvert med et stort Blad; Ryg- og Bugparapodierne i Legemets forreste Deel udgaa fra store, parapodielignende, frit fremtrædende Sidedele af Legemet; (i de bagved de 4 første følgende 8—9 Ringe udgaa fra et lille Fremspring mellem Ryg- og Bugparapodiet et Bundt af lange, tynde, i Enden med en Haarkrands forsynede, Børster, som strække sig langt ind i Kroppen; omtrent fra 14de Ring ere Bugsidens Børster Krøgbørster, dog ledsagede af en enkelt bøiet, grov Haarbørste) . . . . . *Spiophanes* Grube.
- 3) Gjæller optræde i et større Antal (mindst 25) Ringe:
- 5) Femte Ring er paa hver Side forsynet med en Række meget store og tykke Børster; en uparret Føler mangler; Legemet ender bagtil med en lille, sugeskivelignende Udvidelse . . . . . *Polydora* Bosc.
Leucodorum Orst.
- 5) Femte Ring uden særlig udviklede Børster; en uparret Føler er tilstede; Legemet ender ikke med nogen sugeskiveagtig Udvidelse . . . . . *Spio* Fabr.
pp. *Nerine* Johnst.
Scolecoclepis Blv.

- 2) Dobbelte Parapodier findes kun i de forreste 13—15, ved større Bredde udmærkede, Ringe, i de øvrige mangle Rygparapodierne; Bugbørsterne i anden, men særlig i tredje Ring store og tykke; (Ryg- og Bugparapodierne udgaa i Legemets forreste Deel fra store, ved dybe Indskjæringer stærkt fremtrædende, Sidedele; Rygparapodiet til første, samt begge Parapodier i anden Ring forsynede hver med en stor, smal, bladformig Flig; Rygbørsterne til første Ring lange, fremadrettede, vifteformig spredte; ingen egentlige Gjæller, men Rygparapodiernes ene Læbe i Begyndelsen (fra tredje Ring) bladformig, lappet (Gjælle?), senere kegleformig, cirrelignende; Bugparapodier overalt med et stumpt kegleformigt, bugcirrelignende Vedhæng; i Bugparapodierne findes overalt foruden tynde haarformige Børster, 1—4 stive griffelformige) *Disoma* Ørst.
- 1) Bag Hovedlappen udgaa ingen Følercirrer; (Hovedlap langstrakt kegleformig, uden uparret Føler; kun i et Antal Ringe i Legemets forreste Deel findes bladformige Gjæller; en lille traadformig Rygcirre) . . . . . *Aonides* Clap.

Oversigt over Arterne:

Prionospio:

Gjæller 4 Par, af hvilke første og fjerde Par ere meget længere end de øvrige; (Hovedlap fortil svagt indbugtet, bagtil med en Føler; Analsegmentet med en enkelt Traad; Øienpletter?)

P. Steenstrupi Mgrn.

1867, p. 93.

P. plumosa Sars.

Op. cit. 1873, p. 63.

Gjæller 5—6 Par, som bagtil aftage i Størrelse; (Hovedlap uden Føler(?), 4 Øienpletter) . . . . . *P. cirrifera* Wirén.

Vega-Expedit. vetensk.

Iakt. 1883, B. 2, p. 409.

Spiophanes:

Hovedlap fortil svagt indbugtet, bagtil med en lille Føler; de nedre Parapodier kun i de fire første Ringe forsynede med et Para-

podieblad; Rygparapodiernes Blad fra 14de Ring løbende ud i en smal, føleragtig Spids; Bugsidens Børster ere fra 14de Ring rykkede langt ned; paa 19de børstebærende og de følgende Ringe findes tværs over Ryggen en tynd Hudfold i hver Ring; Analsegmentet paa Rygsiden med 4—5 fine Traade . . . . . *S. Krøyeri*¹⁾ Gr.

Mgrn. 1867, p. 94.

? *S. cirrata* Sars.

Op. cit. 1873. p. 68.

Polydora:

Hovedlap fortil dybt indskaaret i to flade Palpelapper; de store Børster paa Bugsiden af femte Ring hver ledsaget af en tynd Børste med udvidet, spydformig Endedeel; Gjællerne begynde paa sjette—niende Ring og findes paa de fleste af Legemets Ringe; Krogbørsterne begynde paa syvende Ring, findes kun paa Bugsiden og ere ikke ledsagede af Haarbørster . . . . . *P. ciliata* Johnst.

Mgrn. 1867, p. 95.

Tauber Ann. Dan. p. 118.

M'Intosh. Ann. nat. hist.

4 S. V. 2, 1868, p. 282,

Pl. XVIII.

Spio:

1) Gjæller i Legemets forreste Deel (60—70 Ringe) sammenvoksne med Indersiden af Rygparapodiets Blad, senere frie:

2) Hovedlap fortil paa hver Side med en kort Føler; Gjæller paa alle Legemets Ringe; tretandede Krogbørster omtrent fra 60de Ring, kun paa Bugsiden og ledsagede af Haarbørster . . . . . *S. vulgaris* (Johnst.? Sars)
Mgrn. 1867, p. 90.

2) Hovedlap uden Sidefølere, Gjæller mangle paa Legemets sidste 70—80 Ringe, Krogbørster med enkelt Spids optræde Legemets bageste Deel baade i Ryg- og Bugparapodierne, ledsagede af Haarbørster . . . . . *S. foliosus* (Sars)
Mgrn. 1867, p. 89.

1) Ingen Gjæller sammenvoksne med Rygparapodiernes Blade:

¹⁾ Af denne Art er et Exemplar fundet Ø. for Læsø af Hr. Stud. mag. Petersen.

3) Gjæller paa alle Ringe; (totandede Krogbørster kun paa Bug-
siden):

4) Gjæller i Legemetts forreste Deel mindst; Bugsidens Børster
enrækkede, Krogbørster begynde paa ottende Ring, kun
paa Bugsiden, ikke ledsagede af Haarbørster; Krogbørsternes
Skjæreplade overrager Bagranden af Børsten

S. seticornis Fabr.

Mgrn. 1867, p. 92.

4) Gjæller i Legemetts forreste Deel størst; Bugsidens Børster
torækkede, Krogbørster begynde paa 10—14de Ring; (i Be-
gyndelsen første Række Haarbørster, anden Krogbørster,
længere tilbage begge Rækker Krogbørster); Krogbørsternes
Skjæreplade slutter tæt til Børstens Bagrand

S. filicornis Fabr.

Mgrn. 1867, p. 91.

3) Gjæller kun paa et vist Antal forreste Ringe:

4) Hovedlap 3—4 Gange saa lang som bred; Gjæller kun
paa de første 25 Ringe; totandede Krogbørster bagtil
baade i Ryg- og Bugparapodierne, ledsagede af Haarbørster

S. oxycephalus (Sars)

Mgrn. 1867, p. 91¹⁾.

4) Hovedlap høist 2 Gange saa lang som bred; Gjæller paa
de forreste 43—45 Ringe; totandede Krogbørster bagtil
kun i Bugparapodierne, ledsagede af Haarbørster²⁾.

S. cirrata (Sars)

Mgrn. 1867, p. 91.

Möbius Pomm. II, p. 161.

Théel Op. cit. p. 53.

¹⁾ Den af Tauber i Ann. Dan. p. 116 nævnte *S. oxycephalus* turde være
en ny Art; men Materialet er for daarligt til at lægges til Grund for
en Beskrivelse.

²⁾ Möbius har hos denne Art fundet Æggeposer imellem de nederste
Parapodier.

³⁾ Möbius har, hvor han taler om Tentakelcirrerne hos *S. cirrata*, fuld-
stændig misforstaaet Sars; thi dennes Udtryk: „antennis nullis“
gjælder slet ikke disse, men de 2 smaa, kun hos *S. vulgaris* optrædende,
forreste Sidefølere. Om Tentakelcirrerne Tilstedeværelse synes Sars
slet ikke at nære nogen Tvivl, da han udtaler om hele Familien *Spi-*

Disoma:

Bugbørsterne paa tredie Ring dobbelt saa tykke som dem paa anden; Rygparapodiets Blad i Begyndelsen femlappet; i Legemets forreste Deel ere de haarformige Bugbørster i Spidsen forsynede med en Haarbræm, de 4—5 tykke griffelformige, som ende med en, ved en Indsnævring afsat kegleformig Knub, ere mere eller mindre, lodne af fine udstaaende Haar; i Legemets bageste Deel findes i hvert Parapodie kun en enkelt, ikke behaaret, griffelformig Børste mellem Haarbørsterne; Bugcirrerne, som i Legemets forreste Deel udgaa under Grunden af Parapodiet, sidde i Legemets bageste Deel lidt under dettes Spids; Analsegmentet forsynet med 6 korte Papiller¹⁾ . . . . . *D. multisetosum* Orst.

Annul. Dan. Consp. p. 41,
 Archiv. f. Naturg. X, 1,
 p. 107; Möbius Pom-
 meraniaex. 1, p. 108.

Aonides:

Gjæller lange, smalle, tilspidsede, (noget længere end Legemets Bredde) begynde paa syvende Ring og strække sig over de følgende 9—11 Ringe; de 3 forreste Ringe ikke mærkelig smallere end de øvrige; i Legemets bageste Deel Krogbørster i hvert Parapodie.

A. gracilis Tauber
 Ann. Dan. p. 115.

Gjæller ovale, tilspidsede, kortere end Legemets Bredde, begynde paa fjerde børstebærende Ring og strække sig over de følgende 21—22 Ringe; de tre første Ringe tydelig smallere end de følgende; i Legemets bageste Deel Krogbørster, i hvert Parapodie 1—2, (lyser stærkt i Mørke) . . . . . *A. fulgens* n. sp.

---

onide: „Segmentum buccale supra cirris duobus tentacularibus longissimis . . . . ornatum“ og ikke gjør nogen Indskrænkning heri for de enkelte Arters Vedkommende. At betegne en Tentakelcirre som „antenna“ vilde stride mod al god Terminologie.

¹⁾ Möbius kalder det tragtformige, udkrængede, med lappede Rande forsynede Svælg hos denne Art for Mundsegment, og hvad her kaldes Bugcirre, betegner han som en nedre børsteløs Parapodiegreen.

Aonides fulgens n. sp.

Lobus cephalicus elongatus, conicus, parte anteriore sulco transverso plus minusve distincto a dimidio posteriore, oculus duos ferente, sejuncta. Segmenta tria anteriora ceteris distincte angustiora. Branchiæ lamelliformes, ovatæ, acuminatæ in segmento quarto incipientes, in segmentes 21—22 sequentibus adsunt. Cirri dorsales filiformes breves in omnibus segmentis, in segmentis branchiferis e basi exteriore branchiæ exeuntes. Parapodia minutissima vel haud distincta. Setæ tam dorsales, quam ventrales capillares in fasciculo singulo biseriales, anterioribus posterioribus multo brevioribus, seta singula parte majore retrorsum vergenti. Præterea in segmentis posterioribus c. 46 fasciculi ventrales et setis capillaribus et uncinis elongatis angustis, aliquanto obscurioribus 1—2, apice paulo curvato, instructi sunt. Segmentum anale cirris tribus, duobus superioribus et singulo inferiore instructum. Color in anteriore parte corporis pallide rubescens, a segmento 26—27 propter intestinum translucens viridi-nigrescens. Cutis ubiqve vesiculas virides continet, quæ in segmento anali numerosissimæ sunt.

Long. 12^{mm}, lat. c. 1/2^{mm}, segmenta c. 115.

Hæc species, quæ nocte fulgorem præclarum emittit, ad oram Hellebækianum (Daniæ) a coll. Jungersen et Petersen mensi Augusto detecta est.

Denne Orm frembringer i Mørke et meget stærkt og temmelig vedholdende Lys, hvilket gav Anledning til dens Opdagelse, idet d'Hrr. Adjunkt Jungersen og Stud. mag. Petersen, som sammen med Forfatteren tilbragte nogen Tid i Hellebæk forrige Sommer, opdagede den ved at fiske med pelagisk Net paa Broen Kl. 12—1 om Natten. Den viser sig i Vandet som et stærkt lysende Punkt, som let fiskes med et Net, paa hvilket det vedbliver at lyse, efterat dette er taget op af Vandet. Den synes at være meget efterstræbt af de talrige Amphipoder, som i Begyndelsen opaad de fleste af vore Individuer. De syntes ikke altid at være lige talrige eller lige tilbøielige til at lyse; thi medens vi nogle Nætter jævnlig kunde

se flere af disse lysende Punkter, optraadte de i andre Nætter med større Mellemrum eller udeblev ganske. Jeg skal sluttelig minde om, at et Medlem af en beslægtet Familie, den middelhavske *Chaetopterus variopedatus* ligeledes er lysende.

Nogle Bemærkninger om *Poecilochaetus* (Clap.) og *Disoma*:

I „Beobachtungen über Anatomie und Entwicklungsgeschichte wirbelloser Thiere“, 1863, p. 77 beskriver Claparède forskjellige Udviklingsstrin af en Larve, som han mener maa høre til en endnu ukendt Chætopodform, og 11 Aar senere mener han iblandt de under Lightning-Expeditionen fundne Orme at have opdaget den fuldt udviklede Form, som han giver Navnet *Poecilochaetus Fulgoris*. (Ehlers: Beiträge zur Kenntniss der Verticalverbreitung der Borstenwürmer, p. 3 og 9, Zeitschr. wiss. Zool. XXV. Bd.) Paa Grund af dette Dyrs højest ejendommelige Bygning tør han ikke udtale nogen sikker Dom om dets systematiske Stilling, men synes dog nærmest tilbøielig til at henføre det til *Spionidæ* eller *Ariciidæ*. I Beretningen om Porcupine-Expeditionens Udbytte nævner Ehlers (Op. cit. p. 62) igjen denne Form; men da han kun har seet et Par beskadigede Exemplarer, udtaler han sig ikke nærmere om den. Blandt nogle Børsteorme, som Hr. Stud. mag. Petersen i dette Efteraar har indsendt til det zoologiske Museum, og som ere indsamlede under en Fart med Kanonbaaden Hauch, findes nogle Exemplarer af den ovennævnte Claparèdeske Larve (tagne i Nærheden af Skagen), som jeg maatte antage for et yngre Trin af *Disoma multisetosum*. Først senere kom jeg ved Benyttelsen af Claparèdes først nævnte Arbeide til Erkjendelse af dens Identitet med den deri beskrevne Larve og blev meget forbauset ved i *Poecilochaetus Fulgoris* at gjøre Bekjendtskab med dens fuldt udviklede Form. Da Claparède har givet en god Beskrivelse af denne Larve, skal jeg her henvise til den og kun gjøre opmærksom paa Overensstemmelserne mellem den og *Disoma*, hvoraf i det Mindste

med Sikkerhed vil fremgaa, at dens systematiske Stilling er ved Siden af *Disoma* og altsaa, saaledes som ogsaa *Claparède* formodede, i Familien *Spionidæ*. Hovedlappen er ligesom hos *Disoma* forsynet med 4 Øine, af hvilke de bageste sidde nærmere ved hinanden. Omtrent i Linie med disse udgaa et Par store langstrakte Lapper, som hos de af mig undersøgte Larver ere endnu større end i *Claparède*s Tegning, og som øiensynlig svare til Følercirrerne. Børsterne i første Ring (*Claparède* Fig. 8) ere lange fremadrettede, vifteformig udsprede ligesom hos *Disoma*, og fra deres Grund udgaaer ligesom hos denne en stor Bladflig, som dog i *Claparède*s Tegning snarere kunde ligne et tykt Parapodie. Lignende store Flige findes hos de af mig undersøgte Larver ligeledes i Parapodierne til anden Ring, og Bugbørsterne i denne saavel som i tredje Ring ere ligesom hos *Disoma* korte og tykke. I *Claparède*s første Arbejde opfatter han urigtig disse Børster som Papiller, men retter i sin Beskrivelse af *Poecilochaetus* denne Feil. Et meget karakteristisk Forhold hos denne Larveform er, at de ryg- og bugcirrelignende Vedhæng til Ringene 7—10 ere meget længere end de øvrige, fra en trind kegleformig Basis jævnt aftagende i Tykkelse til de gaa over i en smallere cylindrisk Deel, som igjen mod Spidsen er lidt udvidet. Ved en Undersøgelse af *Disoma* vil man ligeledes finde, at de paa de tilsvarende Ringe siddende ryg- og bugcirrelignende Legemer, som formentlig maa opfattes som en Parapodieløbe, have en lignende Form, om de end ere noget kortere og mere sammentrængte. Hvad Børsterne angaar, da findes foruden haarformige Børster ligesom hos *Disoma* lange, stive Børster.

Den af *Claparède* beskrevne, formentlig fuldt udviklede Form afviger derimod langt mere fra *Disoma* end Larveformen, som den dog stemmer overeens med i Besiddelsen af de lange, fremadrettede Børster paa første Ring, de tykke stive Børster paa Bugsiden af anden og tredje Ring samt de eiendommelige Cirrer paa Ringene 7—10. Denne Uovereensstemmelse skyldes navnlig Fremstillingen af den Deel af Dyret, der maa opfattes som en Hovedlap. Denne er nemlig her aldeles rudimentær, idet der foran de store fremadrettede

Børster kun findes et meget smalt Parti, som bærer et Par, tæt ved Siden af hinanden siddende, Øienpletter, som kunde svare til de bageste hos *Disoma*. Til Følercirrerne, som hos Larven udgaar foran de fremadrettede Børster, vilde her neppe være Plads, eller de maatte i ethvert Tilfælde udgaa' fra selve Hovedlappens forreste Deel, hvilket i Følge disse Dannelsers Natur vilde være en høist urimelig Antagelse¹⁾. I den Figur, som fremstiller Dyret, seet fra Undersiden, er Mundaabningen rykket meget langt fortil, og lige foran den, ja næsten fæstet i den med sin bageste Deel, sees en uparret Føler, som næsten er det Mærkeligste ved dette mærkelige Dyr; thi en saadan Føler kjendes ikke hos en eneste Børsteorm. Parapodielæberne eller Cirrerne paa de to forreste Ringe have en lignende Bygning som hos *Disoma*; men samme Bygning have de her paa de følgende 7 Ringe, medens de hos Larven ere korte, stumt kegleformige og hos *Disoma* bladformige, lappede. Ligesom det af den nys givne Fremstilling fremgaar, at denne Form, hvis den ikke falder sammen med *Disoma*, i det Mindste maa stilles ved Siden af den, saaledes synes det mig i høi Grad sandsynligt, at det af Claparède undersøgte Dyr har været berøvet største Delen af sin Hovedlap. Muligviis kunde den besynderlige uparrede Føler forklares som hidrørende fra en deelviis Udkrængning af et, med fingerformige Lapper forsynet, Svælg, saaledes som Möbius afbilder det hos *Disoma*. En saadan Mistanke bestyrkes af den Anmærkning, hvormed Udgifveren ledsager Claparèdes Beretning, og af hvilken jeg skal fremhæve følgende: . . . . „dass . . . die ihm zur Untersuchung übergebenen Würmer meistens nur Fragmente waren, die zwischen zwei Glasplatten in einer die Durchsichtigkeit der Objecte wenig fördernden Flüssigkeit eingeschlossen waren, so dass eine genaue Untersuchung der Objecte nicht möglich war“. Jeg skal sluttelig kun bemærke, at de smaa Papiller, hvormed Dyret er bedækket, ikke gjøre Indtryk af at tilhøre Dyret selv.

¹⁾ Jeg har paa flere Steder i dette Arbeide udtalt den Opfattelse, at Følercirrerne hos *Spionidæ*, *Chaetopteridæ* og *Cirratulidæ* svare til Følercirrerne paa 1ste børstebærende Ring hos *Syllidæ*.

Som Følge af ovenstaaende Fremstilling har jeg ikke optaget denne Form i den under Familien *Syllidæ* givne Slægtsoversigt. Foruden ved Skagen (Petersen) er den af Claparède taget ved Norges Kyst samt ved Kysten af Normandiet. Paa det sidste Sted er den efter Claparède meget almindelig.

Chætopteridæ.

Store eller middelstore, snart meget lange, smalle, snart mere sammentrængte Former med et større eller mindre (26—174) Antal Ringe, hvis Legeme bestaar af 2—3, ved Ringenes og Vedhængenes Natur meget forskellige Afsnit, som vi ville betegne som Før-, Mellem- og Bagkrop. Den mere eller mindre nedtrykte Forkrop bestaar foruden Hovedlap og Mundsegment af 9—18 Ringe. Den lille, afrundede eller ovale, undertiden meget ntydelige, oftest 2 Øine bærende, Hovedlap rager kun i sjeldne Tilfælde frem over det store, ofte forneden skovlformigt eller læbeformigt fremtrædende Mundsegment, mellem hvis øverste Sidedele det er indføiet. Hovedlappen mangler Følere, derimod findes i dens umiddelbare Nærhed enten 2 korte, oftest fine Børster indeholdende, eller 2, længere eller kortere, med en Længderende forsynede, Følercirrer eller begge Slags paa een Gang¹⁾. Medens Forkroppens Ringe, i Almindelighed, dog med Undtagelse af de to bageste, ganske mangle Bugparapodier, findes paa hver Side en Række meget langstrakte, sammentrykte, tilspidsede, opadrettede Rygparapodier, som paa

¹⁾ Hos de Former, hvor begge Slags Vedhæng forekomme, nemlig *Phyllochætopterus*-Arterne, (Clap. Mém. Soc. Phys. 1870, p. 84—94) sidde de korte, Børster indeholdende Følercirrer paa Mundsegmentet og de lange noget bag disse, i Afbildningen af *P. fallax* tydelig paa den bag Mundsegmentet liggende Ring. Dette stemmer saaledes med den tidligere udtalte (se pag. 95 og 105 Anm.) Opfattelse, at disse Følercirrer svare til de fra 2den Ring hos *Syllidæ* ndgaaende. — Hos vore nordiske *Chætopterus*-Arter synes en Længderende at mangle paa de korte Følercirrer; men heller ikke Børsterne har jeg hos et Exemplar af *C. Sarsi* kunnet finde, derimod har jeg hos *C. variopedatus* paa de ligeledes korte Følercirrer fundet en tydelig Længderende.

den udadvendende Rand bære en eller flere Rækker lange, smalle, usammensatte Børster, som ende med en tynd bladagtig, skjævt spydformig, tilspidset Udvidelse. Fjerde Parapodiepar og undertiden ligeledes et af de tilstødende (tredie eller femte) indeholder altid foruden Børster af den nys nævnte Form flere eller færre (undertiden kun 1—2) korte, men meget tykke og stærke, i Almindelighed med udvidet Endedeel forsynede Børster.

Mellemkroppen, som dog ogsaa kan mangle som selvstændigt Afsnit, bestaar af 2—13, som oftest meget langstrakte, undertiden stærkt oppustede og kun ved tynde Forbindelsesdele sammenhængende, Ringe, som paa Rygsiden bære, snart parrede, lodrette, tværstillede, mere eller mindre dybt indskaarne og delte, med Eimrehaar forsynede Blade¹⁾, som ved en Tværliste ere forbundne med hinanden, snart ligeledes lodrette eller skraatstillede, men enkelte og over hele Ryggens Bredde sig strækkende, sammentrykte, oppustede, for største Delen hule og kun af et Netværk af Traade gjennemtrængte Sække. Alle disse Organer, som i Almindelighed indeholde fine Haarbørster og saaledes svare til Parapodier, staa formodentlig i Respirationens Tjeneste.

Det længste Afsnit, Bagkroppen, bærer paa Rygsiden lange, smalle, opadrettede, traad-, kegle- eller kølledannede Parapodier, af hvilke hvert indeslutter et lille Bundt lange, lige, tynde, men temmelig stive Haarbørster.

Med Undtagelse af hele eller største Delen af Forkroppen bære alle Legemets øvrige Ringe Bugparapodier, som danne smalle, tværstillede, mere eller mindre stærkt fremtrædende Lister og bære meget smaa kamformige, i flere (c. 5) Rækker stillede Krogbørster. De afvige deri fra alle andre Bugparapodier, at der findes 2 paa hver Side. Kun i et enkelt Tilfælde er der iagttaget smaa cirrelignende Vedhæng over de øverste Bugparapodier²⁾. Svælgbbygning ubekjendt. Leve i tynde, bindeagtige Rør.

¹⁾ Hos en enkelt Form *Telepsavus* Clap., som kun bestaar af 2 Afsnit, findes disse Blade paa alle Ringe af det bageste Afsnit.

²⁾ Hos *Chaetopterus variopedatus* paa Bagkroppen.

Oversigt over Slægterne:

Forkroppen bestaaende af 9 Ringe, af hvilke den sidste paa Bugsiden bærer Krogbørster. Hovedlappen utydelig; Mundsegmentet stort, skovlformig fremtrædende, paa hver Side med en fri bladformig Lap; 1 Par korte Følercirrer; Mellemkroppen bestaaende af 5 Ringe, af hvilke første, som bærer et Par meget lange Parapodier, slutter sig nær til Forkroppen, de øvrige Ringe hver paa Rygsiden med en oppustet, saumentrykt Sæk; Bagkroppens Ringe mindre talrige (12) adskilte ved dybe Indsnøringer . . . *Chaetopterus* Cuv.

Forkroppen bestaaende af 9 Ringe, af hvilke den sidste mangler Krogbørster; Hovedlappen tydelig rund; Mundsegmentet ikke skovlformig fremstaaende, uden frie Sidelapper; 1 Par lange Følercirrer; Mellemkroppen bestaaende af 2 lange, smalle Ringe, som paa Ryggen bære parrede, bladformige, lidt indskaarne Vedhæng; Bagkroppens Ringe meget talrige, ikke adskilte ved dybe Indsnøringer .

Spiochaetopterus Sars.

Oversigt over Arterne:

Chaetopterus:

Fjerde Parapodie mindre end de andre, med faa Børster; Krogbørsterne paa første Mellemkropsring paa 4 adskilte smalle Lister (2 forreste mindre og 2 større bageste); Mellemkroppens Ringe med næsten traadfine Forbindelser; Forkroppens Parapodier med en enkelt Børsterække . . . . . *C. norvegicus* Sars.
Mgn. 1867, p. 88.

Fjerde Parapodie ikke mindre end de andre, med talrige Børster; Krogbørsterne paa første Mellemkropsring sidde paa Randen af en enkelt stor, fiirkantet Plade; Mellemkroppens Ringe med tykke Forbindelser; Forkroppens Parapodier med flere Børsterækker

C. Sarsi Boeck
Mgn. 1867, p. 88.

Spiochaetopterus:

Fjerde Parapodie kort og tykt, med kun 1—2 stærke, tykke Børster, som paa den udvidede, skjævt afstudsede Endedeel har en

lille Spids; paa Mellemkroppens 2 Ringe ere Krogbørsterne rykkede op paa Siderne; Bagkroppens Parapodier med knopformig Spids

S. typicus Sars.

Fauna litt. Norv. 2, p. 1.

Cirratulidæ.

Mindre eller middelstore, temmelig langstrakte, cylindriske eller noget nedtrykte Former, hvis Legeme bestaar af et stort Antal (indtil 300) oftest meget korte, fra hverandre tydeligt afsatte Ringe. Den afrundede eller tilspidsede, Vedhæng manglende, Hovedlap, er ofte forsynet med Øienpletter og har undertiden lidt foran Mundaabningen paa hver Siderand en lille lodret eller skraa Spalte¹⁾, som formodentlig omslutter et Fimreorgan. Efter det børsteløse, mere eller mindre tydeligt afgrændsede, Mundsegment følger endnu et børsteløst Parti, som er mere eller mindre tydelig deelt i 2 eller flere Ringe, og fra Bagranden af den første af disse udgaar undertiden to lange stærke, paa Undersiden med en Længderende forsynede, Følercirrer²⁾. Ingen tydelige Parapodier, men paa hver Side en dobbelt Række af som oftest meget korte, lodrette, enrækkede Børstesamlinger. Børsterne ere enten alene Haarbørster eller, naar undtages et Antal Ringe i Legemets forreste Deel, blandede med langskafte Krogbørster. Meget lange traadformige, med mere eller mindre tydelige Tværfurer forsynede Gjæller³⁾ optræde

¹⁾ Da jeg ikke har fundet disse Spalter omtalt hos andre Forfattere, og da vort Museum kun eier faa, daarligt bevarede Exemplarer af udenlandske *Cirratulus*-Arter, kan jeg ingen Oplysninger give om, i hvilket Omfang de forekomme. Jeg har fundet dem hos *Cirratulus cirratus* og *Chatozone setosa*. Af *Dodecaceria concharum* har jeg kun seet nogle daarligt bevarede Exemplarer.

²⁾ Se pag. 95 og 105 Anm.

³⁾ Claparède sonderer indenfor disse traadformige Vedhæng mellem Gjæller og Tentakeltraade, som kun ved stærk Forstørrelse vise Forskjel i Bygning, idet Gjællerne ere forsynede med 2 Længdekar, som ved en dobbelt Række Tværgrene staa i Forbindelse med hinanden, medens Tentakeltraadene kun have en enkelt Længdestamme. Det synes, som om Tentakeltraadene optræde paa de første 1—4, Vedhæng bærende, Ringe: men forøvrigt mangle nærmere Oplysninger om dette Forhold. (Clap. Mém. Soc. Phys. 1869, p. 3.)

enten paa alle eller et stort Antal af Legemets Ringe eller kun paa et større eller mindre Ringantal i Legemets forreste Halvdeel. Med Undtagelse af 1—3 Ringe i Legemets forreste Deel, paa hvilke Gjællerne undertiden optræde i større Antal, findes der forøvrigt en paa hver Side af den enkelte Ring. Et i ringe Grad ndkrængeligt Svælg; Tarmkanal spiralsnoet.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Noget bag Mundsegmentet paa hver Side en lang, stærk, paa Undersiden med en Længdefure forsynet, Følercirre:
- 2) 5 Par Gjæller, 1 Par paa hver af de 5 Ringe bag Følercirrerne; i Legemets bageste Deel meget faa Børster i hver Gruppe . . . . . *Dodecaceria* Ørst.
Et større Antal Gjæller strækkende sig over Legemets forreste $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ Deel; i Legemets bageste Deel i hver Gruppe talrige Børster, som helt tilbage danne sluttede Ringe omkring Legemet . . . . . *Chaetozone* Mgrn.
- 1) Ingen med en Længdefure forsynede Følercirrer; i Almindelighed talrige Gjæller, som, naar undtages en Ring i Legemets forreste Deel, hvor der findes en Samling af 5—7 paa hver Side, ellers kun optræde en paa hver Side i et Antal enkelte Ringe¹⁾ . . . . . *Cirrattulus* (Lmk.)

Oversigt over Arterne:

Dodecaceria:

Hovedlappens forreste Deel afrundet, nedtrykt, dens bageste Deel, som er stærkt hvælvet, gaar jævnt over i den øvrige børsteløse Deel; Øienpletter? Krogbørsterne, som begynde paa sjette Ring,

¹⁾ Den af Möbius beskrevne *C. longisetis* afviger dog ved at mangle den paa en af de forreste Ringe optrædende Samling.

have et udvidet, i Midten indbugtet og derved togrenet Endeparti; de første Gjæller paa sidste børsteløse Ring; Ringe forholdsviis lange

D. concharum Ørst.

Mgrn. 1867, p. 96,

Tauber op. cit. p. 120.

M'Intosh Ann. nat. hist.

1868, p. 286, Pl. XX.

Chatozone:

Hovedlappen, hvis forreste Deel er tilspidset, nedtrykt, har paa hver Side en lille Spalte; ingen Øienpletter; øverste Haarbørster i den største, midterste Deel af Legemet meget lange

C. setosa Mgrn.

1867, p. 96, Théel.

op. cit. p. 54.

Cirratulus:

1) Paa en af de forreste børstebærende Ringe findes paa hver Side en Samling af 5—7 Gjælletraade; Børsterne kortere end Legemets Bredde:

2) Den større Gjællesamling findes paa syvende børstebærende

Ring . . . . . *C. tentaculatus* Mont.

Johnst. Catal. p. 209.

2) Den større Gjællesamling findes paa første børstebærende Ring.

(Hovedlap paa hver Side med en Længdespalte samt en

Tværrække af 6—8 Øine; Krogbørsterne begynde paa syvende

—tiende Ring) . . . . . *C. cirratus* Mull.

Mgrn. 1867. p. 95.

1) Gjælletraadene optræde overalt enkeltviis; Børsterne ere længere end Legemets Bredde. (Hovedlap paa hver Side med 3 smaa

Øienpletter; bag Mundsegmentet 3 tydelige Ringe; det børste-

løse Parti paa Undersiden med to bagtil convergerende Hud-

lister(?) . . . . . *C. longisetis* Moeb.

Pomm. II, p. 160—61.

Foruden de her opførte Former har Armauer Hansen under Navnet *Cirratulus* beskrevet 2 Arter, som ere temmelig afvigende og trænge til en nærmere Undersøgelse. Den ene *C. abbranchiatus* mangler ganske Gjæller og har bag Hovedlappen en lang og to

kortere, børsteløse Ringe, som ere meget smallere end de følgende, med Haarbørster forsynede. — Den anden *C. abyssorum* har en stærkt afsat, pæreformig Hovedlap, som bagtil er dobbelt saa bred som de paafølgende Ringe, af hvilke ingen er børsteløs. Indtil 30te Ring optræder hist og her en temmelig kort Gjælle. Efter Figur 33 er Dyret paa hver Side forsynet med en enkelt Række stærkt fremtrædende, og baade fra hverandre indbyrdes og fra Rygsiden stærkt afsatte, Parapodier, medens Figur 34 viser en svagt fremtrædende Knude, som bærer to divergerende Børstebundter. Endelig meddeler Teksten, at Haarbørstebundterne sidde i to meget smaa Knuder¹⁾.

Ariciidæ.

Mindre eller middelstore, sjelden større Former med et mere eller mindre nedtrykt, undertiden i Gjennemsnit firkantet Legeme med talrige (60—300) meget korte, fra hverandre tydeligt afsatte Ringe. Den lille afrundede eller tilspidsede, Vedhæng manglende, Hovedlap er sjelden forsynet med Øienpletter og har undertiden paa hver Siderand en lille Grube eller Spalte²⁾ (Fimreorgan?); Hovedlappen efterfølges af 1 eller 2 børsteløse Segmenter. Paa hver Side en dobbelt Parapodierække. Hvert af de øverste Parapodier, som bærer et, i Almindelighed kortere eller længere vifteformigt, Børstebundt (i et enkelt Tilfælde repræsenteret af en Støtte-naal) er forsynet med en bageste opret, i Almindelighed smal bladformig, Læbe, medens den forreste Læbe er rudimentær eller mangler.

¹⁾ I Forklaringen af Figurerne til det senere separat udgivne Arbeide er denne Art slet ikke nævnt, og de to Tegninger betegnes her som Børster af *Protula arctica*. Endvidere betegnes en Krogbørste, Fig. 30, som Bagkrop af sidstnævnte Dyr, medens en saadan Bagkrop intetsteds er at opdage. For at vise Forfatteren Retfærdighed skal jeg dog bemærke, at der ikke findes andre Feil i Tavleforklaringen.

²⁾ Denne Spalte, som svarer til den hos forrige Familie omtalte, er fundet af Claparède hos *Aricia Oerstedii* Clap. (Glan. zool. p. 502) og af Forf. hos *Aricia armiger* (Mull), men vil formodentlig ved nærmere Eftersyn kunne paavises i langt større Omfang.

De nederste Parapodier have i Legemets forreste og bageste Deel en forskjellig Form og Stilling. I et forskjelligt Antal forreste (7 til nogle og 20) Ringe danne Børsterne paa Siderne af Legemet langstrakte, lodrette, i Almindelighed temmelig brede og mere eller mindre tydelig i et forskjelligt Antal Længderækker ordnede Samlinger, som bagfra dækkes af en ligeledes langstrakt, paa Legemets Længdeakse lodret eller skraat stillet, Læbe, som snart er bredere eller smallere blad- eller listeformig med heel eller takket Rand, snart tykkere pladeformig. En forreste Læbe er kun sjældent (*Theodisca* Fr. Müll.) udviklet. I Legemets øvrige Deel danne de nedre Børster smalle tynde Bundter, som omgives af et kort, i Almindelighed i 2 smalle, bladformige Læber udtrukket, Parapodie og ere rykkede op paa Rygsiden. Fra Grunden af disse Parapodier gaa i Almindelighed snart tyndere liste- eller vingeformige, snart bredere og mere opsvulmede Ophøininger, der ligesom danne en Gjentagelse af de førnævnte Læbeblade, nedad mod Bugnsiden, idet de efterhaanden tabe sig henimod Legemets bageste Deel. Undertiden findes mellem det inderste og yderste Børstebundt et kort, smalt, cirrelignende Vedhæng; og et lignende optræder undertiden under det nederste Børstebundt. Medens Børsterne i de øverste Bundter altid ere smalle, haarformigt tilspidsede og i Almindelighed paa den ene Side forsynede med temmelig dybe Tværfurer, kan Forholdet i de nederste eller yderste Børstebundter være lidt forskjelligt, idet der snart kun optræder lignende Børster, snart mellem eller foran dem findes en eller flere (indtil 5) Rækker af længere eller kortere stive Børster. Paa faa Undtagelser nær optræde indenfor de inderste Parapodier paa hver Side en Række smalle, bladformige, tilspidsede, med et rigt Karnet forsynede Gjæller, som kun mangle paa et Antal forreste Ringe. Legemet ender med 4 Analcirrer. Et kort, udkrængeligt, blødt, skiveformig udvideligt, i Randen foldet, lappet (hos en udenlandsk Form *Anthostomum* med dendritiske Lapper) Svælg.

Oversigt over Slægterne:

Øverste Børstebundt mangler; (de øverste, gjællelignende Rygblade svare til øverste Parapodie, da de indeholde en Støttenaal).
Egentlige Gjæller mangle; Børster glatte . . . *Apistobranchus* n. g.

Øverste Børstebundt tilstede; egentlige Gjæller tilstede; de tynde tilspidsede Børster med Tværfurer . . . . . *Aricia* Sav.
Scoloptos, Naidoneis Blv.

Oversigt over Arterne:

Apistobranchus:

Paa hver Side bag Hovedlappen en lille, i Form af en aflang Lap fremtrædende, Hudfold; i de 4 første Ringe ere de vifteformige Børstebundter bagfra dækkede af et smalt, heelrandet Blad, medens der fra den femte Ring optræder brede, vingeformig udstaaende, i Randen fint takkede, Blade. Paa den syvende Ring er Bladet forsynet med 10 meget store Takker. Fra ottende Ring danne Børsterne smalle Bundter, som omsluttet af, over Bladene siddende, korte Parapodier. I de 7 første Ringe optræder paa hver Side et smalt, gjællelignende Blad over Børstebundtet. I de 5 første Børstebundter have nogle af de nederste Børster en dybt tokløvet Spids *A. Tullbergi* (Théel.)

Aricia Tullbergi.
Op. cit. p. 45.

Aricia:

- 1) I Legemets forreste Deel have Bugparapodierne lutter tynde, tilspidsede, med Tværfurer forsynede, Børster:

Hovedlap langstrakt, tilspidset; Legemets forreste Deel bestaaende af 15—16 Ringe; det svagt fremstaaende Læbeblad løber paa Midten ud i en trekantet Lap, og en lignende Lap findes paa Bugsiden i det 15de—22de (24de) Parapodie; Bugbørster i c. 5 Rækker; Gjæller begynde paa 10de—12te Ring

A. armiger (Müll.)
Mgrn. 1867, p. 72.

- 1) I Bugparapodierne i Legemets forreste Deel findes mellem eller foran de tynde, furede Børster en eller flere (indtil 8) Rækker af længere eller kortere, mørke, stive Børster:

- 2) Det nederste Læbeblad i Legemets forreste Deel bestaaende af eller indskaaret i en Række trekantede Papiller; Hovedlap kegleformig, tilspidset; Gjæller begynde paa fjerde—femte børstebærende Ring:
- 3) Lignende trekantede Papiller, som findes paa Læbebladet, løbe i et Antal af de bageste Forkrops- og de forreste Bagkropsringe nedad mod Bugsiden langs Ringenes forreste Rand:
- 4) Legemets forreste Deel bestaaende af 21 Ringe; de kortere og stivere (langskaftede Krog-) Børster stillede i 3 Rækker; fra den 15de eller 16de Ring optræder en kort „Rygcirre“ mellem øverste og nederste Parapodie . . . . . *A. Cuvieri* Aud. & Edw. Sars 1873, Bidr. t. Kundskab p. 31.
- 4) Legemets forreste Deel bestaaende af 16 Ringe; de kortere og stivere Børster . . .¹⁾?; ingen „Rygcirre“ mellem øverste og nederste Parapodie . *A. Kuppferi* Ehl. Zeitschr. wiss. Zool. 25. B., 1875, p. 57.
- 3) Ingen trekantede Papiller langs den forreste Rand i et vist Antal Ringe; (Legemets forreste Deel bestaaende af 15—16 Ringe; i Legemets forreste Deel er Rygbørsternes Læbeblad uregelmæssig, fiirkantet, med den ydre Rand løbende ud i 2—3 spidse Flige; i Legemets forreste Deel mellem de tyndere Bugbørster en enkelt Række af nedad i Længde aftagende, med spydformig udvidet Endedøel forsynede, Børster; ingen „Rygcirre“ mellem Ryg- og Bugparapodiet). . . . . *A. norvegica* Sars. 1873 op. cit. p. 36. *A. grønlandica* M'Int. Tract. Linn. Soc. 2 S. Vol. 1, 1879, Zool. p. 504.
- 2) Det nederste Læbeblad i Legemets forreste Deel ikke ind-

¹⁾ Om disses Stilling mangle nærmere Oplysninger; paa de 2 hidtil fundne Exemplarer ere de kun fundne paa de 3—4 sidste Forkropsringe.

skaaret i en Række Papiller; (ingen „Rygcirre“ mellem Ryg- og Bugparapodiet i Legemets bageste Deel):

- 5) Legemets forreste Deel bestaaende af 12—13 Ringe; Hovedlap nedtrykt, bredt afrundet; nederste Læbeblad i Legemets forreste Deel (meget tykt) med en stor rund Knude midt paa sin bageste Rand; de korte og stive Børster i Legemets forreste Deel i c. 8 uregelmæssige Rækker; Gjæller begynde paa fjerde—femte Ring; bag Legemets forreste Deel en stor Deel af de yderste Parapodier med svagt fremtrædende, knudeformige Læber

A. quadricuspida Örst.
Mgn. 1867, p. 73.

- 5) Legemets forreste Deel bestaaende af 16—17 Ringe; Hovedlap kegleformig tilspidset; nederste Læbeblad i Legemets forreste Deel uden en Knude paa sin bageste Rand; de korte og stive Børster i Legemets forreste Deel i . . . ?; Gjæller begynde paa 12te Ring; bag Legemets forreste Deel de yderste Parapodier med vel udviklede Læber

A. arctica A. Hansen.
Op. cit. 1879, p. 269.

Opheliidæ.

Mindre eller middelstore, snart mere langstrakte og slanke, snart mere korte og trinde Former med et mindre Antal (25—30), fra hverandre i Almindelighed utydelig afsatte Ringe, som igjen ere delte i et forskjelligt Antal mere eller mindre tydeligt adskilte Smaaringe. Bugsiden er som oftest temmelig flad og i dette Tilfælde i en større eller mindre Deel af sin Længde ved et mere eller mindre tydeligt Længdeindtryk paa hver Side ligesom saalagtig afsat fra Legemets Sidedele. Legemets forreste Deel, i hvilken der sjelden findes nogen tydelig Sondring mellem en Hovedlap og et Mundsegment, og som paa lignende Maade som de øvrige Ringe, er deelt i Smaaringe, er mere eller mindre stærkt kegleformig, undertiden traadformig tilspidset, men mangler forøvrigt Følere.

Derimod findes i Almindelighed paa hver Side et lille, tilbagetrækkeligt Fimreorgan, som i indtrukken Tilstand har Udseende af en, af en fortykket Rand omgiven, Grube eller Spalte. I sjeldne Tilfælde findes Øienpletter (, som hos en udenlandsk Slægt, *Polyophthalmus*, kunne optræde i et større eller mindre Antal af Legemets Ringe og i Almindelighed ere forsynede med Lindse). Paa hver Side en dobbelt Række af, undertiden meget nær ved hinanden siddende, smalle vifteformige Børstebundter, af hvilke hvert udgaaer fra en, i Almindelighed lodret eller skraat stillet, noget buetformig, temmelig stærkt gabende Spalte, hvis svagt fortykkede Rande repræsenterer Parapodiets Læber. Imellem de 2 Spalter findes i Almindelighed en mindre, som formodentlig tjener til Udførsel af Kjønnsstofferne, og hos de samme Former, hos hvilke denne optræder, sees i et større eller mindre Antal af de midterste Ringe noget foran og under det nederste Børstebundt en anden tydelig Spalte, som er den ydre Aabning for de, i et forskjelligt Antal Ringe udviklede, Segmentalorganer. Mere eller mindre cirrelignende Vedhæng kunne optræde mellem øverste og nederste og under nederste Børstebundt hos de Former, som mangle de førømtalte Genitalspalter. Børsterne ere tynde, haarformige og de øverste i Almindelighed længere end de nederste. Det forreste Børstebundt optræder foran eller i Linie med Mundaabningen. I Almindelighed udgaar lige over eller bag øverste Børstebundt en smal, tilspidset Gjælle (mangler hos den fritsvømmende *Polyophthalmus*). Det cylindriske eller hættestformige Analsegment er forsynet med en Kredss af ofte uligestore Papiller eller Traade. Et blødt, skiveformigt udvikligt, udkrængeligt Svælg. Paa faa Undtagelser nær i Havbunden levende Dyr.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Bugsiden i Legemets hele Længde tydelig saalformig afsat; ydre Ringdeling mangler; ingen Genitalspalter; Analaabningen overdækket af en fremspringende Læbe eller Hætte:

- 2) Ingen Gjæller . . . . . *Tachytrypane* M'Int.
 2) Gjæller . . . . . *Ammotrypane* Rathke
Ammotrypanella M'Int. pp.
- 1) Bugsiden er enten slet ikke eller kun i en Deel af Legemets Længde mindre tydeligt saalformig afsat; Ringdelingen (i ethvert Tilfælde Smaaringenes) mere eller mindre tydelig; Genitalspalter tilstede; Gataabningen rund uden nogen overdækkende Læbe eller Hætte:
- 3) Bugsiden ikke saalformig afsat; Segmenterne tydelig adskilte, hvert bestaaende af 3 Smaaringe; Gjæller begynde paa anden børstebærende Ring; i Legemets bageste Deel ere Børstebundterne beliggende mellem to store runde Knuder, (en øverste og en nederste); Hud uden tydelige Porer *Travisia* Johnst.
- 3) I Legemets bageste $\frac{2}{3}$ Deel Bugsiden svagt saalformig afsat; Segmenter utydeligt adskilte, hvert bestaaende af 5—6 Smaaringe; Gjæller mangle i et Antal forreste Ringe; ingen Knuder i Legemets bageste Deel; Hud med tydelige Porer
Ophelia Sav.

Oversigt over Arterne:

Tachytrypane:

Legemets forreste Deel løber ud i en lille traadformig Spids; Analsegmentets nedadbøiede Endedel uden Papiller(?)

T. Jeffreysi M'Int. ✓

Trans. Linn. S. 2 S.

V. 1, 1879, Zool., p. 505.

Ammotrypane:

1) Legemets forreste Deel løber ud i en lille traadformig Spids; ingen Øienpletter:

- 2) Gjæller mangle fra 8de til 28de Ring og optræde igjen paa tre Ringe bag disse; i de fire sidste Ringe foran Analringen vel udviklede Parapodier, som bære kortere og tykkere Børster; Analringen meget lang, cylindrisk, i Enden med en øverste længere og en nederste kortere Læbe, uden Papiller eller Traade . . . . . *A. cylindricaudatus*. A. Hansen. ✓

Op. cit. 1879, p. 8.

2) Gjæller i Legemets hele Længde, (det sidste Par paa Bug-siden foran Analringen; de fire sidste Ringe foran Analringen af sædvanlig Bygning; Analringen hætteformig, tynd, i Randen med en Kreds af Traade af forskjellig Længde; (et lille, cirreformigt Blad mellem øverste og nederste Børstebundt) . . . . . *A. aulogaster* Rathke.

Mgrn. 1867, p. 73.

1) Legemets forreste Deel afrundet, forsynet med et Par Øienpletter, (Analsegmentet tragtdannet(?), uden Papiller eller Traade

A. arcticus (M'Int.)

Op. cit. p. 505.

Ophelia:

Længdeindtrykket begynder ved syvende Børstebundt; Gjæller begynde ved 11te—12te Børstebundt; Segmentalspalter fra 12te—17de børstebærende Ring; foruden de over hele Legemet spredte, mindre Porer optræde fra 10de børstebærende Ring paa hver Side over Indtrykket korte Tværrækker af større Porer; foran Gataabningen 2 øverste og 2 nederste Længdekjole; Gataabningen omgivet af 8 smaa, øverste og 2 store, nederste, runde Knuder

O. limacina Rathke

Mgrn. 1867, p. 74.

Travisia:

Knuderne begynde paa 15de—16de Ring; Segmentalspalterne optræde fra 3die—14de Ring . . . . . *T. Forbesi* Johnst.

Mgrn. 1867, p. 75.

? *T. glandulosa* M'Int.

Op. cit. p. 505.

Chloræmidæ.

Middelstore eller mindre, snart mere langstrakte, slanke, snart mere korte og trinde Former med rundt Gjennemsnit og et mindre eller middelstort Antal (c. 20—50) af undertiden meget utydeligt adskilte Ringe. Huden er altid meget ujævn, ru, fnugget eller vortet paa Grund af en Mængde forskjelligtformede Hudlegemer, som i Almindelighed tydes som sliimafsøndrende; hos en enkelt Slægt (*Flabelligera*) dog af forskjellige Forfattere paa temmelig for-

skjellig Maade, blandt Andet som Følepapiller. Den er i Almindelighed mere eller mindre stærkt belagt eller imprægneret med fremmede Legemer (Sandskorn, Diatoméer o. s. v.). Legemets forreste Deel, i hvilken der ikke findes nogen tydelig afsat Hovedlap, er forsynet med et Par temmelig korte Følercirrer, som paa Undersiden have en, af de nedbøiede, bugtede Rande dannet, fimrende Længderende, og bag disse med et forskjelligt Antal (8—c. 90) af, i et eller to Bundter ordnede, middellange, tynde, cylindriske Gjæller. Hele dette forreste Parti kan trækkes indenfor de første børstebærende Ringe og vil derfor i Almindelighed kun hos det levende Dyr være udvendig synligt. Paa hver Side en dobbelt Række af, i korte, lodrette Rækker stillede, Børster. Parapodier mangle enten ganske eller ere i Almindelighed utydelige; undertiden kunne dog Bugsidens optræde som smaa, tydelige Vorter eller Knuder. Cirrer mangle; men de førømtalte Hudlegemer kunne ofte danne Grupper af korte, cirrelignende Traade paa de svagt udviklede Parapodier¹). Børsterne, som paa Rygsiden (hvor de undertiden ere meget svagt udviklede eller mangle) og de 1—3 første af (sjeldnere paa et større Antal af eller alle) Bugsidens Ringe ere tynde, haarformige, paa Bugsiden i Almindelighed korte, stive og lidt bøiede samt hos en enkelt Slægt sammensatte, med et ejendommeligt, bevægeligt Endeled, ere oftest stærkt glindsende og have altid en ejendommelig, tværstribet Bygning, som hidrører fra indvendige Skillelægge, der kun mangle i Endedelen af de ikke haarformige

---

¹) Dette Forhold er meget almindeligt hos Slægterne *Trophonia* og *Brada*. Det findes ligeledes hos den af Savigny beskrevne *Aristenia conspurcata*, som af Savigny og alle de senere Forfattere regnes til Familien *Amphinomidæ*. Milne Edwards gjør vel opmærksom paa dens Lighed med den af ham opstillede Slægt *Trophonia*; men hvad der afholder ham fra at regne den til denne Slægt er netop de nys nævnte cirrelignende Papiller i Nærheden af Børsterne. *Aristenia* er enten en *Trophonia* eller en meget nærstaaende Slægt, og hvis det Første skulde være Tilfælde, maa Milne Edwards Navn vige for Savignys ældre. Den turde muligviis være identisk med *Trophonia eruca* Clap., som har en lignende Belægning af Smaasteen. Se Milne Edwards, Op. cit. p. 129.

Børster. Intet udkrængeligt Svælg. Blodvædske grøn. I Havbunden levende Dyr.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Legemet omgivet af et Sliimhylster, ind i hvilket rage talrige, fra hele Legemets Overflade udgaaende, lange, smalle Traade, som ende i en aflagt Papil; de haarformige, fremadrettede Børster paa første børstebærende Ring ere omsluttede af en tynd Sliimmembran, hvorved der dannes en, af to Sidehalvdele bestaaende Skjærm; Ringdeling utydelig; Bugsiden i hver Ring foruden med et indre Bundt af Haarbørster forsynet med 1—2 sammensatte, med et krogformigt, bevægeligt Endeled ndstyrede, Børster; (talrige, i 2 Bundter ordnede, Gjæller)

Flabelligera Sars.
Chloræma Duj.

- 1) Legemet uden Slimhylster og lange stilkede Papiller, derimod med Vorter eller korte Papiller; Børsterne paa 1ste børstebærende Ring frie; Ringdeling i Almindelighed tydelig; Bugsidens Børster usammensatte:

- 2) Bugsidens Børster sidde i Almindelighed ikke i tydelige Parapodier; Børsterne paa den eller de forreste Ringe fremadrettede, i Almindelighed meget længere end de øvrige. Legemet bagtil meget smallere end fortil; (Gjæller faa, 8—12, i et enkelt Bundt) . . . . . *Trophonia* M. Edw.

? *Aristenia* Sav.

Se Anm. p. 120.

- 2) Bugsidens Børster sidde i tydelige smaa, knude- eller vorteformige, Parapodier; Børsterne paa de forreste Ringe ikke meget længere end de øvrige; Legemet bagtil ikke meget smallere end fortil. (Gjæller snart talrige i to Bundter, snart færre i et enkelt Bundt(?)) . . . . . *Brada* Stimps.

Øversigt over Arterne:

Flabelligera:

De ejendommelige Hudlegemer ere af 2 Slags: kølleformige i den største Deel af Legemet, og paa Parapodierne langstrakt flaske-

formige, som ende med en svagt afsat Knub. De sammensatte Børster enkeltviis (sjældent parviis), med mørktfarvet Endeled

F. affinis Sars.

Chloroema pellucidum Sars.

1873, op. cit. p. 52.

Mgrn. 1867, p. 83.

Trophonia:

1) Bugsidens Børster tynde, næsten haarformige (, men kortere end Rygsidens; Iste Leds Børster c. 3 paa hver Side; Hud med smaa Sandskorn og smaa runde Papiller, som ved Børsterne ere længere traadformige; Ringdeling i Legemets bageste Deel meget tydelig) . . . . . *T. glauca* Mgrn.
1867, p. 82.

1) Bugsidens Børster (i ethvert Tilfælde i Legemets midterste og bageste Deel) korte, tykke og stive, med svagt bøiet Spids:

2) Bugbørsternes Led ere udvendig tydeligt afsatte fra hverandre; (Hud med lange Trevler, navnlig ved Børsterne

T. hirsuta A Hansen.

Op. cit. 1879, p. 9.

2) Bugbørsternes Led ere ikke udvendig afsatte fra hverandre:

3) Iste børstebærende Ring med meget faa (c. 4—6, særdeles lange) Børster, de tilsvarende paa 2den Ring kun $\frac{1}{3}$ Deel saa lange; Bugsidens Børster i Legemets forreste Deel haarformige, meget faa (1—2); Ringdeling utydelig

*T. flabellata*¹⁾ Sars.

1873, p. 49.

3) Iste børstebærende Ring med talrige Børster, de tilsvarende paa 2den Ring ikke meget kortere; kun de 3 første Ringe med Haarbørster paa Bugsiden; Ringdeling tydelig . . . . . *T. plumosa*²⁾ Müll.

Mgrn. 1867, p. 82.

T. arctica, *T. borealis*,

T. rugosa. A. Hansen.

1880, p. 230—31.

¹⁾ *T. flabellata* Tauber, Ann. Dan. p. 112 er unge Individuer af *T. plumosa*.

²⁾ Denne Art frembyder stor Variation i Henseende til Papillernes Størrelse og Tæthed, Længden af de forreste Haarbørster og tildeels i Henseende til Bugbørsternes Form.

Brada:

- 1) Rygsiden med vel udviklede, tydelige Haarbørster:
- 2) Legemet med smalle, kegleformige Papiller, som danne en Krands omkring Parapodierne; talrige tynde Gjæller i to Bundter; (Bugbørsterne med en temmelig lang, tynd, haarformig, klar, mod den mørkere og tykkere Skaftdeel bøiet Spids) . . . . . *B. villosa* Rathke.
Mgn. 1867, p. 84.
- 2) Legemet med vorteformige Papiller; Gjæller temmelig tykke, 6 eller 8 (Børster?) . . . . . *B. inhabilis* Rathke.
Mgn. 1867, p. 84.
- 1) Rygsiden med svagt udviklede eller manglende Haarbørster (Bugbørsterne uden haarformig Spids);
- 3) Legemet med langstrakte Papiller; Bugsidens Børster med stærkt bøiet, afrundet Spids; Haarbørster mangle(?) (Gjæller?)
B. granulosa A. Hansen.
1880, p. 229.
- 3) Legemet med fladtrykte, afrundede Papiller; Bugsidens Børster med svagt bøiet Spids; (Gjæller temmelig tykke, 6 eller 8)
B. granulata Mgn.
1867, p. 85.

Euphrosynidæ¹⁾.

Smaa eller middelstore, ovale Former med hvælvet Ryg og flad Bug, som bestaa af et mindre Antal (c. 20—50) smalle Ringe. Den til en Hovedlap svarende Deel danner et, mellem de forreste Ringes Sidedele indkilet, langstrakt Parti, i hvilket man kan sondre mellem en bageste og en forreste Deel. Den bageste Deel er lille, afrundet, forsynet med 2—4 Øine samt med en, fra dens forreste Ende udgaaende, kort traadformig Føler. Hos den ene Slægt, *Euphrosyne*, udgaar fra dens bageste Deel et stort, sammentrykt Legeme, den saakaldte Karunkel, som kan strække sig langt tilbage (hos

¹⁾ Jeg har i dette Arbeide, tildeels af praktiske Grunde, ligesom Kinberg sondret mellem *Euphrosynidæ* og *Amphinomidæ*, hvilken Sondring i videnskabelig Henseende turde være mindre vel begrundet.

enkelte Arter til syvende Ring). Den forreste Deel, som kun hos *Euphrosyne* er tydelig udviklet, er et langstrakt, smalt, hos sidstnævnte Slægt tydelig begrændset Parti, som fortil bærer 2 (hos nogle Former, som det synes, 4) meget smaa Følere samt paa Undersiden 3 smaa Oienpletter. Paa hver Side findes en dobbelt Række af Børstesamlinger, som ikke sidde i Parapodier, og af hvilke Rygsidens, som enten ere indesluttede i tynde, flossede Hudkamme eller blandede med Gjæller, danne brede, paa Legemets Længdeakse lodret stillede, Bundter, som kun lade et smalt, midterste Længdeparti ubedækket. Bugsidens Børster, som sidde tæt under dem, danne enten smalle Bundter, eller der findes kun en enkelt (sammensat) Børste paa hver Side. Børsterne ere, med den nys nævnte Undtagelse, usammensatte, i Almindelighed temmelig korte, noget stive og næsten altid med togrenet Endedeel, hvis Grene som oftest ere meget uligestore. De ere hule indvendig og meget skøre¹⁾. Gjællerne, hvis Tal er meget forskjelligt (1—12 i hvert af Rygdelenes Børstebundter) ere mere eller mindre stærkt grenede, og medens Grenene hos nogle Former ende tilspidsede, ere de hos andre i Enden forsynede med en lille knopformig Udvidelse (forskjellige udenlandske Arter). Hos *Euphrosyne* optræder foruden Gjæller paa hver Side i Almindelighed tre korte, cirrelignende Vedhæng, som synes at have en fra Gjællerne forskjellig Bygning: et ved Børsternes øverste Ende, som sidder lidt foran den nærmeste Gjælle, et i Nærheden af Bugbørsterne og et midt inde i Børstebundtet. Legemet ender med 2 ovale Analcirrer. Mundaabningen, som hos *Spinther* ligger lidt bag den forreste Rand, er hos *Euphrosyne* rykket længere tilbage og danner en langstrakt Spalte paa Bugsiden. Den begrændses af anden til sjette Ring og foran den ligge to langstrakt nyreformige, sammenstødende Plader. Der findes et udkrængeligt, temmelig langstrakt, cylindrisk (eller kegleformigt?) Svælg, uden Kjæber, men, som det synes, undertiden i den forreste Deel forsynet med stærke Længdeophøininger og smaa haarde Papiller.

¹⁾ Se pag. 127, Anm.

Øversigt over Slægterne:

Hovedlappens bageste Deel med 2 Øine og en Karunkel; dens forreste Deel med 2 (eller 4) smaa Følere og uuder dem paa Bug-siden 2 Øienpletter; Rygbørsterne ikke indesluttede i flossede Hudkamme, men ledsagede af Gjæller; 2—3 cirrelignende Vedhæng; Bugbørsterne ere smalle Bundter af samme Form som Rygbørsterne; Børster togrenede med Grene af meget ulige Størrelse; større Former
Euphrosyne Sav.

Hovedlappens bageste Deel med 4 Øine og uden Karunkel; dens forreste Deel ikke tydelig udviklet, uden Følere og Øienpletter; Rygbørsterne, som ere indesluttede i flossede Hudkamme og ikke ledsagede af Gjæller, have en enkelt eller togrenet Spids med to smaa ligestore Grene; kun en enkelt, sammensat Bugbørste med krogformigt Endeled; ingen cirrelignende Vedhæng, men en enkelt, tyk bladformig, tolappet Gjælle¹⁾ over Bugbørsten, meget smaa Former . . . . . *Spinther* Johnst.

Øversigt over Arterne:

Euphrosyne:

Gjællernes Grene uden knopformig Endedeel;

- 1) I de øverste Børstebundter findes foruden Børster med meget uligestore (c. 1 : 4), svagt bøiede Grene tillige Børster med mindre uligestore (1 : 2), fra hinanden stærkere udadbøiede Grene, hvis indre Rand er fint savtakket; (Gjæller 1—3-grenede; en Rygecirre tilstede) . . . . . *E. borealis* Ørst.
Mgrn. 1867, p. 1.
- 1) I de øverste Børstebundter kun Børster med meget uligestore, svagt bøiede Grene:
  - 2) Gjæller 4—5-grenede; Karunkelen naaer til 5te Ring; Rygecirre tilstede . . . . . *E. armadillo* Sars.
Mgrn. 1867, p. 2.
  - 2) Gjæller mangle (saafremt dertil ikke regnes den tokløvede Rygecirre); Karunkelen naaer neppe til 4de Ring *E. cirrata* Sars.
Mgrn. 1. c.

¹⁾ Denne Gjælle har hidtil været overseet af de forskjellige Forfattere.

Spinther:

De fleste Rygbørster med tokløvet Spids; Bugbørstens Endekrog med Spidsen bøiet under en ret Vinkel. (Gjællens Endelapper meget uligestore) . . . . . *S. arcticus* Sars.
Mgn. 1867, p. 1.

Alle Rygbørsterne med enkelt Spids; Bugbørstens Endekrog med svagt bøiet Spids; Gjæller? . . . . . *S. major* n. sp.
S. arcticus Ar.-Hansen.
1880, p. 224.

Amphinomidæ.

Større (undersiden meget store) eller mindre, i Almindelighed plump og kraftigt byggede, af et middelstort eller større Antal Ringe (25—c. 130) bestaaende Former, som snart ere mere langstrakte, med firkantet Gjennemsnit, snart mere korte og nedtrykte og undertiden ovale. Den lille Hovedlap bestaar af 2 Dele, som snart (i ethvert Tilfælde hos yngre Individier) kunne være skarpt adskilte fra hinanden og danne to selvstændige Segmenter, snart være fuldstændig sammensmeltede. Den bageste Deel er et oftest meget lille, i Almindelighed 2—4 Øine bærende, afrundet Legeme, som paa sin forreste Deel er forsynet med en lille traadformig Føler og bag denne i Almindelighed med en, snart flad, snart sammentrykt, snart glat og snart af sammenføjede Blade dannet, Karunkel, som undertiden kan strække sig meget langt tilbage. Den forreste Deel, som paa Rygsiden snart kun danner en smal forreste Rand, snart et stort, fladt, fir- eller femkantet, fra den bageste Deel mere eller mindre tydeligt afsat, Parti, bærer paa hver Side 2 vel adskilte Følere af en lignende Bygning som den uparrede og fortsætter sig i Almindelighed (ikke hos Paramphinome) langt tilbage paa Bugsiden, hvor det har en Længdefure, som undertiden er meget dyb og bred. Mundaabningen er en Længdespalte paa Bugsiden, som foruden af det nys nævnte Parti i Almindelighed begrænses af 3—4 Ringe (hos Paramphinome kun af

en). Ingen børsteløs Ring bag Hovedlappen¹). Paa hver Side en dobbelt Række vel adskilte Børstebundter, som sidde i svagt udviklede, i det Høieste knude- eller vorteformige Parapodier. I Almindelighed Ryg- og Bugcirrer. De usammensatte Børster kunne have meget forskjellig Form, idet de snart ere tynde, haarformige, snart forsynede med savtakket Rand eller togrenet Ende-deel og snart meget korte og tykke. Derimod synes de altid at være hule og fyldte med en kornet Masse, som dannes i tætte Kjertelsamlinger under deres Grund. De ere desuden af en overordentlig skør, næsten glasagtig sprød Beskaffenhed, og Spidserne ofte særlig let affaldende. Ved en haardere Berøring ville de derfor knække og den i dem indeholdte, uidentvilt giftige, Vædske flyde ud²). Umiddelbart bagved eller lidt indenfor de øverste Børstebundter findes i en større eller mindre Deel af Legemets Længde busk-, fjerformige eller dendritiske Gjæller, og i et enkelt Tilfælde findes traadformige Gjæller paa Bugsiden. Et kort, vidt, tykt, udkrængeligt Svælg uden Bevæbning.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Bugsiden paa hver Side med en Længderække af smaa Opsvulmninger, fra hvilke udgaa Tværrækker af 3—4 korte,

¹) Den lidet kjendte *Hipponoë* gjør i dette som i flere andre Forhold, f. Ex. i Mangelen af Bugbørster en Undtagelse. (Aud. & M. Edw.: Recherches pour servir à l'hist. nat. du littoral de la France, T. II. Annelides, p. 128.

²) Da disse Former mangle Svælgbevæbning og ere meget langsomme i deres Bevægelser, og da de (efter Schmarada) hovedsagelig leve af Svampe, maa disse Giftbørster vistnok opfattes som et Forsvarsmiddel mod Rovdyr, for hvilke disse, i Almindelighed store og forøvrigt forsvarsløse Dyr, som tilmed ofte have meget stærke Farver, ellers vilde være et let og kjærkomment Bytte. Sars fortæller om *Paramphinome pulchella*, at den, naar den bliver irriteret, ruller sig cirkelformigt sammen, saa at Børsterne rage ud til alle Sider. I forrige Familie have Børsterne den samme Bygning, og ved deres Anordning give de Dyrene et næsten pindsvineagtigt Udseende, ligesom disse ogsaa kunne rulle sig sammen. I disse Børster have vi altsaa et, med Piggene hos Træpindsvinene (*Cercolabes*) analogt, Forsvarsmiddel.

traadformige Gjæller; Rygparapodier knudeformige Ophøinger med 5, i en Kreds stillede korte, mørke, tornlignende, Børster; Bugparapodier med haarformige Børster; ingen Cirrer; (Legemets forreste Deel ubekjendt) . . . . . *Trochochæta* n. g.
(T. II, fig. 6—7.)

1) Bugsiden uden Gjæller; Rygparapodierne med talrige, i det Mindste tildeels lange og tynde, Børster; (Hovedlappens forreste Deel stor, fir- eller femkantet):

2) Hovedlappen unden Karunkel; Mundaabning foruden af Hovedlappen kun begrændset af første Ring; dendritiske Gjæller kun paa nogle faa af de forreste Ringe; fra de svagt fremstaaende Parapodieknuder udgaa paa Rygsiden korte og stive, samt lange og tynde Børster med savtakket Rand, paa Bug siden to lignende Børsteformer, som under den kortere eller længere Endedeel have en lille, udstaaende Green; korte, afstumpede Cirrer . . . . . *Paramphinome* Sars.

2) Paa Hovedlappen findes en langstrakt Karunkel med bugtede Rande og paa Overfladen med bugtede Længdeindtryk; Mundaabningen er foruden af Hovedlappen begrændset af 3 Ringe; buskformige Gjæller paa alle Legemets Ringe; fra de temlig stærkt fremstaaende, knudeformige Parapodier udgaa paa Rygsiden deels tynde haarformige Børster, deels stærkere Børster, i Almindelighed med savtakket Rand; fra Bugsiden Børster med togrenet Endedeel; vel udviklede Cirrer

Eurythoe Kinb.

Oversigt over Arterne:

Trochochæta:
(Tab. II, Fig. 6—7.)

Rygsiden i Midten forsynet med en Længdefure; Bugparapodierne paa den ydre, bageste Rand med en tynd Hudbrømme; foruden de tynde haarformige Bugbørster, som ere forsynede med smaa, fine Haar, findes nogle enkelte, som forneden ere 4—5 Gange saa tykke, men ende i en ligesaa tynd Spids . . . *T. Sarsi* n. sp.

Paramphinome n. sp.

Tauber: Ann. Dan. p. 78.

Paramphinome:

Første Ring paa hver Side med et Par Følercirrer, som ere lidt længere end Følerne; indenfor dem paa hver Side 2 mørke, bøiede Kroge; Gjæller fra fjerde til syvende Ring *P. pulchella* Sars.

On some remark.
forms . . . 1872, p. 45.

Eurythoe:

Af denne Slægt er der kun fundet et enkelt, meget lille Exemplar, om hvilket der ikke foreligger nærmere Oplysninger

E. borealis Sars.
Vid. Selsk. Forh.
Christiania 1861, p. 58.

Trochochæta n. g.

Venter in utroque latere singuli segmenti branchiis brevibus filiformibus 3—4 instructum, in lineam transversam dispositis. Setæ dorsales quinæ (rarius senæ) breves, robustæ, acuminatæ, nigræ, in orbem, dispositæ. Setæ ventrales partim capillares, breve et parce fimbriatæ, partim multo crassiores, in apicem vero capillarem desinentes.

T. Sarsi n. sp.

Paramphinome n. sp. Tauber: Ann. Dan. p. 78.
(Hertil Tab. 1, Fig. 6—7.)

Corpus valde depressum, dorso sulco longitudinali instructum. Parapodia dorsalia rotundata vel obtuse coniformia. Setæ dorsales ita sitæ sunt, ut seta singula obliqua sub parte posteriore tertia vel quarta setæ vicinæ exitum capiat et supra visa cum cetera parte setæ hujus angulum acutum formet. Parapodia ventralia, lateralia, depressa, triangulari-rotundata, in apicem liguliformem, antrorsum et extrorsum vergentem, protracta. margine posteriore et exteriori limbo tenui, pellucido, paulo plicato, instructo. Supra basin apicis liguliformis fasciculus parvus setarum exitum capit. Pars media ventris (partem quartam fere corporis latitudine æquans) impressione longitudinali in utroque latere a partibus lateralibus distincta. Branchiæ

filiformes 3—4, in utroque latere singuli segmenti ex eminentia transversa exeuntes, in vel paulo extra impressionem dictam sitæ.

Latit. 4^{mm}, Altit. c. 1¹/₃^{mm}. Exemplar unicum, cui anterior corporis pars deest, a coll. Winther in Kattegat captum.

Scalibregmidæ.

Mindre eller middelstore, snart mere korte og trinde, snart noget mere langstrakte, af et middelstort Antal Ringe (30—c. 60) bestaaende Former med hvælvet Ryg- og fladere Bug, som er forsynet med et meget smalt, mere eller mindre tydeligt Længdeindtryk. Huden er i Almindelighed meget ujævn, med afrundede eller firkantede Fortykkelser. Den lille trapezformige Hovedlap mangler Øine og virkelige Følere; men dens forreste, meget bredere Deel, som undertiden i Midten har en Indbugtning, løber til hver Side som oftest ud i mere eller mindre tydelige palpeligende Fremspring. I det Mindste hos den ene Slægt (*Scalibregma*) findes paa hver Side et stort lappet, bugtet, foldet Fimreorgan, som kan trækkes ind i en stor, aflang Spalte¹). Mundaabningen, som ligger paa Bugsiden, er foruden af Hovedlappen begrændset af 2 Ringe: den første børsteløse og den første børstebærende. De enkelte Ringe ere delte i 2—4 Smaaringe. Paa hver Side findes en dobbelt Række af nær ved hinanden siddende, som oftest tydelige knudeformige eller sammentrykte, og i sidste Tilfælde med bladformige Læber forsynede, Parapodier, som bære smalle, vifteformige Bundter af tynde, haarformige Børster, mellem hvilke undertiden sidde meget smaa, som i Enden ere gaffelformig kløvede i to lange, tynde, haarformig tilspidsede Grene. Imellem de to Børstebundter sees i en Deel af Legemets Længde en lille oval, mere eller mindre tydelig Aabning (formodentlig for Kjønssofferne). Ingen Cirrer. Bag Rygbørsterne, paa tredie til sjette Ring optræde smaa busk-

¹) Iagttaget af Forf. paa et Exemplar af *Scalibregma inflatum* i Hellebæk. De af Armauer-Hansen hos *S. (?) parvum* omtalte, i Gruber siddende, Papiller, høre uden Tvivl ogsaa herhen.

formige Samlinger af dichotomisk forgrenede Gjæller, enten kun hos ældre eller ogsaa hos yngre Individuer. Legemet ender undertiden med 4 Analcirrer. Et muskuløst, udstrækkeligt Svælg uden Bevæbning.

Oversigt over Slægterne:

Parapodierne gennem hele Legemets Længde lige stærkt udviklede, knudeformige; Bugsidens Længdeindtryk svagt fremtrædende; temmelig korte og trinde Former . . . . . *Eumenia* Örst.

Parapodierne i Legemets forreste Deel meget svagt udviklede, længere tilbage vel udviklede, sammentrykte, med to Læber; Bugsidens Længdeindtryk meget tydeligt; temmelig langstrakte, i den forreste Deel ofte noget oppustede, Former; (Hovedlap paa hver Side med et, i en Grube tilbagetrækkeligt, Fimreorgan)

Scalibregma Rathke.

Oversigt over Arterne:

Eumenia:

Hud meget ru; Hovedlappens forreste Rand med en dyb Indbugtning, dens bageste Deel noget hvælvet; Gataabningen sidder paa en, med straaleformige Rynker forsynet, Papil *E. crassa* Örst.

Mgrn. 1867, p. 76.

Wirén i Vega-Expeditionens Iakt., 1883,

Bd. 2, p. 406—7.

Scalibregma:

- 1) Hovedlappens forreste Rand uden føleragtige Fremspring (; Gjæller paa anden—femte børstebærende Ring); de 4 første børstebærende Ringe ikke delte i Smaaringe, med længere, fra hinanden temmelig langt fjernede Børstebundter; dernæst en Række Ringe, delte i 4 Smaaringe, med kortere, nær ved hinanden siddende Børstebundter (Legemets bageste Deel ikke kjendt)

S. (?) abyssorum A. Hansen.

Op. cit. 1879, p. 6.

- 1) Hovedlappens forreste Rand med to føleragtige Fremspring; i Legemets forreste Deel alle Ringene delte i Smaaringe og ingen Forskjel i Henseende til Børstebundternes Stilling og Længde:
 2) Ringene delte i 3—5 Smaaringe; Gjæller findes ogsaa hos yngre Individuer (; omtrent fra den 16de børstebærende Ring optræde de stærkere udviklede Parapodier)

S. inflatum Rathke.
 Mgrn. 1867, p. 77.

- 2) Ringene delte i 2—3 Smaaringe; Gjællerne mangle hos yngre Individuer:

3) Ringene i Legemets forreste Deel to-, i den bageste Deel tredelte; i Legemets forreste Deel er Huden uden fiirkantede Fortykkelser; tydelige Parapodier begynde paa den 12te Ringe . . . . . *S. parvum* A. Hansen.
 1879, p. 7.

3) Ringene overalt todelte; i Legemets forreste Deel Huden med fiirkantede Fortykkelser; tydelige Parapodier begynde paa den 11te Ring . . . . . *S. longosetosum* (Théel)
*Eumenia longosetosa*¹⁾ Théel.
 Op. cit. p. 49.

Vor Kundskab om *Scalibregma*-Arterne er høist mangelfuld. Deels er der Uoverensstemmelser mellem de forskjellige Forfattere, og deels ere Oplysningerne om de, i den senere Tid opstillede, Arter paa flere Punkter meget ufuldkomne. Hvad *S. inflatum* angaar, da aftegner Rathke Gjællerne paa tredje—sjette Ring, hvorimod de hos de Exemplarer, jeg har seet, findes paa anden—femte Ring. Hos den af Sars beskrevne *Oligobranchus roseus* (Fauna litt. Norvegicæ, 1, p. 91), som synes at være identisk med *S. inflatum*, findes ved Grunden af Hovedlappen paa hver Side en lille afrundet Fortykkelse, som uden Tvivl hidrører fra det foran omtalte Fimreorgan. Hvorvidt saadanne Forhold som de enkelte Ringes Deling i Smaaringe og Hudens Forsyning med Fortykkelser er paalidelige Adskillelsesmærker mellem Arterne, turde være usikkert. De Op-

¹⁾ Théel henfører med Urette denne Art til Slægten *Eumenia*.

lysninger om Parapodiernes Bygning, som meddeles for de senere opstillede Arters Vedkommende ere ikke af en saadan Beskaffenhed, at de ville kunne tjene til Adskillelse mellem Arterne.

Telethusæ.

Store eller middelstore, temmelig langstrakte, næsten cylindriske, snart temmelig plumpt byggede, snart mere smækkre og smalle, af et mindre eller middelstort Antal Ringe bestaaende Former. Huden er som oftest meget ru paa Grund af firkantede Fortykkelser og de enkelte Ringe delte i 5—6 Smaaringe. Den meget lille, trekantede Hovedlap, som mangler Øine og Vedhæng, har en bred forreste Rand og løber bagtil ud i en Spids. Med denne Spids er den fæstet i en tværstillet Grube, i hvilken den kan trækkes fuldstændig tilbage. Bag Hovedlappen findes et, til to Ringe svarende, børsteløst, Afsnit. Mundaabningen ligger i Legemets forreste Deel. Paa hver Side findes en dobbelt Række Parapodier, af hvilke de øverste, smaa, sammentrykte, bære smalle, vifteformede Bundter af smalt sømmede, haarformig tilspidsede, med fine Haar besatte, Børster, medens de nederste, som danne smalle lodrette Fortykkelser, bære en enkelt Række af langskaftede, med en enkelt, lidt bøiet, Spids endende, Krogborster. Undertiden mangle Parapodier tilligemed Borster i Legemets bageste Deel. Cirrer mangle. Bag det øverste Børstebundt findes i et større eller mindre Antal af Legemets midterste og bageste Ringe en kreds- eller halvkredsformig Samling af, med hverandre i en større eller mindre Længde ved Hud forbundne, mere eller mindre rigt grenede, dendritiske eller fjerformige Gjæller. Hos en enkelt Form findes desuden korte, traadformige Gjæller(?) paa Bugsiden i Legemets bageste Deel¹⁾. Et kort, cylindrisk, blødt, udkrængeligt Svælg, besat med temmelig store, runde Papiller. I Sandbund levende Former.

¹⁾ I dette Forhold, som findes hos *A. antillensis* Ltk. have vi en interessant Overensstemmelse med *Trochochacta* og *Dasybranchus*.

Eneste Slægt: *Arenicola* Lmk.

Øversigt over Arterne:

Gjæller meget korte, sammentrængte, med meget faa Sidegrene udgaaende fra Hovedstammen:

Gjæller (i et Antal af c. 12 udgaaende fra en stor, fælles, membranagtig Udbredning) med 3 Par Sidegrene, begynde paa syvende børstebærende Ring og findes paa 12—13 Ringe; Legemets bageste $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{5}$ Deel uden Parapodier og Børster; (Rygbørster med tydelige Haar, Bugbørster med en enkelt Spids); Legemets Overflade meget ru; den forreste gjælleløse Deel opsvulmet

*A. marina*¹⁾ L.

(non del. Ch. nec Clap.)

Gjæller med 1 Par(?) Sidegrene, begynde paa 15de eller 16de Ring og strække sig næsten lige til Legemets Ende (indtil 40 Par); Legemets bageste Deel ikke børsteløs; Legemets Overflade temmelig glat og den forreste Deel ikke opsvulmet(?). . *A. ecaudata* Johnst.

Mgrn. 1867, p. 70.

? *A. Grubei* Clap. Mem.

Soc. Phys. XX, 1870, p. 36.

? *A. branchialis* Aud. & Edw.

Op. cit. p. 287.

Medens de tidligere Forfattere ikke tillægge *Arenicola* en Hovedlap, har jeg hos nogle, fra den zoologiske Station i Neapel til vort Museum sendte, Exemplarer af den almindelige Middelhavsform, som med Urette bærer Navnet *A. marina*, i Legemets forreste Deel fundet en Dannelse, som har en lignende Form som Hovedlappen hos *Scalibregma*, og som baade efter sin Stilling og Bygning svarer til denne. Et lignende Legeme har jeg fundet hos den vestindiske Art *A. antillensis* Ltk. (Vidensk. Medd. nat. For. 1864, p. 120).

¹⁾ Den middelhavske Art, for hvilken jeg foreslaar Navnet *A. Claparèdi*, stemmer overens med vor Art i, at Gjællerne begynde paa syvende børstebærende Ring og strække sig over 13 Ringe, men afviger fra den ved følgende Karakterer: Gjæller, som kun i et meget kort Stykke ere forbundne ved Grunden, langstrakte, med 10 Par Grene; Rygbørster med meget svagt udviklede Haar, Bugbørster med stærkere tilspidset, lidt afsat, Endedeel.

Vort Museums Exemplarer af *A. marina* ere derimod ikke saa vel bevarede, at jeg hos dem har kunnet finde en saadan. Den svarer til den, af tidligere Forfattere omtalte Papil, som kan trækkes tilbage i en Grube.

Med Hensyn til Gjællernes Bygning, da er en Forskjel mellem dendritiske og fjerformige Gjæller kun tilsyneladende, da de fra Hovedstammen udgaaende Grene i begge Tilfælde ligge i samme Plan. Om Gjællen faar et dendritisk eller et fjerformigt Udseende, beror paa Antallet af og Afstanden mellem Grenene eller Hovedstammens Længde i Forhold til Grenenes. Imidlertid turde det maaske være af praktisk Betydning at beholde det af Lütken foreslaaede Navn *Pteroscolex* for de Former, som have Gjæller med mange Sidegrene, da man derved vilde kunne undgaa saadanne Forvekslinger, som den, der hidtil har fundet Sted mellem vor nordiske Art, *A. marina*, og den almindelige Middelhavsart, hvis Gjæller have samme Bygning som Gjællerne hos den vestindiske Art.

Den anden nordiske Art, *A. ecaudata* Johnst., stemmer i flere Forhold med *A. Grubei* Clap. samt med *A. branchialis* Aud. & Edw.; men Antallet af de forreste, gjælleløse Ringe angives forskjelligt af de forskjellige Forfattere, af Audouin & Edwards til 12, af Claparède til 10. Hos *A. Grubei* have Krogbørsterne en totandet Spids, medens der for de andre Formers Vedkommende ingen Oplysninger foreligge om dette Forhold.

Capitellidæ.

Større eller mindre, langstrakte, smalle, cylindriske eller lidt nedtrykte Former, bestaaende af et stort eller middelstort (50—c. 150) Antal Ringe, som igjen kunne være delte i Smaaringe, i Henseende til hvilket Forhold der ofte er Forskjel paa Legemets forreste og bageste Deel. Den lille, trekantede, nedtrykte Hovedlap, hvis forreste Deel undertiden er noget afsnoret fra den bageste, mangler Følere og er kun i sjældne Tilfælde forsynet med Øienpletter, som hos yngre Individuer kunne have en Linse. Derimod er dens bageste Rand paa hver Side i Almindelighed forsynet med

et, i en Grube eller Spalte tilbagetrækkeligt. Fimreorgan af forskjellig Bygning (ikke fundet hos *Dasybranchus*). Medens den første Ring undertiden er børstebærende, følger i Almindelighed bag Hovedlappen 1—4 børsteløse Ringe. Paa hver Side findes en dobbelt Række af Børstebundter, som ere forskellige i Legemets forreste og bageste Deel. I Legemets forreste Deel, som hos fuldt udviksne Individier¹⁾ bestaar af 7—12 Ringe, indeholde de korte, vel adskilte Børstebundter, som mangle Parapodier, i Almindelighed bræmmede Børster, idet der dog i den sidste af disse Ringe ofte tillige optræde Krogbørster. I de øvrige Ringe optræde lutter langskafte, undertiden meget smaa, Krogbørster, hvis bøiede Endedeel har een eller flere Tænder, og hvis Skaftdeel har et øverste, noget afsat Parti. De sidde i smalle, lodrette, svagt fremtrædende, listeformige Parapodier, af hvilke de nederste ofte ere meget lange og de øverste meget korte. Cirrer mangle. Undertiden findes paa Rygsiden i Legemets bageste Deel, i Almindelighed mellem de to Parapodier paa hver Side, en oval Knude, forsynet med en Spalte, hvis Rande ere omgivne med tynde, stive Haar eller Børster og udenfor den er hos en enkelt Form fundet en tungeformig, som Gjælle tydet, Flig. Hos Slægten *Dasybranchus* optræde i Legemets bageste Deel over nederste Parapodie traadformige, svagt grenede Gjæller, som kunne trækkes ind i Legemet. Et blødt, udkrængeligt Svælg. En i lukkede Kar indeholdt Blødvædske mangler. Medens Segmentalorganerne undertiden ere overordentlig store (*Notomastus*), mangle de i andre Tilfælde (*Capitella*) ganske, og i dette Tilfælde findes paa Grændsen mellem Legemets forreste og bageste Deel paa Bugsiden Tværspalter (hos Hamnerne 1, hos Hunnerne 2)

¹⁾ Claparède oplyser om, at ganske unge Individier af *Capitella capitata* kun har bræmmede Børster paa de tre forreste Ringe, og at paa de følgende Ringe i Legemets forreste Deel Krogbørsterne efterhaanden fortrænges af bræmmede Børster. Derved forklares de meget uoverensstemmende Angivelser af det Ringtal, som bærer bræmmede Børster. Et lignende Forhold synes at finde Sted hos *Lumbrinereis* (se dette Arbeides første Halvdeel i Vid. Medd. nat. Foren. 1882, p. 225) og vil uden Tvivl kunne paavises hos flere Former.

til Udførsel af Kjønstofterne. Hos Hannerne er denne Tværspalte omgivet af 4 Bundter af parviis tæt sammen liggende, meget store, guldglimdende Børster, som vende Spidserne imod Kjønnaabningen og svare til Børstebundterne i de to Ringe, mellem hvilke Kjønnaabningen findes.

Oversigt over Slagterne:

Intet børsteløst Mundsegment; i Legemets bageste Deel, som bestaar af et middelstort Antal Ringe, ere Krogbørsterne temmelig store og danne temmelig korte Rækker uden synderlig Forskjel i Længde mellem Ryg- og Bugsidens; paa Grændsen mellem Legemets forreste og bageste Deel findes Tværspalter til Udførsel af Kjønstofterne og hos Hannerne omdannede Børster . . . *Capitella* Blv.

Et børsteløst Mundsegment; i Legemets bageste Deel, som bestaar af et stort Antal Ringe, ere Krogbørsterne overordentlig smaa; de nederste Rækker meget lange og de øverste meget korte; ingen Kjønsspalter eller omdannede Børster; smaa, med en Spalte forsynede Knuder paa Rygsiden (se Familiebeskrivelsen)

Notomastus Sars.

Oversigt over Arterne:

Capitella:

Hovedlap med et Par, hos de voksne Individer utydelige Øienpletter; Legemets forreste Deel bestaaende af 7¹⁾ Ringe med korte, bræmmede Børster; hos Hannerne findes den enkelte Kjønsspalte mellem ottende og niende, og hos Hunnerne den parrede mellem syvende og ottende Ring; Krogbørster med en enkelt Tand *C. capitata* Fabr.

Mgrn. 1867, p. 97.

Notomastus:

Hovedlappens forreste Deel med et lille, afsat Parti; Legemets forreste Deel netformig rynket, bestaaende foruden Mundsegmentet af 11 børstebærende Ringe, af hvilke hver er deelt i 2 Smaaringe

N. latericius Sars.

Mgrn. 1867, p. 97.

1) Se pag. 136, Anm.

Maldanidæ.

I Almindelighed middelstore eller større, langstrakte, smalle, cylindriske, af et mindre Antal (i Alm. 20—30, sjelden flere), for største Delen langstrakte Ringe bestaaende, Former. Den temmelig store Hovedlap, som i Almindelighed er sammensmeltet med den første, børsteløse Ring (sjeldnere tillige med den næste), har en ejendommelig, skraat nedadvendende Stilling, idet den danner en stump Vinkel med første Rings Rygside og en spids Vinkel med dens Bugside. Ved to kortere eller længere Længdeindtryk afsættes i en større eller mindre Deel af Hovedlappens Længde et smalt, som oftest noget ophøiet, undertiden kjølformigt Midtparti, som fortil i Almindelighed løber ud i et lille afrundet, sjeldnere føleragtigt Fremspring; Hovedlappens Overflade er ofte flad, og i saa Tilfælde omgivet af lodret eller skraat kraveformig op- eller udstaaende, tynde Rande, som ere forsynede med Indskjæringer og undertiden mere eller mindre fint tandede. Undertiden er dens Overflade mere hvælvet, og i saa Tilfælde mangle de kraveformige Rande. Øine og virkelige Følere mangle. Paa hver Side findes en dobbelt Række Parapodier. Ryg- og Bugparapodiet paa samme Side udgaa i de fleste Tilfælde fra en lodret, men temmelig bred og ofte stærkt fremtrædende, Fortykkelse af lysere Farve. Undertiden kunne disse Fortykkelser i Legemets bageste Deel være saa stærkt udviklede, at de danne næsten sammenhængende Ringe om Legemet. De meget smaa, knudeformige eller lidt sammentrykte Rygparapodier bære smalle Bundter af tyndt tilspidsede, bræmmede eller deelviis haarformige, Børster, hvis tynde Endedeel ofte i Randen er forsynet med smaa, svagt fremtrædende Takker (sjeldnere Haar). Børsterne sidde i hvert Parapodie i 2 Rækker, af hvilke de forreste ere tyndere og som oftest ogsaa meget kortere end de bageste. De nederste Parapodier, som falde sammen med Midtpartiet af de førnævnte Fortykkelser, bære 1—2 lodrette Rækker af langskafte Krogbørster, hvis øvre Skaftdeel er noget afsat fra den nedre, og hvis udvidede Endedeel er forsynet med en

Række bøiede Tænder, af hvilke den nederste er meget stor. Lidt under denne findes i Almindelighed et smalt Bændt af lange, bøiede Haar. Krogbørsterne kunne mangle paa den første eller paa de 3—4 første, børstebærende Ringe. I sidste Tilfælde ere de saa i Almindelighed erstattede af 1—2 stærke, stive, guldglindsende Børster eller Pigge. I Almindelighed ere de sidste 2—5 Ringe foran Analringen uden Børster. Cirrer mangle. Analringen er i Almindelighed forsynet med stærkt udvidede, kraveformige Rande (hvorved det undertiden faar stor Lighed med Hovedlappen), hvorved det bliver regelmæssig eller uregelmæssig tragt-, skive- eller skeformigt, og i Randen med smaa Indsnit eller korte traadformige Vedhæng. Analaabningen, gennem hvilken en cylindrisk, papilløs eller med straaleformige Rynker forsynet Tarmdeel kan krænges ud, ligger enten i Legemets bageste Ende, i de førstnævnte Tilfælde altsaa i Bunden af Tragten, eller paa Rygsiden over denne. Et cylindrisk, blødt, med store Papiller forsynet, udkrængeligt Svælg. Leve i Rør af Dynd eller Sand.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Hovedlap og Mundsegment sammensmeltede med første børstebærende Ring; en Deel af Legemets Ringe med tynde, tragtformige Hudskeider, som løst omgive en Deel af den foran eller bagved liggende Ring; de 4 første børstebærende Ringe uden Bugbørster; Krogbørsterne torækkede, under Endedelen forsynede med en stærk Spids; (Hovedlap uden kraveformige Rande, med stærk Midtkjøl; Analringen ikke udvidet, med endestillet Gataabning; Rygbørsterne i første Række korte, haarformige, i anden Række bræmmede, uden tandet Endedeel) *Rhodine* Mgm.
- 1) Hovedlap og Mundsegment tydelig adskilte fra første børstebærende Ring; ingen Ringe med Hudskeider; i det Høieste første børstebærende Ringe ganske uden Bugbørster; Krogbørster enrækkede, under Endedelen med en Haardusk:
- 2) Hovedlap foroven mere eller mindre hvælvet, uden tynde, kraveformige Siderande (; i de 3—4 første børstebærende

Ringe findes under Rygbørsterne 1—2 korte, tykke, stive Børster; de bageste Rygbørster i hvert Bundt lange, bræmmede, de forreste lange, tynde haarformige, paa Siderne besatte med mere eller mindre tydelige Tænder eller Torne: nogle faa ere af en overordentlig Længde, større end Legemets Bredde og mere eller mindre bugtede):

- 3) Analsegmentet langstrakt, bagtil uden Udvidelse, (skraa afskaaret, med subdorsal Gataabning; Hovedlap tydelig afsat fra Mundsegmentet); de 4 første børstebærende Ringe med 1—2 stærke Børster under Rygbørsterne

Lumbriclymene Sars.

- 3) Analsegmentet kort, bagtil udvidet til en Tragt eller en Skive (; Hovedlap ikke eller kun paa Ryggen afsat fra Mundsegmentet); de 3 første børstebærende Ringe med 1—2 stærke Børster under Rygbørsterne:

- 4) Analsegmentet regelmæssig tragtdannet, i Randen forsynet med en Kreds af Traade og med central Gataabning; Hovedlap paa Rygsiden afsat fra Mundsegmentet . . . . . *Nicomache* Mgrn.

- 4) Analsegmentet udvidet til en skraat stillet, langstrakt, oval, flad Skive, uden Traade i Randen og med subcentral Gataabning; Hovedlap ikke afsat fra Mundsegmentet . . . . . *Nicomachella* n. gen.

- 2) Hovedlap foroven flad, med tynde kraveformige, mere eller mindre stærkt udskaarne, Rande:

- 5) Analsegmentet regelmæssig tragt- eller klokkedannet, i Randen forsynet med en Kreds af Traade eller Papiller og med central Gataabning; første børstebærende Ring med en eller flere Børster paa Bugsiden; Rygbørster i første Række korte, haarformige, i anden Række bræmmede, uden tandet Endedeel . . . . . *Clymene* Sav.

pp. *Axiothea*, *Praxilla* Mgrn.

- 5) Analsegmentet uregelmæssig tragt- eller skeddannet, skraat afskaaret, i Randen uden Traade eller Papiller, men med

2—5 Indsnit; Gataabning paa Rygsiden over Analsegmentet; første børstebærende Ring uden Børster paa Bug-siden; Rygbørsterne i første Række meget korte, bræmmede, noget knæbøiede, i anden Række bræmmede, med tynd, tandet Endedeel . . . . . *Maldane* (Gr.)

Oversigt over Arterne:

Rhodine:

Forranden af andet og tredie og Bagranden af alle de børstebærende Ringe fra 17de Ring (mindst 19) med Hndskeder; 1 (eller 2) børsteløs Ring foran Gataabningen . . . . . *R. Lovéni* Mgrn.

1865, p. 188. 1867, p. 99.
Tauber op. cit. p. 122—23.

Lumbriclymene:

Hovedlap med en svag Kjøel; 4 nøgne Ringe foran Analringen

L. cylindricaudata Sars.

Forh. Vid. Selsk. Christiania
1871, p. 413.

Nicomache:

Legemets forreste Deel paa hver Side med et Længdeindtryk; syvende, ottende og niende Ring fortil omgivne af et hvidt Belte; de, Parapodierne omsluttende, Svulste i Legemets bageste Deel meget stærkt udviklede; 2 nøgne Ringe foran Analringen, hvis Rand er forsynet med en Kreds af (17 — c. 25) lige lange, meget korte Cirrer; det fremkrængelige Analparti med straaleformige Rynker; 16 haarformige Rygbørster med meget svage Tænder

N. lumbricalis (Fabr.)

Mgrn. 1865, p. 190,
1867, p. 99.

Nicomachella:

Hovedlap fortil svagt nedfaldende, med meget korte og svagt udviklede Længdeindtryk og Midtkjøel: de tynde, traadformige Rygbørster med meget tydelige og skarpt fremtrædende Tænder; Anal-

ringens Skive midt paa sin nedre Rand med en meget svag Indskjæring; to korte Ringe foran Analsegmentet med eller uden Børster¹⁾

tenuis (Théel.)

Maldane tenuis Théel.

Op. cit. p. 57.

Clymene:

Naar Malmgreen indskrænker Anvendelsen af Navnet *Clymene* til den, af Savigny opstillede, *C. amphistoma* og for, denne meget nær staaende, Former opstiller de to Slægter: *Axiothea* og *Praxilla*, da er det ikke muligt at se nogen anden Grund hertil end, at Hovedlappen hos Savigny's Art ved en bageste tandet Rand afviger fra denne Legemsdeel hos de nordiske Arter. En saadan Forskjel er imidlertid altfor ringe til at lægges til Grund for en Slægtsadskillelse, og man kunde med ligesaa god eller bedre Ret adskille *Maldane Sarsi* Mgrn. fra *M. biceps* Mgrn., da de netop i dette, saavel som i andre Karakterer af samme Rang, afvige fra hinanden. I Malmgreens Karakteristik af de to nys nævnte Slægter har jeg forøvrigt ikke kunnet opdage nogen anden Forskjel end, at den ene skal have 4, den anden 5 nøgne Ringe foran Analringen samt en mindre Forskjel i Rygbørsternes Forhold, idet den ene (*Axiothea*) foruden bræmmede Børster tillige har haarformige, hvis tynde Endedeel er forsynet med fine Haar, hvorimod den anden (*Praxilla*) kun skal have bræmmede. Senere aftegnes imidlertid to Slags Børster hos *P. gracilis*, nemlig foruden en bræmmede tillige en glat, haarformig. At hinanden meget nær staaende Arter kunne have et forskjelligt Tal af nøgne Ringe foran Analringen kan sees af Forholdet mellem *C. dröbachiensis* og den (efter Sars) meget nærstaaende *C. affinis* (= *dröbachiensi* aff.). De to Slægter *Axiothea* og *Praxilla* maa derfor utvivlsomt forkastes. En anden Karakter, som Malmgreen anvender til Adskillelse mellem disse 2 Slægter, og som af forskjellige Forfattere anvendes som Artskarakter er, om

¹⁾ Medens disse 2 Ringe vare børstebærende i den af Théel undersøgte Bugende, fandtes hos det af mig undersøgte Exemplar Børster kun paa den ene Side af den første af dem.

Gattet er en Aabning i selve Tragtens Bund, eller om den sidder paa Enden af et, i Tragten fremspringende, Parti, som snart kan være kegleformigt, snart cylindrisk, med en Kreds af straaleformigt stillede Rynker. Man kan imidlertid finde Exemplarer af samme Art med og uden et saadant fremspringende Parti. Hos *Nicomache* og *Axiothea*, som jeg i denne Henseende har undersøgt, hidrører det fra en, i Krophulens bageste Deel liggende, fri Indfoldning af den, Tragtens Bund udklædende, Hnd, som her er forsynet med indvendige Rynker, hvilke ved Omkrængning komme til at vende udefter. Uden Tvivl er Tarmkanalens bageste Deel fæstet til den fri øverste Rand af dette Parti, hvilket jeg imidlertid ikke kunde se paa de undersøgte, daarligt bevarede Exemplarer. Eftersom dette Parti er mere eller mindre stærkt udkrænget og undertiden i Forening med et Stykke af den foranliggende Tarm, vil det tage sig meget forskjelligt ud, da Rynkerne snart ligge straaleformigt, snart parallelt. I sidste Tilfælde kunne de da let skjules af et fremskudt Stykke af Tarmen. Hos flere Former synes imidlertid Rynkerne at mangle.

1) Analringen kun med en enkelt Traad paa Bugsiden; (det fremkrængelige Analparti uden Rynker; 2—3¹)(?) nøgne Ringe foran Analringen; de 3 første børstebærende Ringe kun med 1—2 Krogbørster) . . . . . *C. polaris* (Théel)
Op. cit. p. 58.

1) Analringen med en Kreds af Traade:

2) De Analringen omgivende Traade afvekslende større og mindre (ikke ganske regelmæssigt?); (Hovedlappen bredt bræmmet; de 3—4 første børstebærende Ringe med sædvanlige Krogbørster):

3) Den nederste Traad paa Analringen ikke længere end de (længste af de) øvrige; 4 nøgne Ringe foran Analringen; (de forreste tynde Rygbørster ere i Randen forsynede med fine Haar; det fremkrængelige Analparti med Rynker)

C. catenata (Mgn.)
1865, p. 190, 1867,
p. 99—100.

¹) I Figuren sees kun en enkelt.

3) Den nederste Traad paa Analringen over dobbelt saa lang som de (længste af de?) øvrige; 2 nøgne Ringe foran Analringen (Rygbørster?) . . . . . *C. drobachiensis* Sars.

Vidensk. Selsk. Forh.
Christiania, 1871, p. 412.

2) De Analringen omgivende Traade omtrent lige lange (undtagen 1—2 nederste):

4) Bugbørsterne i de første 3—4 børstebærende Ringe sædvanlige Krogbørster (; den nederste Traad længere end de øvrige):

5) Den forreste Deel af Ringene 4—8 omgivne med et bredt, hvidt Belte; 5 nøgne Ringe foran Analringen; (de forreste Rygbørster . . .?). *C. prætermisssa* (Mgn.)

P. arctica Mgn.
1865, p. 191, 1867, p. 100.

5) Ingen Ringe med hvidt Belte; 3 nøgne Ringe foran Analringen (Rygbørster?) . . . . . *C. affinis* Sars.

Op. cit. 1871, p. 412.

4) Bugbørsterne i de første 3—4 Ringe ere 1—2 store, stærke, glindsende Børster eller Pigge:

6) Det af de to parallelle Længdeindtryk begrændsede Midtparti af Hovedlappen er langt, smalt, fortil løbende ud i en kort, følerlignende Spids (; 5 nøgne Ringe foran Analringen; de stærke Pigge paa 3 Ringe; den nederste Traad længere end de øvrige) *C. gracilis* Sars.

Mgn. 1865, p. 192,
1867, p. 100.

6) Det af to parallelle Længdeindtryk begrændsede Midtparti af Hovedlappen meget kort, fortil ikke løbende ud i et rundt eller følerlignende Fremspring:

7) De to parallelle Længdeindtryk bøie fortil udad og bagtil; 5 nøgne Ringe foran Analringen; de 2 nederste Traade længere end de øvrige; de stærke Børster paa 4 Ringe; (Hovedlappens Brøm meget lav og svagt udviklet) . . . . . *C. Mülleri* Sars.

Mgn, 1867, p. 100.

- 7) De to parallelle Længdeindtryk bøie fortil ikke udad; 2 nøgne Ringe foran Analringen; de 2 nederste Traade ikke længere end de øvrige; de stærke Børster paa 3 Ringe (; Hovedlap med smal Bræm)

C. planiceps Sars.
Op. cit. 1871, p. 411.

Maldane:

Hovedlappens Overflade langstrakt, med et, gennem hele Længden løbende, stærkt kjølformigt, Midtparti; de kraveformige Rande ikke tandede; paa hver Side med et bageste større og et forreste svagt Indsnit; Analringen oval kredsformig med skraa Endeflade, paa hver Side med et svagt Indsnit; 2 svagt fremtrædende børsteløse Ringe foran Analringen . . . . . *M. Sarsi* Mgrn.

1865, p. 188, 1867, p. 99.

Hovedlappens Overflade næsten rund; de to parallelle Længdeindtryk begrænde et kort, (c. $\frac{1}{3}$ af Hovedlappens Længde) svagt fremtrædende, Midtparti og løbe fortil og bagtil under rette Vinkler ud til Indsnit i Kraveranden, ved hvilke denne deles i 4 Partier: et forreste glat, et bageste større, mangetandet og to korte tre—femtandede paa Siderne; Analringens Bræm omtrent paa Midten med et skjævt, skarpt Indsnit og fornedet med 3 bredere Indbugtninger; 2 nøgne Ringe foran Analringen . . . . . *M. biceps* Sars

Mgrn. 1865, p. 188,
1867, p. 99.

Jeg skal sluttelig omtale en af Armauer-Hansen (Op. cit. 1879, p. 11) under Navnet *Clymene Koreni* beskrevet ny Form, som synes at maatte danne en ny Slægt; men Formen er for kort og ufuldstændig beskrevet til, at jeg tør karakterisere den som saadan i min Slægtsoversigt, og den kan ikke godt henføres under nogen af de øvrige, deri karakteriserede, Slægter. Denne Form stemmer overens med *Maldane* i, at første børstebærende Ring mangler Bugbørster; Gataabningen er derimod ikke dorsal. Hovedlappen skal være hvælvet med en paa begge Sider indskaaret Bræm og Analsegmentet tragtdannet uden Traade. Denne Tragt synes imidlertid ikke at være ganske regelmæssig og at være forsynet med flere

Indskjæringer; men derom taler Teksten ikke. Af Rygbørsterne nævnes kun de bræmmede i bageste Række. De to sidste Ringe foran Analringen ere børstebærende, temmelig lange og ikke ved nogen Ringfure adskilte fra hinanden. Endelig omtaler Sars (*Fauna littoralis* Norv. 2 H. p. 17) Bagenden af en, til *Clymene* eller *Nicomache* hørende, Art med 2 børsteløse Ringe foran Analringen. Det i Tragstens Bund svagt fremtrædende Tarmparti er forsynet med to Kredse af korte Traade, et Forhold, som ikke tidligere er kjendt.

Nicomachella nov. gen.

Lobus cephalicus cum segmento buccali prorsus coalitus, convexus, ovalis, inclinatus, haud limbatus. Setæ superiores partim (in serie posteriore) limbatae, partim capillaris, utrimque dentibus vel spinis instructae. E numero setarum capillarum paucae valde elongatae, sinuosae. Setæ inferiores: in segmentis tribus anticis setigeris seta unica, in ceteris uncinis uniserialibus, vertice dentatis, infra rostrum fasciulo capillarum sursum flexarum. Segmentum anale oblique truncatum, in discum planum, elongatum, ovatum dilatatum, cirris nullis instructum. Anus subcentralis.

N. tenuis (Théel).

Maldane tenuis Théel.

Kgl. Svensk. Vet. Ak. Handl. Bd. 16. 1878, p. 37.

Pl. IV, fig. 52—54.

Lobus cephalicus paulo modo inclinatus, in segmentum buccale leniter transiens, sulcis duobus longitudinalibus brevibus, indistinctis, inter quas carina lata, haud distincta. Setæ capillares dentibus distinctissimis instructae. Discum anale in medio margine superiore paulo incisum. Segmenta anteanalia dua brevia, modo setifera, modo partim nuda¹⁾.

Animal in dorso rubro-fusco marmoratum, segmentis tribus anticis setiferis in dimidio anteriore cinguli annuliformi setiferi fascia

¹⁾ In exemplari danico prius segmentorum anteanalium in latere altero setis instructum est.

transversa rubro-fusca instructis. Segmenta 21, longit exemplaris unici 24^{mm}, lat. c. 1^{mm}.

Hæc species, cujus pars posterior e exemplari ad Novam Semljam captæ adhuc modo cognita, nuper (mensi Februario 1884) in Hellebæk (Daniæ) a coll. Jungersen et Petersen capta est.

Ammocharidæ.

Temmelig smaa, langstrakte, smalle, cylindriske Former, bestaaende af et mindre Antal (c. 20—30), hverken ved Furer eller Iudsnøringer fra hverandre adskilte, Ringe, af hvilke nogle faa (indtil 5) i Legemets forreste Halvdeel ere meget lange og smalle. Ryg- og Bugsiden med et smalt Længdeindtryk. Legemets forreste, børsteløse Deel, som formodentlig svarer til Hovedlap og Mundsegment, og som fortil bærer den, undertiden lidt ned mod Bugsiden rykkede, Mund, mangler Følere, men er hos den ene Slægt omgivet med en Kreds af korte, dendritiske Gjæller, hvis Basis er omsluttet af en kort, kraveformig Bræm. De første 3¹⁾ børstebærende Ringe ere korte og kun forsynede med Rygbørster, som ere rykkede noget længere ned mod Bugsiden end de øvrige Rygbørster. Forøvrigt findes paa hver Side en dobbelt Række af Børstesamlinger, af hvilke Rygsidens, hvis Parapodier mangle eller ere rudimentære, danne korte Bundter af ikke lange Haarbørster, hvis tynde Ende-deel paa Randene ere forsynet med meget smaa Torne. Bugbørsterne sidde i langstrakte, smalle, lodrette, næsten til Bugens Midte rækkende, meget svagt fremtrædende Fortykkelser og sidde i disse i talrige (hos en enkelt Art 150) Længderækker. De ere langskaftede Krogbørster, hvis øverste Skaftdeel er noget afsat fra den nederste og hvis Endedeel er forsynet med 1—2, mere eller mindre stærkt bøiede, Tænder. Cirrer mangle. Bo i meget lange, smalle, af Smaasteen o. s. v. byggede Rør.

---

¹⁾ Grube, Malmgreen og Claparède angive med Urette ligeoverfor Sars og Kölliker 2 Haarbørstebundter uden tilsvarende Krogbørster hos *Owenia* (*Ammochares*).

Oversigt over Slægterne:

Legemets forreste Deel uden Gjæller; Munden rykket lidt ned mod Bugsiden . . . . . *Myriochele* Mgrn.

Legemets forreste Deel med Gjæller; Munden i Legemets forreste Ende; (i Legemets forreste Halvdeel ere Haarbørsterne, med Undtagelse af de tre forreste Par, rykkede højt op paa Rygsiden; fra Grunden af hvert af dem strækker sig til det tilsvarende i den næste Ring et langt buformigt Indtryk; i Legemets bageste Halvdeel ere Haarbørstebundterne i samme Ring dobbelt saa langt fjernede fra hinanden . . . . . *Owenia* d. Chiaj.
Ammochares Gr.

Oversigt over Arterne:

Myriochele:

Legemets forreste Deel uden Øienpletter; Krogbørster i Spidsen med to bøiede Tænder; c. 27 Ringe . . . . . *M. Heeri* Mgrn.

1867, p. 101.

? *M. Sarsi* A. Hansen.

1879, p. 11.

? *M. Danielsenii* A. Hansen.

1879, p. 270.

Owenia:

Legemets forreste Deel paa Bugsiden paa hver Side med en Øienplet; Krogbørster i Spidsen med en enkelt bøiet Tand

O. assimilis (Sars.)

Ammochares assimilis Sars.

Mgrn. 1867, p. 101.

Da de to, af Armauer-Hansen beskrevne, Arter af *Myriochele* kun i meget Lidt afvige fra den tidligere kjendte, maa jeg foreløbig ause dem for identiske med denne, som Ar.-Hansen ikke har fundet. *M. Sarsi*, hvis Rør er dannet af Foraminiferer, skal være noget tyndere end *M. Heeri*, og dens Rygbørster skulle mangle de fine Torne, som imidlertid let kunne oversees. At i Malmgreens Tegning af Krogbørsterne hos *Myochele Heeri* disses Skaftdeel ikke har et øverste afsat Parti, turde bero paa en Feil, hvilket i det Mindste er Tilfældet med den tilsvarende Tegning af *Owenia* (*Ammochares*) *assimilis*, hvis Krogbørster har et saadant øverste Parti.

Hos den anden Art, *M. Danielsenii*, hvis Rør er dannet af Dynd, Smaasteen og Kalknaale, skulle Krogbørsterne mangle det nys omtalte, afsatte, øverste Parti. Da jeg kun har seet nogle Brudstykker af *Owenia assimilis*, kan jeg ikke nærmere oplyse Forholdet mellem denne og den middelhavske, meget nærstaaende Art, af hvilken vort Museum besidder Exemplarer. Hos den sidste synes Gjællerne at være noget finere grenede.

Amphictenidæ.

Middelstore eller mindre, temmelig korte og tykke, nedtrykt-kegledannede, bagtil i Tykkelse jævnt aftagende Former med et mindre Antal (nogle og 20) Ringe, som for største Delen hverken ved Indsnøringer eller tydelige Ringfurer ere adskilte fra hverandre. Paa Bugsiden sees et, af to Længdelinier begrændset, Midtparti, og de c. 6 første Ringe ere paa Bugsiden forsynede med en, undertiden i flere Partier deelt, Tværkjøl. Hovedlappen, som danner en stump Vinkel med Dyrets Ryg, har en øverste, bred, oval, plan eller svagt konkav Flade, der bagtil og paa Siderne har en lidt op-høiet, heel eller takket Rand. Paa den forreste Rand er den forsynet med 2, under en meget stump Vinkel med hinanden sammenstødende, Rækker af meget smalle, guldglimsende Blade (Paleer), og ved den yderste Ende af hver af disse Rækker findes en kort Føletraad. Under de nys nævnte Blade ligger en vandret ud-bredt, tynd, halvcirkelformig Hudfold, i Almindelighed med tandet Rand, og under denne Munden, omgivet og næsten skjult af korte, med en Længdefure forsynede, Føletraade. De fire følgende Ringe mangle Børster: anden har paa hver Side en Føletraad af en lignende Bygning som den paa Hovedlappen, og tredje og fjerde paa hver Side en seglformig, af tynde, i Kamform sammenstillede, Blade dannet, Gjælle. Med Undtagelse af de tre, sjældent to, næste Ringe, som kun bære Rygbørster, findes forøvrigt paa hver Side en dobbelt Række Parapodier. Ryg- og Bugparapodiet paa samme Side udgaa fra et stort, sammentrykt, trekantet, skraat, bagtil rettet Fremspring, som paa sin øverste smalle Spids bærer et

smalt sammentrykt Rygparapodie, medens det, med en fri øverste og nederste Spids samt en fri bageste Rand forsynede, smalle, listeformige Bugparapodie udgaar fra dets Bagrand. De i smalle Bundter stillede, guldglindsende, bræmmede Rygbørster ere i hvert Bundt torækkede. Børsterne i første Række, som ere endeel kortere end de andre, ere forsynede med en, ved en nedre Udvidelse og en svag Bøining noget afsat, i Almindelighed i hele sin Længde tandet, stribet Rand. De bredskafte, uregelmæssig kamformige Krogbørster have, sete fra Siden, foruden et Antal større Tænder et, snart svagt tandet eller stribet, snart glat, Fremspring. Sete fra den smalle Kant frembyde de snart en dobbelt, snart en enkelt¹⁾ Række Tænder. Legemets bageste, af 5—6 Ringe bestaaende (c. $\frac{1}{10}$), Deel, som ved en Indsnøring er adskilt fra det øvrige Legeme, er flad ske- eller baadformig, med Konkaviteten paa Rygsiden, som ved dette Partis Bøining vender bagtil eller nedad. Paa Bugsiden viser den en tydelig Ringdeling; den har tungede eller lappede Rande, og bagtil er den forsynet med en lille afrundet eller tilspidset Tunge, over hvis Grund Gataabningen findes. Den mangler Børster; men ved dens Grund findes i Midten paa hver Side en Tværrække af 4—11 lange²⁾, smalle, men kun med en kortere Deel af Huden fremragende, guldglindsende, børstelignende Kroge (Analkroge) med stærkere eller svagere bøiet Endedeel. De maa opfattes som Rygbørsterne til den foranliggende Ring, som mangler Krogbørster. Bo i kegleformige, lige eller bøiede, af Sandskorn, Smaasteen og undertiden Konkylier byggede, Ror.

Eneſte Slægt: *Pectinaria* (Lam.).

¹⁾ Medens man tidligere uden nogen Undersøgelse opfattede Kambørsterne som kun forsynede med en enkelt Tandække, synes man nu efter nogle faa Prøver at opfatte det Modsatte som almindelig Regel (se Langerhans i Zeitschr. wissensch. Zool. 1880. Bd. 34, p. 106). Hos 3 af vore 7 nordiske Arter af denne Familie har jeg imidlertid kun fundet en enkelt Række.

²⁾ Malmgreen synes ikke at have seet deres indenfor Huden liggende Deel, da han kalder dem korte og tykke.

Malmgreen har deelt de nordiske Arter i 5 Slægter, hvilket omtrent bliver en Slægt for hver Art. Da disse Slægter hovedsagelig ere baserede paa meget smaa Forskjelligheder, — saaledes indskrænker Forskjellen mellem *Pectinaria* (s. s.) og *Amphictene* sig til, at hos den ene Hovedlappens Rand er glat og hos den anden tandet —, anseer jeg det foreløbig for naturligst og rigtigt, indtil Bekjendtskabet med et større Antal Former giver os en bredere Basis for Inddelingen i Grupper, at nøies med den eneste Slægt: *Pectinaria* Lam.

Oversigt over Arterne:

1) Haarbørstebundter 17 Par:

2) Hovedlappen med tandede Rande (; Paleer paa hver Side 11 —13, med meget tynd bøiet Spids; Krogbørster bærende Parapodier 13 Par; Analkrogene 8 paa hver Side, meget smaa, med stærkt bøiet Endedeel; Analtungen langstrakt oval, bagtil afsmalnende; Krogbørster sete fra Siden med 6 større Tænder og et sribet Parti, fra Randen med 2 Rækker Tænder; Røret svagt bøiet) . . . . . *P. auricoma*¹⁾ (Müll.)
Mgn. 1865, p. 357.

2) Hovedlappen heelrandet:

3) Krogbørster bærende Parapodier i et Antal af 12—13 Par:

4) 12 Par; Analkroge 8 paa hver Side, middelstore; deres Skaftdeel under den jævnt bøiede Spids med en svag, modsat Bøining; Analtungen bredt afrundet; Krogbørsterne sete fra Siden med 3 store Tænder og et fiirtandet Parti, fra Randen med en enkelt Række Tænder; Røret svagt bøiet (; i de mindre Rygbørster er den nederste Trediedeel af Endedelen glat):

¹⁾ Det turde være et Spørgsmaal, om den middelhavske Art er identisk med den nordiske. Hos den første er Analkrogene langt mindre bøiede i Spidsen, og Røret i Modsætning til den nordiske dannet af meget grove Smaasteen eller Foraminiferer. Jeg har imidlertid kun uundersøgt et daarligt bevaret Exemplar.

- 5) Paleer paa hver Side 9—10, meget stærke, uden tynd, bøiet Spids; de Røret sammensættende Smaasteen forbundne ved et hvidt Bindestof

P. granulata L.

Mgrn. 1865, p. 359.

- 5) Paleer paa hver Side 12—14, med tynd, bøiet Spids; Rørets Smaasteen forbundne ved et rødligt Bindestof eller Dynd. . . . . *P. hyperboræa*¹⁾ Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 360.

- 4) 13 Par; Analkroge paa hver Side 4—5, meget store med svagt eller jævnt bøiet Spids, Skaftdelen under Spidsen lige; Krogbørster sete fra Siden med 7—8 store Tænder og et sribet Parti, fra Randen med en dobbelt Række Tænder; Røret lige; (Paleer paa hver Side 10—12, med tynd, stærkt bøiet Spids; Analtungen bred oval) . . . . . *P. belgica* (Pall.)

Mgrn. 1865, p. 356.

- 3) Krogbørster bærende Parapodier i et Antal af 14 Par; (Hudfolden under Paleerne med heel Rand; den forreste frie Rand paa Undersiden af første Ring paa hver Side fiir—femtandet og den tilsvarende Rand af anden Ring i Midten med 3 dybe Indskjæringer; Analkroge paa hver Side 8—11, middelstore med svagt bøiet Spids; Analtungen afrundet, ender med en tynd Traad; Paleer paa hver Side 11 med tynd Spids; Krogbørster sete fra Randen med en enkelt Række Tænder; foruden 2 store Tænder findes et, ikke sribet, Parti; Røret svagt bøiet, dannet af grove Smaasteen og Konkylier . . . . . *P. pusilla* (Mgrn.)

Mgrn. 1865, p. 361.

- 1) Haarbørstebundter 15 Par (; 12 Par, Krogbørster bærende, Parapodier; Paleer paa hver Side 14 med meget tynd, bøiet Spids;

¹⁾ Möbius, som ikke kjender *P. hyperboræa*, slaar med Urette denne Art sammen med *P. belgica*, og følges heri af Tauber. Da jeg paa et andet Sted vil faa Leilighed til at omtale den første Art, skal jeg her kun bemærke, at de to Arter i alle Henseender ere vel adskilte, saaledes som det ogsaa fremgaar baade af Malmgreens og af ovenstaaende Diagnose.

Analkroge paa hver Side 4, meget store med jævnt bøiet Spids; Analtungen meget bredt afrundet; Krogbørster, sete fra Siden med 6—7 store Tænder, fra Randen med 2 Tandrækker; Røret svagt bøiet . . . . . *P. Koreni* Mgrn. (non Marenz.)
Mgrn. 1865, p. 360.

Pectinaria Koreni Marenz., af hvilken vort Museum besidder et Par Exemplarer, falder ikke sammen med Malmgreens Art af samme Navn. Da jeg kun har seet et mindre vel bevaret Exemplar af den sidste, skal jeg her kun oplyse, at medens denne har c. 14 meget tynde og fine, stærkt tilspidsede, Paleer, har Marenzellens Art c. 9 meget grove og plumpe. En anden Forskjel sees paa Analkrogene, som hos Malmgreens Art have en langt stærkere bøiet Spids. Jeg foreslaar for denne nye Art Navnet *P. robusta*.

Ampharetidæ.

Middelstore eller mindre, i Almindelighed ikke meget langstrakte, bagtil i Tykkelse jævnt aftagende, Former med hvælvet Ryg og flad Bug. De i Almindelighed ikke talrige Ringe (20—40, sjeldnere 70) ere paa Rygsiden ofte kun utydelig afsatte fra hinanden. Ryg- og Bugsiden ere paa hver Side ved et Længdeindtryk over Rygparapodiernes Grund tydelig adskilte. Langs Bugens Midte sees i Legemets bageste ($\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$) Deel et smalt, indtrykt Længdebelte. Den skraat nedad vendende, fir- eller femkantede Hovedlap, som danner en stump Vinkel med Ryggen, er paa sin forreste, midterste Deel forsynet med et (i et enkelt Tilfælde kun svagt antydet), fir- eller femkantet, ved dybe Furer fra den øvrige Hovedlap afsat, Pandeafsnit, men mangler forøvrigt Følere. Derimod udspringe omkring Mundaabningen et større eller mindre Antal af traadformige, snart glatte, snart kort fjerede, Mundfølere. Det børsteløse Mundsegment, som paa Rygsiden undertiden er mere eller mindre sammenvokset, snart med Hovedlappen og snart med anden, ligeledes børsteløse, Ring, danner en ofte stærkt fremtrædende Under-

læbe¹⁾. Tredie Ring er enten børsteløs eller paa hver Side forsynet med et, som oftest vifteformigt Bundt af større eller mindre Børster, de saakaldte Paleer, som sidde i en mindre skarpt begrændset, parapodielignende Opsvulmning²⁾. Fjerde Ring er paa Bugsiden ofte meget smal og paa Rygsiden ofte utydelig adskilt fra tredie. Dens Parapodie kan ofte være meget lille med rudimentære eller ganske uden Børster³⁾. Paa Rygsiden af en eller flere af de forreste Ringe (tredie—femte) findes paa hver Side 4, sjældnere 3, temmelig lange og tykke, traadformige, tilspidsede Gjæller. Naar der er 4, ere de stillede i 2 Rækker og enten 3 i første og en i anden eller 2 i hver Række. Vi ville i det følgende betegne de tre i første Række som 1, 2, 3, idet vi begynde indenfra, og den bageste som 4. Naar der er 2 i anden Række er det den yderste, som er rykket tilbage⁴⁾. Fra Grunden af Gjælle 4 udgaar næsten altid to, bagtil og udad løbende, Belter, som dele femte Ring i tre Afsnit, hvis Form og indbyrdes Størrelse er forskjellig hos de forskjellige Arter. Hos en stor Deel af denne Families Former findes i Nærheden af Gjællerne, i Gruber siddende, Opsvulmninger, som formodentlig turde være Fimreorganer⁵⁾.

-
- 1) Hos flere Forfattere, saaledes Grube, opfattes disse Ringe som een.
- 2) Det er neppe muligt at opstille nogen bestemt Forskjel mellem Børster og Paleer. Naar de sidste ikke ere store og vifteformigt stillede, afvige de ikke fra almindelige Børster. Derimod synes deres Parapodie oftest at være en mindre skarpt begrændset Opsvulmning. Medens Malmgreen hos *Lysippe* benævner tredie Rings Børster Paleer, kalder han de, paa samme Maade byggede og stillede, Børster hos *Sabellides* for Børster, og i den, efter Tilstedeværelsen eller Mangelen af Paleer givne, Slægtsoversigt blive disse to Slægter stillede hver til sin Underafdeling.
- 3) Dette rudimentære Parapodie har Malmgreen overset hos *Ampharete* og *Sabellides*. Hos den første Slægt lader han tredie Ring paa Bugsiden være deelt i to.
- 4) De 2 Gjællegrupper indbyrdes Stilling og Forhold afgiver et meget karakteristisk Artsmærke, som hidtil saa godt som slet ikke har været benyttet.
- 5) Disse hidtil oversete Organer har jeg kun iagttaget hos Spiritus-exemplarer: men paa Grund af deres Lighed med Fimreorganerne hos *Glycera*, *Ammotrypæne* o. s. v. tyder jeg dem paa denne Maade.

I Henseende til Udstyr med Børster kan Legemet deles i en forreste og bageste Deel, af hvilke den forreste, som bærer baade Ryg- og Bugbørster i Almindelighed er lidt længere end den bageste, som kun bærer Bugbørster. De i Almindelighed sammentrykt-cylindriske Rygparapodier bære hver en dobbelt Række af bræmmede, tilspidsede Børster, af hvilke de i første Række siddende altid synes at være meget mindre. Bugparapodierne, som i Legemets forreste Deel danne i Almindelighed firkantede, lodrette, sammentrykte, mere eller mindre skraat bagtil rettede Plader, som paa deres ydre Flade et Stykke foran den bageste Rand bærer en lodret Række Krogbørster, antage i Legemets bageste Deel oftest et noget forskjelligt Udseende og blive i Almindelighed omdannede til meget tynde, membranagtige, firkantede Plader, hvis bageste bugtede eller tungede Rand bærer Krogbørsterne. Krogbørsterne begynde hos denne Families Former overalt paa syvende Ring eller fjerde børstebærende¹⁾. Krogbørsterne ere regelmæssig kamformige uden synderlig Forskjel paa Tændernes Størrelse. Meget ofte findes i Legemets bageste Deel papilformige, børsteløse Rygparapodier samt traadformige Cirrer over Bugparapodierne. Analingen ender med 2 Cirrer eller en Kreds af Papiller eller Traade. I enkelte Tilfælde er et udkrængeligt, muskuløst Svælg iagttaget. Bygge Rør af Dynd, undertiden blandede med Plantelevninger.

Malmgreen har henført de nordiske Former af denne Familie til 8 Slægter, af hvilke 4 kun ere kjendte i en enkelt Art. Som Inddelingsgrund har han hovedsagelig benyttet Tilstedeværelsen eller Mangelen af Paléer, Mundfølernes Bygning samt Antallet af Haarbørstebundter i Legemets forreste Deel, medens de forskjellige Arter i Almindelighed kunne adskilles ved et forskjelligt Antal Krogbørster bærende Ringe i Bagkroppen. Théal, som foruden *Samytha* og *Melinna* kun beholder de to gamle Slægter *Amphicteis* og *Sabellides*, indvender mod denne Inddeling og med særligt Hensyn til de, fra

¹⁾ Paa Grund af, at Malmgreen slaar tredie og fjerde Ring sammen hos *Ampharete* og *Sabellides* samt hos *Amage* urigtigt lader Børsterne begynde paa tredie i Stedet for paa fjerde Ring begynder efter ham Krogbørsterne hos disse 3 Slægter paa sjette Ring.

Antallet af Børstebundter hentede, Karakterer, at Malmgreen adskiller Slægter og Arter ved Karakterer af samme Værdi, og at han ved konsekvent at følge dette Princip maatte komme til at danne en Slægt af hver Art. Denne Indvending er imidlertid ikke ganske retfærdig; thi for det Første tager Malmgreen i sin Slægtsdiagnose ogsaa Hensyn til andre Bygningsforhold, f. Ex. Hovedlappens Bygning, og for det Andet maa det jo overalt være Erfaringen, som skal afgjøre, hvilke Karakterer der skulle være Slægts- og hvilke Artskarakterer. Det taler saaledes til Gunst for den af Théel angrebne Slægtskarakter, at Malmgreen i Slægten *Ampharete* forener 5, i alle væsentlige Forhold og t. Ex. i Hovedlappens Bygning i Modsætning til *Amphicteis*, overensstemmende, Arter. En anden af Malmgreens Slægter, *Amphicteis*, som har en meget karakteristisk Bygning af Hovedlappen, optræder paa samme Maade med 2 nordiske og 2 udenlandske Arter. Af Malmgreens øvrige Slægter, som hver kun optræde med en enkelt Art, synes mig *Lysippe* og *Sosane* svagest begrundede; men da jeg ikke har kunnet undersøge noget vel bevaret Exemplar af den sidste, skal jeg opsætte min Dom til en anden Gang. To Slægter derimod, som staa meget nær ved hinanden, og hvis Forening vel kunde forsvares og maaske med Tiden vil blive en Nødvendighed, er *Sabellides* og *Ampharete*. Jeg har tidligere omtalt, at der i denne Familie ikke kan opstilles nogen Forskjel mellem Børster og Paleer, saa at vi enten overalt maa betegne tredie Rings Børster som Paleer eller kalde dem slet og ret Børster. Malmgreen er ikke konsekvent i sin Betegnelse, idet han hos *Sabellides* kalder dem Børster, men hos *Lysippe* og *Sosane* Paleer, endskjøndt de hos alle 3 Slægter have ganske samme Bygning og Stilling. Da nu *Sabellides* i alle andre Forhold (se Oversigten over Slægterne) ligner *Ampharete*, bliver den eneste Forskjel de større Paleer hos denne sidste samt et Par Haarbørstebundter flere i Forkroppen. Et Forhold, som hidtil næsten ganske er bleven overseet, er den Maade, hvorpaa de 2 Gjællegrupper forholde sig til hinanden, et Forhold, som frembyder baade Slægts- og Artskarakterer. Da *Ampharete gracilis* i

dette Forhold afviger fra alle de andre *Ampharete*-Arter, har jeg paa denne opstillet en ny Slægt. Da den af Théel beskrevne *Samytha pallescens* afviger fra alle andre *Ampharete*-Former i Hovedlappens og Mundens Bygning, har jeg ligeledes paa denne opstillet en ny Slægt. Som tidligere omtalt har jeg hos *Ampharete* og *Sabellides* fundet et rudimentært Parapodie med meget smaa eller ganske uden Børster. Af den Grund har jeg i Slægtsoversigten ikke som Malmgreen benyttet Antallet af haarbørstebærende, men derimod af krogbørstebærende Parapodier i Legemets forreste Deel, da Krogbørsterne hos alle de af mig undersøgte Former begynde paa fjerde børstebærende Ring.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Ringantal c. 70; Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 15; Sidedelene af tredie til sjette Ring danne paa hver Side en stærkt fremtrædende, fortil nedløbende Vold, som gaar over i den, frit læbeformig fremtrædende, Bugdeel af anden børsteløse Ring; anden og tredie Ring paa Bugsiden sammenvoksne; tredie, fjerde og femte Ring paa eller udenfor den omtalte Vold hver med en enkelt langstrakt, lodret Række af svagt fremtrædende, deelviis i Huden indesluttede, Børster uden Parapodier; sjette Ring paa Rygsiden med en tandet Hudliste og foran denne paa hver Side med en, af en Knude fremragende, Torn; (Hovedlap med ufuldstændig udviklet Pandeplade; 4 Gjæller i hver Gruppe af hvilke de tre bageste paa hver Side ere sammenvoksne ved Grunden). . . . . *Melinna* Mgrn.
- 1) Ringantal 20—40; Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel høist 14; Sidedelene af tredie—sjette Ring danne ingen fortil nedfaldende Vold med deelviis indesluttede Børster; anden Rings Bugside ikke frit læbeformig fremtrædende og tydelig adskilt fra tredie; ingen tandet Hudliste og ingen Torne:
- 2) Hovedlap ikke forsynet med en, af dybe Furer begrændset, Pandeplade, dens nedadbøiede Siderande begrændse den som en Længdespalte dannede Mundaabning, (paa Rygsiden mellem

Hovedlap og første Ring paa hver Side en Grube [Fimreorgan?]; ingen Mundfølere(?); 2 adskilte Gjællegrupper med 3 lange traadformige Gjæller i hver Gruppe; tredie Ring uden Børster (Paleer); i Legemets forreste Deel 11, Krogbørster bærende, Ringe) . . . . . *Glyphanostomum* n. g.
pp. *Samytha* Théel.

2) Hovedlap forsynet med en, af dybe Furer begrændset, Pandeplade; Mundaabningen er en Tværspalte:

3) Tredie Ring paa hver Side med et Bundt af oftest vifteformig stillede Børster (Paleer):

4) Mundfølerne kort fjerede:

5) De to Gjællegrupper enten fuldstændig adskilte eller kun berørende hinanden med den forreste Ende af Basaldelene til Gjællerne 1; bag hver af disse en i en halvmaaneformig Grube siddende Papil (Fimreorgan?); Gjælle 4 sidder i et Indsnit mellem Gjælle 1 og 2; (Pandepladen bagtil med et smalt, afsat Belte; fjerde Rings Parapodie rudimentært, med meget smaa eller ganske uden Børster):

6) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 11; tredie Rings Børster (Paleer) smaa

Sabellides M. Edw.

6) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 12; tredie Rings Børster (Paleer) store

Ampharete Mgrn.

5) Basaldelene til de 2 Gjæller 1 fuldstændig sammenvoksne og bagfra dækkede af Basaldelene til Gjællerne 4; ingen Papiller eller Gruber (; Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 12)

Anobothrus n. g.

pp. *Ampharete* Mgrn.

4) Mundfølerne glatte:

7) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 14; tredie Rings Børster (Paleer) store; Pandepladens forreste Deel forsynet med en dyb

Længdefure, dens bageste Deel paa hver Side begrændset af en stærkt fremtrædende Liste; (de 2 Gjællegrupper sammenvoksne med et fiirkantet, forbindende Hudparti, hvis bageste Rand er begrændset af en dyb Fure) . . . . . *Amphicteis* Mgrn.

7) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 12--13; tredie Rings Børster (Paleer) smaa; Pandepladen uden Længdefure og dens bageste Deel uden stærkt fremtrædende Lister; (de 2 Gjællegrupper sammenvoksne med et trekantet, forbindende Hudparti):

8) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 12; 13de Haarbørstebundt er rykket høiere op paa Rygsiden og forsynet med eiendommelige Børster . . . . . *Sosane* Mgrn.

8) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 13; 13de Haarbørstebundt i samme Høide som de øvrige og forsynet med samme Slags Børster . . . . . *Lysippe* Mgrn

3) Tredie Ring uden Børster ¹⁾):

9) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 11; Pandepladen med en Længdefure; de 2 Gjællegrupper adskilte, i hver 4 Gjæller . . . *Amage* Mgrn.

9) Krogbørster bærende Ringe i Legemets forreste Deel 14; Pandeplade uden Længdefure; de 2 Gjællegrupper forbundne med et midterste Hudparti, tre Gjæller i hver ²⁾) . . . . . *Samytha* Mgrn.

Oversigt over Arterne:

Melinna:

Hovedlap fortil paa hver Side med et Indsnit, som fortsætter sig i en svag Fure; fra Basis af hver Gjællegruppe løbe tre ind-

¹⁾ Malmgreen angiver med Urette for *Amages* Vedkomm. det Modsatte.

²⁾ Den manglende Gjælle er G. 1.

trykte, bagtil smallere, Belter hen til Enden af Hudkammen; Hudkammen med stærkt fremtrædende, trekantede eller tungeformige Lapper; Bagkroppens Ringe 50—55, med tydelige, vorteformige, børstelose Rygparapodier; Krogbørster fiirtandede; Cirrer mangle

*M. cristata*¹⁾ (Sars)

Mgrn. 1865, p. 371.

Glyphanostomum:

Hovedlap fortil meget smal, afrundet; de 2 Gjællegupper meget langt fra hinanden, 2 forreste og 1 bageste Gjælle i hver Gruppe; Krogbørster bærende Ringe i Legemets bageste Deel 24—25; Analringen med 2 Cirrer og en Krands af smaa Papiller

G. pallescens (Théel)

S. pallescens Théel.

1878, p. 61.

Sabellides:

1) Bagkrop med 13—15, Krogbørster bærende, Ringe; Rygcirrer tilstede (; 2 Analcirrer):

2) 13, Krogbørster bærende, Ringe (; et stort Mellemrum mellem de to Gjællegupper; Rygcirrer omtrent fra tredie Bagkropsring) . . . . . *S. borealis* Sars
Mgrn. 1865, p. 368.

2) 15, Krogbørster bærende, Ringe . . . . . *S. octocirrata* Sars
Mgrn. 1865, p. 369.

1) Bagkrop med c. 20, Krogbørster bærende, Ringe; ingen Rygcirrer (2 Analcirrer)²⁾ . . . . . *S. sibirica* Wirén
Vega-Exped. vet. Arbeten.
2 B. p. 418.

1) Et af McIntosh sendt Exemplar afviger i flere Forhold fra den nordiske Art og turde muligviis vise sig at være forskjellig fra denne. Da jeg imidlertid kun har set et enkelt Exemplar, tør jeg ikke bygge paa dette, saa meget mere som *M. cristata* synes at variere endeel, saaledes i Formen af Hudlistens Fremspring, som snart kunne være skarpt trekantede, snart afrundede, tungeformige.

2) Medens alle de øvrige almindelige Forhold hos denne Art stemme overeens med Malmgreens Fremstilling af Slægten, begynder efter Wirén Krogbørsterne paa en Ring tidligere. Da denne Art derved vilde afvige fra alle de øvrige *Ampharete*-Former, maa jeg foreløbig antage, at en Feil ligger til Grund for denne Angivelse.

*Ampharete*¹⁾:

- 1) Bagkrop med 17 Par, Krogbørster bærende, Parapodier; (de 2 store, trekantede Basalled af Gjællerne 1 berøre hinanden med deres forreste Spids og indeslutte imellem sig et temmelig stort,

¹⁾ I „Vega-Expeditionens vetensk. Arbeten“, 2. B., p. 415—17 beskriver Wirén en til denne Slægt hørende Art under Navnet *Amphicteis Vegæ*. Da min Tid ikke tillader mig at omarbejde den her givne Oversigt over Arterne, og da flere Forhold vedrørende Gjællernes Stilling ikke staa mig ganske klart, maa jeg her indskrænke mig til i en Anmærkning at omtale denne, forøvrigt meget karakteristiske, Art. Af den Omstændighed, at Wirén lader Krogbørsterne begynde paa tredie børstebærende Ring, slutter jeg, at han, ligesom Malmgreen, har overseet det, til den svagt udviklede fjerde Ring hørende, rudimentære Parapodie, og dermed stemmer ogsaa, at han lader fjerde Ring paa Bugsiden være deelt i to (se Familiebeskrivelsen pag. 124). Ved Grunden af Gjællerne 1 har Wirén fundet de, af mig hos alle de øvrige Arter paaviste, smaa Papiller, som formodentlig maa tydes som et Fimreorgan; men medens jeg har fundet disse Papiller siddende hver i en lille Grube, synes de her at sidde paa hver sin Side af en enkelt Grube. Dette kunde maaske tydes paa den Maade, at ved en tæt Sammenrykning af de to Gjællers Basaldele de 2 Fimreorganer delviis smelte sammen til et, saaledes, at der rager en Papil frem fra hver sin Side af Gruben. Da efter Wirén alle Gjællernes Basaldele ere voksede sammen med hinanden, turde en nøiere Undersøgelse af denne Form maaske medføre en Inddragning af den, her paa *Ampharete gracilis* opstillede, nye Slægt *Anobothrus*, som tildeels af praktiske Grunde er opstillet, dels paa den fuldstændige Sæmmenvoksning af Gjællernes Basaldele, dels paa Mangelen af det formodede Fimreorgan. Denne Mangel betinges forøvrigt her dels af den nære Sammenrykning af Basaldelene til Gjællerne 1, dels af, at disse igjen ere sammenvoksede med og bagfra dækkede af Basaldelene til Gjællerne 4, hvorved der ingen Plads bliver til et saadant Organ. Hos *Ampharete Vegæ* have vi muligen en interessant Melleinform mellem *Ampharete* og *Anobothrus*, karakteriseret ved en, gennem en Sæmmensmeltning af de to Fimreorganer begyndende, Reduktion af dette. Til Slutning skal jeg karakterisere Arten paa følgende Maade:

Ampharete Vegæ Wirén.

Pandepladen bagtil paa hver Side med en lille Øienplet; Paleer smaa, 10—13 paa hver Side; Hovedlap og de forreste Ringe ligge omtrent i samme Høide; bag de, Rygbørster bærende, Ringe tre Ringe med store, børsteløse Rygparapodier og stærkt opsvulmede Sidedele, som paa hver Side danne tre stærke, buformige Indtrykninger; Rygbørster manglende Ringe i Legemets bageste Deel 27—28. Analsegmentet med c. 12 meget smaa Papiller.

trekantet Parti af fjerde Ring; Paleer 17—19 med kort, svagt bøiet Spids; Bagkroppens børsteløse Rygparapodier svagt udviklede; ingen Rygcirrer; 2 Analcirrer) . . . . *A. Goësi* Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 364.

- 1) Bagkrop med 12—13 Par, Krogbørster bærende, Parapodier:
  - 2) Med 12 Par; (Basalledene af Gjællerne 1 ere adskilte fra hinanden ved et trapezformigt Stykke af fjerde Ring; Paleer med lang, tynd Spids; Bagkroppens rudimentære Rygparapodier svagt udviklede; Rygcirrer omtrent fra niende Krogbørstebundt; Analingen med talrige Cirrer) *A. Grubei* Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 363
  - 2) Med 13 Par; (Bagkroppens børsteløse Rygparapodier tydelig udviklede; ingen Rygcirrer):
    - 3) Basaldelene af Gjællerne 1 berøre hinanden med deres forreste Deel og indeslutte en trekantet Deel af fjerde Ring; (Paleer 14—16, med kort, braadformig Spids; 2 korte Analcirrer). . . . . *A. arctica* Mgrn.
Syn. A. Lindströmi Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 364;
1867, p. 105.
    - 3) Basaldelene af Gjællerne 1 adskilte ved et fiirkantet Parti af fjerde Ring; (Paleer 10—15 med kort, stærkt bøiet, Endedeel; Analledet med en Kreds af Papiller og 2 Cirrer¹⁾
A. finnarchica Sars
Mgrn. 1867, p. 105.

Anobothrus :

Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 13 Par; en meget smal Spalte mellem Basalledene af Gjællerne 4; fra disse udgaa to stærke, bagtil divergerende Belter, som dele femte Ring i en stor midterste Trapez og 2 mindre Sidepartier; Paleer 12—14, med lang, tynd Spids; Bagkroppens rudimentære Rygparapodier svagt udviklede, ingen Rygcirrer; Analingen med krenuleret Rand, uden Cirrer . . . . . *A. gracilis* (Mgrn.)
Mgrn. 1865, p. 365.

¹⁾ Af denne Form har jeg undersøgt et lille, mindre vel bevaret, Exemplar fra Rigmuseet i Stockholm. Bestemmelsen turde dog ikke være ubetinget sikker.

Amphicteis:

- 1) Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 15 Par; Rygbørster med glat Bræm; (paa Pandepladens bageste Afsnit under de fremtrædende Tværkjøle paa hver Side en Gruppe Øienpletter; Paleer 8—20, med lang, tynd Spids; Bagkroppens rudimentære Parapodier vel udviklede; fra sjette Bagkropsring en stump Rygcirre; 2 Analcirrer) *A. Gunneri* (Sars) Mgrn. 1865, p. 365.
- 1) Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 19 Par; Rygbørster med stribet Bræm; (Pandepladen med palpeformig fremstaaende Sidedele; Paleer 17—19, med lang, tynd Spids; 2 Analcirrer) . . . . . *A. Sundevalli* Mgrn.¹⁾ Mgrn. 1865, p. 366.

Sosane:

Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 12 Par; paa hver Side af Pandepladen en Tværrække af Øienpletter; Børsterne i 13de Parapodie med en gradviis opadtil udvidet Bræm, som gaar over i en braadformig Spids; Bagkroppen paa hver Side med en Længdefure over Parapodierne; 2 Analcirrer

S. sulcata Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 368.

Lysippe:

Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 14 Par; Pandepladen timeglasformig, bagtil med 2 buformig afsatte Sidedele og et Midtparti, som forlænger sig op paa den bagved liggende Ring; udenfor Sidedelene paa hver Side en Gruppe af Øienpletter; Mundsegmentet stærkt læbeformig fremtrædende, krenuleret og længdefuret; ved Basis af Gjælle 1 en Papil (Fimreorgan?), Bagkroppens rudimentære Parapodier danne Længdefortykkelser; ingen Rygcirrer . . . . . *L. labiata* Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 369.

¹⁾ Da jeg kun har seet et lille, mindre vel bevaret, Exemplar, kan jeg ikke meddele yderligere Oplysninger.

Amage:

Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 8 Par; Pandepladens bageste, noget høiere, Deel, deelt i 2 Sidedele og et Midtparti; de 2 Gjællegrupper stærkt adskilte; Bagkroppens rudimentære Rygparapodier meget stærkt udviklede; ingen Rygeirrer

A. auricula Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 381.

Samytha:

Krogbørster bærende Parapodier i Legemets bageste Deel 13 Par; Pandepladens bageste Deel danner et smalt, afsat Belte; under femte Rings Parapodie sees paa hver Side en Papil (Fimreorgan?); Mundsegmentet paa Bugsiden stærkt løbeformig fremtrædende; rudimentære Bagkropsparapodier og Rygeirrer mangle; ingen Analcirrer

S. sexcirrata (Sars)
Mgrn. 1865, p. 370.

Terebellidæ.

Oftest middelstore eller mindre, sjældnere større Former med jævnt hvælvet Ryg og fladere Bug, hvis, i Almindelighed langstrakte, temmelig trinde, bagtil i Tykkelse jævnt aftagende, Legeme bestaar af et middelstort eller stort Antal (c. 40 — c. 150) korte Ringe, som igjen kunne være delte i Smaaringe. Som oftest findes over Rygparapodierne paa hver Side et Længdeindtryk og i Legemets forreste Deel i Almindelighed et lignende paa hver Side under Bugparapodierne. Derved blive Ringene i denne Deel af Legemet ofte tydelig delte i 4 Dele: et Rygparti, 2 Sidedele, som indeholde Børsterne, og et skinneagtigt Bugparti. Hvor de bugskinneagtige Partier ophøre, begynder i Almindelighed et smalt indtrykt Længdeparti langs Bugens Midte. Hovedlappen bestaar næsten altid af et bageste høiereliggende, foroven i Almindelighed med en halvringformig Tværkam forsynet, Parti og en mere vandret stillet Overlæbe, dannet af en halvkanalformig sammenfoldet Membran. I sjældnere Tilfælde har denne Overlæbe en meget stor Udstrækning og er kraveformig eller pladeformig udvidet, hvilket er ledsaget af en

mindre Udvikling af Hovedlappens bageste Deel. Hovedlappen er forsynet med en Mængde lange, tynde, kontraktile, paa Undersiden med en Længdefure forsynede, Tentakler, som kunne være stillede paa 2 forskjellige Maader. Paa den først omtalte Form af Hovedlappen sidde de kun paa det bageste høiereliggende Parti, medens de, hvor Hovedlappens forreste Deel er stærkt krave- eller pladeformig udviklet, sidde paa Oversiden af denne Deel i Nærheden af den frie Rand. Hovedlappens bageste Rand kan undertiden være forsynet med et Belte af Øienpletter. Mundsegmentet danner med sin Bugside en, ofte stærkt fremtrædende, nedre Begrænsning af Munden. Indenfor Mundaabningen sees ofte 2 tværstillede, læbeagtige Fortykkelser, hvilke hidrøre fra det muskuløse Svælg. Efter Mundsegmentet følge i Almindelighed 2—3, sjældnere 1—5, ligeledes børsteløse, Ringe, af hvilke de forreste ofte have stærkt fremspringende, frie Siderande. I Almindelighed bærer Rygsiden af 1—3 af de forreste Ringe (Ring 2—4) parviis stillede Gjæller af forskjellig Form. De kunne være enkelte længere eller gruppeviis stillede kortere Traade, mere eller mindre stærkt dendritisk forgrenede Buske o. s. v. Naar undtages en enkelt Form (*Lysilla*), findes ellers overalt dobbelte Parapodier, af hvilke dog Rygsidens i Almindelighed kun optræde i et Antal (hos de nordiske Former i 6—34) forreste Ringe. De i Almindelighed kudeformige Rygparapodier bærer hver en dobbelt Række af bræmmede eller haarformige Børster, af hvilke de i første Række siddende ere meget korte og undertiden lidt forskjellige fra de bageste. Bugparapodierne, som i Legemets forreste Deel i Almindelighed danne lange, smalle, lodrette, svagt fremtrædende, listeformige, Fortykkelser, blive i Legemets bageste Deel som oftest kortere, men mere fremtrædende og pladeformige. Krogbørsterne sidde snart i en enkelt Række i hvert Parapodie, snart ere de i den haarbørstebærende, forreste Deel af Legemet torækkede, med Undtagelse af et mindre Antal forreste Ringe. Krogbørsterne kunne enten være bred- eller langskaftede, og indenfor de første kunne vi igjen sondre mellem de meest almindelig forekommende fugleformige (u. aviculares) og de sjældent op-

trædende kamformige (u. pectiniformes). Krogbørsternes Stilling kan hos forskellige Former være forskellig, idet den med Tænder eller Kroge forsynede Ende snart kan vende bagtil, snart fortil. Hos alle de nordiske Former sidde de enrækkede Børster saaledes, at den med Kroge forsynede Ende er den bageste. Paa et Par Undtagelser nær (*Lanice*, *Trichobranchus*) vende i de torækkede Parapodier første Række Krogene fortil, anden bagtil. Bygge sig Rør af forskellig Form og Materiale.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Bugparapodier og Krogbørster mangle; kun 6 Par i Legemets forreste Deel siddende Rygparapodier med meget smaa, skjulte, haarformige Børster; (Hovedlap kraveformig udvidet, paa Midten med et mindre Antal store, mod Enden udvidede Tentakler, paa hver Side med talrige, men meget mindre; ingen Gjæller)

Lysilla Mgrn.

- 1) Bugparapodier og Krogbørster findes i det Mindste i Legemets bageste Deel¹⁾; i det Mindste 10 Par Rygparapodier med tydelig fremtrædende Børster:

- 2) Bugparapodier og Krogbørster mangle i Legemets forreste c. 15 Ringe; Rygbørster haarformige, uden Bræm; (ingen Gjæller):

- 3) Hovedlap dybt kløvet i tre, store, afrundede, Flige, af hvilke den midterste bærer færre, men større, de to yderste talrige, mindre, Tentakler (; Krogbørster enrækkede, næsten heelt indesluttede, meget lange, med enkelt bøiet Spids)

Amæa Mgrn.

- 3) Hovedlap heel, stor kraveformig med bugtet-foldede Rande og en bageste ringformig Fortykkelse; Tentakler af én Slags i Nærheden af den frie Rand; (Rygbørsterne be-

¹⁾ Hos *Leucariste* ere de dog meget vanskelige at opdage.

gynde paa tredie Ring; Krogbørsterne énrækkede, meget smaa, fugleformige)¹⁾ . . . . . *Leucariste* Mgrn.
Syn. pp. *Ereutho* Mgrn.

- 2) Bugparapodier og Krogbørster mangle kun i Legemets forreste 4—8 Ringe; Rygbørster bræmmede:
- 4) Rygsiden af 1—3 af de forreste Ringe (Ring 2—4) forsynet med Gjæller af forskjellig Form:
- 5) Fra anden Rings Midte udgaar en enkelt, stor, stillet Gjælle, dannet af fire langstrakte, smalle (to større øverste og yderste og to mindre nederste og inderste), bladede Legemer; Krogbørster begynde paa sjette børstebærende Ring; (Hovedlappens forreste Deel stor, pladeformig udbredt, med bugtet-foldet Rand og talrige, middellange, i Nærheden af Randen stillede, Tentakler; Mundsegmentet forneden løbende ud i en stor, frit fremtrædende, afrundet, læbeformig Membran; Haarbørsterne begynde paa tredie Ring og findes i 18 Ringe; Krogbørsterne énrækkede, i Legemets forreste Deel langskafede, i den bageste Deel kamformige)

Terebellides Sars.

- 5) Ingen stillet, af bladede Legemer sammensat, Gjælle; Krogbørsterne begynde paa anden børstebærende Ring:
- 6) Mundsegmentet fortil udtrukket i en meget stor, plump, snabelformig, med Papiller besat Forlængelse; (Hovedlap pladeformig udbredt med foldet-bugtede Rande og talrige, i Spidsen noget udvidede, Følere; Gjæller ere en Gruppe af talrige, korte Traade, paa hver Side af anden, tredie og fjerde Ring; Haarbørsterne findes fra fjerde Ring i 17 Ringe; Krogbørsterne fugleformige, i syvende og de følgende 9 Ringe torækkede) . . . . . *Artacama* Mgrn.

---

¹⁾ Begynde efter Malmgreen hos den ene Art (*Leucariste*) paa anden, hos den anden (*Ereutho*) paa Mundsegmentet.

6) Mundsegmentet ikke snabelagtig forlænget; (Hovedlappen med en bageste, høiere liggende, skraat stillet, tentakelbærende Deel og et forreste vandret, halvkanalformigt Parti):

7) Rygparapodier gennem hele Legemets Længde; (bag Tentaklerne talrige Oienpletter; Gjæller ere en Tværrække af talrige, enkelte Traade paa hver Side af anden, tredie og fjerde Ring; Rygbørsterne begynde paa tredie, Krogbørsterne, som alle ere enrækkede, paa femte (tredie børstebærende) Ring)

Thelepus Leuck. Mgrn.

7) Rygparapodier kun i et Antal af 10 — c. 40 forreste Ringe:

8) Gjællerne danne, fra en fælles vorte- eller stilkformig Basis udgaaende, Buske, hvis Traade i Almindelighed ere mere eller mindre stærkt dendritisk forgrenede (; Rygbørsterne begynde paa fjerde Ring; Krogbørsterne ere i Legemets forreste Deel, med Undtagelse af de 6 forreste Bugparapodier, torækkede):

9) Gjæller 3 Par, svagt grenede, med lange Endegrene; Rygbørsternes ikke bræmmede Endedeel med meget fiint tandet og sribet Rand; Rygbørster i 16—24 Ringe

Amphitrite Mgrn.

9) Gjæller 1—3 Par, i Almindelighed stærkt grenede, med korte Endegrene; Rygbørsternes Endedeel ikke sribet og tandet; Rygbørster i 15—17 Ringe:

10) Hver enkelt Gjælle danner en langstilket, tæt, bred kolleformig, Samling af spiralstillede, korte Traade; (Gjæller 3—4, sjelden 2; Rygbørster i 17 Ringe) . . . . . *Pista* Mgrn.

10) Gjællerne buskformige:

11) 3 Par Gjæller; Rygbørster i 17 Ringe:

12) I de torækkede Bugparapodier er der et tydeligt Mellemrum mellem de 2 Rækker Krogbørster, som vende den hagebærende Deel mod hinanden; Mundsegment langt fremtrædende; ingen Øienpletter; Bugsidens Midtparti saalformigt fremtrædende; Rygbørster med tværstribet Bræm

Lanice Mgrn.

12) I de torækkede Bugparapodier rage de enkelte Børster ind mellem hinanden og de 2 Rækker vende den hagebærende Deel fra hinanden; Mundsegment kort fremtrædende; Hovedlappens bageste Deel med Øienpletter; Bugsidens Midtparti ikke saalformigt fremtrædende; Rygbørster uden tværstribet Bræm *Terebella* (L.)

11) 1—2 Par Gjæller; Rygbørster i 15—16 Ringe:

13) 2 Par Gjæller; Mundsegmentet danner en kort og tyk Underlæbe; Bugparapodierne paa den øvre Rand med en større og i Legemets bageste Deel paa den nedre Rand tillige med en mindre, afrundet, papillignende Lap; (hos Hannerne en lille, traadformig Cirre over tredie og fjerde Børstebundt; Hovedlap med Øienpletter) . . . . *Nicolea* Mgrn.

13) 1 Par Gjæller; Mundsegmentet danner en stor og stærkt fremtrædende Underlæbe; Bugparapodier uden papillignende Lapper:

14) Haarbørstebundter 15 Par; talrige Øienpletter bag Tentaklerne; Røret fladtrykt, bugtet afvekslende til begge Sider . . . *Axionice* Mgrn.

14) Haarbørstebundter 16 Par; ingen Øienpletter; Røret ikke fladtrykt eller bugtet; (en af Tentaklerne paa høire Side ender i et skiveformigt Laag, hvis Centrum løber ud i en kort Traad)

Scione Mgrn.

8) Gjæller enkelte eller rækkeviis stillede, ikke fra en fælles Basis udspringende, Traade:

15) Gjæller 2—3 Par enkelte Traade; fortil færre tykkere, længdefurede Tentakler, bagtil talrige, meget tynde, uden Længdefure; Rygbørsterne begynde paa sjette Ring; Krogbørsterne paa sjette; de sidste i Legemets forreste Deel langskafte, med lodret paa Skaftet stillet Endehage, i de fleste Parapodier siddende i smalle, tætte, uregelmæssig to- — firrækkede Grupper; i Legemets bageste Deel fugleformige (; talrige Øienpletter; Mundsegmentet danner en opsvulmet Underlæbe; Rygbørster i 15—17 Ringe)

Trichobranchus Mgrn.

pp. *Filibranchus* Malm.

15) Gjæller sidde i 2—3 Tværrækker; kun en Slags Tentakler; Rygbørsterne begynde paa anden—tredie Ring; Krogbørsterne paa femte—sjette; de sidste enrækkede, fuglelignende:

16) Rygbørsterne begynde paa anden Ring og ndgaa fra store, pladeformige Parapodier; ingen Øienpletter:

17) Krogbørsterne begynde paa femte Ring; (Rør uregelmæssig bugtet eller snoet i regelmæssige, spiralformige Vindinger)

Streblosoma Sars.

17) Krogbørsterne begynde paa sjette Ring; (Rygborsterne fortil meget lange, bagtil aftagende i Længde)

*Gymnaea*¹⁾ Mgrn.

16) Rygbørsterne begynde paa tredie Ring og sidde i smaa, cylindriske Parapodier; Øienpletter; (Krogbørster begynde paa femte Ring; Rør lige eller svagt bøiet) . . *Thelepodopsis* Sars.

4) Ingen Gjæller; (Hovedlap med et bageste, høiereliggende, tentakelbærende og et forreste, mere vandret, Parti uden Tentakler):

18) Rygbørsterne begynde paa fjerde, Krogbørsterne paa femte Ring; Krogbørsterne i syvende og de følgende 9 Ringe tørækkede; tredie Ring uden en forreste, frit fremstaaende, ringformig sluttet Rand; Rygbørster i 10—11 Ringe:

¹⁾ Slægten *Gymnaea* er opstillet paa et Exemplar, som kun har de 30 forreste Ringe; men paa Grund af dens Lighed med *Streblosoma* Sars er det ikke rimeligt, at den skulde have Rygbørster gjennem hele Legemet Længde.

- 19) Hovedlap fortil med flere (8) korte og tykke, bagtil med færre (4) dobbelt saa lange, smallere Tentakler . . . . . *Laphaniella* Malm.
- 19) Hovedlap med talrige, lige lange Tentakler
Leana Mgrn.
 Syn. pp. *Lanassa* Mgrn.
- 18) Rygbørster begynde paa tredie, Krogbørster paa niende Ring; alle Krogbørsterne enrækkede; tredie Ring (utydelig adskilt fra anden) med en forreste smal, frit fremstaaende, ringformig sluttet Rand; Rygbørster i 17 Ringe; (Hovedlappens bageste, foroven stærkt fortykkede, Deel skarpt adskilt fra det forreste tykke, svagt udbredte Parti) . . . . . *Laphania* Mgrn.

Øversigt over Arterne:

Lysilla:

Legemets forreste Deel stærkt oppustet, noget gjennemskinnende. forsynet med Tværrækker af smaa Papiller; Ringdeling utydelig: Legemets øvrige Deel smalt, tilspidset med talrige; tætte og fine Ringfurer og c. 12(?) dybere, bagtil længere fra hinanden liggende: langs hele Legemets Midte et smalt, i Midten med en Fure forsynet, Længdeparti . . . . . *L. Lovéni* Mgrn.
 Mgrn. 1865, p. 393.

Amæa:

Rygbørster i 10 Ringe, sidde i meget lange og smalle Parapodier; Hovedlappens Midtflig med en Længdefure; Legemets forreste Deel noget oppustet, forneden tæt besat med vorteformige Papiller; Ringdeling utydelig; mellem den, Rygbørster og Krogbørster, bærende Deel et børsteløst Mellemrum; Bugskinner c. 5; Krogbørster sidde i smaa, tilspidsede Parapodier; Bugsiden med en dyb Længdefure.
A. trilobata Mgrn.
 Mgrn. 1865, p. 392.

Leucariste:

Rygbørster i 13 Ringe; Bugsiden af Mundsegmentet samt af anden og tredie Ring sammensmeltede til en stor, afrundet Plade

med frit fremtrædende Siderande; fra fjerde Ring er Bugsiden i de følgende 8—10 Ringe deelt i en Række smaa indtrykte Midtskjolde og større fremtrædende Sideskjolde; Legemet fortil noget oppustet¹⁾

L. Smitti (Mgrn.)

Mgrn. 1865, p. 391.

Rygbørster i 18—22 Ringe; Bugsiden af Mundsegmentet (ikke tydelig adskilt fra anden Ring) danner en fortil frit fremtrædende, læbeagtig Plade; et smalt Længdeindtryk gennem hele Legemets Længde, men hverken Midt- eller Sideskjolde; Legemet foran Midten noget oppustet . . . . . *L. albicans* Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 390.

Terebellides:

Gjællens flade, af 4 mindre sammensatte, Stilk udgaar under Gjællens forreste $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ Deel, som hverken i Retning eller Tykkelse er forskjellig fra den øvrige Deel; Hovedlappens bageste Deel ikke tydelig adskilt fra første Ring; anden—sjette Ring med temmelig stærkt fremtrædende, frie Rande; anden og tredie Rings Bugside paa Midten med et lille fiirkantet eller trapezformigt, afsat Parti, forsynet med en, fra Forranden udgaaende, Indbugtning eller Indtrykning; Bugsiden med, Parapodierne forbindende, lysere Tværkjøle og i Almindelighed fra ottende Ring med et, bagtil efterhaanden smallere, temmelig dybt, indtrykt, Længdeparti²⁾ . *T. Strømi* Sars.

Mgrn. 1865, p. 398.

¹⁾ Grunden til, at Malmgreen hos denne Art urigtig lader Rygbørsterne begynde paa Mundsegmentet, er, at han betragter den store Plade som hørende udelukkende til Mundsegmentet. Denne Plade er aabenbart dannet ved en S sammensmeltning af, til de skjoldformige Sidedele svarende, Partier, og i saa Henseende viser fjerde Ring en Overgang (sees ikke i Malmgreens Figur), idet dens Sideskjolde støde sammen.

²⁾ Denne Art varierer en Deel i Henseende til Gjællens Udstrækning og Bygningen af Mundsegmentets læbeagtige Fremspring. Gjællen kan strække sig indtil ottende Ring, og det omtalte Fremspring kan snart i Midten være dybt indbugtet, snart uden en saadan Indbugtning og snart forsynet med et lille Fremspring. Ogsaa de, i Beskrivelsen omtalte, indtrykte Parapodier paa anden og tredie Ring variere endeel i Form.

Artacama:

Det snabelagtige Mundsegment ved Grunden længdefuret; en halv cylindrisk Papil paa hver Side under Gjællerne i anden gjællebærende Ring; i Legemets forreste Deel Bugsiden uden afsatte Side-dele, med et Længdeindtryk fra c. 14de Ring; Bugparapodierne i Legemets bageste Deel langstrakte, tynde, sammentrykte, paa den øverste Rand med en stor, trekantet, afrundet, opadvendt Flig; Rygbørsterne meget stærkt bræmmede . . . . . *A. proboscidea* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 394.

Thelepus:

Ryggen forsynet med smaa, runde, indtrykte, af en hvidlig Rand omgivne Fordybninger . . . . . *T. circummatus* (Fabr.) Mgrn. 1865, p. 387.

Amphitrite:

1) Rygbørster i 16—17 Ringe:

2) i 16 Ringe (; Gjæller fra en kort og tyk Stamme haandformig grenede, med enkelte eller sjældnere en Gang delte Grene; Bugskjold c. 11). . . . . *A. palmata* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 366.

2) i 17 Ringe:

3) Gjæller udgaaende fra en vorteformig Basis, bestaaende af udelte Grene; en lille rund Papil under Rygparapodiet i tredie—niende børstebærende Ring; (Bugskjold c. 10)
A. cirrata Mull.
Mgrn. 1865, p. 375.

3) Gjæller udgaaende fra en tydelig, men kort og tyk Stamme og med, en eller flere Gange delte, Grene; Papiller under Rygparapodierne mangle enten eller begynde paa første børstebærende Ring:

4) Gjæller med mindre talrige, en Gang delte, Traade; Papillerne begynde under første Rygparapodie
A. affinis Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 375.

4) Gjæller med meget talrige, gjentagne Gange delte, Traade; ingen Papiller(?) . . . . *A. intermedia* Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 376.

- 1) Rygbørster i 19—24 Ringe; (Hovedlap paa hver Side bag Tentaklerne udtrukket i en lodret Hudlap):
- 5) i 19 Ringe (; Gjæller med en tyk Stamme og i Almindelighed gjentagne Gange delte Traade; de smaa Papiller begynde paa første Parapodie; Bugskjolde c. 10) *A. gronlandica* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 376.
- 5) i 21—24 Ringe (; en Papil under Rygparapodiet i de første 10 eller flere Ringe):
- 6) i 21 Ringe (; Gjællerne fra en tyk Stamme gjentagne Gange stærkt grenede med meget talrige Endegrene; Bugskjolde c. 13) . . . . . *A. Grayi* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 377¹⁾.
- 6) i 24 Ringe (; Gjæller stærkt grenede, men mindre tætte end hos foregaaende Art; 13 Bugskjolde)
- A. Johnstoni* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 377.

Terebella:

Gjæller noget vifteformige, med meget faa korte Endegrene; Krogbørsternes forreste, nederste Rand afrundet *T. Danielsenii* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 379; 1867, p. 108. ? *T. viridis* Malm. Op. cit. p. 98.

Gjæller buskformige, meget stærkt og tæt grenede, med meget talrige og meget korte Endegrene; Krogbørsternes forreste, nederste Rand med et lille Fremspring . . . . . *T. debilis* Mgrn. Mgrn. 1865, p. 378.

Lanice:

Tredie Ring paa hver Side med en stor lodret Hudlap; Ringdeling utydelig; Bugsidens Saalflade paa en uregelmæssig Maade forsynet med dybere og svagere Tværfurer, hvorved afsættes en Række Bugskjolde af meget forskjellig Længde; Saalen naar til 13de—15de Ring . . . . . *L. conchylega* (Pall, non aut.) Mgrn. 1865, p. 379.

¹⁾ Det ene af de, af Tauber i Ann. Dan. p. 130, nævnte Exemplarer er *A. Johnstoni*; det andet har jeg ikke set.

Pista:

Anden og tredie Ring paa hver Side med en frit fremstaaende Rand; Gjællestammen c. 3 Gange saa tyk som Tentaklerne; smaa tydelige Bugskjoldde . . . . . *P. cristata* (Müll.)
Mgrn. 1865, p. 382.

Nicolea:

Bugsidens Midtparti smalt, noget saalformigt fremstaaende, med 12—14 tydelige, bagtil i Længde tiltagende, Skjoldde.

N. zostericola (Ørst.)
Syn. *N. arctica* Mgrn.
1865, p. 381.

Axionice:

Anden Ring meget kort, paa Siderne ganske skjult af tredie Rings store fremtrædende Sidelapper; Bugskjoldde c. 14; Anus omgivet af talrige, korte Papiller . . . . . *A. flexuosa* (Gr.)
Mgrn. 1865, p. 384.

Scione:

Mundsegmentets forreste Rand paa Undersiden med en Indbugtning; tredie Ring paa hver Side med en stor, afrundet, fremadrettet Lap; Bugskjoldde c. 14; Anus med en Kreds af 6—7 kegleformige Papiller . . . . . *S. lobata* Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 383.
Ehlers: Sitzungsber. phys.-
med. Soc. Erlangen.
3. H. 1871, p. 79.

Trichobranchus:

Rygbørster i 17 Ringe; Gjæller 2 Par . . . *T. roseus* (Malm.)
Filibranchus roseus Malm.
Op. cit. p. 100.

Rygbørster i 15 Ringe; Gjæller 3 Par; (paa hver Side bag Tentaklerne en stor, lodret, fremadrettet, afrundet Lap; de enkelte Ringe i Legemets forreste Deel med brede og dybe Mellemrum; paa hver Side af tredie, fjerde og femte Ring en lille Plet, som ganske ligner et Bugparapodie, men som mangler Børster)

T. glacialis Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 395.

Streblosoma:

Rygbørster i 30—34 Ringe; Gjæller paa 3 Ringe, i anden paa hver Side 7—11, i tredie 4—10, i femte 4—7; Rør af Dynd, snoet i et Antal regelmæssige, spiralformede Vindinger, som ikke berøre hverandre . . . . . *S. cochleatum* Sars.

Vid. Selsk. Forh.

Christiania 1871, p. 414.

Rygbørster i 28—30 Ringe; Gjæller paa 2—3 Ringe, i anden paa hver Side 3—4, i tredie 2, i fjerde 1 eller ingen; Rør af Sand, stærkt og uregelmæssig bugtet eller snoet . . . *S. intestinale* Sars.

Op. cit. p. 414.

Grymæa:

Rygbørster mindst i c. 30 Ringe; Gjæller i hver Række c. 6—9

*G. Bairdi*¹⁾ Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 388.

Thelepodopsis:

Rygbørster i 28—33 Ringe; Gjæller paa 2 Ringe, i anden Ring paa hver Side 8—11, i tredie 5—6; Rygsiden punkteret, paa hver Side ved en Længdefure dybt skilt fra Bugsiden . . *T. flava* Sars.

Op. cit. p. 415.

Laphaniella:

Rygbørster i 11 Ringe . . . . . *L. venusta* Malm.

Op. cit. p. 98.

Leæna:

Rygbørster i 10 Ringe, bredt bræmmede; Siderandene af anden, tredie og tildeels fjerde Ring frit fremtrædende; de forreste Ringe uden et Tværbelte af hvide Papiller; Krogbørster utydelig fir—femtandede . . . . . *L. abbranchiata* Mgrn.

Mgrn. 1865, p. 385.

Rygbørster i 17 Ringe, meget smalt bræmmede; Siderandene af anden, tredie og fjerde Ring ikke frit fremtrædende; et Antal forreste Ringe med et Tværbelte af hvide Papiller

L. Nordenskiöldi (Mgrn.)

Mgrn. 1865, p. 386.

Laphania:

Legemet fortil fortykket, bagtil meget smalt; den ringformige Rand danner Grændsen mellem en fortil og en bagtil nedfaldende

¹⁾ *Grymæa Bairdi* Tauber, Ann. Dan. p. 134, er *Thelepus circinnatus*.

Deel; kvadratiske Bugskjolder begynde fra syvende Ring; i hvert Rygparapodie de bageste Børster meget smalt bræmmede, de forreste ende med et udvidet, trekantet-afrundet, noget knæbøiet Afsnit, som løber ud i en tynd Spids. . . . . *L. Boeckii* Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 386.

Hermellidæ.

Denne Familie indeholder mindre, af et middelstort Antal (foruden det halelignende Parti 36—40) Ringe bestaaende, som oftest temmelig nedtrykte, Former, hvis temmelig trinde Legeme ender med et kortere eller længere (kan naa Dyrets halve Længde), meget smalt, næsten traadformigt, fra den foranliggende Deel skarpt adskilt, halelignende Afsnit uden Ringdeling, Parapodier eller Børster. Ryg- og Bugsiden ere ofte forsynede med et smalt afsat Midtparti, som i det Mindste paa Spiritusexemplarer er dybt og bredt rendeformig indbugtet. Hovedlappen har Form af to, paa Rygsiden sammenhængende, men med en fri forreste og nederste Rand forsynede, mod hinanden bevægelige, lange, sammentrykte, men tykke og kjødfulde Blade, som ere bøiede saaledes mod hinanden, at de i sammenlagt Tilstand tilsammen danne en fortil lige eller skraat afskaaret, noget sammentrykt Cylinder, som undertiden er den omfangsrigeste Deel af Legemet. Den forreste Rand eller rettere Flade af hvert Blad er forsynet med 2—3 Rækker af guldglimsende, forskjelligtformede Børster (Paleer) som ved Bladenes Sammenlægning komme til at danne 2 a 3 Kredse, den saakaldte „Krone“. Der, hvor de 2 Blade ere forbundne paa Rygsiden, findes en mere eller mindre dyb og bred Længdeindsænkning, og i Nærheden af dennes øverste Deel sidder undertiden paa hver Side en stærkt bøiet, glimsende Krog. Indvendig udgaar fra Grunden af det forbindende Midtparti paa hver Side en lille traadformig Føletraad¹⁾ over eller bag Munden. Bladenes frie nederste, oftest noget skraat

¹⁾ Disse Traade, som ikke tidligere ere iagttagne, svare uden Tvivl til de hos *Sabellidæ* paa et lignende Sted siddende.

bagtil løbende Deel er i og indenfor Randen besat med talrige, ikke meget lange, tynde, traadformige Føletraade, ordnede i tætte Tværrækker paa trappeagtige Afsatser. Under Palekronen findes en sluttet Kreds af smaa spidse eller tungeformige Hudflige. Mundsegmentet, som ikke er adskilt fra Hovedlappen, danner paa Bug-siden mellem Bladenes nederste Deel et næsten rundt, af fremspringende Rynker eller Knuder omgivet, kun foroven aabent, Indsnit, bag hvilket Munden aabner sig. Fra den øverste Rand af dette Indsnit udgaar i Almindelighed et stort, frit, knudeformigt Fremspring, og paa hver Side af dette sidder et lille, foroven i en foleragtig Flig udløbende, Parapodie, som kan have et lille Haarbørstebundt. Den næste Ring er ligeledes forsynet med et lille Haarbørstebundt, som er rykket lidt høiere op imod Rygsiden og sidder i den nederste Deel af en lav, snart med en enkelt lille nederste og snart med en heel Række Flige forsynet, Hudbræmme paa hver Side. Fra denne Hudbræmmes øverste Deel udgaar den første Gjælle. De 3—4 følgende Ringe bære paa Rygsiden sammentrykte Parapodier, som foruden en forreste Række af overordentlig korte og tynde, bøiede Haarbørster hver bærer en Række brede, stærke, glindsende Børster, hvis udvidede Endedeel i Almindelighed er kløvet i tynde Spidser. Bugsidens smaa Parapodier bære et smalt Bundt lange tynde Haarbørster. Paa de øvrige Ringe findes paa Rygsiden lange, smalle, kjølformigt fremtrædende, lodrette eller noget skraat stillede Parapodier, som hver bærer en Række smalle, kamformige Krogbørster, medens Bugsiden bærer, i smaa Parapodier siddende, Haarbørster. De smalle Haarbørstebundter vise sig ved nærmere Betragtning at være to-rækkede med lidt Forskjel paa Børsterne i de to Rækker. Den ene Slags er forsynet med skraa Rækker af smaa Spidser, som tiltage i Størrelse mod den ene Rand og her træde frem som spidse Tænder. Den anden Slags er meget tyndere og ved svagere Forstørrelse glatte, men synes dog at have en noget lignende Bygning. Indenfor Rygparapodierne findes paa hver Side en Række smalle, tilspidsede Gjæller, som snart kunne være glatte, snart forsynede

med fremspringende Tværlister og snart enkelt kamformige. Denne Families Medlemmer bygge sig af Sandskorn Rør, som ofte træffes i store sammenhængende Lag. Den ejendommelige Palekrone tjener som Laag.

Slægt: Sabellaria.

Ingen Torn over Hovedlappens Rygfure; Palekronen dannet af 3 Kredse. Paleerne i yderste Kreds med et udvidet, rektangulært Afsnit, som ender i tandagtige Fremspring, de i næste med et uregelmæssig skelignende og de i inderste med et langstrakt, skjævt trekantet, Endeafsnit; Palebørster i 3 Ringe med et afrundet Endeafsnit; Mundsegment med Haarbørster; Gjællernes bageste Rand med fine Tværlister.

Art: *S. spinulosa* R. Leuck.

Mgrn. 1867, p. 102.

De yderste Paleers udvidede Endedeel ender med et langt, smalt Parti, som paa hver Side har en Række (c. 10), opadtil i Længde aftagende, Spidser; paa hver Side af dette Midtparti c. 3 Tænder; anden Rings smalle Hudbrømme forneden med en lille, trekantet Flig.

Sabellidæ.

Medens denne Families Former vise stor Forskjel i Henseende til Størrelse og relative Dimensioner af de enkelte Legemsafsnit, er selve Bygningen meget ensartet. Kroppen, som snart bestaar af et mindre Antal længere, snart af et større Antal kortere, Ringe (12—300), er oftest noget nedtrykt, sjældnere cylindrisk og aftager kun ubetydelig i Bredde henimod Bagenden. Hovedlappen¹⁾ er

---

¹⁾ I Modsætning til de tidligere Forfattere, som nægte *Sabellerne* (og *Serpulerne*) en tydelig Hovedlap, maa jeg betragte den forreste, i Gjæller udtrukne, Deel som svarende til Hovedlappen hos *Terebellidæ*. Ligesom hos disse have vi ogsaa hos *Sabellidæ* i dette Parti en bageste, ringformig Fortykkelse og en forreste pladeformig eller bladformig Deel. Denne Opfattelse skal i et senere Arbeide blive nærmere begrundet.

dannet af to stærkt sammentrykte, i Almindelighed temmelig lave, mod hinanden kredsformig bøiede, Blade, hvis frie, forreste Rand i hele sin Længde er udtrukket i længere eller kortere, fjerformige Gjæller, som tilsammen danne en bæger- eller vaseformig Krone. De to Blade, som ere stillede noget nærmere ved Ryg- end ved Bugsiden, og som ved deres Grund have et lavt, ringformigt, fortykket Parti, ere paa Rygsiden gennem et indbugtet Midtparti i Forbindelse med hinanden, hvorimod de fortil ere frie. Denne frie forreste Ende er ofte spiralformig indrullet og, naar en saadan spiralformig Indrulning følger med en betydelig Længde af Bladet, kan derved dannes meget tætte Gjællebuske (*Spirographis*). Dette Gjælleapparat støttes af et indre Skelet, som i sin Bygning stemmer fuldstændig med Brusks. Det begynder nederst med et, kun paa Bugsiden med en lille Aabning forsynet, ringformigt Parti, som fortsætter sig opefter som en tyndere Plade gennem hvert af de to Blade. Fra de to Blade fortsætter Bruskskelettet sig som en Streng gennem hver Gjællestamme og derfra igjen ud i de enkelte Straaler¹). Gjællestammerne have et firkantet Gjennemsnit og bære paa deres bageste Rand 2 Rækker Straaler. De ere oftest forsynede med farvede Tværbind, undertiden ledsagede af parviis stillede Øienpletter. Paa Indersiden af hver af de 2 Blade og lige under den Deel, hvorfra Gjællerne udgaa, udspinger en tynd, fremstaaende Hudliste (dannet ved en Omfoldning af den ydre Hud), som ved en temmelig dyb, formodentlig fimrende, Rende er adskilt fra den gjællebærende Deel. Hver af de to Hudlister, som ses i hele Bladets Længde, danner midt paa Rygsiden en Ombøining og løbe derefter ved Siden af hinanden over imod Bugsiden, idet de dele den fortilvendende Flade af Dyret i to Sidehalvdele og imellem sig indeslutte en Længderende²), i hvilken Munden ligger, noget nærmere ved Bug- end ved Rygsiden. Paa Rygsiden er Bladenes øverste

¹) Kölliker: „Ueber das Vorkommen eines knorpelähnlichen Gewebes bei Anneliden (Verh. d. phys.-med. Gesellsch. zu Würzburg, Bd. 8, 1858, p. 113).

²) Sammenlign Bygningen af det tilsvarende Parti hos *Serpulida*, p. 189.

Deel forbundne med hinanden ved et indbugtet, membranagtigt Parti, som danner den bageste Grændse for den til Munden førende Længderende.¹⁾ Denne Membrans øverste Deel løber i Almindelighed ud i to, sjeldnere i et større Antal, mere eller mindre tydelig traadformige Flige, de saakaldte Mundcirrer.²⁾ Mundsegmentet er altid forsynet med en høiere eller lavere, frit fremstaaende Hudkrave, som altid paa Rygsiden er forsynet med en mere eller mindre dyb Indskjæring eller Afbrydelse. Bugsiden er ofte forsynet med et Par nedbøjede Lapper, som staa i Forbindelse med de Munden begrænsende Hudlister. Mundsegmentet er i Almindelighed sammensmeltet med første børstebærende Ring, som kun bærer et Bunt Rygbørster, sjeldnere adskilt fra denne. — I hele Legemets øvrige Deel findes dobbelte Rækker af Børstesamlinger; men i Henseende til disses indbyrdes Stilling kan man sondre mellem en forreste mindre og en bageste større Deel af Legemet. I de forreste 8—11 Ringe findes paa Rygsiden knudeformige Parapodier med bræmmede Børster af forskjellig Form og paa Bugsiden lange, smalle, lodrette, i Almindelighed kun svagt fremtrædende Parapodier, som bære fuglelignende eller langskafte Krogbørster. Hos en enkelt Slægt ere de første ledsagede af en Række anderledes formede Børster. I Legemets øvrige Deel sidde derimod de bræmmede Børster paa Bggsiden og Krogbørsterne paa Rygsiden, hvilke Forhold kaldes for Børstevæksel. De bræmmede Børster ere overalt uregelmæssig to- eller flerrækkede og i samme Parapodie ofte af temmelig forskjellig Form, idet der foruden de sædvanlige, langstrakte, tilspidsede med mere eller mindre smal Bram forsynede, som sidde længst oppe imod Rygsiden, tillige kan optræde korte og tykke, som i Enden har en, til begge Sider pladeformig udvidet, Bræm. — Bagkroppens, paa Bugsiden siddende frie Børster, ere i Almindelighed alle lange, smalle, tilspidsede, med bredere eller smallere Bram og Bugsidens Krogbørster altid enrækkede, fugleformige.

Langs Midten af Bugsiden løber i Legemets bageste Deel en fimrende Længdefure, som hos en Deel Former bøier over i

en lignende paa Rygsiden i Legemets forreste Deel. Den tjener til Bortskaffelsen af Dyrets Excrementer. Tarmkanalen ofte spiral-snoet. Bygge læderagtige Rør.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Det nogle faa Linier lange Dyr bestaar af 12 børstebærende Ringe, af hvilke der kun i de tre bageste findes Børstevksel; paa hver Side kun tre Gjæller med opadtil i Længde aftagende Traade, af hvilke de fleste ere længere end eller af Længde med Gjællestammen; 1ste Børstebundt paa tredie Ring; 2 Oienpletter baade paa Mund- og Analsegmentet; Mundsegmentet med svagt udviklet Hudkrave (paa Bugsiden løbende ud i et afrundende Parti) . . . . . *Amphicora* Ehrenb.
- 1) Større Former med 30—200 Ringe, af hvilke de allerfleste have Børstevksel; Gjæller paa hver Side 12—c. 70 med omtrent lige lange Traade, som altid ere meget kortere end Gjællestammen; første Børstebundt paa anden, oftest med Mundsegmentet sammensmeltede, Ring; aldrig Oienpletter paa Mund- og Analsegmentet; Mundsegmentet med en tydelig Hudkrave:
- 2) Bugsidens Excrementfure bøier om og fortsættes langs Rygens Midte i Legemets forreste Del:
- 3) Halskraven paa Rygsiden med en meget ubetydelig Afbrydelse; paa Bugsiden ikke nedbøiet i 2 Lapper:
- 4) Første Børstebundt langstrakt, har Form af en Vinkel med udadvendende Aabning og et længere øverste Been; i Legemets forreste Del ere Ryg- og Bugparapodierne sammenvoksede til store, stærkt frempringende Tværkjøle; Rygfuren særdeles bred og dyb; Bagkroppens nederste Parapodier foruden med lange, meget tynde, Børster tillige med korte, i Enden pladeformig udvidede; Krogbørster overalt fugleformige; Halskraven meget lav; Rygbørster i Legemets forreste Deel deels meget tynde, næsten haarformige, deels pladeformig udvidede). . . . . *Notaulax* Tauber.

4) Første Børstebundt ikke forskjelligt fra de øvrige: Ryg- og Bugparapodierne ikke sammensmeltede til frempringende Tværkjøle; Rygfuren ikke særlig bred og dyb: Bagkroppens nederste Parapodier ikke med korte, i Enden pladeformig udvidede, Børster; Krogbørster i Legemets forreste Deel langskafte, i Legemets bageste Deel fuglelignende. (I Legemets forreste Deel i Almindelighed længere bræmmede Børster samt korte, med pladeformig udvidet Endedeel; foran de sidste atter meget korte, smalt bræmmede; Gjællestammerne over Midten eller længere forbundne med en Hud: den, de to Gjælleblade forbindende, Membran løber ud i et større Antal Mundfølere.):

5) I Legemets Bagende findes en bred og dyb Længdespalte paa Bugsiden; tydelige Bugskjolde.

Euchone Mgrn.

5) I Legemets Bagende ingen Længdespalte; ingen Bugskjolde . . . . . *Chone* Kr.

3) Halskraven paa Rygsiden med en meget stor Afbrydelse og paa Bugsiden med to nedbøiede Lapper; (første børstebærende Ring tydelig skilt fra Mundsegmentet; Rygbørster i Legemets forreste Del af 2 Slags) . . *Laonome* Mgrn.

2) Bugsidens Excrementfure fortsættes ikke paa Rygsiden i Legemets forreste Deel:

6) Gjællestammerne paa Rygsiden med smaa langstrakte, pladeformige, parviis stillede Vedhæng; Krogbørsterne i Legemets forreste Deel énrækkede (; Rygbørster i Legemets forreste Deel af en Slags) . . . . . *Dasychone* Sars.

6) Gjællestammerne paa Rygsiden uden Vedhæng; Krogbørsterne i Legemets forreste Deel torækkede, idet der foruden fugleformige tillige findes en Række, som paa Enden af et langt Skaft bære et, fra dette ved en kraveformig Deel afsat, tyndt, skjævt trekantet Blad:¹⁾

¹⁾ Disse Krogbørster kunne undertiden være noget vanskelige at opdage hos Spiritusexemplarer.

- 7) Rygbørster i Legemets forreste Deel af en Slags; Halskraven paa Bugsiden dybt indskaaret *Sabella* (Sav.)
 7) Rygbørster i Legemets forreste Deel af to Slags; Halskraven paa Bugsiden kun svagt indskaaret.

Potamilla Mgrn.

Øversigt over Arterne:

Amphicora:

Bag de lange, tynde, smalt bræmmede Rygbørster i Legemets forreste Deel findes kortere, tykkere, som med Undtagelse af de 2 første og det sidste Børstebundt have en noget mere udvidet Endedeel og en tynd haarformig, til den ene Side bøiet, Spids; de tre sidste, med stærkere fremtrædende Sidedele forsynede, Ringe have kortere forreste og længere bageste Haarbørster.

A. Fabricia (Müll.)
 Mgrn. 1867, p. 117.

Notaulax:

(Tab. 1, fig. 1—3, og 8 m-n.)

Første Børstebundts øverste og nederste Deel danne med hinanden omtrent en ret Vinkel; en Række tydelige, bagtil i Bredde aftagende, Bugskjold; i de pladeformigt udvidede Børster ingen tynd Endespids . . . . . *N. rectangulata* Lev.

Notaulax n. sp. Tauber.
 Ann. Dan. p. 136.

Euchone:

1) I Legemets forreste Deel to Slags Rygbørster i hvert Parapodie:

2) Bugskjold næsten rektangulære, brede, sammenstødende:

3) Gjællernes Længde gaar c. 10 Gange op i hele Dyrets Længde; 9 Gjæller paa hver Side; Mundfølere paa hver Side 4 (; Børster stærkgule, navnlig bagtil) *E. rubella* Ehl.

Sitzungsber. d. phys.-med. Soc.
 Erlangen 1871, p. 82.

3) Gjællernes Længde gaar c. 4 Gange op i hele Dyrets Længde; c. 14 Gjæller paa hver Side; Mundfølere 1 tyk og 10 tynde traadformige paa hver Side. *E. analis* (Kr.)

Mgrn. 1865, p. 406.

- 2) Bugskjoldde smaa, papilformige, afrundede eller aflange, ikke sammenstødende, (; Gjæller paa hver Side 10—14; Mundfølere paa hver Side 2—4. . . . . *E. papillosa* (Sars)
E. tuberculosa Kr.

- 1) I Legemets forreste Deel meget ringe Forskjel paa de øverste og de nederste Rygbørster i hvert Parapodie (; Gjæller paa hver Side c. 12; Mundfølere paa hver Side 5—7).

E. rubrocincta Sars.
Mrgn. 1865 p. 406.

Chone:

- Gjællernes frie Spids med en bred Bræm; Halskraven ikke høiere paa Bugsiden . . . . . *Ch. infundibuliformis* Kr.
Mrgn. 1865, p. 404.

- Gjællernes frie Spids kortere eller længere traadformig uden Bræm; Halskraven højere paa Bugsiden end paa Rygsiden.

Ch. Dunéri Mrgn.¹⁾
Ch. longocirrata Sars.
Mrgn. 1867, p. 116; Sars.
Vid. Selsk. Forh. Christiania
1871, p. 415.

Laonome:

- Gjæller med temmelig lang, tynd Spids . . . *L. Krøyeri* Mrgn.
Mrgn. 1865, p. 400.

Dasychone:

- 1) Gjællerne med farvede Tværbind:
- 2) Ingen Øienpletter over Basis af de, paa Gjælestammernes Rygside siddende, Vedhæng; disse sidste mere eller mindre tungedannede, uden lappet, foldet Endedeel. *D. infarcta* (Kr.)
Mrgn. 1865, p. 403.
- 2) Øienpletter parviis over Vedhængenes Basis, disse i Enden udvidede, med tunget-lappet Rand. (De imellem Ryg- og Rygbørsterne siddende Pigmentpletter meget store.)

D. Dalyelli Køll.
D. argus Sars.
Mrgn. 1865, p. 403; 1867, p. 115.

¹⁾ Denne Art er ikke skarpt adskilt fra foregaaende.

- 1) Gjællerne uden farvede Tværbind; (Vedhæng. 6—8 Par, traadformige eller cylindriske; ingen Øienpletter). *D. inconspicua* Sars.
Vid. Selsk. Forh. Christiania
1871 p. 416.

Sabella:

- 1) Gjæller paa hver Side 30—45, med tynd Stamme og 10 eller flere Tværbind uden parviis stillede Øienpletter; ovenover de, mod Bugsiden nedbøiede, Lapper 2, fra disse afsatte, stærkt fremtrædende, tæt sammenliggende hvidlige, udadtil smallere, Opsvulmninger . . . . . *S. pavonia* Sars.
Mgrn. 1865, p. 398.
- 1) Gjæller paa hver Side 14—16, med tyk Stamme og 4—10. mere eller mindre regelmæssigt med parviis stillede Øienpletter forsynede, Tværbind; ingen Opsvulmninger over de, mod Bug-siden, nedbøiede Lapper . . . . . *S. Fabricii* Kr.
S. crassicornis Sars.
S. spitsbergensis Mgrn.
Mgrn. 1865, p. 399.

Potamilla.

- 1) Gjællestammerne i den nedre Deel udvendig med 1—3 Øienpletter; Halskraven paa Siderne med et Indsnit; (Gjællernes Længde er c. $\frac{1}{10}$ Del af hele Dyrets Længde; Gjællestammerne med indtil 6 smalle (eller lave), lyserøde Tværbind).
P. reniformis Müll.
Mgr. 1867, p. 114.
- 1) Gjællestammerne uden Øienpletter; Halskraven uden Udsnit paa Siderne . . . . . *P. neglecta* Sars.
? *P. Torelli* Mgrn.
1865, p. 401—2.

Notaulax Tauber.

Collare humillimum, dorso perpaulo incisum, ceterum integerrimum lobis ventralibus nullis. Fasciculus setarum segmenti collaris angulatus, parte tertia posteriore cum parte cetera angulum extus apertum formante. Setæ ejus breves, in serie exteriori apice dilatato, triangulari, oblique acuminato. Sulcus ventralis in sulcum profundum et latum anterioris partis dorsi continuatus. Parapodia dorsalia et ventralia in carinas prominentes confluentia. Setæ

ceteræ ubiqve partim spathulatæ, partim augustissime limbatae, fere capillares Uncini aviculares.

N. rectangulatus Lev.

(Tab. 4, fig. 1—3, fig. 8 m-n.)

N. n. sp. Tauber.

Ann. Dan. p. 136.

Fasciculus setarum segmenti collaris rectangulatus. In anteriore parte corporis scuta ventralia 6—7, postice sensim longiores et angustiores. Setæ spathulatæ apice nullo acuminato instructæ. Branchiæ utrimqve rubro fasciatæ.

Longit exemplaris manci ex segmentis c. 40 constantis 22^{mm}, lat 2^{mm}. Longit branchiarum 8^{mm}.¹⁾

Eriographidæ. ²⁾

Til denne Familie hører nogle faa, temmelig langstrakte, cylindriske, bagtil tilspidsede Former, hvis i høj Grad sliimafsondrende Legeme bestaar af et temmelig stort Antal Ringe, som igjen ere delte. Legemets forreste, til Hovedlappen svarende, Deel er daanet af to Halvkredse af, fra en kort Basaldeel udgaaende, langstrakte, paa Indersiden med 2 Rækker Traade forsynede, Gjæller, som udvendig ere forbundne med hverandre i en stor Deel af deres Længde ved en fælles Hud. Indvendig findes ved Grunden af hver Basaldeel en frit fremstaaende Hudliste, som hver fra sin Side bøier indad og tilsammen omslutte Munden med et Par temmelig høie, paa langs liggende, Læber. Paa Mundens Rygside findes et Par Flige, som svare til Mundeirrerne hos Sabellerne. Mundsegmentet mangler en opstaaende Hudkrave og løber paa Undersiden

¹⁾ Ad genus idem pertinet *Sabella nudicollis* Kr. Kgl. Dansk. Vid. Selsk. Forh. 1856. p. 30.

²⁾ Medens jeg i min analytiske Oversigt over Familiene har slaaet denne Afdeling sammen med Sabellerne, har jeg her ligesom Malmgreen behandlet den som en særskilt Familie.

frem i en tilspidset, foroven med en skarp indre Rand forsynet, Deel. Man kan sondre mellem en forreste og en bageste Deel af Legemet. Legemets forreste Deel bestaar af 8 Ringe, forsynede med smaa Bundte af tynde, bræmmede Børster samt nndertiden med nogle faa langskafte Krogbørster. Legemets bageste Deel har meget smaa Haarbørster samt overordentlig smaa, kun ved meget stærk Forstørrelse synlige, fugleformige Krogbørster, som danne en sluttet Kreds om hver enkelt Ring. Langs Midten af Bugsiden findes i Legemets bageste Deel en mere eller mindre tydelig Excrementfure, som fortsættes i en lignende Fure paa Rygsiden i Legemets forreste Deel. Disse Dyr omgive sig med et halvt gjennemsigtigt Slimrør, som afsøndres af to store Kjertler i Legemets forreste Deel. Deres Udførselskanaler forene sig til en enkelt, som aabner sig indenfor Gjælletrakten i Midtlinien af Legemets fortilvendende Flade.

Slægt: *Leptochone* Clap.

Syn *Myxicola* Sars. Mgrn. non Koch.¹⁾

Legemets forreste Deel med faa, langskafte Krogbørster.

Art: *L. Steenstrupi* (Kr.).

Mgrn. 1865, p. 408.

Gjæller paa hver Side 15—22, forsynede med en, af en Hundrand omgiven, nøgen Spids, som naar en Fjerdedeel af Gjællernes Længde; ingen Oienpletter paa Siderne af Legemet.

Serpulidæ.

Oftest smaa eller middelstore, sjældnere større (Længden ligger imellem nogle faa Linier og et Par Tommer), bestaaende af et

---

¹⁾ Claparède har gjort opmærksom paa, at den Art, paa hvilken Slægten *Myxicola* er opstillet, nemlig *M. infundibulum* (Ren) mangler Krogbørster i Legemets forreste Deel, og at Navnet saaledes ikke kan bruges for den ovenfor nævnte Art, der hører til *Claparèdes* Slægt *Leptochone*. Mém. Soc. de Phys. Genève, T. XX, p. 140.

middelstort eller større Antal (indtil c. 250) korte Ringe. Det ikke meget langstrakte, oftest noget nedtrykte, sjeldnere cylindriske Legeme bliver kun lidet smallere henimod den bageste Deel. Hovedlappen bestaar af to, temmelig lave, sammentrykte mod hinanden kredsformig stillede Blade, hvis øverste Rande løber ud i en Kreds af Gjæller, hvis Stamme paa Indersiden bærer 2 Rækker Traade. De to Blade, som fornedet ikke have nogen ringformig Fortykkelse staa her baåde paa Ryg- og Bugsiden i Forbindelse med hinanden ved et høiere eller lavere, fra Sidedelene ofte tydelig afsat, Midtparti. Den forreste frie Del af de 2 Blade er ofte spiralformig indrullet. Dette Gjælleapparat er støttet af et lignende Bruskskelet, som findes hos *Sabellidæ* (se under denne Familie). Paa Indersiden af hvert af de to Blade og lige under den Deel, hvorfra Gjællerne udgaa, udspringer en tynd, fremstaaende, igjennem hele Bladets Længde løbende, Hudliste (dannet ved en Omfoldning af den ydre Hud), som ved en temmelig dyb, formodentlig finrende, Rende er adskilt fra den gjællebærende Deel. Bagtil løbe de to Lister over i hinanden og danne saaledes en tværstillet Liste over Legemets forreste Ende. En lignende Hudliste udgaar fra den øverste Del af det, de to Blade forbindende, bageste Midtparti samt fra de tilstødende Sidedele af de to Blade. Idet denne sidste løber tæt bag den forreste, dannes saaledes en af de to Lister begrændset, temmelig dyb Tværrende, som fører ind til Munden.¹⁾ Den bageste Hudliste kan hos de Former, som mangle Laag, være udtrukket i to følerlignende Flige (*Protula*). Den bageste Gjællestamme²⁾

¹⁾ Denne karakteristiske Forskjel mellem *Sabellidæ* og *Serpulidæ*, som ingen tidligere Forfatter har gjort opmærksom paa, har jeg fundet konstant hos alle de af mig undersøgte Former, hvoriblandt endeel exotiske.

²⁾ Disse laagbærende, omdannede Gjællestammer opfattes af de forskellige Forfattere om svarende til *Sabellernes* Mundeirrer. Denne Opfattelse, som bestyrkes af den Omstændighed, at disse Mundeirrer mangle hos laagbærende Former og omvendt findes hos saadanne *Serpula*former, der som *Protula* mangler et Laag, viser sig imidlertid

paa den ene (sjeldnere ogsaa paa den anden) Side er hos de fleste af denne Families Former forsynet med en Udvidelse, hvormed disse Dyr kunne tillukke deres Rør. Denne Gjællestamme, som i Almindelighed er blottet for Gjællestraaler og mere eller mindre stærkt, undertiden kolossalt fortykket, ender med et plade-, kugle- eller oftest omvendt kegleformigt Laag, som kan være besat med Chitindannelser af forskjellig Form og Stilling. Den tilsvarende Gjællestamme paa den anden Side er ofte kort og ender i en lille Knop. Mundsegmentet, som ikke er adskilt fra første børstebærende Ring, er forsynet med et frit kraveformig opstaaende, ofte stort og stærkt udviklet Hudparti, som paa Bugsiden kan være sammenhængende, hvorimod det midt paa Rygsiden altid er afbrudt og delt i to Sidepartier. Hvert af disse løber ned langs Siderne af Dyret over Børsterne i de 4—9 forreste Ringe, gaa paa Bugsiden buformig over i hinanden og danne saaledes i Legemets forreste Deel et skjoldformigt Parti. I dette Parti er Rygsiden forsynet med frie Børster, Bugsiden med Krogbørster, hvorimod i Legemets øvrige Deel Forholdet mellem de to Børsteformer er omvendt (Børsteveksel). Den første Ring er kun forsynet med Rygbørster, som dog undertiden ere svagt udviklede eller ganske mangle. I Almindelighed ere en Deel af dem længere og af en mindre simpel Bygning end de i Forkroppens øvrige Rygparapodier optrædende. De i smaa knudeformige Parapodier optrædende frie Børster, som i Legemets forreste Deel sidde i mere eller mindre tætte Bundter, findes i Legemets bageste Deel ofte i meget ringe Tal og synes undertiden ganske at mangle. De ere enten haarformige eller bræmmede med en snart smal, snart i en bladformig, trekantet Endedeel udvidet Bræm. Krogbørsterne,

---

ved en nærmere Undersøgelse urigtig. Medens nemlig den laagbærende Stamme, som undertiden endog bærer Gjælletraade, altid sidder i Nærheden eller ved Siden af de øvrige Gjæller, udgaa Mundcitrerne fra den indbøiede Membran, som paa Rygsiden forbinder de 2 gjællebærende Blade. Denne Membran er imidlertid ogsaa udviklet hos Serpulerne, men her ikke udtrukket i de omtalte Traade.

som sidde i lodrette, smalle, svagt fremtrædende Lister, ere kamformige og synes ogsaa undertiden at kunne mangle i Legemets bageste Deel (Grube). Ligesom hos de to foregaaende Familier findes langs Bugsidens Midte i Legemets bageste Deel en Excrementfare, som i det Mindste hos en Deel Former bøier om for at fortsættes paa Rygsiden i Legemets forreste Deel. Disse Former bo i Kalkrør, som dannes af to, i en fælles Udførselsgang udmundende Kjertler ¹⁾ i Legemets forreste Deel, og de frembyde ofte en stor Lighed med Snegleskaller.

Oversigt over Slægterne:

a) Efter Dyrets Bygning.

- 1) Den bageste Gjællestamme paa den ene eller paa begge Sider forsynet med en kegle-, kugle- eller pladeformig, som Laag tjennende, Endedeel:
- 2) Kravemembranen fortsætter sig paa hver Side ned langs Legemets forreste Deel og danner et hudagtigt Brystskjold:
- 3) Den (eller de) laagbærende Stamme forsynet med Gjælletraade; Laaget plade- eller kugleformigt:
- 4) Laaget tyndt, plade-tragtformigt (; i Almindelighed to laagbærende Stammer; børstebærende Brystringe 7—8; nogle faa Linier lange Former, som formere sig ved Tværdeling) . . . . . *Filigrana* Oken.
- 4) Laaget blødt kugleformigt; (børstebærende Brystringe 7)
Apomatus Phil.
- 3) Den laagbærende Stamme uden Gjælletraade; Laaget kegleformigt:
- 5) Legemets forreste Deel bestaar af 6—7 børstebærende Ringe; Laaget ikke dækket af en Kalkplade:
- 6) Den laagbærende Stamme bred, nedtrykt, vinget, foroven paa hver Side med et opstaaende, smalt, tilspidset, cirrelignende Blad; Laaget i Midten med

¹⁾ Disse Kjertler svare til de hos *Eriographidæ* omtalte.

et ophøiet Parti, som løber ud i tre, (undertiden svagt udviklede eller manglende) Chitintorne (; den laagbærende Stamme nedadbøiet, fortil tiltagende i Bredde; 6 børstebærende Brystringe; Halsringens Børstebundt mangler; under hvert af Forkroppens Krogbørsterækker en rød Pigmentplet; alle Bagkroppens frie Børster i Enden med et stærkt sammentrykt, tragtformigt Parti, hvis skraat afskaarne Rande til den ene Side løbe ud i en lang Spids)

Pomatocerus Phil.

- 6) Den laagbærende Stamme ikke nedtrykt eller vinget, foroven uden cirrelignende Blade; Laaget uden eller med flere end tre Chitinfremspring paa sin forreste Flade:
- 7) Laaget med radiære Ribber og tandet Rand (; 7 børstebærende Brystringe; første Børstebundt foruden Haarbørster med længere, tykke Børster, som under Endepartiet har nogle faa, plumpe, fremspringende Tænder (; de frie Børster i Bagkroppen ere, med Undtagelse af Bagendens Haarbørster, forsynede med en sammentrykt, tragtformig, tandet-stribet Endedeel:
- 8) Paa Midten af den ribbede Endeflade sidder en kortstillet, bægerformig Samling af tilspidsede, paa Siderne med spidse Grene forsynede, Chitinlegemer . . . *Hydroïdes* Gunn.
Eupomatus Phil.
- 8) Laaget uden Chitinlegemer *Serpula* L. Phil.
- 7) Laaget uden radiære Ribber eller tandet Rand, dækket af en mørkere Chitinplade (; 6 børstebærende Brystringe; Halsringens Børstebundt mangler):
- 9) Laagets Chitinplade¹⁾ i Midten med en, i

¹⁾ Armauer-Hansen giver en urigtig Fremstilling af dette Laag, som han beskriver paa følgende Maade: „Laaget (α: Laagets øverste dækkende Plade) er . . . spaltet i 2 Lameller, der indeslutte et fladtrykt

Laaget indragende, Chitinknude; bag Krogbørsterne i Legemets forreste Deel en Række røde Pigmentpletter; de frie Børster i største Delen af Bagkroppen med et udvidet, skjævt trekantet, tilspidset, tandet Endeparti; Bagkroppens Kambørster uden tydelige Tænder, men med fint tværstribet Rand

Placostegus Phil.

- 9) Laagets Chitinplade uden nogen, i Laaget indragende, Knude; bag Forkroppens Krogbørster ingen Pigmentpletter; de frie Børster mangle i største Delen af Bagkroppen, og kun i dennes sidste Deel findes Haarbørster; Bagkroppens Krogbørster med tydelige Tænder

Ditrupe Berk.

- 5) Legemets forreste Deel med 3—4 børstebærende Ringe; Laaget dækket af en Kalkplade (; Laagets Hulrum benyttes til Gjemmested for Æggene; de frie Børster i Legemets bageste Deel med et udvidet, skjævt trekantet, tandet, i en smal Flig udløbende, Endedeel, som i Almindelighed ledsages af en, med bøiet Spids forsynet, Haarbørste; de tilsvarende Rygbørster meget smaa, pladeformige, uden Tænder) . . . . *Spirorbis* Daud.
- 2) Kravemembranen fortsætter sig ikke i et hudagtigt Brystskjold; (Laaget kegleformigt):
- 10) Laaget foroven dækket af en mørk Chitinplade; 7 børstebærende Brystringe; de længste Børster i Halsringen forskellige fra dem i de øvrige Ringe (; Krogbørsterne i Legemets forreste Deel sidde i frie, tynde Hudplader;

Hulrum mellem sig“. Da man ved et Længdesnit ikke kan opdage nogen saadan Spaltning eller noget Hulrum, er der ingen anden Forklaring mulig, end at Forf. har været Gjenstand for et, ved et saa stort Objekt høist mærkeligt, optisk Bedrag, idet han har opfattet den noget høiereliggende Rand af det gjennemskaarne Laag som en øvre Lamel.

de frie Børster i Bagkroppen, med Undtagelse af de haarformige i Bagenden, forsynede med et trekantet, udvidet Endeparti) . . . . . *Chitinopoma* n. g.

10) Laaget ikke dækket af nogen Chitinplade, blødt, gennemsigtigt; 6 børstebærende Brystringe; Halsringens Børster ikke forskjellige fra Forkroppens øvrige Rygbørster (; frie Børster mangle i største Delen af Bagkroppen, og kun i dens Bagende findes Haarbørster) *Hyalopomatus* Marz.

1) Et Laag mangler (; Kravemembranen fortsætter sig i et vel udviklet, hudagtigt Brystskjold; 7 børstebærende Brystringe; Halsringens Børster forskjellige fra de øvrige; alle Bagkroppens frie Børster haarformige) . . . . . *Protula* (Risso) Sars

b) Efter Rørets Form.

1) Røret frit, ikke fastvokset til fremmede Legemer (langstrakt, smalt buetformigt, tilspidset; ligner ganske Dentalium men med indsnevret Munding) . . . . . *Ditrupa* Berk.

1) Rør ikke frie, men i en større eller mindre Udstrækning, snart i hele deres Længde, snart kun med den ene Ende fastvoksede til fremmede Legemer eller hverandre indbyrdes:

2) Rør i store Masser og mange Lag forbundne med hverandre til netformig gennembrudte Masser; (Rør traadfine, bugtede)

Filigrana Oken.

2) Rør enkeltviis, mere eller mindre tæt ved Siden af eller ovenpaa hverandre, danne ikke netformig gennembrudte Masser:

3) Rør som oftest i hele deres Længde, sjældnere kun i Spidsen dannende regelmæssige Vindinger, saaledes, at Vindingerne enten berøre hverandre (, hvorved dannes sneglehuslignende Rør) eller ikke; i sidste Tilfælde kunne Vindingerne enten være frit spiralformig opstigende eller ligge i samme Plan, (i Almindelighed meget smaa Former)

Spirorbis Daud.

- 3) Rør oftest uregelmæssigt og mere eller mindre stærkt bugtede, sjeldnere strakte; men aldrig (undtagen ved Omslyngning af andre Rør) snoede i regelmæssige Vindinger; (i Almindelighed større Former):
- 4) Rør calcedonagtigt, med meget tykke Vægge, (i Spidsen løbende ud i tre stærke Tænder) . . *Placostegus* Phil.
- 4) Rør kalkagtigt; Væggene ikke særlig tykke:
  - 5) Rørets Gjennemsnit trekantet; Røret paa Rygsiden med en enkelt Kjøl, som fortil løber ud i en mere eller mindre tydelig Tand:
  - 6) Røret glat eller med svag Tværstrikning; Tandene stærkt udviklet; stor Form. . *Pomatocerus* Phil.
  - 6) Røret med tydelig Tværstrikning; Tandene mindre stærkt udviklet; lille Form. . *Chitinopoma* n. g.
  - 5) Rørets Gjennemsnit rundt eller uregelmæssig kantet; enten ingen eller flere skarpe Kjøle:
    - 7) Røret rødligt, oftest (eller altid) med en Række skarpe, hyppigt tandede Kjøle (; Mundingen ofte udvidet og Røret ofte med Afsatser)

Serpula L. Phil.
    - 7) Røret hvidt, uden skarpe Kjøle:
    - 8) Røret uden ringformige Afsatser:
      - 9) Røret mere eller mindre stærkt bugtet, fæstet i hele eller største Delen af sin Længde . . . . . *Hydroides* Gunn.
Eupomatus Phil.
      - 9) Røret tildeels strakt, i en stor Udstrækning frit. . . . . *Hyalopomatus* Marz.
- 8) Røret med ringformige Afsatser (ofte strakt og deelviis frit). . . . . $\left\{ \begin{array}{l} \textit{Apomatus} \textit{ Phil.} \\ \textit{Protula} \textit{ Risso. Sars} \end{array} \right.$

Øversigt over Arterne:

Filigrana:

(Tab. II, fig. 8 b, c.)

De bræmmede Børster i første Ring har den nederste Trediedeel af det bræmmede Parti ved et skarpt Indsnit afsat fra den øvrige Deel og forsynet med en jævnt afrundet, tandet Bræm. Fra tredie børstebærende Ring optræde bagved de andre Børster nogle med bred og tynd, svagt seglformig Endedeel¹⁾; Brystskjoldet med talrige mørke Pletter; 8 Gjæller . . . . . *F. implexa* Berk.

Syn. *F. Schleideni* O. Schmidt.

Mgrn. 1867, p. 119.

Apomatus:

Gjællestammerne ikke forsynede med farvede Bind^(?)²⁾; første børstebærende Ring uden særegne, bræmmede Børster; fra fjerde børstebærende Ring optræde, foruden de almindelige, bræmmede Børster, nogle, som have en bred og tynd, fint tandet, svagt seglformig Endedeel, og lignende Børster findes udelukkende paa Bagkroppens Bugside, naar undtages Legemets bageste Deel, hvor der findes lange, haarformige . . . . . *A. globifer* Théel.

Op. cit. p. 66.

Pomatocerus:

Rygbørsterne i Legemets forreste Deel udgaa fra Spidsen af pladeformige Parapodier; under Randen af de tragtformige Børster i Legemets bageste Deel en Kreds af korte Striber; Gjæller blaa eller røde med hvide Tværbind, (meget variabel Art) *P. triqveter* L.

Syn. *Vermilia porrecta* Müll.

Mgrn. 1867, p. 121.

A. Hansen, Archiv f. Math. og Naturv. 1878.

Hydroïdes:

Hver af Laagets Chitinstave har en nedre, bredere Deel, langs Midten med 1—3 smaa, kegleformige Torne og en smallere, til-

¹⁾ Dette er ligeledes Tilfældet hos den nærstaaende Slægt *Salmacina* Clap.

²⁾ Hos *Apomatus ampulliferus* og *A. similis* ere Gjællestammerne forsynede med farvede Bind, som indeholde 1—15 Lindser. Marion et Bobretzky: Annelides du Golfe de Marseille. (Annal. d. Scienc. nat. zool., 6. Sér., T. 2, 1875, p. 94—97.)

spidset, øvre Deel, paa hver Side forsynet med 3—4 længere, tilspidsede Torne . . . . . *H. norvegica*¹⁾ Gunn.

H. pectinata Kupff.

Pomm. 1, p. 152.

Tauber: Ann. Dan. p. 139.

Mgrn. 1867, p. 120.

A. Hansen, Op. cit. p. 41.

Serpula:

Det, de to Gjælleblade paa Bugsiden forbindende, Midtparti danner en langstrakt, tydelig afsat, fremspringende Firkant, som har en Længdefure i Midten. . . . . *S. vermicularis* L.

Mgrn. 1867, p. 120.

Placostegus:

(Tab. II, fig. 5.)

Rygbørsterne i Legemets forreste Deel udgaaende under Grunden af et tyndt, frit, pladeformigt Parapodie . . . *P. tridentatus* Fabr.

P. crystallinus Kupff.

Pomm. 1, p. 152.

Mgrn. 1867, p. 121.

A. Hansen, Op. cit. p. 43.

Ditrupa:

Rørets Gjennemsnit rundt (; dobbelt saa stor Afstand mellem de to første Børstebundter som mellem to af de øvrige)

D. arietina Müll.

? *D. libera* Sars.

Mgrn. 1867, p. 122.

A. Hansen, Op. cit. p. 43.

Rørets Gjennemsnit ottekantet; (Dyret ubekjendt)

D. grønlandica M'Int.

Transact. Linn. Soc. Zool.

2. S., Vol. 1, 1879, p. 509.

¹⁾ Saavidt mig bekjendt foreligger der ingen anden Beskrivelse af *H. pectinata* Phil. end Philippis korte Diagnose (Arch. f. Nat. 1844, 1), efter hvilken det ikke er let at danne sig nogen sikker Mening om, hvorvidt denne Art er forskjellig fra *H. norvegica*. Da imidlertid denne sidste Art er den først beskrevne, vil det i alle Tilfælde være urigtigt at benytte Navnet *H. pectinata* for denne. Efter Tauber skulde man tro, at der i nordiske Farvande fandtes 2 forskjellige Arter af denne Slægt, hvilket der slet ingen Grund er til at antage.

Hyalopomatus:

Paa hver Side 9—11 tynde Gjællestammer med fri, tynd Spids og meget tynde Traade; Laaget med netformig Tegning; Bagkroppen paa Undersiden med en bred Længdefure, ender med en lille Knub paa hver Side; Krogbørsterne med mange Rækker af meget smaa Børster . . . . .

H. Claparèdi Marz.
Denkschr. d. Wiener Ak.
d. Wissens., math.-nat. Cl.
Bd. 35, p. 393.

Chitinopoma:

(Tab. II, fig. 4 og fig. 8 f, Tab. III, fig. 20.)

Paa hver Side 6 temmelig tykke Gjællestammer med kort, fri Endedeel og temmelig tykke Gjælletraade; Halsringens længste Børster har et, ved en smallere Deel fra Endebladet adskilt, udvidet Parti, bestaaende paa hver Side af 4, ved dybe Furer adskilte, stærke Tænder. Fra tredie børstebærende Ring findes bag de almindelige, bræmmede Børster nogle med svag seglformig, bred og tynd, fiint tandet Endedeel og bag disse et Par fiint haarformige; Krogbørster med 9 Tænder . . . . .

C. Fabricii n. sp.
Serpula triquetra Fabr.
Fauna grønl. p. 379, N. 374.

Spirorbis:

1) Røret venstresnoet¹⁾, af kalkagtig Beskaffenhed; (børstebærende Brystringe 3):

2) Vindinger uden en eller flere tydelige Længdekjole:

3) Navle ingen eller punktformig (; kun en enkelt Vinding synlig; Halsringens Børster under Endebladet med en, fra dette ved en halsformig Indsnøring skarpt afsat, afrundet Udvidelse med tydelig tandet Rand og Længdefurer; Endebladet med stærke Tænder i Randen) . . . . .

S. Mörchi n. sp.
(Tab. II, fig. 8 a og j,
Tab. III, fig. 1.)

3) Navle tydeligt udviklet:

¹⁾ Venstresnoet kaldes et Rør, naar den fremadrettede Munding ligger paa venstre Side.

- 4) Rørets Diameter 5—6^{mm}; Halsringens Børster kortere end de to øvrige Ringes og uden nogen Udvidelse under Endebladet; (1—1½ Vinding synlig; Mundingens Diameter gaar 2½ Gang op i Rørets Diameter)

S. verruca Fabr.

Mørch: Revisio critica
Serpulid. Nat. Tidsskr.

3. R., 1. B., 1863, p. 85.

(Tab. II, fig. 8 h—i,

Tab. III, fig. 2—3.)

- 4) Rørets Diameter 2—4^{mm}; Halsringens Børster længere end de to øvrige Ringes og under Endebladet med en, fra dette afsat, Udvidelse (; tredie Ring har foruden de sædvanlige bræmmede Børster nogle med meget bred og tynd, svagt seglformig Endedeel, som har en dybt og skarpt rundtakket Rand):

- 5) Oftest 2—3 Vindinger synlige: Navle mindst ⅓ af Rørets Diameter; Mundingens Diameter gaar 3—3½ Gang op i Rørets Diameter; Udvidelsen under Endebladet trekantet med 4 stærke Tænder

S. borealis Daud.

Mørch, op. cit. p. 83.

(Tab. II, fig. 8 e.

Tab. III, fig. 4—6.)

- 5) Oftest kun 1—1½ Vinding synlig; Navle ikke ⅓ af Rørets Diameter; Mundingens Diameter gaar ikke 3 Gange op i Rørets Diameter; Udvidelsen under Endebladet langstrakt, afrundet, med høist et Par stærkere Tænder . . . . . *S. affinis* n. sp.

(Tab. III, fig. 7.)

- 2) Vindinger med 1—3 tydelige Længdekjôle (; Halsringens og tredie Rings Børster af en lignende Bygning som hos *S. affinis*):

- 6) 1—2 Længdekjôle; Mundingens Diameter gaar ikke tre Gange op i Rørets Diameter (, snart kun 1, snart 2—3 Vindinger synlige, i første Tilfælde findes en meget bred

og dyb Navle; naar der findes 2 Kjøle ere Vindingerne foroven flade og Mundingen næsten fiirkantet)

S. carinatus Mont.

S. quadrangularis Stimps.

Mørch, op. cit. p. 88 og 89.

(Tab. II, fig. 8 g,

Tab. III, fig. 8.)

- 6) 3 Længdekjøle; Mundingens Diameter gaar over 3 Gange op i Rørets Diameter; (1—3 Vindinger synlige)

S. granulatus L.

non Fabr. nec Lngrhs.

Mørch, op. cit. p. 88.

(Tab. III, fig. 9—10.)

- 1) Røret høiresnoet, calcedonagtigt, med mere eller mindre stærk, ofte fedtagtig Glands:

- 7) Vindinger uden Længdekjøle:

- 8) Basis fladt udbredt; Mundingen oftest fortykket, dens Diameter gaar c. 2 Gange op i Rørets Diameter; 4 børstebærende Brystringe; Halsringens Børster med en, fra Endebladet ved et skarpt Indsnit afsat, afrundet Udvidelse med tydelig tandet Rand og Furer imellem Tænderne; Endebladet i Randen med temmelig stærke Tænder

S. vitreus Fabr.

Mørch, op. cit. p. 94.

(Tab. III, fig. 11—13.)

- 8) Basis ikke fladt udbredt; Munding ikke fortykket; dens Diameter gaar 3 eller flere Gange op i Rørets Diameter; børstebærende Brystringe 3; Halsringens Børster uden noget afsat Parti ved Grunden af Endebladet; Endebladet skjævt trekantet tilspidset, med tandet, sribet Rand

S. spirillum L.

S. lucidus Mont.

Mørch, op. cit. p. 92—93.

(Synonymien tildeels

tvivlsom.) (Tab. II,

fig. 8k, Tab. III, fig. 14—16.)

- 7) Vindinger med (2—) 3 Længdekjøle; (børstebærende Brystringe 4):

- 9) Under den nederste Længdekjøl findes en Række ovale Huller; Børster som hos *S. vitreus* og Brystets Krogbørster som sædvanligt med tydelige Tænder; sidste Brystring med Rygbørster. . . . . *S. cancellatus* Fabr.

Morch, op. cit. p. 94.

(non *S. granulatus* Fabr.)

(Tab. II, fig. 8 d,

Tab. III, fig. 17—18.)

- 9) Ingen Huller under nederste Længdekjøl; Halsringens Børster uden noget afsat Parti ved Grunden af Endebladet; Endebladet skjævt trekantet, tilspidset, med tandet, stribet Rand; Brystets Krogbørster uden Tænder, fint stribede; sidste Brystring uden Rygbørster

S. violaceus n. sp.

S. granulatus Fabr.

Fauna grønl. p. 380, Nr. 375.

Morch, op. cit. p. 95.

(Tab. II, fig. 8 l.

Tab. III, fig. 19.)

Protula:

- 1) Krogbørsterne med en enkelt Række af 6 Tænder (, af hvilke den nederste er dobbelt saa stor som de øvrige; Halringens Børster under en lang, krummet Spids med en langstrakt, temmelig bred, afrundet, tandet, stribet Bræm; i de øvrige Brystringe ere Rygbørsterne under den svagt bøiede Spids forsynede med en længere, tandet Bræm) . . . . *P. arctica* A. Hansen.

Op. cit. 1879, p. 13.

? *P. borealis* Sars.

Forh. Vid. Selsk. Christiania 1861, p. 58.

? *P. protensa* Möbius.

Pomm. 2, p. 165.

- 1) Krogbørsterne med talrige Rækker af meget smaa Tænder: (Brystinge med gule Børster; Halsringens Børster . . . ?)

P. media Stimps

Möbius: Zweite

Deutsche Nordpolarfahrt. Bd. 2, 1, p. 256.

Chitinopoma n. g.

(Tab. II, fig. 4 og 8 f, Tab. III, fig. 20.)

Anterior pars corporis membrana thoracica nulla e segmentis setigeris septem constans, quorum primum setis biformibus instructum, setis capillaribus brevibus setisque longioribus, dilatatione valida quadridentata, strictura a parte terminali sejuncta, dentibus sulcis postice convergentibus sepositis. Uncini pectinati novemdentati. Setæ liberæ (ventrales) posterioris partis corporis, parte postrema, setas capillares ferente, excepta, apice dilatata, triangulares, margine oblique acuminato, dentato-striato; uncini pectiniformes dentibus multis instructi. Operculum conicum, lamina chitinea tectum. Tubus calcareus elongatus, plus minusve irregulariter sinuosus, transverse striatus, dorso carina instructus.

C. Fabricii n. sp.*Serpula triquetra* Fabr.

Fauna grønl. p. 379, Nr. 374.

Corpus elongatum, cylindricum. Branchiæ utrimque 6, truncis sat crassis, apice libero hand longo filisque branchialibus sat crassis instructæ. A segmento tertio setifero post setas communes limbatis setæ alius formæ inveniuntur, parte terminali subfalci-formi, lata, tenui, margine subtiliter dentato et post has setæ pauca capillares. In operculo, rete irregulari excepta, cavo, corpus minutum flavum, operculi simile, semper invenitur, quod in exemplaribus nonnullis ad basin pedunculatum esse mihi visum est. Fortasse ita operculum novum in operculo vetere formatur.

Longit. max c. 12^{mm}, Lat. c. 1/2^{mm}.

In Testaceis (Pectine istandica) et in algis grønländicis hand rara (Mus. hafn.).

Om de nordiske Arter af Slægten *Spirorbis*.

Ligesom Studiet af Slægten *Spirorbis* hidtil er blevet i høi Grad forsømt, gjælder dette ogsaa for de nordiske Arters Vedkommende, idet de ikke faa nordiske Forfattere, som have studeret

Børsteormene, enten ganske have undladt at omtale disse Former eller indskrænket sig til i faunistiske Arbejder at nævne flere eller færre Navne uden at underkaste Dyrene nogen Undersøgelse. Paa Grund af deres sneglehuslignende Rør ere disse Former hidtil hovedsagelig blevne undersøgte af Conchyliologer, som for Dyrenes Vedkommende have indskrænket sig til nogle Bemærkninger om Farve eller andre, let tilgængelige, Forhold. Det Samme gjælder ogsaa i den nordiske Litteratur, idet siden Fabricius, som i *Fauna grønlandica* har givet gode Beskrivelser af de grønlandske Arter, kun Conchyliologen Mørch har beskæftiget sig med disse Former i sin *Revisio critica Serpulidarum*. I Anledning af mit Arbejde over de nordiske *Annulata* besluttede jeg mig derfor til at underkaste disse Former en Undersøgelse paa Basis af det Materiale, vort Museum maatte kunne frembyde, og har derfor afsøgt hele vort Museums Beholdning af nordiske Snegle, Muslinger, Bryozoer og Hydroider, hvorved jeg foruden den foran beskrevne nye Slægtsform har fundet flere nye *Spirorbis*-Former. Da imidlertid de fleste af de saaledes fundne Dyr i mange Aar have været opbevarede i Spiritus, har min Undersøgelse maattet indskrænke sig til at paa-vise Forskjelligheder i Børsteformen, og det er da væsentlig første Rings Børster, som frembyde gode Artsmærker. Med Hensyn til Rørene, da ere nogle venstresnoede, andre højresnoede, og denne Forskjellighed har jeg hos alle de nordiske Arter fundet ledsaget af en tilsvarende Forskjel i Rørets Beskaffenhed, idet nemlig alle de venstresnoede ere af en kalk- eller kridtagtig, alle de højresnoede af en calcedonagtig, krystallinsk Substans. De sidste have alle en mere eller mindre stærk, ofte fedtagtig Glands. Mørch har efter denne Rørets forskjellige Beskaffenhed delt *Spirorbis*-Slægter i to Underslægter, *Spirorbis* og *Spirillum*. Imidlertid er disse 2 Ejendommeligheder, Snoningsmaaden og Rørets Beskaffenhed ikke ledsagede af tilsvarende Forskjelligheder i Dyrenes Bygning, saaledes at et Dyr af den ene Gruppe i Børstebygningen kan ligne et Dyr af den anden Gruppe og omvendt. Med Hensyn til Snoningsmaaden, da har jeg hos alle de af mig undersøgte Former ikke

fundet en eneste Afvigelse. Saaledes har jeg for at nævne et Exempel undersøgt talrige Exemplarer af den almindeligste nordiske Art, *Spirorbis borealis* Daud., uden at kunne finde et eneste høiresnoet. For flere udenlandske Arters Vedkommende angives det Modsatte. Med Hensyn til de to Betegnelser, venstresnoet og høiresnoet, da kalder jeg et Rør venstresnoet, naar den fremadrettede Munding ligger paa venstre Side:

a) Testa sinistrorsa, substantia cretacea:

(segmenta thoracica setifera 3)

Spirorbis Mørchi n. sp.

(Tab. II, fig. 8 a og j. Tab. III, fig. 1.)

Testa verruciformis, umbilico nullo vel minimo, anfractu singulo tantum visibili. Animal: Setæ dorsales segmenti collaris dilatatione rotundata, dadata, sulcata, a parte terminali strictura sejuncta, parte terminali carinis transversis erectis instructa, oppositis in margine altero transeuntibus ibique imaginem dentium fortium præbentibus, carinis singulis ad basin a carina proxima inferiore cinctis.

Diametrus testæ 3—4^{mm}. Exemplaria pauca manca in Pectine islandico e Grønlandia et Islandia vidi.

Ved en svagere Forstørrelse viser Børsternes ene Rand kun en Række meget stærke Tænder, fra hvis Spidser der udgaa pærellele Tværribber. Ved en stærkere Forstørrelse sees denne Bygning at hidrøre fra en Række, opadtil i Tykkelse aftagende, skraat opstaaende, Kjøle eller Kamme, som fra begge Sider støde sammen i Børstens ene Rand under spidse Vinkler, og af hvilke hver enkelt ved Grunden er omfattet af den nedenfor siddende.

Spirorbis verruca Fabr.

(Tab. II, fig. 8 h—i, Tab. III, fig. 2—3.)

Mørch: Revisio critica Serpulidarum (Naturh. Tidsskr. 3 R. 1 B. 1863) p. 85.

A : T = 1 : 2¹/₂, U : T = 1 : 4—5¹).

Testa distincte umbilicata, anfractu singulo vel singulo et dimidio visibili.

1) Litteræ A:T et U:T cum numeris sequentibus proportiones inter diametra aperturæ, umbilici et testæ significant.

Animal: Branchiæ c. 12; setæ dorsales segmenti collaris setis dorsalibus ceteris partis anterioris multo breviores, limbatae, limbo leviter dentato.

Diametrus testæ 5—6^{mm}. In Pectine islandico et in Hyade aranea exemplaria vidi.

Halsringens Børster afviger hos denne Art paa en mærkelig Maade ved imod den sædvanlige Regel at være meget mindre end Rygbørsterne paa de øvrige Brystringe samt ved deres simple Bygning. De ere ligesom de øvrige simpelt bræmmede med en svagt tandet Rand, medens Rygbørsterne paa de 2 andre Ringe have en skarp, skraa Stribning.

Spirorbis borealis Daud.

(Tab. II, fig. 8 e, Tab. III, fig. 4—6.)

Mørch op. cit. p. 83.

A : T = 1 : 3 — 3^{1/2}, U : T = 1 : 2 — 3.

Testa plerumqve plus minusve regulariter contorta, anfractibus c. 3 visibilibus, interdum tamen anfractus ultimus ceteros tegit, quo modo umbilicus profundus formatur.

Animal: Branchiæ 8; setæ dorsales segmenti collaris sub parte terminali dilatatione triangulari, dentibus 4 majoribus et 2 minoribus, omnibus sulcis sepositis, instructa. In segmento tertio præter setas communes limbatae setæ alius formæ inveniuntur, parte terminali subfalceiformi, lata, tenui, subtiliter striata, margine profunde et acute denticato.

Diametrus testæ 3—4^{mm}. In fuco vesicoloso vulgaris, rarius in Testaceis (Mytilus, Littorina).

Spirorbis carinatus Montg.

(Tab. II, fig. 8 g, Tab. III, fig. 8.)

Syn. *Spirorbis quadrangularis* Stimps.

Spirorbis Fabricii Mgrn.

Ceterum vide Mørch op. cit. p. 88—89.

A : T = 1 : 2^{1/2} — 2^{2/3}.

Testa carinata, carina modo singula (exteriore), modo carinis duabus instructa. Si carinæ duæ inveniuntur, anfractus supra plani

sunt et apertura fere quadrangularis. Interdum anfractus 2—3 visibiles sunt, sed plerumque ultimus ceteros tegit, quo modo umbilicus profundus formatur. Apertura testæ sæpe dilatata et ultima pars anfractus ultimi sæpe aliquanto porrecta est.

Animal: Branchiæ 8; setæ dorsales segmenti collaris sub parte terminali dilatatione ovata, dentata et sulcata instructæ, dentibus, 1—2 superioribus sat magnis exceptis, minimis. In segmento tertio præter setas communes limbatas setæ ejusdem formæ ac in Sp. boreali inveniuntur.

Diametrus testæ 2—3^{mm}. Communis in Hydrozois et Bryzois, in Testaceis autem minus frequens. Præter exemplaria e Grønlandia, Islandia et Nova Semlja exemplaria (Var. singularinata) e freto Øresund (Daniæ) in Lithode vidi.

Speciei nuper descriptæ valde affines et forsitan varietates ejus modo habendæ sunt formæ duæ sequentes. Setæ structuram simillimam habent. In structura tamen setarum segmenti collaris differentiæ minutæ quod ad dentes superiores partis dilatatæ attinet esse videntur, sed inopia animalium de hac re judicium certum habere non possum.

Spirorbis affinis n.

(Tab. III, fig. 7.)

$$A : T = 1 : 2\frac{1}{2} - 2\frac{2}{3}.$$

Testa non carinata, anfractu plerumque singulo vel singulo et dimidio visibili. Pars ultima anfractus ultimi sæpe aliquanto porrecta.

Diametrus testæ 2—4^{mm}. In Pectine islandico e Grønlandia et Islandia.

Sine investigatione accurata hac forma cum Sp. boreali facile confundi potest.

Spirorbis granulatus L.

non Fabr. nec Lngrhs.¹⁾

Mørch op. cit. p. 88.

(Tab. III, fig. 9—10.)

$$A : T = 1 : 3\frac{1}{4} - 3\frac{1}{3}.$$

Testa carinis tribus plerumque acutis et sæpe irregulariter

¹⁾ Langerhans: Die Wurmfauna von Madeira (Zeits. wiss. Zool. 34 B. 1880, p. 123).

dentatis instructa, anfractubus $1\frac{1}{2}$ —3, raro modo singulo, visibilibus. In exemplaribus paucis in alga ad Gilleleie (Daniæ) a coll. Warming captis carinæ late rotundatæ et in apertura in dentes protractæ sunt (Var. tridentatus).

Diametrus testæ $1\frac{1}{3}$ —2^{mm}. In Hydrozois et Bryozois e Grønlandia non rara.

b) Testa dextrorsa, substantia crystallina, nitida
(segmenta thoracica setifera 3—4).

Spirorbis spirillum L.

Spirorbis lucidus Montg.

Mørch op. cit. p. 92—93 (Synonymia pro parte dubia).

(Tab. II, fig. 8 k, Tab. III, fig. 14—16.)

A : T = 1 : 3—3 $\frac{1}{2}$.

Testa jam regulariter spiralitorta, anfractubus se tangentibus, jam liberis porrectis.

Animal: Segmenta thoracica setifera 3; setæ segmenti collaris parte terminali dilatata, dentata-striata oblique triangulari acuminata, per angulum obtusum non rotundatum in manubrium transeunti.

Diametrus testæ $1\frac{1}{2}$ —2^{mm}; longitudo exemplaris porrecti maximi a me visi 5^{mm}.

In Hydrozois et Bryozois communis, in Testaceis non frequens. Exemplaria danica non vidi.

Hvorvidt den af udenlandske Forfattere under samme Navn omtalte, men venstresnoede, Art falder sammen med den nordiske, turde være tvivlsomt.

Spirorbis cancellatus Fabr.

(Tab. II, fig. 8 d, Tab. III, fig. 17—18.)

Fabr. Fauna grønl. p. 383, n. 279.

A : T = 1 : 2.

Testa crassa, basi sæpe dilatata, carinata, carinis tribus validis in apertura in dentes protractis, sub carina exteriori serie foraminum instructa. apertura incrassata; anfractubus modo depressis, modo ascendentibus (neque tamen liberis), 1—2, tantum visibilibus.

Animal: segmenta thoracica setifera 4; setæ segmenti collaris sub parte terminali dilatatione distincte dentata et ab ea incisura brevi sejuncta. Pars terminalis transverse striata, margine altero dentibus sat magnis.

Setæ dictæ structuram similem habere videntur ac setæ *Sp. Mørchi*, sed dentes marginales hujus speciei multo fortiores sunt et præterea exemplar modo singulum *Spirorbis cancellati* vidi.

Diametrus aperturæ 3—4^{mm}; in Pectine islandico e Islandia et Grønlandia exemplaria pauca vidi.

Spirorbis vitreus Fabr.

Mørch op. cit. p. 94.

(Tab. III, fig. 11—13.)

Testa hujus speciei carinis et foraminibus exceptis testæ *Spirorbis cancellati* admodum similis est.

Animal quoque animali speciei præcedentis simillimum est; sed in exemplaribus duobus examinatis setas dorsales quarti segmenti invenire non potui, et striæ transversæ setarum segmenti collaris minus distinctæ mihi visæ sunt.

Diametrus aperturæ c. 3^{mm}. In Testaceis, rarius in Bryzois e Grønlandia.

Spirorbis violaceus n. sp.

S. granulata Fabr., Fauna grønl. p. 380, n. 375.

A : T = 1 : 2³/₄.

Testa carinis 3 validis instructa, exteriore a basi non seposita anfractibus 1—2 visibilibus, numquam ascendentibus.

Animal: segmenta thoracica setifera 4, quorum quartum setis dorsalibus semper caret. Setæ dorsales segmenti collaris parte terminali dilatata dentata-striata, oblique triangulari acuminata, per angulum rotundatum (vide *Sp. spirillum*) in manubrium transeunti. Uncini pectiniformes partis anterioris corporis (in speciebus ceteris distincte dentati) margine subtilissime transverse striati neque dentibus instructi sunt.

Diametrus testæ 2—3^{mm}. In Testaceis grønlandicis frequens.

Denne Art, som paa Grund af den store Lighed i Skallens Bygning af Mørch henføres under *Sp. cancellatus* viser sig saaledes at være en, fra denne vel adskilt, Art. I Bygningen af Halsringens Børster viser den stor Lighed med *Spirorbis spirillum*, fra hvilken den jo forøvrigt er meget skarpt sondret ved det forskjellige Antal af Brystringe samt Bygningen af Brystets Kambørster.

Jeg skal sluttelig omtale en, formodentlig til Slægten *Spirorbis* hørende Form, som jeg desværre har forsømt at faa afbildet. Kun Røret er kjendt, og dette er af en saadan Bygning, at det ikke er muligt at afgjøre, hvorvidt det tilhører en selvstændig Art eller kun er en Varietet af *Spirorbis borealis*. Det synes at stemme overens med de af Brown beskrevne og afbildede *Cornuoides major* og *C. minor* (Brown: Illustrations of the Recent Conchologi of Great Britain, sec. Edit., 1844, p. 125, Tab. LVI, fig. 49—50); men medens disse ere fundne fritliggende i Land (Kent) og efter Figurerne at dømme ikke synes at have været fasthæftede paa Siden, sidde de i vort Museum fundne Exemplarer indvendig paa en tom Skal af *Buccinum undatum* fra Island og fasthæftede som de fleste *Spirorbis*-Former. Røret, som er venstresnoet har med Undtagelse af de formentlig yngste Exemplarer, som ligne *Spirorbis borealis*, i Almindelighed en, *Lituities* lignende, Form, idet den først dannede Deel, som bestaar af 1—2 Vindinger, gaar over i et, mere eller mindre strakt, undertiden næsten lige, undertiden med en eller flere Bøininger forsynet, Parti. Det største Exemplar har en næsten *Crioceras* lignende Form, idet den sidste Deel af Røret ligeledes er regelmæssig bøiet, men uden Berøring med den indre Deel. Jeg foreslaar indtil Videre at kalde denne Form *Spirorbis cornuoides* Brown.

Sternaspidæ.

Middelstore, meget korte og tykke Former, som bestaa af to, ved en temmelig stærk Indsnøring fra hinanden adskilte, Afsnit, af hvilke det forreste, som udgjør en Trediedeel af Dyrets hele Længde,

kan trækkes tilbage og aldeles skjules i det øvrige Legeme. Denne forreste, uregelmæssig kugleformige, Deel har fortil en lille, fremstaaende Knude, som repræsenterer en Hovedlap, og under denne en lille Mundaabning. Den er forsynet med 4—5, ikke meget skarpe, Ringfurer, og i hver af de forreste tre Ringe findes paa hver Side en lodret eller svagt buet Række af tydelig adskilte, korte, stive, svagt bøiede, i Længde nedad aftagende, Børster. Legemets øvrige Deel, som har en noget hvælvet Ryg og lidt fladere Bugside, er forsynet med 10—11 ikke overalt lige tydelige, Ringfurer, som ere afbrudte i et Længdebelte langs Bugsidens Midte. I disse Ringe findes hverken Børster eller andre Vedhæng. Bagest sees paa Dyrets Underside, svarende til de 4—6 sidste Ringe, 2 kantede, indadtil sammenstødende, Chitinskjold, som næsten indtage hele Bredden af den her lidt smallere Bagkrop. Naar undtages den forreste Rand og Inderranden, hvori de støde sammen, ere de øvrige Rande besatte med smalle Bundter af lange, tynde Haarbørster, som tiltage i Størrelse fra den øverste til den nederste Rand, medens de paa Bagranden ere lige lange, af Længde med de midterste paa Siderandene. Endelig er Dyrets bageste Deel forsynet med en tæt Samling af lange, bugtede Traade.

Eneste Slægt: *Sternaspis*.

Legemets bageste Deel med glat (ikke tæt længderynket) Hud, og hver af dens Ringe med en Tværrække af smaa Papiller

St. fossor Stimps.

Synopsis of the marine
Invertebrata of Grand Manan
(Smiths: Contribut. to
knowledge, Vol. VI, p. 29).

St. islandica Mgrn.
1867, p. 87.

Oligochæta.

Endskjøndt denne Afdelings Bygningsforhold alt ere omtalte under den almindelige Fremstilling af Chætopodernes Bygning, skal her gives en samlet Oversigt over disse. Hovedlappen, som hos de i Vand levende Former undertiden kan være forsynet med Oienpletter, mangler altid Følere, men kan i enkelte Tilfælde være udtrukket i en længere eller kortere (*Nais proboscidea*, *Rhynchelmis limosella*), følerlignende Deel og synes i alle Tilfælde at være den meest følsomme Deel af Legemet. Den efterfølges af et (hos *Chaetogastridæ* dog ikke afsat) børsteløst Mundsegment. Antallet af de efterfølgende, i Almindelighed meget korte, cylindriske, Ringe varierer mellem og flere Hundrede. Med Undtagelse af en exotisk Familie *Perichætidæ*, hos hvilken Børsterne danne en sluttet Ring om hvert enkelt Segment, samt Familien *Chaetogastridæ*, hvor der kun findes en enkelt Række Børstegrupper paa hver Side, optræde Børsterne ellers overalt i 4 Længderækker af Grupper med 1—c. 14 Børster i hver enkelt Gruppe og sidde aldrig i Parapodier, ligesom de aldrig ere ledsagede af Følere. Medens de hos en enkelt Familie udelukkende ere haarformige (*Æolosomatidæ*), optræder ellers ndelukkende eller hovedsagelig langstrakte, lige eller svagt bøiede, med en enkelt eller dobbelt Hagedeel endende, rækkevis stillede Krogbørster, som dog paa Rygsiden kunne være ledsagede (*Tubificidæ*) eller erstattede (*Naidæ*) af haarformige eller stive, griffelformige Børster, som undertiden ved en tokløvet Spids kunne vise en Tilnærmelse til Krogbørsterne. Tarmkanalen begynder med et muskuløst, kun i ringe Grad fremkrængeligt, Svælg, og i Spiserøret ndmunder undertiden Spytkjertler. Efter Spiserøret følger undertiden en maveagtig Udvidelse. Karsystemet staar paa et meget forskjelligt Udviklingstrin. Hvert Segmentalorgan staar altid i Forhold til 2, efter hinanden følgende, Ringe, idet den frit i Krophulen liggende, indre Aabning hører til den foranliggende, medens den i Kropvæggen liggende, ydre Aabning hører til den bagved liggende Ring.

I Modsætning til de fleste polychæta Chætopoder ere Oligochæterne altid tvækjønnede. Kjønskjertlerne have altid deres Plads i visse bestemte Ringe og ere altid forsynede med særegne Udførselsapparater, forskjellige for Æg og Sæd. Medens man tidligere opfattede disse Udførsels gange som omdannede Segmentalorganer, synes denne Opfattelse nu ikke at kunne holdes, da det er paavist, at der ogsaa i vedkommende Ringe optræde Segmentalorganer, som imidlertid forsvinde under Kjønorganernes Udvikling¹⁾. Sæden, som i Almindelighed indesluttet i langstrakte Spermatorphorer, overføres under Befrugtningen i særegne Receptacula seminis, som ikke staa i Forbindelse med det øvrige kvindelige Kjønnsapparat, og fra hvilke den først ved Æglægningen kommer i Berøring med Æggene. Paa eller bag de, Kjønorganerne indeholdende, Ringe blive de almindelig forekommende Hudlegemer meget stærkt udviklede, hvorved denne Deel af Huden i en større eller mindre Længde bliver stærkt fortykket og danner det saakaldte Belte, hvoraf Æggehylstrene overalt synes at dannes. Kun hos Familien *Lumbricidæ* ligger det bagved Kjønnsaabningerne. Udviklingen foregaar uden Forvandling. De fleste Oligochæter ere Land- og Ferskvandsformer, dog findes et ikke ringe Antal i Havet og navnlig i Nærheden af Kysterne.

Oversigt over Familierne:

- 1) Alle Børster haarformige (meget smaa Former med faa Ringe; $+\times$ ²⁾) . . . . . *Æolosomatidæ* n.
- 1) Haarformige Børster mangle enten ganske eller findes kun i Rygsidens Børstebundter, enten alene eller sammen med Krogbørster:
  - 2) Børster med dybt tokløvet Endedeel kun i 2 Rækker paa Bugsiden (; Svælg og Mave meget stærkt udviklede; korte Former med faa Ringe; $+\times$) . . . . . *Chætogastridæ* n.

¹⁾ Vejdovsky: Monographie der Enchytræiden, Prag, 1879.

²⁾ Tegnet $+\times$ betyder, at der finder Deling Sted.

2) Børster i 4 Rækker:

3) Børster enkeltviis (, dog ofte med en mindre Reservebørste; meget langstrakte, smalle, næsten traaddannede Former) . . . . . *Phreoryctidæ*.

3) Børster 2—14 i hver Gruppe:

4) Børster parviis gennem hele Legemets Længde¹⁾:

5) Børster med heel eller tokløvet Endedeel og deres øverste Trediedeel tydelig afsat fra den øvrige Deel; Beltet omfattende 4 Ringe, indeholdende de mandlige Kjønsaabninger i 10de Ring; lange, tynde, gjennemsigtige Former af skrøbelig Bygning, som leve i Vand . . . . . *Lumbriculidæ*.

5) Børster med heel Endedeel og deres øverste Trediedeel ikke afsat fra den øvrige Deel; Beltet omfattende 5—10 Ringe, liggende bag de mandlige Kjønsaabninger (12te eller 15de Ring); temmelig tykke, uigjennemsigtige Former af fast Bygning, som leve i Jord o. s. v. . . . . *Lumbricidæ*.

4) Børster i det Høieste parviis i Legemets bageste Deel, ellers i Grupper paa 3—14:

6) De 3—4 første børstebærende Ringe uden Rygbørster (; Rygbørsterne oftest haar- eller griffelformige; +×) . . . . . *Naidæ*.

6) De 3—4 første børstebærende Ringe ligesom de øvrige med Rygbørster:

7) Børster med enkelt Spids; Rygkarret kun udviklet i et Antal forreste Ringe, derefter en Blodsinus i Tarmen; Blod oftest farveløst, sjældnere rødt eller gult, leve i Jord og Vand

Enchytræidæ.

7) Børster med tokløvet (undertiden deelviis enkelt) Spids (; undertiden Haarbørster i de øverste

¹⁾ Dette er dog ligeledes Tilfældet med de, hertil ikke hørende, Arter *Clitellio ater* Clap. og *Enchytræus bisetosus* n. sp.

Børstebundter); Rygkarret udviklet gennem hele Dyrets Længde; Blod rødt; leve i Vand og Dynd . . . . . *Tubificidæ*.

Chaetogastridæ.

Mindre eller meget smaa, korte og plumpe, bløde og gennem-sigtige Former, der kun bestaa af et meget lille Antal Ringe. Der findes paa hver Side kun en enkelt Række Bundter af (indtil c. 20) temmelig lange, tynde Børster med dybt tokløvet Endedeel. Man kan sondre mellem Svælgets, Mavens og Tarmens Parti, af hvilke hvert omtrent udgjør en Trediedeel af Dyrets Længde. Det første, som indeholder det store, muskuløse Svælg, bærer kun et Børstebundt paa hver Side lidt bag Munden, men maa ikke desto mindre og naftet Mangelen af Dissepigmenter opfattes som dannet ved en Sammensmeltning af flere Ringe foruden Hovedlap og Mundsegment, som her ikke ere afsatte. Det næste Afsnit, som ved et stærkt Dissepigment er afsat fra Svælget, indeholder først et kort, smalt Spiserør, som efterfølges af en meget stor Mave, der opfylder hele den øvrige Deel af dette Afsnit. Udfør Mavens Midte kommer et (senere optrædende) andet Par Børstebundter og et tredie udfør dens bageste Deel; men det foran Maven liggende børsteløse Afsnit bestaar af 2 Ringe (antydede ved Dissepigmenter og Ganglier). Det tredie Afsnit, som indeholder Tarmen, bærer 2 a 3 Par Børstebundter (Antallet af børstebærende Ringe i de 2 bageste Afsnit veksler mellem 3 og 5). Karsystemet bestaar af et Rygkar og et Bugkar, som kun synes at være forbundne ved en eneste, pulserende Karslyngge omkring Spiserøret. Baade Mave og Tarm ere forsynede med et rigt Karnet¹⁾. Segmentalorganerne, som danne frie Slyngninger, mangle Finrebælgelse. Kjønnsstofferne udvikles i Mavens Afsnit; men deres første Anlæg er ikke tilstrækkelig kjendt. Sædlerne, som munde ud omtrent under Mavens

¹⁾ Leydigs Afbildning af dette Karnet i Lehrbuch d. Histologie p. 345 er noget skematisk. Fra den paa Bugsidens af Maven og Tarmen løbende Stamme har jeg seet Forbindelsesgrene gaa til Bugkarret.

Midte, bestaa af en flad Finretragt, som gjennem en længere, smal Gang staar i Forbindelse med en stor blæreformig, med Celler belagt, Udvidelse, der igjen gaar over i et kort, rørformigt Endeafsnit. Under Kjønsmodenheden erstattes Mavepartiets første Par Børstebundter af de saakaldte Genitalbørster, som have to kortere og stumpere Endegrene. I det foranliggende Segment, ved Siden af Spiserørets bageste Deel, udmunder paa hver Side en, med en smal Gang forsynet, kolbeformig Beholder — uidentivl *Receptacula seminis*. Beltet svarer i Udstrækning omtrent til Maven. Knopskydning veksler med kjønnet Formering. Graadige Rovdyr i ferskt Vand.

Eneste Slægt: *Chaetogaster* v. Baer.

Arter:

Overste Børstegren længere end nederste; nederste Gren danner med Børsteskaftet en stump Vinkel; Længde af en Kjæde 10—15^{mm}; mellem Vandplanter . . . . . *C. diaphanus* Gruyth.
Tauber: Ann. Dan. p. 76.

Nederste Børstegren mindst af Længde med øverste; nederste Gren danner med Skaftet omtrent en ret Vinkel; Længde af en Kjæde c. 5^{mm}; hos Snegle . . . . . *C. Linnæi*¹⁾ v. Baer.
Tauber: Ann. Dan. p. 76.

Naidæ.

Mindre, langstrakte, smalle Former af en temmelig skrøbelig Bygning og bestaaende af et middelstort eller større Antal Ringe. Hovedlappen bærer i Almindelighed et Par smaa Oienpletter. Med Undtagelse af de 3²⁾ — 4, efter Mundsegmentet følgende, Ringe, som kun bære nederste Børstebundter, ere alle de øvrige Ringe forsynede med 4 Bundter. Børsterne, af hvilke der kunne findes 3—7 i hvert Bundt, ere sjeldnere ens i de øverste og nederste

---

¹⁾ Den lille, fritlevende *C. Müller* d'Udek. (Tauber: Ann. Dan. p. 76) turde trænge til en nærmere Undersøgelse.

²⁾ 3 findes kun hos *Nais littoralis* Ørst.

Bundter, nemlig noget bøiede Krøgbørster med 2 Endegrene. Hyppigst ere de øverste Børster lige, kortere og længere, haar- eller griffelformige og som oftest med svagt tokløvet Spids. Under Kjønsmodenheden erstattes Bugbørsterne i den første, Rygbørster bærende, Ring af de saakaldte Genitalbørster¹⁾, som have en lidt anderledes formet Endedeel. Tarmkanalen begynder med et, noget fremkrængeligt, Svælg, som strækker sig igjennem de, kun med Bugbørster forsynede, forreste 3—4 Ringe. Efter dette følger et smalt Spiserør og derefter den egentlige Tarm, som undertiden fortil har en maveagtig Udvidelse. Karsystemet bestaar af et Rygkar og et Bugkar, som enten ere forbundne ved simple Karslynger, af hvilke en enkelt (i femte børstebærende Ring hos *Nais*) eller flere (i femte, sjette og syvende hos *Dero*) ere pulserende, eller de fleste af Rygkarrets Grene opløse sig i et Karnet, førend Foreningen med Bugkarret finder Sted (*Dero*). Segmentalorganerne danne frie Slyngninger, som i det Høieste paa Midten ere belagte med store Celler. Testiklerne, som oprindelig anlægges i femte børstebærende Ring, strække sig under deres Udvikling ofte langt tilbage (til 9—12te Ring) som 2 store, bag hinanden liggende, Sække. Sædens Udførselsapparat bestaar af en temmelig stor, oval, med Cellebelægning forsynet, Beholder, som gjennem en smal, kort Gang munder ud paa Bugsiden af (fjerde eller) femte Ring, medens en anden, længere Gang er beliggende frit i Krophulen. Denne ender uden Tvivl med en, dog hidtil ikke tydelig iagttaget, Fimretragt. Et Par, gjennem en smal Gang i (tredie eller) fjerde Ring udmundende, Recept. seminis modtage Sæden under Parringen. Æggene synes at komme ud gjennem Spalter paa Bugsiden. Beltet strækker sig over c. 3 Ringe og begynder paa femte eller tredie børstebærende Ring. Imellem Vand-

¹⁾ Medens de hos *Nais proboscidea* efter Tauber (Naturhist. Tidsskr. 3 R. 8. 1872—73, T. XIV, fig. 5) have en enkelt bøiet Spids, ere de hos *Nais littoralis* forsynede med en stærkt nedadhøiet, tokløvet Endedeel (Forf.). Hos den sidste Art optræde de paa fjerde Ring, ligesom ogsaa ductus deferentes og recept. seminis munde ud en Ring senere end hos Familiens øvrige Arter.

planter, i Algemasser eller i Dynd, i fersk og salt Vand levende Former. Knopskydning veksler med kønnet Formering.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Legemets Bagende tragt- eller skeformig udvidet, med smalle bladformige Gjæller (, Rygsidens Børster deels haar-, deels stiftformige) . . . . . *Dero* Oken.
- 1) Legemets Bagende ikke udvidet og uden Gjæller:
  - 2) Alle Børsterne Krogbørster . . . . . *Uncinaiis* n. g.
  - 2) Rygbørsterne haar-, stift- eller griffelformige. . . *Nais* Müll.

Øversigt over Arterne:

Dero:

Analringen ender med to meget lange Vedhæng; 4 smalle Gjæller omgive Gattet; øverste Børster tilspidsede *D. digitata* Müll.
Tauber op. cit. p. 75.

Analringen ender ikke med to Vedhæng; 4 smalle Gjæller omkring Gattet, øverste Børster deels haarformige, deels tokløvede
D. obtusa d'Udek.
Tauber op. cit. p. 75.

Uncinaiis:

Rygbørster mangle i de 4 første børstebærende Ringe

N. uncinata Ørst.
Tauber op. cit. p. 75.

Rygbørster mangle i de første 3 børstebærende Ringe (; kun første Rings Børster tydelig længere end de øvrige 5—6 i hvert Bundt, senere 3—4; øverste Børstegren noget smallere end nederste

N. littoralis Ørst.
Tauber op. cit. p. 74.

Nais:

- 1) Rygbørsterne tynde, haar- eller sylformige (undertiden dog med fiint tokløvet Endedeel):
- 2) Legemets forreste Deel med stærkt fremtrædende Hjørner og forlænget i en lang, tynd, snabellignende Deel; Tarmkanalen

bag Svælget med en maveagtig Udvidelse; Bugbørsterne¹⁾ med en meget tynd og utydelig nederste Gren (; ingen af Rygbørsterne med tokløvet Spids). *N. proboscidea* O. F. Müll.

? *N. longiseta*²⁾ Ehrenb.

Tauber op. cit. p. 73.

2) Legemets forreste Deel uden fremtrædende Hjørner og snabelagtig Forlængelse; Tarmkanal uden tydelig maveagtig Udvidelse; i Bugbørsterne begge Grene tydelige:

3) Børsterne i de første 4 Ringe lange, smalle, tynde, svagt bøiede; de øvrige Bugbørster meget kortere, plumpere og stærkere bøiede, med den nederste Gren omtrent dobbelt saa bred som den øverste; de kortere Rygbørster med heel eller kort og utydelig tokløvet Spids; Legemet og navnlig dets forreste Deel med talrige Følehaar

N. barbata Müll.

Tauber op. cit. p. 74.

3) Børsterne i de første 4 Ringe ubetydeligt længere og smallere end de øvrige, hvis Grene omtrent ere lige brede; de kortere Rygbørster tildeels med tydelig tokløvet Ende-deel; faa Følehaar . . . . . *N. elingvis* Müll.

Tauber op. cit. p. 73.

¹⁾ Ved Adskillelsen af Arterne indenfor Oligochæterne have Forfatterne hidtil skjænket Børsternes Bygning altfor ringe Opmærksomhed. Hvor disse ere kløvede i Spidsen frembyde de 2 Grenes indbyrdes Størrelse, Tykkelse eller Retning hos alle de af mig undersøgte Arter gode Karakterer. Med Hensyn til de 2 nærstaaende Arter, *N. barbata* og *N. elingvis*, har Tauber gjort opmærksom paa Rygbørsternes Kløvning hos den sidste; men, som Timm med Rette fremhæver, findes en lignende, om end svagere, Kløvning ogsaa hos *N. barbata*, og denne Forfatter mener derfor, at disse 2 Arter ikke ere skarpt adskilte (Arbeiten aus dem zool.-zoot. Institut in Würzburg, Bd. 6, 1883, p. 141). Ved en Betragtning af Krogbørsterne vil man derimod finde, at disse ere tydelig forskellige hos de 2 Arter. Ogsaa de griffelformige Børster hos *N. serpentina* ere i Spidsen mere eller mindre tydelig kløvede.

²⁾ Da *N. longiseta* kun afviger fra *N. proboscidea* ved, at Rygsiden af de 4 første børstebærende Ringe ere forsynede med Haarbørster, kan jeg kun betragte denne Art som grundet paa Individuer af *N. proboscidea*, som have reproducet deres Forende. Hos et saadant, af mig undersøgt, Exemplar var Snabelen kun tilstede som et lille, afrundet Fremspring. Tauber synes tilboielig til at opfatte denne Art paa samme Maade.

- 1) Rygbørsterne tykke, griffelformige (, tildeels med kort og svagt tokløvet Spids; nederste Green i Bugbørsterne tykke; Legemets forreste Deel med tre mørke Tværbind) . . *N. serpentina* Müll.
Tauber op. cit. p. 74.

Tauber har i *Annulata Danica* p. 76 opstillet en ny Slægt og Art under Navnet *Amphichæta Leydigi*, som trænger til nærmere Begrundelse og Undersøgelse. Ligesom *Uncinatis* ere ogsaa Rygbørsterne Krogbørster, saa at den kun afviger fra denne Slægt ved den noget ubestemt Karakter: præstomium dilatatum. Man faar forøvrigt ikke Noget at vide om, hvorvidt de første Ringe i Henseende til Børstendstyr forholde sig som *Nais*. Under denne Form opfører Forfatteren uden nærmere Motivering *Chætogaster* Leydig og henviser deels til en Note om Børsterne hos *Chætogaster*, som Leydig opfatter som siddende i 4 Rækker (*Archiv f. mikr. Anat.* 1. B. 1865, p. 252 n. 2) deels til en Afbildning i *Lehrbuch d. Histologie* (Fig. 184) af den forreste Deel af *Chætogaster*, som særlig fremstiller Karforgreningerne paa Maven. Der er aldeles ingen Grund til at betvivle, at Leydig paa begge Steder har havt den virkelige *Chætogaster* for sig. Endskjøndt Leydig ganske vist opfatter Børstebundterne hos *Chætogaster* som siddende i 4 Rækker, saa indrømmer han dog, at de 2 og 2 Rækker staa saa nær sammen, at de ved Paalægning af et Dækglas falde sammen. Med Hensyn til den af Leydig givne Fremstilling af Karforgreningerne paa Maven hos *Chætogaster* har Tauber allerede tidligere (*Unders. over Naidernes kjønsløse Formering*, p. 12) udtalt en Tvivl om dens Rigtighed, idet han mener, at udenpaa Maven siddende Perivisceralceller have frembragt et Billede, der ligner Karforgreninger. Jeg maa her bekræfte Rigtigheden af Leydigs Undersøgelser, og, som tidligere omtalt, har jeg desuden fundet Forbindelsesgrene mellem Bugkarret og Mavens Karnet. Det bliver saaledes ikke let at indse, hvilken Forbindelse der kan være mellem Taubers nye Slægt og Leydigs Figur.

Æolosomatidæ n. f.

Meget smaa og af et meget lille Antal (6—9) Ringe bestaaende Former, hvis Bygning kun er meget ufuldstændig kjendt. Der findes 4¹⁾ Rækker Bundter af svagt bøiede Haarborster med 3—4 Børster i hvert Bundt. Huden er isprængt med store røde Olieblærer, og Undersiden af Hovedlappen og Partiet omkring Munden er forsynet med Fimrehaar foruden de ogsaa hos andre Oligochæter (*Naidæ*, *Chaetogastridæ*) optrædende Følehaar (Palpocils). Tarmkanalen bestaar af Svælg, Spiserør og Tarm, hvilken sidste synes deelt i 2 Partier. Kjønnsorganernes Bygning synes efter de faa Oplysninger, der foreligge herom, at være meget simpel. Sæd og Æg findes i fjerde, femte og sjette børstebærende Ring, Æg forrest. Sædledere med Fimretragt synes at mangle, og til Udførsel af Kjønnsstofferne er kun iagttaget en (som det synes uparret) Aabning paa Bugsiden af femte børstebærende Ring, straaleformig omgivet af Kjertler, hvorved dannes et, til Bugsiden indskrænket, Halvbelte. I tredie børstebærende Ring synes at aabne sig 2 *Receptacula seminis*. Denne Familie, hvis Former leve skjult i Dyndet, indtage det laveste Trin blandt Oligochæterne.

Eneste Slægt: *Æolosoma* Ehrenb.

Art: *Æ. quaternarium*.

Tauber op. cit. p. 75.

d'Udekem. *Bullet. Acad. Brux.* 2 S. 12 T. Nr. 11, 1861, p. 243.

Leydig. *Archiv f. Anatomie.* 1865, p. 360.

Tubificidæ.

Mindre, oftest meget langstrakte og smalle, Former, som bestaa af et middelstort eller større (55—160) Antal Ringe. De i 4 Rækker optrædende Børster kunne være af forskjellig Form, nemlig foruden togrenede (eller ved Reduktion af den ene Gren

¹⁾ Hos enkelte, mindre kjendte Former synes dog Børstebundterne at sidde i 2 Rækker.

deelviis enkelte) kamformige og haarformige, hvilke 2 Slags kun findes paa Rygsiden og de haarformige altid i mindre Tal, ledsagende en anden Børsteform. Tarmkanalen bestaar af Svælg, Spiserør og Tarm, hvorimod en Muskelmave og Spytkjertler mangle. Karsystemet bestaar af et Rygkar og et Bugkar, forbundne gennem hele Legemets Længde ved Karslynger, af hvilke de i Legemets forreste (i Almindelighed 7) Ringe forekommende danne mangfoldige Bugtninger, som ere vanskelige at adskille. I Almindelighed findes i syvende børstebærende Ring et Par stærkt udvidede og pulserende, hjerteagtige Karslynger, og Karslyngerne i 9—12te Ring vise i Almindelighed lignende, skjøndt langt svagere, Pulsationer, i det Mindste under Kjønnsorganernes Udvikling. — I Legemets bageste Halvdeel udgaar i hver Ring 2 Par Karslynger, nemlig en, som omslutter Tarmkanalen, Intestinalslyngen og en, som løber indenfor Kropvæggen, Perivisceralslyngen. Foruden et fiint Karnet paa Tarmkanalen findes undertiden ogsaa et, fra Perivisceralslyngen hidrørende fiint, Hudkarnet. Segmentalorganerne danne frie Slyngninger, der ofte i en Deel af deres Udstrækning ere besatte med store Kjertelblærer. De 2—3 Sædstokke findes i 9—11te Ring og strække sig under deres Udvikling ofte meget langt tilbage. Æggestokkene findes i 11te Ring. Paa hver Side findes en, frit i Krophulen liggende, flad Fimretragt, som er bestemt til at optage Sæden. Den gaar over i en meget lang Sædleder, som ender med en Penis, der ofte er støttet af et fast Chitinskelet. Paa forskjellige Steder af det her omtalte Udførselsapparat kan findes Komplikationer i Form af Kjertelapparater, Sædblære og Kitkjertel, i hvilken Henseende der kan være stor Forskjel paa de forskjellige Slægter. Udførselsapparatet for Æggene er kombineret med det mandlige Udførselsapparat, idet Æggedderen omslutter den sidste Deel af dette. Kjønnsaabningerne (i et enkelt Tilfælde findes en uparret Kjønnsaabning) findes i 10de børstebærende Ring. I 9de børstebærende Ring findes paa hver Side et stillet, ovalt Recept. seminis. I Dynd og Sandbund, baade i ferskt og salt Vaud levende, Former.

Oversigt over Slægterne¹⁾:

- 1) Børster med kamdannet Endedeel forekomme paa Rygsiden i en Deel af Lægemet's Længde (; Penis støttet af en Chitinskede):
  - 2) Foruden kamdannede Børster optræde paa Rygsiden tillige haarformige . . . . . *Spirosperma* Eisen.
  - 2) Ingen haarformige Børster (; en Vesicula seminalis)

Psammobius n. g.
- 1) Ingen Børster med kamdannet Endedeel:
  - 3) Foruden Krogbørster optræde tillige Haarbørster paa Rygsiden (; mangle undertiden hos *Hemitubifex*):
    - 4) Basis af Recept. seminis med Kjertler; en Vesicula seminalis . . . . . *Hemitubifex* Eisen.
    - 4) Basis af Recept. seminis uden Kjertler; ingen Vesicula seminalis . . . . . *Tubifex* Lam.
  - 3) Ingen Haarbørster:
    - 5) Børster deelviis med enkelt, deelviis med svagt tokløvet Spids (; Penis uden Chitinskede) . . . . . *Clitellio* Sav.
    - 5) Børster med tydelig tokløvet Spids:
      - 6) En enkelt Kjønsaabning midt paa 10de Ring; Penis uden Chitinskede . . . . . *Monopylephorus* n. g.
      - 6) Dobbelt Kjønsaabning; Penis med Chitinskede

Limnodrilus Clap.

Oversigt over Arterne:

Spirosperma:

Hjernegangliet fortil med en stor konisk Forlængelse; den chitinøse Penisskede kun halv saa lang som selve Penis, der er

¹⁾ Med Hensyn til de af Eisen (Prelim. Report on Gen. and Spec. of Tubificidæ. Bihang till K. Sv. Vet. Ak. Handl. Bd. 5, 1879, Nr. 16) opstillede nye Slægter og Arter af denne Familie, er Hovedvægten lagt paa anatomiske Karakterer og Børstebygningen kun meget lidt berørt.

betydelig opsvulmet udenfor denne; Spermatophorer spiralsnoede; Huden tæt besat med store, mørke, convexe Papiller *S. ferox* Eisen.

Eisen: Prelim. report on
genera and species of
Tubificidæ. (Bihang til
K. S. Vetensk. Akad. Handl.
5 B. 1879—80. Nr. 16. p. 10.

Psammobius:

Kambørster begynde paa tredje — fjerde Ring og strække sig over de næste 10—11 Ringe, Kambørster 15—7 i hvert Bundt; det chitinøse Penisrør meget kort og vidt, endende med en kraveformig Udvidelse; Spermatophorer ikke spiralsnoede og uden Hager i Spidsen; Hud uden stærkt udviklede Papiller *P. hyalinus*¹⁾ n. sp.

Hemitubifex:

Hjernegangliet fortil og bagtil udbugt, Spermatophorer lige eller svagt bøiede . . . . . *H. insignis* Eisen.
Op. cit. p. 13.

Tubifex:

I de c. 10 første børstebærende Ringe ere de, Haarbørsterne ledsagende, Krogbørster forskellige fra de øvrige Børster: slankere, mindre bøiede, med næsten forkdannet Endedeel, hvis 2 Grene ere lige tykke; i de øvrige Børster er øverste Gren meget smallere end nederste²⁾ . . . . . *T. rivulorum* Lam.
? *T. campanulatus* Eisen.
Tauber Ann. Dan. p. 70.
Eisen Op. cit. p. 16.

Clitellio:

Børster i Almindelighed parviis gennem hele Legemets Længde (sjældent 3 Børster i et enkelt Bundt); Legemet tæt besat med

¹⁾ Denne Art er fundet i Sandet ved Kallebodstrand og Hellebæk (Forf.).

²⁾ Desværre gav jeg mig for sent paa Aaret i Færd med en anatomisk Undersøgelse af denne Art til at kunne afgjøre, hvorvidt den er forskjellig fra den af Eisen opstillede. Muligviis kunde dette afgjøres ved en Sammenligning af Børsterne; men om disse taler Eisen ikke.

store, mørke, afrundede, paa Kant stillede Papiller, kun nogle forreste og bageste Ringe frie; Legemet overordentlig stift og haardt

*C. ater*¹⁾ Clap.

L. Benedii d'Udek. (jun.).

Claparède: Recherches anat. s. l. Oligochètes (Mém. Soc. d. Physique. T. 16, 1862, p. 253.)

d'Udekem: Nouv. Classificat. d. Annel. setig. abranches (Mém. Acad. Brux. 31 T. 1858, p. 14).

Børster 5—2 i hvert Bundt; Hud uden Papiller; Legemet blødt

*C. arenarius*¹⁾ Müll.

Tauber op. cit. p. 70.

Monopylephorus:

Øverste Børstegren ubetydelig længere og smallere end nederste, Perivisceralceller meget talrige, smaa, kuglerunde, hvide

*M. rubro-niveus*¹⁾ n. sp.

? *L. hyalinus* d'Udek.

Op. cit. p. 14.

Limnodrilus:

Børsterne i Legemets forreste Deel med øverste Gren meget længere og bredere (c. 1 G.) end nederste; Parringsorganet c. 3 Gange saa langt som dets Bredde ved Grunden; Bagenden med stærke gule eller gulbrune Pigmentbind . . . . . *L. d'Udekemianus* Clap.

L. elongatus d'Udek. pp.

Claparède op. cit. p. 243.

d'Udek. op. cit. p. 14.

Børsterne i Legemets forreste Deel med øverste Gren af Længde med eller ubetydelig længere end den meget bredere nederste; Parringsorganet 6—8 Gange saa langt som dets Bredde ved Grunden; Bagenden uden eller med svagt udviklede Pigmentbind (; mindre, mere blød og mindre livlig farvet Art) . . . *L. Hoffmeisteri*²⁾ Clap.

? *L. elongatus* d'Udek. pp.

Claparède op. cit. p. 248.

¹⁾ Fundet i Sand i Kallebodstrand (Forf.).

²⁾ Fundet i Ladegaardsaaen (Forf.).

Foruden de i foranstaaende Oversigt karakteriserede Former maa jeg endnu omtale nogle, af Tauber i *Annulata Danica* til den danske Ormefauna henregnede, Arter, nemlig *Tubifex diaphanus* Tauber, *T. lineatus* d'Udekem, *Limnodrilus Benedii* d'Udek. og *L. hyalinus* d'Udek. Hvad den nye *Tubifex*-Art angaar, som væsentlig kun karakteriseres ved at have 3—6 Haarbørster i de 10 første børstebærende Ringe, forekommer den mig at trænge til en mere udtømmende Undersøgelse, da 3 Haarbørster i et Bundt er et temmelig almindeligt forekommende Forhold. Da *Tubifex lineatus* af d'Udekem kun adskilles fra *T. rivulorum* ved sin noget lysere Blodfarve, og Tauber ikke har fremhævet nye Charakterer, maa jeg foreløbig lade Spørgsmaalet om denne Art staa hen, da der saaledes ikke haves anden Kundskab til den end Navnet. Det Samme gjælder om *Limnodrilus hyalinus* d'Udek., som maaske er identisk med den af mig opstillede nye Slægt *Monopylephorus*. Hvad *L. Benedii* angaar, da turde den være opstillet paa yngre Exemplarer af *Clitellio ater*. Med denne Form stemmer den baade i Hudens Forsyning med vorteformige Papiller samt i, at Børsterne kun ere meget utydelig tokløvede.

Lumbriculidæ.

Mindre eller middelstore, langstrakte, af et middelstort eller større (50—200) Antal Ringe bestaaende, ikke meget smalle Former, som, deels paa Grund af deres tynde Hud, deels paa Grund af deres store Spændstighed, ofte have en Tilbøielighed til at gaa i Stykker ved en mindre blid Berøring. Fire Rækker af parviis stillede Børster med heel eller meget svagt tokløvet Spids, og hvis øverste Trediedeel i Almindelighed er tydelig afsat fra den nederste. Tarmkanalen bestaar af Svælg, Spiserør og Tarm, hvorimod Muskelmave og Spytkirtler mangle (hos den i flere Henseender noget afvigende *Ocnodrilus*¹⁾) findes lignende Septalkirtler som hos *Enchytræidæ*.

---

¹⁾ Eisen: Nova Acta Reg. Soc. Sc. Ups. Ser. III.

Karsystemet bestaar af et Rygkar og et Bugkar samt Side-Slynger. I Legemets forreste Deel findes kun et Par stærkt bugtede Slynger i hver Ring, senere 2—6, af hvilke, som det synes, kun en enkelt staar i Forbindelse med Bugkarret. De ere som oftest kontraktile og i Almindelighed en eller flere forsynede med fjerformige, ligeledes pulserende, Vedhæng. Ligesom hos *Tubificidæ* kunne vi sondre mellem de, Tarmen tæt omslyngende, Intestinalslynger og de, indenfor Kropvæggen løbende, Perivisceralslynger. Enkelte (to Par) hjerteagtig udvidede Tværgrene findes kun hos *Ocnerodrilus*. Segmentalorganerne have frie Slyngninger, som kunne være forsynede med blæreformige Kjertler, eller en Kjertelmasse befinder sig kort bagved den indre Aabning. Testiklerne, som kunne have forskjellig Form, Beliggenhed og Udstrækning findes i et Tal af 1—4. Deres Udførselsapparat begynder paa hver Side med en dobbelt Fimretragt, hvis 2 Sædledere munde ud i et, med stærke Kjertelmasser forsynet, Atrium, hvorfra (ikke hos de indenlandske Arter) undertiden udgaar en ydre Penis. De mandlige Kjønsaabninger findes i niende børstebærende Ring¹). De 2 Æggestokke ligge i Nærheden af Testiklerne, enten udfør disses Midte eller bageste Deel. Æggene udføres gennem et Par meget smaa, kort tragtformige Æggeledere, som, saavidt de hidtil ere kjendte, munde ud paa Bugsiden mellem 10de og 12te børstebærende Ring. Undertiden findes i ottende børstebærende Ring en uparret Æggehvidekirtel. Receptacula seminis munde ud enten i syvende, ottende eller tiende (hos *Trichodrilus* 2 Par i 10de og 11te) børstebærende Ring. Leve i Ferskvand mellem forraadnende Blade o. s. v.

Oversigt over Arterne:

Fra Rygkarret udgaar deels uforgrenede, med Bugkarret forbundne, Karslynger, deels fjerformig grenede, med Bugkarret ikke forbundne, Slynger; (Recept. seminis i ottende Ring):

---

¹) Hos *Ocnerodrilus* i 16de sammen med Recept. seminis.

Børster med heel Spids; de med Bugkarret forbundne Slynger forrest, forsynede (paa de forreste nær) med Cellebelægning, som mangler paa de fjerformige; (2 Sædstokke fra 13de — c. 50de Ring; 2 Æggestokke i 51de (55de) Ring; en Æggehvidekirtel)

Rhynchelmis Hoffm.

Euaxes Gr.

Børster med svagt tokløvet Spids; de med Bugkarret forbundne Slynger bagest, uden Cellebelægning, som derimod findes paa de fjerformige; (2—3 Sædstokke mellem 7de—16de Ring; 2 Æggestokke i niende Ring; ingen Æggehvidekirtel). . . . . *Lumbriculus* Gr.

Oversigt over Arterne¹⁾:

Rhynchelmis:

Legemets forreste Deel løber ud i en tynd Snabel; Legemet rosenrødt med firkantet Gjennemsnit; Cellebelægningen paa de enkelte Karslynger begynde paa 10de—11te Ring og naar til 42de; de fjerformige Kar begynde ved c. 31te Ring²⁾ *R. limosella* Hoffm.

Vejdovsk: Z. w. Z. B. 27,

1876, p. 332.

Lumbriculus:

Legemet mere eller mindre stærkt forsynet med grønt Pigment, som i Legemets forreste Deel danner Tværbind; de med fjerformige Vedhæng forsynede Slynger begynde paa ottende—niende Ring, og de enkelte, med Bugkarret forbundne, Karslynger blive utydelige i 17de børstebærende Ring. . . . . *L. variegatus* Müll.

Tauber Ann. Dan. p. 69.

Claparède op. cit. p. 255.

¹⁾ Da mine Angivelser om Karslyngernes Forhold afvige endeel fra andre Forfatteres, havde jeg bestemt at underkaste dem en Revision, hvilket min Tid dog ikke har tilladt mig. I det Hele taget synes imidlertid de forskjellige Forfatteres Angivelser om Bygningen af *Lumbriculus* at være forskjellige, og Vejdovsky mener saaledes, at Claparèdes og Grubes *Lumbriculus* ere 2 forskjellige Slægter; se Eisen: Nova Acta Reg. Soc. Sc. Ups. Ser. III.

²⁾ Fundet af Forf. i en enkelt lille Sump i Dyrehaven samt af Prof. Steenstrup i Sorø.

Enchytræidæ.

Mindre eller meget smaa Former af en temmelig fast Bygning og bestaaende af et mindre eller middelstort (19—64) Antal Ringe, som (, naar undtages den børsteløse Slægt *Anachæta* Vejd.) hver ere forsynede med 4 Rækker Børstegrupper, af hvilke hver indeholder 2—14 lige eller bøiede, med en enkelt Spids forsynede, Børster. Krop-hulen staar gjennem en Pore paa Hovedlappen og undertiden gjennem en Række Porer langs ned ad Ryggens Midtlinie (*Enchytræus*) i Forbindelse med Yderverdenen. De enkelte Ringe ere ofte forsynede med forskjelligt formede Hudlegemer (omdannede Hypodermceller), som kunne være ordnede i regelmæssige Rækker eller Belter. Bag Mundhulen følger et udkrængeligt, muskuløst Svælghoved, i hvis bageste Deel som oftest udmunder et Par Spytkjertler af forskjellig Bygning, som kunne naa tilbage til femte børstebærende Ring. I fjerde — syvende Ring er Tarmkanalen omgivet af 4 store Kjertelmasser (Septal-Kjertler¹) Vejd.), som hver i Almindelighed sonderer sig i to, undertiden stærkt adskilte Sidehalvdele. Der findes et Ryg- og et Bugkar, som i Legemets forreste Deel ere forbundne ved 2—3 Par Karslynger. Rygkarret er imidlertid kun udviklet i Legemets forreste Deel (hos forskjellige Arter indtil 6—16de Ring) og erstattes senere af en, i Tarmvæggen indesluttet, Blodsinus, som Tarmen skylder sine peristaltiske Bevægelser. Ved Udtrædelsen af denne Blodsinus har Rygkarret ofte flere efter hinanden følgende hjerteagtige Opsvulmninger. Segmentalorganernes talrige Slyngninger ere ikke frie, men forbundne med hinanden ved et kjertelagtigt Væv. Man kan i hvert Segmentalorgan sondre mellem den, foran Dissepimentet liggende, Deel, Antiseptale, samt den bag denne liggende Deel, Postseptale, og Udførselsgangen. Der er en stor Variation i Henseende til de enkelte Deles Bygning og relative Størrelse. Sædstøkkene, som i Almindelighed findes mellem ottende og tiende Ring, danne enten 2 amorphe Masser eller 2 Grupper af langstrakte, pæreformige Sække. De modne Sædfim

¹) Hos en ny Art har jeg fundet 7½ Par.

optages af de langstrakte, vaseformige Fimretragte, som kun have et snevert, rørformigt Hulrum, idet de kjertelrige Vægge ere meget tykke. De meget lange, tynde Udførselsgange ende med et kort, blødt, adkrængeligt Parringsorgan, som er beliggende i 11te børstebærende Ring. Undertiden er Sædlederens Endedeel omgivet med en rosetformig Samling af Kjertler („Prostata“). Æggestokkene ere beliggende i 11te og 12te børstebærende Ring, og mellem disse 2 Ringe er der paa Bugsiden fundet et Par Tværspalter, gennem hvilke Æggene formodentlig komme ud. Imellem tredje og fjerde børstebærende Ring udmunde et Par, paa forskjellig Maade byggede, Receptacula seminis. Under Kjønsmødenheden danner der sig et Belte om 11te og 12te børstebærende Ring. Leve i Jord, forraadnede Plantestoffer, mellem Blade o. s. v.; sjældnere i Havet.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Børster tydeligt bøiede; Spytkirtler mangle eller ere rudimentære:

  - 2) Blodvædske rød eller gul; Børster ved Grunden med en, ofte fortykket, hageformig Bøining; høist 1—2 Børster flere i Bugsidens end i Rygsidens Børstebundter; Segmentalorganernes Kanaler gennemtrænge i forskjelligtformede Slynngninger den stærkt udviklede Kjertelmasse, som overalt danner Organets ydre Begrændsning; Testikler 2 Grupper af langstrakte, stilkede Sække . . . . . *Pachydrius* (Clap.) Vejd.

- 2) Blodvædske farveløs; Børster ved Grunden meget smalle, uden hageformig Bøining, meget talrigere i Bugsidens end i Rygsidens Bundter; Segmentalorganernes Kanaler danne talrige, tildeels jævnsides (c. tredobbelt) løbende, Slynngninger i Organets Peripheri, medens Kjertelmassen kun er svagt udviklet; Testikler? . . . . . *Analycus* n. g.
- 1) Børster lige eller (sjældent) meget svagt bøiede, (som oftest ved Grunden med en hageformig Bøining); Spytkirtler vel udviklede; (Blodvædske næsten altid farveløs; Segmentalorganernes Kanaler gennemtrænge i forskjelligtformede Slynngninger den kjertelagtige

Masse, som overalt danner Organets ydre Begrændsning; Testikler amorphe) . . . . . *Enchytræus* Henle.

Øversigt over Arterne:

Pachydrius:

- 1) Børster i hvert Bundt 12—14 (; Receptaculum seminis yderst med en Kjertelroset, dernæst en med Kjertler besat Gang og en lille Beholder; Segmentalorganets Udførselsgang udgaar om-trent midt paa Organets ydre Side; kort, plump Art)

P. minutus Fabr.

Lamb. minutus F.

Fauna grønland. N. 265.

Citellulo minutus Ltk.

on the Annelida etc.
of Greenland.

- 1) Børster høist 9:

- 2) Receptaculum seminis med Kjertelroset og Kjertelgang:

- 3) Segmentalorganets Udførselsgang udgaar fra den bageste Ende af Postseptale (, længere end dette; Børster 8—9)

P. profugus (Eisen).

Archienchytræus profugus.

Sv. Vet. Ak. Handl.

Bd. XV, 1879, p. 23.

- 3) Segmentalorganets Udførselsgang udgaar paa eller bag Midten af Organets Yderside; (Udførselsgang temmelig lang og meget bred; Farve graa- eller brungul; Børster 4—9) . . . . . *P. fossarum*¹⁾ Tauber.

Annulata Danica p. 71.

? *P. verrucosus* Tauber eo. 1.

- 2) Receptaculum seminis dannes af en stor, rød, pæreformig Beholder, yderst med Kjertelroset, men uden Kjertelgang; Segmentalorganets Udførselsgang udgaar i Enden af Postseptale; Postseptale med en rød Plet; Farve rød) *P. rivalis*²⁾ n. sp.

? *P. crassus* Tauber.

Ann. Dan. p. 71.

¹⁾ Denne Art findes dels i Mængde i Grøvter ved Utterslev, dels ved Kysten af Langelinie. De ved Langelinie fundne afvige dog noget ved Hudlegemernes Bygning o. s. v. og turde maaske ved en nærmere Undersøgelse vise sig at være en forskjellig Art.

²⁾ Langelinie (Forf.).

Analycus:

- 1) Septalkjertler 7¹/₂ Par (; Hovedlap og Mundsegment sammen-smeltede, med talrige Hudlegemer; 2—3 Tværrækker af uregelmæssig stjerneformige Hudlegemer paa Rygsiden af hver Ring: Rygbørster i de første 18—20 Ringe 3 (2), senere 4 (3); Recept. seminis et Par langstrakte Sække uden Kjertler; talrige Perivisceralceller; kort og plump Art) . . *A. glandulosus* n. sp.

¹⁾ ? *E. albidus* Tauber.

Ann. Dan. p. 72.

- 1) Septalkjertler 3 Par:

- 2) Paa Rygsiden i Ring 4—6 (incl.) paa hver Side 1 (sjældnere 2) Børste, som er over dobbelt saa lang og tyk som de øvrige; (i de næste 13—15 Ringe Rygbørster 2—3, senere 4—5;) Perivisceralceller hvide; meget smal og tynd Art

A. armatus n. sp.

¹⁾ ? *E. albidus* Tauber.

- 2) Rygbørsterne i Ring 4—6 ikke særlig store; Perivisceralceller gule (; Recept. seminis en lang, smal Gang uden Kjertelbelægning, fra hvis Midte omtrent udgaar en frit nedhængende, pæreformig Sæk; L. 13—15^{mm})²⁾ *A. flavus* n. sp.

Enchytræus:

- 1) Børster parviis gennem hele Legemets Længde (; Hjerneganglie meget langt, bagtil næsten lige afskaaret; Recept. seminis yderst med et lille, afrundet Kjertelparti, som gennem en smal Gang uden Kjertler staar i Forbindelse med 2 runde Beholdere; foruden store, eliptiske Perivisceralceller findes meget smaa, stavformige: Antiseptale meget stort, af Længde med Post-

¹⁾ Overalt i Skove under fugtige Blade: Hellebæk, Dyrehaven, Ruderskov, Raavad. (Forf.)

Da jeg aldrig under Blade har fundet nogen af de 2 Arter, som maa henføres til *E. albidus*, men de 2 her opstillede nye Arter, som ere temmelig almindelige, maa Taubers *E. albidus* uden Tvivl henføres til disse.

²⁾ Et Par Gange fundet under Mos i Hellebæk. (Forf.)

septale, fra hvis Bagende udgaar en lang, smal Udførsels-
gang; L. 5—10^{mm} . . . . . *E. bisetosus*¹⁾ n. sp.

- 1) Børster aldrig parviis gennem Legemets hele Længde:
- 2) I sjette børstebærende Ring findes en, af talrige Kar gennemtrængt, uparret hjertelignende Kjertelmasse, fra hvis Spids Rygkarret udspringer (; Perivisceralceller langstrakte, af 2 meget forskellige Størrelser; Spytkjertler lappede, med meget kort Udførselsgang; Hjernegangiie bagtil lige afskaaret; Børster 3—4; meget tynd, næsten traadformig Art; L. 8—10^{mm})

*E. appendiculatus*²⁾ Buchh.

Vejdovsky: Monographie d.

Enchytræiden p. 54.

- 2) Ingen af Kar gennemtrængt, uparret Kjertelmasse i sjette børstebærende Ring:

- 3) I sjette børstebærende Ring er Tarmkanalen paa hver Side forsynet med en stor, oval Leverkjertel (; Perivisceralceller store, talrige, næsten fuldkomment runde, skiveformige; Spytkjertler lange, temmelig vide, bugtede, lidt foran Bagenden med en, af fine Kanaler dannet, stor Slyngning; Recept. seminis med en smaa Gang uden Kjertelbelægning og med en, i fyldt Tilstand pæreformig, Beholder; den lange Udførselsgang udgaar lige under det smalle Antiseptale; meget talrige, store Hudlegemer; Børster 4—7; temmelig tyk og plump Art; L. 15—20^{mm})

*E. leptodera*³⁾ Vejd.

Op. cit. p. 55.

- 3) I sjette børstebærende Ring ingen Leverkjertler:
- 4) Tarmkanalen i syvende børstebærende Ring med en mavelignende, leveragtig Fortykkelse af Tarmvæggene;

1) Et enkelt Exemplar fundet under Mos i Hellebæk og et andet i en Urtepotte. (Forf.) Tauber opfører i Ann. Dan. p. 72 en anden, meget lille Art med parviis stillede Børster, *E. minutus*, fra Kallebodstrand; men den er ikke tilstrækkelig karakteriseret.

2) Under fugtige Blade i Hellebæk, i Urtepotter. (Forf.)

3) I de fra Grøfter opkastede Blad- og Jorddynger i Hellebæk; i Kvarteret for Moseplanter i bot. Have.

Tarmens Belægningsceller gule eller brune (; Splytkjertler meget smaa; Recept. seminis i tom Tilstand en smal Sæk, fuldt udviklet med en pæreformig Beholder og en smal Gang uden Kjertelbelægning; Antiseptale langt, Udførselgangen udgaar lige under dette; Børster 5—9; L. 10—15^{mm}) *E. ventricosus*¹⁾ d'Udek.
Vejd. Op. cit. p. 55.

4) Tarmkanalen i syvende børstebærende Ring uden en mavelignende Fortykkelse:

5) Børster i Grupper paa 2—4 (5), lige lange; Perivisceralceller af en Slags; Splytkjertler 2 langstrakte, enkelte, bugtede Kanaler; Hjerneganglie bagtil mere eller mindre stærkt indbugtet:

6) Blod gult (; Tarmceller gulgrønne, ikke store eller grovt kornede; Hud med talrige Chlorophyllegemer; Tarm smal; Segmentalorganets Udførselgang udgaar fra Bagenden af Postseptale, omtrent af Længde med dette; L. 6—8^{mm}) . . . . . *E. affinis*²⁾ n. sp.
E. albidus Henle pp.

6) Blod farveløst (; Segmentalorganets Udførselgang udgaar fra Bagenden af Postseptale):

7) Receptaculum seminis med Kjertelroset, men uden en, med Kjertler besat, Udførselgang, i fyldt Tilstand pæreformigt; Segmentalorganets Udførselgang mange Gange mindre end Postseptale, viid; Splytkjertler meget stærkt bugtede, meget tynde; L. 5—8^{mm}; (Tarmceller hvide, glindsende, meget store, grovt kornede; Hud uden Chlorophyllegemer, Tarm viid) . . . . . *E. Buchholzi*³⁾ Vejd.
E. albidus Henle. pp.
Vejd. Op. cit. p. 56.

7) Recept. seminis med Kjertelroset samt en med Kjertler besat Udførselgang; Segmentalorganernes

¹⁾ Imellem fugtige Blade i Hellebæk, i Urtepotter.

²⁾ I Gjødningdynger i botanisk Have.

(Forf.)

³⁾ I Urtepotter.

Udførselsgang omtrent af Længde med Postseptale, viid; Tarmceller gulgraa; Spytkjertler mindre stærkt bugtede, temmelig vide; L. 10—20^{mm} (, Hjerneganglie paa Rygsiden med 4, sjeldnere 2—3, i Fiirkant stillede, hvide Pletter: meget faa Hudlegemer):

- 8) Perivisceralceller med indtil 4 tydelige Kjerner; ved Strandbredder i Tangdynger¹⁾

E. fucorum n. sp.

P. lacteus Tauber (Clap.?)

Ann. Dan. p. 71.

- 8) Perivisceralceller med en meget lille Kjerne; i Rendestene og Gjødningedynger. (Perivisceralceller bredere og Hudlegemer svagere udviklede end hos foregaaende Art)

E. sordidus n. sp.

E. vernicularis Tauber.

pp. Ann. Dan. p. 72.

- 5) Børster i Grupper paa 4—9, de midterste mindst; Perivisceralceller 2 Slags: større ovale og meget smaa, kort stavformige: Spytkjertler tynde, næsten traadformige, bagtil dendritisk grenede; Hjerneganglie bagtil uden Indbugtning (; Recept. seminis med en lang, smal, ikke med Kjertler besat Gang):

¹⁾ Langelinie, Gilleleie, Helsingør.

(Forf.)

Da Tauber (Undersøgelser over Naidernes kjønsløse Formering. Naturh. Tidsskr. 3 R. 9 B. p. 16, p. 70) i det Mindste for Naidernes Vedkommende bestrider Leydigs Opfattelse, at Perivisceralcellerne danne sig paa Krophulens Væg, og mener, at disse afsnøres af Tarmens Tunica, skal jeg her fremhæve, at Leydigs Opfattelse har fuld Gyldighed for *Enchytraeus*-Arternes Vedkommende. Hos *E. fucorum*, *E. affinis* og flere andre, mere gennemsigtige Arter er det meget let at se, at talrige Perivisceralceller ere fæstede til Kropvæggen ved en tynd Traad og svinge frem og tilbage ved de øvrige Cellers Bevægelse. Den samme tynde Traad iagttages let paa talrige Celler efter en Udpresning af Dyrets Indhold. Hos *Monopylephorus rubro-niveus* n. sp. danner det, Perivisceralcellerne frembringende, Væv en meget tæt Belægning af Kropvæggen.

- 9) Børster i Legemets forreste Deel 6—8 (9);
 Recept. seminis ved sin Udmunding med 2 store,
 afrundede, flade Kjertler, bagtil med en enkelt
 Sædbeholder (; Farve graagrøn som Følge af Tvær-
 belter af Chlorophylkorn; tyk og plump Form)

*E. striatus*¹⁾ n. sp.

- 9) Børster i Legemets forreste Deel 4—6 (7);
 Recept. seminis ved sin Udmunding uden Kjertler,
 bagtil med 2—8 runde, stilkede Sædbeholdere,
 som udgaa fra den øverste Deel af et stort,
 vase- eller pæreformigt Kjertelorgan (; Segmental-
 organets Udførselsgang udgaar paa Siden af Post-
 septale, fra dennes bageste Deel; Antiseptale
 stort):

- 10) Sædbeholdere 2; Spytktjertler bagtil med 2
 Grupper af Grene, adskilte ved et grenfrit
 eller kun med nogle faa Grene forsynet Parti;
 Hjerneganglie bagtil med 2 smaa Knuder;
 Farve klar, hvid; L. 15^{mm}

*E. Perrieri*²⁾ Vejd.

Vejd. Op. cit. p. 58.

- 10) Sædbeholdere 4—8; Spytktjertler bagtil med
 nogle faa Grene; Hjerneganglie bagtil uden
 Knuder; Farve voxagtig, graalig; L. 15
 —20^{mm} . . . . . *E. galba* Hoffm.

Vejd. Op. cit. p. 59.

Til samme Gruppe som de tre sidst opførte Arter høre 2 af
 Eisen beskrevne Arter fra Norge. Da Spytktjertlernes Bygning
 ikke er undersøgt, da Spiritussen maaske kan have havt nogen Ind-
 flydelse paa Udseendet af de undersøgte Organer, og da det er de
 eneste, ikke danske Arter af denne Slægt, som jeg her kommer til
 at omtale, har jeg foretrukket at opføre dem særskilt.

¹⁾ Imellem fugtige Blade: Hellebæk, Dyrehaven, Ruderskov, Raavad. (Forf.)

²⁾ Nogle faa Exemplarer i forraadnende Bladdyrger i Hellebæk. (Forf.)

De mindre Perivisceralceller afrundede eller ovale; Antiseptale og Udførselsgangen lange, dannende en Fortsættelse af hinanden, medens det bredt fiirkantede Postseptale med dem danner en ret Vinkel; Recept. seminis med 5—6(?), ikke stilkede(?) Sædbeholdere:

Hjerneganglie trapezformigt, bagtil bredest; Børster 5—6; Recept. seminis ved Udmundingen med en stillet, pæreformig Kjertel, og en bagtil bredere Udførselsgang; L. 16^{mm} . . *E. durus* (Eisen)

Neoenchytt. durus Eis.

Op. cit. p. 28.

Hjerneganglie langstrakt rektangulært; Recept. seminis ved Udmundingen uden stillet Kjertelmasse; Udførselsgang overalt lige bred; Børster 7—8; L. 30^{mm}; (Børster kortere; Kjertelorganet ved Grunden af Sædbeholderne bredere; Antiseptale længere og smallere og Udførselsgang kortere end hos foregaaende Art)

E. Ratzeli (Eisen)

N. Ratzeli Eis.

Op. cit. p. 29.

De talrige, af Eisen fra Novaja Semlja og Siberien (Op. cit.) beskrevne, Arter har jeg i dette Arbeide ikke medtaget.

Phreoryctidæ.

Meget lange (til over 1'), tynde, traadformige Orme med 4 Børsterækker, som hver kun have enkeltviis stillede Børster, som oftest dog ledsagede af en Reserve-Børste i Udvikling. Børsterne ere svagt bøiede med enkelt Spids. Mundaabningen fører over i et, i 2 Afsnit indsnøret og med forskjellig Muskulatur forsynet, Svælghoved, som efterfølges af den sædvanlige, med farvede Celler belagte, Tarm. Spytkjertler ere ikke iagttagne. Ryg- og Bugkarret synes kun fortil og bagtil at staa i Forbindelse med hinanden. Fra Bugkarret udgaa paa hver Side en Række stærkt bugtede Karslynger, medens Rygkarret forsyner Tarmkanälen med et rigt Karnet. Paa Rygsiden sees i 9—14de børstebærende Ring en Række, ved Udposning af Disseperimenterne dannede, fortilvendte Sække, som hver indeholder et Antal (7) Karslynger. Segmentalorganernes Slyngninger ere ikke frie, men bundne sammen

af celledede Dannelser, som hovedsagelig indeholde Fedtdraaber. Af Kjønorganerne kjendes kun paa Bugsiden af sjette til ottende børstebærende Ring (incl.) paa hver Side 3 smaa, sig udad aabnende, Blindsække, formodentlig Recept. seminis, og i 9de til 12te børstebærende Ring parrede, lappede Testikler, ligeledes med den smalle Deel vendende udad.

Eneste Slægt: *Phreoryctes* Leyd.

Art: *P. Menkeanus* Hoffm.

Leydig: Archiv f. mikroskop. Anatomie 1, 1865, p. 249.

Timm: Arbeit. zool.-zoot. Inst. Würzburg, Bd. 6, 1883, p. 108.

Lumbricidæ.

Større eller middelstore, cylindriske eller kantede, af et som oftest stort Antal smalle Ringe (hos de nordiske Former 70—c. 200) bestaaende Former. De enkelte Ringe ere ofte delte i 2—3 Smaaringe. Den øienløse Hovedlap har en smal bageste Forlængelse, som snart kun strækker sig et Stykke ind paa det børsteløse Mundsegment, snart naar til Forranden af første børstebærende Ring. De svagt fremtrædende, noget bøiede, Krogbørster, som noget over Midten har en lille, kantet Udvidelse, sidde parviis i 4 Rækker, med større eller mindre Afstand mellem Børsterne i hvert Par (hvorved de hos en enkelt Art komme til at sidde enkeltviis i 8 Rækker med omtrent samme indbyrdes Afstand). Paa Bugsiden af den 14de (hos en enkelt Form den 12te) børstebærende Ring findes paa hver Side en, med en Aabning forsynet, Opsvulmning, hvilke ere de mandlige Kjønssaabninger. I en Afstand af 9—14 Ringe bag disse begynder hos kjønsmodne Individer det saakaldte Belte, et paa Slimkjertler rigt, udvidet Parti af en lysere Farve, som strækker sig over 5—10 Ringe. Visse (2—4) Ringe paa dette Belte ere paa Undersiden forsynede med smaa Opsvulmninger, som i Almindelighed danne en, mere eller mindre stærkt fremtrædende, hvidlig Længdesvulst paa hver Side. Sjeldnere findes de kun paa hveranden Ring. Disse saakaldte „Mærkesvulste“ optræde altid

hos samme Art konstant paa de samme Ringe og ere de første Dele af Beltet, som danne sig. Derimod kan Beltets Udstrækning undertiden variere noget hos Individder af samme Art. Efter det muskuløse, noget fremskydelige Svælg følger et Spiserør, som paa hver Side har tre sækformige Udvidelser, som afsondre Kalkkonkretioner. Derefter følger en Kro og dernæst en Muskelmave. Tarmen er indvendig forsynet med en, fra dens Rygside udgaaende, Længdefold. Foruden det sædvanlige Ryg- og Bugkar er Bugnervesuoren indenfor Nerveskeden forsynet med tre mindre Karstammer, en større paa Undersiden og en mindre paa hver Side. De forskjellige Organer ere forsynede med et rigt Karnet. Af de, Ryg- og Bygkarret forbindende, Karslynger ere de til Kjønnsorganerne hørende (5—8) hjerteagtig udvidede og pulserende. Segmentalorganerne have en mere sammensat Bygning end hos de øvrige Oligochæter, idet de bestaa af talrige Slyngninger, som udmærke sig ved forskjellig Tykkelse og Bygning af Væggene. Kjønnsorganerne findes paa Bugsiden af 8—14de børstebærende Ring, de mandlige forrest. I 9de, 10de og 11te Ring sees et stort fiirkantet Parti, som paa hver Side er forsynet med nogle større Udposninger og inderfor disse paa hver Side har 2 rosetformig foldede Organer. Under hvert af disse ligger skjult en lille, rund Sædstok. Sæden udvikles videre i det med Udposninger besatte Midtparti (Sædblærerne) og optages af de rosetformige Organer. Fra hvert af disse gaar en smal Sædgang, som smelte sammen til en enkelt Gang paa hver Side, der munder ud i de forømtalte Aabninger paa 14de børstebærende Ring. Imellem 8de—9de og 9de—10de ligge udenfor de nys nævnte Organer paa hver Side 2 smaa, runde Sædgjemmer, som munde ud imellem 8de—9de og 9de—10de børstebærende Ring. I dem optages Sæden under Befrugtningen. I 12te børstebærende Ring ligger paa hver Side af Nervestrogen en meget lille Æggestok og lidt bagved og adskilt fra dem 2 tragtformige Æggeledere, som munde ud paa 13de børstebærende Ring imellem Ryg- og Bugbørsterne paa hver Side. Under Parringen ligge Dyrene i omvendt Stilling, saaledes at 8de,

9de og 10de børstebærende Ring af det ene Individ svare til det føromtalte, fortykkede Længdeparti paa Beltet hos det andet. En fast Forbindelse opnaas dels ved, at hvert Belte bliver stærkt udhulet, dels ved, at Beltet afsondre en Masse Sliim, som hærder og omgiver begge Ormene som en Ring. Der danner sig en Længderende fra Kjønsaabningen til Beltet, og i denne flyder Sæden, som ved de eiendommelige Sammentrækninger af Beltelisterne bliver concentreret om Aabningerne for Sædgjemmerne, i hvilke den efterhaanden optages¹⁾. Æggene blive altsaa ikke befrugtede under Parringen, men først ved Æglægningen, da flere (indtil 50) Æg tilligemed Sæd og Æggehvite anbringes i et, af Beltets Sliim dannet, rundt Hylster. Af hvert Æggehylster udvikles dog kun nogle faa Unger.

Oversigt over Slægterne:

Mandlige Kjønsaabninger i 12te børstebærende Ring

Allurus Eisen.

Mandlige Kjønsaabninger i 14de børstebærende Ring

Lumbricus L.

Oversigt over Arterne:

Allurus:

Mærkesvulste paa Ring 22, 23, 24; Beltet indtager 5—6 Ringe (20, 21—25); Legemet bagtil firkantet; Farve lysere eller mørkere gulbrun; L. c. 50^{mm}; paa meget fugtige Steder *A. tetraëdrus* Sav.

Eisen: Oefv. Vet. Ak. Förh.
1870, p. 966: 1874. p. 14.

Lumbricus:

1) Børster enkeltviis i 8 Rækker, med Undtagelse af de 2 øverste Rækker, lige langt fjernede fra hinanden; (Hovedlappens bageste Forlængelse naar $\frac{2}{3}$ ind paa Mundsegmentet; Beltesvulste paa Ring 30, 31, 32, hver dannet ved en svag, sugeskiveagtig Udvikling af en Børstegrube, foroven afgrændsede ved et Længdeindtryk; Belte i Almindelighed bestaaende af 5 Ringe (28—32),

¹⁾ Nogle smaa kølleformede Papiller, som stundom sees paa eller i Nærheden af Beltet, tydes af Fraisse som Spermatophorer (Fraisse: Über Spermatophoren bei Regenwürmern, Arbeit. aus d. zool.-zoot. Inst. in Würzburg, 5. B., 1882).

Farve fortil stærkt glindsende violet-brun; L. c. 40^{mm}; i gammelt Træ og under Mos paa Træ og Stene *L. Boeckii* (Eisen).

Dendrobena Boeckii Eisen.

Op. cit. 1873, p. 53,
1870, p. 959.

1) Børster parviis i 4 Rækker, med større eller mindre Afstand mellem Børsterne i hvert Par:

2) Hovedlappens bageste Forlængelse naar til første børstebærende Ring:

3) Beltesvulste danne et, mere eller mindre tydelig afsat, hvidt Længdeparti paa hver Side; Beltet bestaaende af 6—8 Ringe:

4) Beltesvulste paa Ring 32, 33, 34, 35; Længde 150—300^{mm}; paa Marker, i Haver o. s. v.

L. terrestris L. pp.

Eisen Op. cit. 1870,
p. 954, 1873, p. 45.

4) Beltesvulste begynde paa Ring 27—28 (; Beltet bestaar af 6 Ringe):

5) Beltesvulste paa Ring 27, 28, 29, 30; L. c. 120^{mm}; i Jord og under fugtige Blade o. s. v. overalt almindelig. . . . . *L. rubellus* Hoffm.

Eisen Op. cit. 1870,
p. 957, 1873, p. 46,

5) Beltesvulste paa Ring 28, 29, 30, 31; L. c. 50^{mm}; mellem fugtige Blade og Lign. (langt stærkere iriserende end foregaaende Art) *L. purpureus* Eisen.

Eisen 1870, p. 956,
1873, p. 46.

3) Beltesvulste mangle(?); Beltet dannet af 9 Ringe (23—31); Længde indtil 40^{mm}; i gammelt Træ

*L. Eiseni*¹⁾ n. sp.

---

1) Af denne Art har jeg for mange Aar siden fundet 5 Exemplarer i Dyrehaven sammen med *L. Boeckii*. Senere har det ikke lykkedes mig at gjenfinde denne Art. Ifølge Brev fra Eisen findes en lignende Art paa Azorerne.

2) Hovedlappens bageste Forlængelse naar ikke til første børste-bærende Ring:

6) Rygsiden med rødbrunt Pigment:

7) Rygsiden med afvekslende rødbrune og gule Belter; (Beltesvulste paa Ring 27, 28, 29; Beltet i Almindelighed bestaaende af 7 Ringe, (25—31); L. indtil 80^{mm}; i Gjødning, Drivhuse, feed Jord o. s. v.)

L. foetidus Sav.

Eisen 1870, p. 962,

1873, p. 50.

7) Rygsiden ensfarvet (; Beltesvulste 3 eller 2, begyndende respektive paa Ring 27 eller 28; Beltet bestaaende af 7—6 Ringe; Hovedlap bredere og Børster længere fra hinanden end hos *L. foetidus*; under forraadnende Løv, i Træ, i fed Jord; L. 50—90^{mm})

L. subrubicundus Eisen.

Syn. *L. arboreus* Eisen (Var.)

1873, p. 51 og 49.

L. tenuis Eisen.

Sv. Vet. Ak. Handl. B. 15.

1877, p. 7.

6) Rygsiden uden rødbrunt Pigment:

8) Beltesvulstene have Form af smaa Sugerskaale (og findes paa Ring 30, 32, 34; Beltet dannet af 7—9 Ringe; Form plump; Ringe meget smalle; Farve grønlig eller gulagtig; L. 50—80^{mm}; i feed eller leret Jord)

L. riparius Hoffm.

Eisen 1870, p. 965,

1874, p. 46.

8) Beltesvulstene have ikke Form af Sugerskaale, men danne adskilte eller til en Længdefortykkelse sammensmeltede Papiller:

9) Beltesvulste 2 adskilte, vorteagtige Fortykkelser paa Ring 30 og 32 (; hos ældre Exemplarer optræde mindre tydelige Fortykkelser ogsaa paa Ring 31 og 33; Belte bestaaende af 7—8 Ringe, i Almindelig-

hed begyndende paa 27de Ring; L. 80 — 200^{mm};
 Farve graablaa, cyanblaa eller kjødfarvet; i næsten
 al Jord) . . . . . *L. turgidus* Eisen.
 1870, p. 962, 1873, p. 46.

9) Beltesvulste danne et sammenhængende, fortykket
 Længdeparti paa hver Side:

10) Beltesvulste paa Ring 27, 28, 29, 30; Hoved-
 lap stor, dens bageste Forlængelse naar over
 Midten af Mundsegmentet; Beltet bestaaende af
 7 Ringe, ikke stærkt fremstaaende; (L. c. 100^{mm},
 i Farven synes den at ligne *L. turgidus*)

L. norvegicus Eisen.
 1873, p. 48.

10) Beltesvulste paa Ring 28, 29, 30; Hovedlap
 lille, naar til Midten af Mundsegmentet; Beltet
 dannet af 7—9 Ringe, i Almindelighed be-
 gyndende paa 24de Ring, stærkt fremstaaende
 og paa Undersiden fiint netformig rynket; (L.
 50—60^{mm}; Farve lys graablaa eller kjødfarvet
 med tydeligt gjennemskinnende Rygkar, i alm.
 Jord) . . . . . *L. mucosus* Eisen.

1870, p. 964, 1873, p. 47.

Foruden de her opførte Arter angiver Tauber (Annul. Dan.
 p. 68—69) endnu som fundne i Danmark *L. tumidus* Eisen og *L.*
parrus Eisen, som af Eisen ere fundne i Amerika. Da Forfatteren
 imidlertid ikke har bevaret vedkommende Individer, maa jeg foreløbig
 betvivle, at disse Arter skulde være danske.

Gymnocopa.

Temmelig smaa, langstrakte, glasklare Dyr, hvis cylindriske
 eller svagt nedtrykte Legeme bestaar af et mindre Antal (høist 35)
 ikke ved Furer adskilte Ringe. Hoveddelen, som ikke er tydelig
 adskilt fra det øvrige Legeme, er forsynet med et Par Øine med

enkelt eller dobbelt Lindse samt med 3 Par Vedhæng. Det første Par Vedhæng er et Par temmelig store, ved Grunden sammenhængende og fortil kun ved en midterste Indbugtning adskilte, til Siderne vendende, flade, tilspidsede Udvidelser af Hoveddelen. Deres bageste Deel er i en større eller mindre Længde huul, og det Samme er Tilfælde med det smalle Parti, som adskiller dem fra den øvrige Hoveddeel. Bag dette udgaar et Par korte, traadformige Følere, som i Spidsen ere forsynede med en kort, frit fremragende, spids Børste. Disse Følere synes at være meget let affaldende og savnes derfor ofte paa Spiritusexemplarer. Det tredie Par Vedhæng er et Par meget lange (undertiden af Legemets Længde), tykkere traadformige, men fra en meget bred Basaldeel udgaaende, Følere, som i hele deres Længde indeholde en chitin- eller bruskkagtig Aksedeel. Bag det første Par Vedhæng ligger — i det Mindste hos en Deel Arter — paa hver Side en temmelig stor, langstrakt, oval, fimrende Fortykkelse. Paa hver Side findes en enkelt Række lange, smalle, næsten cylindriske, børsteløse Parapodier, som i Spidsen ere kløvede i 2 Grene, hvoraf hver bærer et temmelig stort, tyndt, afrundet Blad. Paa disse Parapodieblade og undertiden paa Parapodiegrenene optræde ejendommelige rosetformige, af en Kreds gule eller orangefarvede, glindsende Sække dannede, Legemer, som af forskjellige Forfattere ere tydede paa forskjellig Maade, nemlig dels som Oine, dels som Lysorganer. Af den indre Bygning skal fremhæves Følgende. Et stort, enkelt eller tolappet Hjerneganglie staar ved en Ring om Svælget i Forbindelse med en, ved en Sammensmeltning af to dannet, Bugnervesnor, i hvilken der kun sees høist ubetydelige Opsvulmninger, hvorfra Sidenerver udgaa. Tarmkanalen, som danner et lige Rør, er fortil forsynet med et, undertiden meget kort, muskuløst, fremskydeligt, i udstrakt Tilstand stærkt sammentrykt og paa Dyrets Længdeakse lodret stillet Svælg¹⁾. Kar mangle. Kjønnene ere

¹⁾ Den af Leuckart og Pagenstecher i Archiv f. Anat. u. Phys. 1858, p. 591 givne Fremstilling af dette Svælg er urigtig og, saavidt jeg

adskilte, dog med den Indskrænkning, at man hos de mandlige Dyr har fundet rudimentære Ovarier. Kjønnsstofferne dannes paa Indersiden af Parapodiernes, af Finnebladene omgivne, gaffelkløvede Endedeel, som staaer i Forbindelse med Krophulen. Eggene udføres formodentlig gennem fimrende Tværspalter, som findes paa Bugsiden af fjerde og femte Ring. De mandlige Kjønnsstoffer, som i Dyrets bageste Deel, hvor Segmentalorganerne ere mindre fuldkomment udviklede, ophobe sig om disse i runde Klumper (med Urette ansete for Sædstokke), udføres gennem Segmentalorganerne. Disse, som ligge ved Grunden af hvert Parapodie, ere sæk- eller rørformige og forsynede med en mindre ydre og en større tragtformig, af en Roset omgivet, indre Aabning.

Eneste Slægt: *Tomopteris*.

Art: *T. septentrionalis* Stp.

Vid. Medd. Naturh. Foren. Kjøbenhavn 1849, p. IV.

Syn. ? *T. helgolandica* Greef.

Zeitschr. wiss. Zool. B. 32, p. 264.

T. onisciformis Auct. (non Esch.)

Kjøbenhavns Universitets zool. Museum besidder talrige Exemplarer fra Grønland og det nordlige Atlanterhav. Saafremt denne Art er identisk med den fra Nordsøen kjendte, maa Greefs Navn vige for det af Steenstrup før længere Tid siden foreslaaede. Hvad der imidlertid har bragt mig til at nære nogen Tvivl om de 2 Formers Identitet er, at ikke et eneste af de talrige, paa vort Museum opbevarede, Exemplarer, som ere af meget forskjellig Størrelse, er i Besiddelse af et saadant tyndt haleformigt Afsnit uden eller med rudimentære Parapodier, som efter de forskjellige Forfattere findes hos Nordsøformen; men Legemet er lige til Enden forsynet med tydelige, om end efterhaanden i Størrelse aftagende, Parapodier. Parapodiernes Antal er nogle og Tyve Par og Hjernegangliet bagtil dybt udbugtet.

veed, ikke rettet af nogen senere Forfatter. Det fremstilles her som paa Undersiden forsynet med en Længdespalte, hvilken Længdespalte imidlertid er selve Svælgets Aabning.

Discophora.

Hos alle de til denne Afdeling hørende Former er Segmenteringen udvendig mindre tydelig udtalt og kun paa den Maade, at der gaar et, hos de forskellige Former forskjelligt (2—5) Antal af de smalle, undertiden meget utydelige Ringe paa et Segment. Parapodier og Børster mangle, derimod er Legemet i hver Ende forsynet med en Sugeskive, af hvilke den bageste altid, den forreste kun i sjeldnere Tilfælde er skaalformig og tydelig afsat fra Legemet. Hvor den forreste Sugeskive ikke er skaalformig, er den dannet af en større Overlæbe og en mindre Underlæbe, af hvilke den første bestaar af nogle faa Halvringe. Legemets forreste Deel er som oftest forsynet med mere eller mindre vel udviklede Øine (snart kun Pigmentpletter, snart lindsebærende Øine) i forskjelligt Tal, og saadanne kunne undertiden ogsaa optræde paa den bageste Sugeskaal. Tarmkanalen. Medens Svælget hos nogle Iglar er forsynet med Hornkjæber, begynder det hos Andre med et udstrækkeligt Sugerør. Efter Spiserøret følger et langstrakt Maveparti, som ved ufuldstændige Skillevægge er delt i en Række Kamre, og i Almindelighed ere disse Kamre forsynede med blindsækagtige Udposninger til Siderne. De to bageste af disse strække sig undertiden meget langt tilbage. Derefter følger et Tarmparti, som enten kan være et simpelt Rør eller forsynet med lignende blindsækformige Udposninger som Maven. Gataabningen ligger paa Rygsiden ved Grunden af den bageste Sugeskive. Karsystemet bestaar af et Rygkar, et Bugkar og to Sidekar, som alle ere kontraktile og paa forskjellig Maade staa i Forbindelse med hinanden. Blodet er snart rødt, snart farveløst. Med Undtagelse af *Branchiobdella* mangler en virkelig Krophule, som kun findes udviklet i Form af Blodrum, der staa i Forbindelse med Karsystemet. Af saadanne Blodrum findes i Almindelighed tre, et uparret midterste og et paa hver Side. Undertiden ere fra Sidekarrene udgaaende Tværgrene forsynede med pulserende, blæreagtige Udvidelser (*Nephelis*, *Pontobdella*, visse *Piscicola*-Former). Disse staa hos *Branchellion* i Forbindelse med ydre, bladformige Gjæller.

Medens Exkretionsorganerne ellers overalt have baade en ydre og en indre (i de før nævnte Sideblodrum indragende) Aabning, mangler den sidste hos *Hirudo* og nærstaaende Former.

Ligesom hos Oligochæterne, til hvilke *Branchiobdella* danner en Tilnærmelse, ere Iglerne tvekønnede, og Kjønstoferne dannes (med Undtagelse af *Branchiobdella*) i bestemte Kjertler. Sædstokkene danne, naar undtages en enkelt Afdeling (*Clepsinidæ*) paa hver Side enten en Række af enkelte eller en langstrakt Gruppe af tæt sammenliggende, ovale Blærer. Sædlederne munde ud i en Sæk, som ligger paa hver sin Side af den mandlige Kjønssaabning i Legemetts forreste Deel. Et Parringsorgan kan være tilstede eller mangle. Hvor det findes, er det tyndt, traadformigt. Den kvindelige Kjønssaabning ligger lidt bag den mandlige. Den fører ind i en pæreformig Sæk, i hvis bageste Deel de to Æggestokke munde ind gennem en lang, smal Gang. Undertiden (hos *Piscicolidæ*) findes Spermatophorer¹⁾. Æggene omgives i Almindelighed flere af en fælles Kapsel, hvortil Materialet leveres, snart af den Hud som omgiver det, Kjønsgorganerne indeholdeude, Parti, snart formodentlig af et eget, under Musklerne liggende, Cellelag (*Piscicola*). I en enkelt Afdeling (*Clepsinidæ*) bæres Æggene (og Ungerne) under Bugen.

¹⁾ I mit Arbeide: „Bidrag til Kundskab om Grønlands Trematodfauna“ (Overs. K. Danske Vidensk. Selsk. Forhdl. 1881) omtaler jeg en stillet, sædfyldt Blære, som jeg fandt udvendig fæstet til Kjønssaabningen hos enkelte Exemplarer af *Distomum furcigerum* og *Gasterostomum armatum*, og om hvilken jeg ingen Forklaring giver. Først senere kom jeg paa den, forøvrigt meget nær liggende, Tanke, at denne Blære var en Spermatophor. Da jeg ikke erindrer i Litteraturen at have seet nogen Angivelse om Forekomst af Spermatophorer hos Ikter, benytter jeg denne Leilighed til at henlede Opmærksomheden paa dette Forhold. Ligesom hos *Piscicolidæ*, de eneste Iglere, hos hvilke Spermatophorer ere bekendte, mangler et Parringsorgan ogsaa hos de to omtalte Ikter. Det kunde være interessant at faa fastslaet, hvorvidt det er en almindelig Lov, at der findes Spermatophorer hos de Ikter, som mangle et Parringsredskab.

Oversigt over Familierne:

- 1) En skaalformig, tydelig afsat Sugeskive i Legemets forreste Deel (, hvorigjennem et, mere eller mindre stærkt udviklet, Sugerør kan strækkes ud; paa en enkelt Undtagelse nær Havformer)

Piscicolidae.

- 1) Ingen skaalformig, tydelig afsat, Sugeskive i Legemets forreste Deel; Ferskvandsformer:

- 2) Ringe ligestore, i stort Antal (58—100);

- 3) Legemet i sammentrukken Tilstand 2—3 Gange saa langt som bredt; Øine (2—8) ordnede parviis i Legemets Midtlinie; farveløst Blod; et udstrækkeligt Sugerør

Clepsinidae.

- 3) Legemet i sammentrukken Tilstand 4—8 Gange saa langt som bredt; Øine (8—12) ikke ordnede parviis i Legemets Midtlinie; rødt Blod; intet Sugerør . . . . . *Hirulinidae.*

- 2) Ringe uligestore, i meget ringe Tal (c. 17); (meget smaa, paa Krebs levende, Former) . . . . . *Branchiobdellidae.*

Branchiobdellidae.

Meget smaa (3—12^{mm}), cylindriske Former med faa (c. 17) afvekslende uligestore Ringe, hvoraf der gaa to paa et Segment. Ingen tydelig udviklet forreste Sugeskive. Mundrandene ere forsynede med en Kreds af Papiller, og lidt indenfor Mundaabningen findes to, over hinanden liggende, smaa, trekantede, i Almindelighed med tandede Rande forsynede, Chitinkjæber. Det vide Spiserør gaar gjennem en kort Indsnøring over i et, ikke med Blindsække, men med uregelmæssige, mere eller mindre tydelige Udvidelser forsynet, Maveafsnit, som efterfølges af en kort Tarm. Maveafsnittet er nødvendig besat med et temmelig løst paasiddende Cellelag. Karsystemet bestaar kun af et Ryg- og et Bugkar, som ere forbundne ved 5 forreste og 2 bageste Tværgrene. Af Exkretionsorganer findes to Par, som have megen Lighed med de hos Oligochæterne forekommende. Hvert bestaar af et meget langt, i det

forreste og bageste Par paa forskjellig Maade sammenlagt, Rør, som er forsynet med en mindre ydre og en større indre, i Krop-hulen liggende, tragtformig, med Fimrehaar omgivet, Aabning. I Nærheden af Tragten er en Deel af Rørets Vindinger indleirede i og forbundne ved en kornet Masse. Det forreste Par findes lidt foran Legemets Midte, det bageste lidt foran Legemets Ende. Der findes ingen sondrede Sædstokke; men hele sjette Segment er fyldt med de, Sæden dannende, Celler, som kun begrænses af de to Dissepimenter. Sædlederne have en lignende Bygning som hos de fleste Oligochæter og begynde med en indre, med Fimrehaar forsynet, Tragt. Fra hver af de to Fimretragte gaar en smal Kanal, som støder sammen med den tilsvarende ved Indmundingen paa Midten af en lang, smal, en kornet Masse indeholdende Sæk, som i den ene Ende fortsættes i det lange, tynde Parringsorgan, der ligger indsluttet i en Skede, af hvilken den yderste Deel, som oftest er besat med Papiller, kan krænges frem. De to store Æggestokke opfylde næsten hele ottende Segment, og Æggene føres ud gennem to smaa Spalter. I sjette Segment findes et enkelt, rundt eller langstrakt *Receptaculum seminis*. Æggene omgives med en fast Skal og fæstes med en Stilk til Overfladen af Flodkredsen. Materialet til denne Skal leveres rimeligviis af et Lag encellede Kjertler, som ligge i Kropvæggen mellem Ringmusklerne.

Eneste Slægt: *Branchiobdella* Odier.

Art: *B. Astaci* Odier.

Dorner: Zeitsch. wiss. Zool. Bd. XV, p. 464.

Whitman: Zool. Anzeiger, 5. Jahrg., Nr. 126, p. 636.

Gruber: Zool. Anzeiger, 6. Jahrg., Nr. 138, p. 243.

Voigt: Zool. Anzeiger, 6. Jahrg., Nr. 133, p. 121 og Nr. 134, p. 139.

Medens man tidligere har sondret mellem 3—4 Arter, synes efter de nyeste Undersøgelser disse Former kun at være Varieteter af en enkelt, meget variabel Art.

Piscicolidæ.

Større eller mindre, som oftest cylindriske, slanke, mod begge Ender i Tykkelse aftagende, Former med en stærkt afsnøret forreste (og paa en enkelt Undtagelse nær ogsaa bageste) Sugeskive, hvor igjennem et kortere eller længere Sugerør kan strækkes ud. Legemets forreste Deel som oftest med (2—6) Øienpletter, som undertiden ogsaa findes i en Kreds paa den bageste Sugeskive. Ringene ere mere eller mindre utydelige. De to Sædledere staa hos *Pontobdella* i Forbindelse hver med en lang, smal Sædblære. Et Parringsorgan mangler, og Befrugtningen skeer ved en dobbeltstillet Spermatophor, som anbringes i den kvindelige Kjønsaabning. De to Æggestokke ere hos *Pontobdella* meget lange og smalle. Hos *Piscicola* findes i Æglægningsperioden under Muskelaget et mægtigt Lag af langstilkede Celler, som formodes at afsondre det, Æggekaplerne dænnende, Sekret. Disse ere stilkede og fæstes til forskjellige Legemer. Leve paa Overfladen af Fisk og findes paa en enkelt Undtagelse nær i Havet.

Øversigt over Slægterne:

- 1) Begge Sugeskiver ved en tydelig Indbugtning foroven og forneden delte i to Sidehalvdele; Sugerøret strækkes ud midt i Mundsugeskivens øverste Rand; Sædstokke paa hver Side en langstrakt Samling af mange smaa Blærer (; Sugeskaalene stærkt hvælvede og afsnørede) . . . . . *Notostomum* Lev.
- 1) Sugeskiverne have ingen tydelig Indbugtning foroven og forneden; Sugerøret strækkes ud i Bunden af Sugeskiven; Sædstokke paa hver Side en enkelt Række af 1—7 ovale Blærer:
  - 2) Første Sugeskaal med en ringformig fortykket Rand, halvkugleformig; (Sugerøret meget kort, næsten rudimentært)

Pontobdella Leach.
  - 2) Første Sugeskaal uden nogen ringformig fortykket Rand, ikke halvkugleformig; (Sugerøret vel udviklet)

Piscicola Blainv.
pp. *Platybdella* Malm.

Oversigt over Arterne:

Notostomum:

Legemet glat; forreste Sugerskaal i Randen med flere Rader Papiller; (paa Hippoglossus pingvis og Selache maxima)

N. læve Lev.

Levinsen. Vid. Medd.
nat. Foren. 1881, p. 133.

Pontobdella:

Legemet overalt beklædt med mere eller mindre spidse Vorter; (paa Rokker) . . . . . *P. muricata*¹⁾ L.

Moquin-Tandon: Monographie de la Fam.
d'Hirudinées, p. 284.

Vaillant: Annal. Scienc.
nat. 5 S. T. 13, 1870.

Zool. p. 8.

Piscicola:

1) Sugerskiverne meget smaa; bageste Sugerskive utydelig, med foldet Rand, smallere end Legemet lige foran samme; (meget lille Form paa Solea vulgaris) . . . . . *P. Solea* (Hesse & v. Ben.)

Hemibdella Solea Hesse & v. Ben.

Mém. de l'Acad. roy de
Belgique. T. 34, 1864, p. 41.

Malm. Op. cit. p. 250.

1) Sugerskiverne af almindelig Størrelse; bageste Sugerskive vel udviklet, bredere end eller af Bredde med Legemet lige foran samme:

2) Legemet paa Rygsiden med 6 Længderækker af tydelige Vorter; (Sugerskiverne stærkt afrundede; ingen Øine; Farve graahvid med 20—22 røde Tværbelter; paa Raja radiata og Hippoglossus vulgaris) . . . . . *P. typica* (Malm.)

Ocytonostoma typica Malm.

Kgl. Vet. Samh. i Göteborgs
Handl. 1863, p. 165.

Pontobdella granulifera Malm.

Op. cit. p. 246.

Ichthyobdella elegans Sars.

Nyt Magaz. for Naturvid.

Bd. 12, 1863, p. 320.

¹⁾ Det af Tauber i Ann. Dan. p. 60 nævnte, i et Sandrør fundne, Exemplar er Bagenden af *Arenicola marina*.

- 2) Legemet paa Rygsiden uden Længderækker af Vorter:
- 3) En enkelt Sædstok paa hver Side omtrent i Legemets Midte; (ingen Øine; Sugeskiverne store; større Art paa Hippoglossus) . . . . . *P. Hippoglossi* (Gerv. & v. Ben.)
Hesse & v. Ben. Op. cit. p. 28.
Malm. Op. cit. p. 257.
- 3) Paa hver Side en Række af Sædstokke:
- 4) Legemets forreste Deel uden Øienpletter:
- 5) Paa hver Side af Bagkroppen en Række større eller mindre runde Blærer:
- 6) Analskiven neppe to Gange saa bred som Mundskiven; (Kroppen trind, næsten overalt med smaa brungule Punkter; paa Gadus Morrhuua)
P. nodulifera Malm.
Op. cit. p. 233.
- 6) Analskiven c. 3 eller flere Gange saa bred som Mundskiven; Kroppen noget fladtrykt:
- 7) Den forreste, smallere Deel med henved 9, af dobbelte Punktrækker dannede, mere eller mindre fuldstændige Tværbind og paa den bageste Deel et gult Tværbaand; hver enkelt af Bagkroppens Ringe paa Rygsiden med 2 parallele Længdelinier; paa *Lophius piscatorius*
• *P. Lophii* (Hesse & v. Ben.)
Calliobdella Lophii Hesse & v. Ben.
Op. cit. p. 36.
- 7) Den smallere, forreste Deel med 6—7 brungraa Tværbaand; paa *Lota vulgaris*
P. mamillata Malm.
Op. cit. p. 218.
- 5) Bagkroppens Siderande uden Længderækker af Blærer:
- 8) Kroppen trind; kun lidt bredere end høi, tegnet med talrige rødgule eller brungule Punkter:
- 9) Analskiven kort ægformig, omtrent dobbelt saa bred som Bagkroppen; Farve lys blodrød, (paa *Gadus morrhua*) *P. crassicaudata* Malm.
Op. cit. p. 236.

- 9) Analskiven cirkelrund, ikke dobbelt saa bred som Bagkroppen; Grundfarve lys:
- 10) De rødgule Punkter danne mere eller mindre tydelige Tværbelter; Analskiven dobbelt saa bred som Mundskiven; (paa *Gadus merlangus*). *P. subfasciata* Malm. Op. cit. p. 239, p. 259.
- 10) De rødgule Punkter danne ikke Tværbelter; Analskiven kun lidt bredere end Mundskiven; (paa *Trigla gurnardus*)
P. gracilis Malm. Op. cit. p. 241.
- 8) Kroppen 2 Gange saa bred som høi, ikke forsynet med rødgule eller brungule Punkter; (Ringe nogenlunde tydelige):
- 11) En stor Deel af Legemet forsynet med hvide Punkter; (paa *Anarrhichas lupus*)
P. Anarrhichæ Malm. Op. cit. p. 221.
? Ichthyobdella Anarrhichæ Dies. Hesse & v. Ben. Op. cit. p. 26.
- 11) Legemet uden hvide Punkter; (paa *Gadus Aglefinus*). . . . . *P. Aglefini* Malm. Op. cit. p. 251.
- 4) Legemets forreste Deel med 4—6 Øienpletter:
- 12) Øienpletter 4:
- 13) Legemet paa hver Side med en Række smaa Blærer; de to forreste Øine linedannede, længst fra hinanden; (paa *Cottus Scorpius*)¹⁾
P. stellata Koll.?
- 13) Legemet uden Blærer paa Siderne; de forreste Øine nærmest ved hinanden:
- 14) Farve grøn, langs Ryggens Midte med en Række, ved en Længdelinie forbundne lyse Pletter; Analskiven med hvide Striber

¹⁾ Fra Kjøbenhavns Rhed (Traustedt).

- samt en Kreds af Øienpletter; paa Ferskvandsfisk . . . . . *P. piscium* Bergm. Malm. Op. cit. p. 229.
- 14) Farve graa; foroven med hvide Punkter paa Bagkroppen; Analskiven uden hvide Striber og Øienpletter; paa *Labrus maculatus* . . . . . *P. quadriculata* Malm. Op. cit. p. 223.
- 12) Øienpletter 6 (i tre Rækker, Analskiven med en Kreds af Øienpletter):
- 15) En Række smaa Blærer eller Vorter paa hver Side af Legemet (; Analskiven ikke meget bredere end Legemet foran denne; Kroppen med grønbrune Tværbelter; paa *Cottus Scorpis*, *Hyas aranæa*?) . . . *P. Fabricii* Malm. Op. cit. p. 248.
P. Otriki Malm.
Skand. Naturfors.
9de Møde, 1865, p. 414.
- 15) Ingen Blærer eller Vorter paa Siderne af Legemet:
- 16) Legemet med grønne Tværbaand; (paa *Gadus Morrhuæ*) . . . *P. sexoculata* Malm. Op. cit. p. 226.
- 16) Legemet med 6 gulbrune, mere eller mindre tydelige Længdebaand; (Sugeskiver store; paa *Cottus Scorpis* og *Phobetor tricuspis*) . . . . . *P. Scorpii* Fabr. Malm. Op. cit. p. 253.
Syn. *P. affinis* Malm.
Skand. Naturf. 9de Møde p. 313.

Clepsinidæ.

Mindre, temmelig brede, nedtrykte Former med fast Hud. Mundskiven i Almindelighed meget svagt udviklet og ikke afsat. I Legemets forreste Deel findes 2—8 Øienpletter, ordnede parviis i Legemets Midtlinie. Af de temmelig tydelige Smaaringe gaa i Al-

mindelighed 3 paa et Segment. Tarmkanalen begynder med et udstrækkeligt Sugerør, som er fæstet ved Basis af Spiserøret. Baade Mave og Tarm ere forsynede med lange Blindsække. Mavens Blindsække, som oftest ere lappede, findes i et Tal af 6—9; Tarmens, som ligge imellem de to store bagudrettede, sidste Maveblindsække, ere mindre, enkelte og i et Tal af 4. Blodet er farveløst. Sædstokkene dannes paa hver Side af en lang, smal, bugtet Kjertel, som begynder langt fortil med en meget tynd Deel, derpaa løber bagtil, idet den stadig bliver bredere og endelig igjen løber fortil til den mandlige Kjønssaabning (20de—21de Ring). Parringsorganet er rudimentært eller mangler. Æggestokkene ere ligeledes to lange, smalle, bugtede Sække, som i deres største Længde berøre hinanden og bagtil ere forbundne. Kjønssaabningen findes mellem 23de og 24de Ring. Æggene omgives ikke med nogen Kapsel, men bæres, ligesom senere Ungerne, under Bugen. De hertil hørende Former leve i Ferskvand af Planarier, Orme, Bløddyr. De kunne rulle sig sammen.

Eneste Slægt: *Clepsine*.

Øversigt over Arterne:

1) Øienpletter 2—4:

- 2) Øienpletter 2 (; niende Ring med en oval, mørk Skive eller Plet) . . . . . *C. bioculata* Bergm.
Malm. O. cit. p. 195.
C. modesta Verrill.
American Journ. of
Science. III, p. 129.

2) Øienpletter 4:

- 3) Legemets forreste Deel ikke udvidet. *C. paludosa* Car.¹⁾
Moquin-Tandon Op. cit. p. 371,
Pommeraniaex I, p. 106.
- 3) Legemets forreste Deel udvidet . . . *C. marginata* Müll.
Moquin-Tandon Op. cit. p. 375,
Malm. Op. cit. p. 208.

---

¹⁾ Da denne Art efter Carena findes i Sumpe i Italien, men af Möbius opgives fra Havet mellem Rügen og Bornholm, turde Bestemmelsens Rigtighed være meget tvivlsom.

1) Øienpletter 6—8:

4) Øienpletter 6:

5) De to forreste Øienpletter ikke meget nærmere ved hinanden end de i de øvrige Par; Ryg med 6 Længderækker af Vorter . . . . . *C. sexoculata* Bergm.
Moqvin-Tandon Op. cit. p. 353.
Malm. Op. cit. p. 203.

5) De to forreste Øienpletter meget nærmere ved hinanden end de i de øvrige Par; Ryg uden Længderækker af Vorter . . . . . *C. heteroclita* L.
Moqvin-Tandon Op. cit. p. 358,
Malm. Op. cit. p. 199.

4) Øienpletter 8; (Rygside med 6 og Bugside med 4 Længderækker af Vorter . . . . . *C. tessulata* Müll.
Moqvin-Tandon Op. cit. p. 379,
Malm. Op. cit. p. 213.

Hirudinidæ.

Større eller middelstore, langstrakte, temmelig nedtrykte Former med tydelig udviklede Ringe, af hvilke der gaa 5 paa et Segment, og uden en skaalformig, fra Legemet afsat, forreste Sugeskive. Øienpletter findes paa de forreste 2—7 Ringe i et Tal af 8—10 og ere ordnede paa forskjellig Maade, men aldrig parviis i Legemets Midtlinie. Svælget er enten uden Bevæbning eller forsynet med 3 tandede Hornkjæber. Blodet er rødt. Exkretionsorganerne mangle (naar undtages dem hos *Nepheleis*) den indre Aabning; og den ydre Aabning staar i Forbindelse med en blæreformig Udvidelse. Parringsorganet er hos *Nepheleis* rudimentært eller mangler, og medens Æggestokkene ellers ere smaa og runde, danne de hos *Nepheleis* (ligesom hos *Clepsine*) to lange, smalle, tæt sammen liggende og bagtil forbundne Sække. Den mandlige Kjønsaabning findes mellem 24de og 25de (*Hirudo*, *Aulostomum*) eller mellem 32te og 33te Ring (*Nepheleis*). Den kvindelige Kjønsaabning findes mellem 29de og 30te (*Hirudo*, *Aulostomum*) eller mellem 36te og 37te Ring (*Nepheleis*). Æggene indesluttet flere i Kapsler, som enten ere afrundede og med en ru, svampet Overflade og lægges i

blød, fugtig Jord (*Hirudo*, *Aulostomum*) eller flade og glatte og anbringes paa Vandplanter (*Nepheleis*). Materialet til disse Kapsler leveres hos *Nepheleis* alene af den Hud, som omgiver det, Kjønsorganerne indeholdende, Parti; hos *Hirudo* og *Aulostomum* afsondres endnu over denne et Stof, som ved Hærdning danner den ejendommelige svampede Overflade.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Mund uden Kjæber; Øine 8 (, 4 fortil i en Bue paa Mundranden, bag dem 2 skraatstillede paa hver Side); Mave uden Blindsække, Sædstokke paa hver Side en langstrakt Samling af mange smaa, tæt sammen liggende Blærer; mindre Former
Nepheleis Sav.
- 1) Mund med 3 Kjæber; Øine 10 (utydelige, paa første Ring 4, 2 paa anden, fjerde og syvende Ring); Maven lige foran Tarmen med 1 Par lange Blindsække, Sædstokke en Række af 9—10 Blærer paa hver Side; større Former:
  - 2) De 3 Kjæber store, sammentrykte, hver forsynet med et stort Antal (c. 100) smaa fine Tænder; Maven i hele sin Længde med sækformige Udvidelser . . . . . *Hirudo*.
  - 2) De 3 Kjæber smaa, ikke sammentrykte og med faa (c. 14) plumpe Tænder; Maven foran Blindsækkene uden sækformige Udvidelser . . . . . *Aulostoma* Moq.-Tand.

Oversigt over Arterne:

Nepheleis:

- 1) Legemet ensfarvet, mørkt . . . . . *N. octoculata* (Bergm.)
Moqvin-Tandon Op. cit. p. 302.
Malm Op. cit. p. 186.
- 1) Legemet med Striber eller netformige Tegninger:
  - 2) Legemet med mørke, netformige Tegninger
N. reticulata Malm.
Moqvin-Tandon Op. cit p. 302.
Malm. p. 190.

- 2) Legemet med 4 mørke Længdestriber . . . *N. lineata* Müll.
N. octoculata. Var. Mülleria.
 Moqvín-Tandon p. 304.
N. quadristriata Gr.
 Familien d. Anneliden p. 149.
 Budde-Lund: 11te Skand.
 Naturforskerm. 1873, p. 224.

Hirudo:

Kroppen foroven grøn med 6 rødgyule Længdebaand

H. medicinalis L.
 Moqvín-Tandon Op. cit. p. 327.
 Malm. Op. cit. p. 169.

Kroppen foroven brun med 6 sorte Længdebaand, (undertiden ganske mørk) . . . . . *H. albipunctata* Wahlb.
 Malm. Op. cit. p. 178.

Aulostoma:

Kroppen foroven brun eller sort med uregelmæssige, mørkere Punkter og Pletter; forneden gulgrøn . . . *A. sanguisuga* (Bergm.)
 Moqvín-Tandon p. 313.
 Malm. Op. cit. p. 180.

Da baade Malm og Tauber (Op. cit. p. 61) opfører *Hæmopsis vorax* Moq.-Tan. som dansk efter et. saaledes etiketteret, Exemplar, som af Krøyer er taget paa Sjælland, maa jeg her udtale en Tvivl om, hvorvidt Exemplaret virkelig svarer til sit Navn. Krøyer har uden Tvivl antaget, at dette var Navnet paa vor almindelige Hesteigle, og heri støttet sig paa Moqvín-Tandons Autoritet, efter hvilken *Hæmopsis vorax* er den i Norden almindelig forekommende Art. Da Exemplaret er meget gammelt og indtørret, har en Opskjæring af det intet Resultat givet.

Gephyrea.

Hos de herhenhørende, indbyrdes meget forskellige, Former er Legemet ikke segmenteret og, selv om Huden i en enkelt Afdeling (*Priapulidæ*) viser Ringdeling, staar denne ikke i nogen Forbindelse med de indre Organer. Huden er som oftest stærkt forsynet med Papiller eller Hudlegemer, som i Almindelighed gjør den meget ru, vortet og ujævn. Mundaabningen ligger enten ved

Grunden af et snabelagtigt, paa Undersiden spaltet, ikke tilbage-trækkeligt, men forøvrigt meget bevægeligt, forreste Parti eller i Enden af en oftest smal og ofte meget lang, indkrængelig, forreste Deel af Legemet. Med Undtagelse af, at der i en Afdeling optræde 1—2 buskformige Vedhæng i Legemets Bagende samt i en anden Afdeling et ringe Antal guldglindsende Børster, mangle ydre Organer forøvrigt ganske.

Nervesystemet bestaar af en enkelt, ikke med Opsvulmninger forsynet Bugnervesnor, som danner en Ring omkring Svælget, der undertiden staa i Forbindelse med et, paa Rygsiden liggende. Hjerneganglie. Paa dette findes undertiden mørke Øienpletter. Naar undtages en enkelt Afdeling (*Priapulidæ*), løber Bugnerve-snoeren langs Krophulens indre Væg. Kun hos en enkelt Afdeling (*Echiuridæ*) findes et virkeligt Karsystem, dannet af et Rygkar og et Bugkar, som ved to Slynger staa i Forbindelse med hinanden. Hos *Sipunculidæ* staa en eller to langstrakte, kontraktile Sække i Forbindelse med de, i denne Afdeling om Mundaabningen stillede, Tentakler. Forøvrigt findes baade hos denne og de øvrige Afdelinger i Krophulen en Vædske, som indeholder formede Bestanddele. Hos enkelte Afdelinger findes enkelte eller buskformig grenede, paa Overfladen med forskjelligtformede Legemer besatte, Organer, som snart parviis munde ind i Endetarmen (*Echiuridæ*), snart danne et enkelt eller dobbelt Vedhæng i Legemets Bagende (*Priapulidæ*). De tydes deels som Respirations- deels som Afsondringsorganer. Tarmkanalen har i sjeldnere Tilfælde et lige Løb, men er oftest spiralsnoet eller lagt i Vindinger. Gat-aabningen er dorsal, i Almindelighed beliggende nær ved Legemets Ende, sjeldnere langt fortil (*Sipunculidæ*). Kjønne ere overalt adskilte, og Kjønnsstofferne dannes i Almindelighed i en uparret, i Legemets Midtlinie og hyppigst i Bagenden liggende, Kjertel. Hos nogle (*Echiuridæ*) udføres Kjønnsstofferne gennem et mindre Tal (2—6) af frit i Krophulen nedhængende, med en ydre og en indre Aabning forsynede Sække. Hos en anden Afdeling (*Sipunculidæ*) findes paa et lignende Sted 1—2 Sække, som imidlertid mangle en

indre Aabning. Begge disse Slags Sække har man sammenlignet med Segmentalorganerne hos Anneliderne. Af Ægget fremkommer en, med en enkelt eller dobbelt Fimrekrands forsynet, Larve. I Havbund levende Dyr, som benytte det foran nævnte forreste, forlængede Parti i Ernæringens og Bevægelsens Tjeneste.

Oversigt over Familierne:

- 1) Legemets forreste Deel danner et paa Undersiden spaltet, langstrakt, enkelt eller T-formigt, ikke retraktilt Afsnit (hos en enkelt Form kun repræsenteret af en hesteskoformig Fold), ved hvis Grund Munden ligger; bag Munden 2 glindsende Børster (eller 2 langstrakte Papiller; Tarmkanal spiralsnoet) *Echiuridae*.
- 1) Legemets forreste Deel ikke dannende et paa Undersiden spaltet, men et cylindrisk, kortere eller længere, bredere eller smallere, snabellignende Afsnit af forskjellig Beskaffenhed; ingen guldglandsende Børster bag det snabellignende Afsnit:
  - 2) Legemets forreste Afsnit (meget langt og tyndt, næsten traadformigt) uden Aabning i Spidsen; ved dets Grund Munden (; paa hver Side bag denne en Tværfure; Tarmkanal lige) *Epithetosomatidae*.
  - 2) Legemets forreste Afsnit med Mundaabning i Spidsen:
    - 3) Legemets forreste Afsnit meget smallere end Kroppen:
      - 4) Legemets forreste Afsnit kan ikke trækkes tilbage; Tarmkanal med uregelmæssige Vindinger, som udfylde næsten hele den gjennemsigtige Bagkrop; Gataabning i Bagenden . . . . . *Saccosomatidae* n.
      - 4) Legemets forreste Afsnit indvendig forsynet med 1—4 Retractorer; Tarmkanal oftest med regelmæssige spiralsnoede Vindinger; ingen Deel af Legemet gjennemsigtigt; Gataabning i Nærheden af det snabelagtige Afsnits Grund . . . . . *Sipunculidae*.
    - 3) Legemets forreste Afsnit (retraktilt) af Bredde med Kroppens; (Legemets bageste Deel oftest med Vedhæng; Tarmkanal med lige Løb). Legemets forreste Afsnit med

Længdefurer, det øvrige Legeme med Ringfurer; oftest 1—2 temmelig lange, med cylindriske eller ovale Blærer besatte, ikke retraktile, Vedhæng i Legemets bageste Deel

Priapulidæ.

Echiuridæ.

Store eller middelstore Former med et kortere eller længere, trindt valseformigt, meget formforanderligt Legeme, som fortil er udtrukket i et langstrakt (undertiden længere end det øvrige Legeme), paa undersiden spaltet, enkelt skovlformigt eller i Spidsen i 2 Arme T-formigt udvidet, indvendig fimrende, snabellignende Afsnit¹⁾ (hos en enkelt Slægt er dette Parti rudimentært eller meget kort), ved hvis Grund Munden ligger. Et Stykke bag denue findes paa Bugsiden (undtagen hos en enkelt Slægt) et Par bagud rettede, bøiede, glindsende Børster, og bag disse sees i Almindelighed 1—3 Par Aabninger (; sjeldnere kun en enkelt). Hos en enkelt Slægt findes de 2 Aabninger i Spidsen af 2 langstrakte Papiller. Legemets bageste Deel, i hvilken Gataabningen findes, er undertiden omgivet med flere uregelmæssige Kredse af guldglandsende Børster. Indre Bygning: Hos de Former, hvor den snabellignende, forreste Forlængelse af Legemet er T-formig udviklet, kløver Bugnervesnoren sig ved Basis af denne, og idet de to Grene løbe langs Randene af dette Parti og fortil gaa over i hinanden, dannes saaledes en ejendommelig Svælgring. Den lange, i mange vide Vindinger snoede eller bugtede Tarmkanal, som har en meget kompliceret Bygning og kan deles i 6 forskellige Afsnit, staar foran Gataabningen i Forbindelse med et Par, i Krophulen liggende, kortere eller længere, enkelte eller buskformige, grenede, Sække, hvis Overflade er forsynet med oftest talrige, smaa, fimrende Tragte, hvis Hulhed staar i Forbindelse med Sækkenes. De tydes af nogle som Afsondringsredskaber, af Andre som Respirationsorganer („Vandlungen“). Foruden den i Krophulen inde-

¹⁾ Dette Afsnit svarer formodentlig til Hovedlappen hos de chaetopode Annelider.

holdte Vædske findes desuden en saadan indeholdt i lukkede Kar. Disse ere et Rygkar og et Bugkar, som ved to Karslynger staa i Forbindelse med hinanden. Hos de, med den snabellignende Forlængelse udstyrede, Former forholder Bugkarret sig i denne paa samme Maade som Nervestrengen, hvorimod Rygkarret løber igjennem Midten for fortil at gaa over i Bugkarret. Kjønnene ere adskilte, men Kjønnsforskjellen viser sig i Almindelighed kun i Kjønnskjertlens forskjellige Indhold. Kun hos *Bonellia* (og maaske *Thalassima gigas*) finder en mærkelig Dimorfisme Sted, idet de meget smaa (1—2^{mm}) og simpelt byggede, turbellarielignende Hanner leve indeni Hunnerne (8—20 hos hver Hun). Den uparrede Kjønnskjertel ligger i Midtlinien i Legemets bageste Deel. De fra den sig afløsende Kjønnsstoffer blive efterhaanden optagne af de, frit i Krophulen nedhængende, sækformige, Segmentalorganer, som nær ved deres øverste Ende ere forsynede med en indre, i Almindelighed tragtformig, Aabning og munde ud gennem de førømtalte Aabninger i Legemets forreste Deel. Larven, som har Form som en dobbelt Kegle, er paa Midten forsynet med to ringformige, med Finrehaar forsynede, Lister, mellem hvilke Munden ligger. De herhen hørende Former leve hovedsagelig i Nærheden af Kysten, hvor de grave sig Gange og Huller i Sandet eller opholde sig i Spalter og Kanaler i Klipper.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Den forreste, snabellignende Forlængelse meget kort eller kun repræsenteret af en svagt fremtrædende, hestekoformig Fold; ingen Børster bag Munden men to langstrakte, bagudrettede Pappiller, gennem hvis Spids Segmentalorganerne munde ud (; ingen Børster i Bagenden) . . . . . *Hamingia* Kor.-Dan.
- 1) Legemet med en forreste, vel udviklet, paa Undersiden kløvet, snabellignende, Forlængelse; bag Munden to bøiede, glindsende Børster; Segmentalorganerne (1—6) munde ud gennem Huller, beliggende bag Børsterne:
  - 2) Legemets forreste Afsnit løber i Spidsen ud i 2 Sidegrene,

hvorved det bliver T-formigt; et enkelt, meget stort Segmentalorgan; (ingen Børster i Bagenden) . . . . . *Bonellia* Rol.

- 2) Legemets forreste Afsnit enkelt, skovlformigt; 2—3 Par Segmentalorganer; (Legemets bageste Deel med flere uregelmæssige Kredse af glindsende Børster). . . . . *Echiurus* Cuv.

Oversigt over Arterne:

Hamingia:

Legemet glat, Farve græsgrøn med hvidgul Mundskive; Analsækkene korte, tæt buskformig forgrenede med en Fimretragt i Enden af hver af de smalle Grene . . . . . *H. arctica* Kor.-Dan.

Norske Nordhavs Exp.,

Gephyrea 1881, p. 20.

? *H. glacialis* Horst.

Zool. Anz. IV. Jahr.

1881, p. 448.

Bonellia:

Legemet med smaa, mørke, spredte Hudpapiller; Farve grøn: Snabel c. 2 Gange saa lang som det øvrige Legeme; Analsækkene temmelig korte, oppustede, med Fimretragte paa Overfladen

B. viridis Rol.

Greef: Echiuren Nova Acta,

Nat. Cur. 1879, p. 154.

Fauna litt. Norvegiae.

III, p. 151.

Echiurus:

Farve i Almindelighed graagul med mere eller mindre regelmæssig, ringformig ordnede Hudpapiller; 3 Par Segmentalorganer; Analsækkene lange og smalle, med Fimretragte¹⁾ *E. Pallasii* Guér.

E. forcipatus Fabr.

Greef l. c. p. 136

og p. 146.

¹⁾ Hr. Traustedt har overladt mig det af Tauber i Ann. Dan. p. 57, Anm. omtalte og som en Echiurlarve opfattede Objekt. Det er imidlertid Hovedlappen og de forreste Ringe af *Nicomache lumbricalis*.

Epithetosomatidæ.

Denne Familie repræsenteres af en eneste, meget lille (12^{mm}) Form, hvis cylindriske Legeme, som bliver noget bredere fortil, her løber ud i et meget langt (over dobbelt saa langt som Legemet) og smalt, hult, snabellignende, men fortil blindt endende Rør, under hvis Grund Munden ligger. Paa hver Side under Rørets Grund findes en smal Tværspalte og paa den indre Side af Huden svarende til denne paa hver Side fire runde, af en sphincteragtig Vold omgivne Aabninger. Ved dette Apparat kan der indføres Vand i Krophulen. Den indre Bygning er kun ufuldstændig kjendt. Af Nervesystemet kjendes kun den enkelte Bugnervestreg. Tarmkanalen har et lige Løb. Det korte Spiserør gaar over i en viid Tarm, der langs ned ad Ryggens Midte er forsynet med et Muskelbaand og forresten udstyret med brede, ringformige Folder, som rage langt ind i Tarmens Hulhed. Ingen sæk- eller buskformige Organer munde ind i Tarmen. En formentlig Æggestok er fundet langs forreste Halvdeel af Tarmens Bugside, og paa høire Side af Spiserøret er fæstet en, i Krophulen frit nedhængende, lang, smal Sæk, som aabner sig udadtil gjennem et lille Hul under Munden, og som formodentlig ogsaa har en indre Aabning. Den tjener uden tvivl til Udførsel af Kjønnsstofferne.

Eneste Slægt: *Epithetosoma* Kor.-Dan.

Eneste Art: *E. norvegicum* Kor.-Dan.

Op. cit. 1881, p. 39.

Farve olivengrøn, Snabel lysere grøn.

Saccosomatidæ n.

Denne Familie er ligeledes kun repræsenteret af en eneste, meget lille (12^{mm}) Form, hvis kolbeformige Legeme bestaar af to Afsnit, et forreste, langstrakt kegleformigt, snabellignende, og en bageste bred ægformig. Den forreste, ikke indtrækkelige, Deel, i hvis forreste Ende Munden ligger, er omgivet af en fast, læderagtig, uigjennemsigtig Hud, hvorimod Huden paa det bageste Af-

snit er overordentlig tynd, glasklar og gjennemsigtig. I Bagenden sees Gataabningen paa et konisk fremspringende Parti. Den indre Bygning er kun ufuldstændig kjendt. Af Nervesystemet kjendes kun den enkelte Bugstreng. Tarmkanalen bestaar af et, i den forreste, snabellignende Deel liggende, smalt Spiserør, et noget videre, muskuløst, mavelignende Afsnit samt en i mange vide Vindinger lagt, overordentlig tyndvægget Tarm. Gjennem hele Legemets forreste Deel strækker sig langs Nervestrengen en meget smal Æggestok, og paa venstre Side af denne sees en oval, Æg indeholdende, Sæk, som gennem en smal, spiralsnoet Udførselsgang munder ud i en lille Aabning bag Mundaabningen.

Eneste **Slægt**: *Saccosoma* Kor.-Dan.

Eneste **Art**: *S. vitreum* Kor.-Dan.

Op. cit. 1881, p. 34.

Sipunculidæ.

Medens de fleste af denne Families Former ere af eller under Middelstørrelse, kunne enkelte opnaa en meget betydelig Størrelse. Det i Almindelighed langstrakte, temmelig smalle, cylindriske Legeme, hvis Overflade snart er temmelig glat, snart mere eller mindre ru som Følge af Hudlegemer og undertiden viser tydelige Længde- og Tværfurer, er paa faa Undtagelser nær fortil forlænget i et oftest meget smallere, kortere eller længere (undertiden længere end det øvrige Legeme), snabelformigt, indtrækkeligt Parti, i hvis Spids Munden ligger. Munden er i Almindelighed omgivet af en eller flere Kredse af oftest korte, hule Tentakler, og bag disse findes ofte i en større eller mindre Deel af Snabelens Længde spredte eller i regelmæssige Ringe ordnede, bagtil rettede Hager. Gataabningen ligger høit oppe paa Rygsiden, undertiden nær ved Snabelens Basis. Indre Bygning. Den enkelte Bugnervestreng danner fortil en Ring omkring Svælget, paa hvis Rygside findes et stort Hjerneganglie. Snabelen er forsynet med 1—4 Retraktorer. Medens Kroppens Muskulatur i Almindelighed danner et

sammenhængende Lag, kunne Musklerne undertiden optræde som adskilte Strengene. Tarmkanalen kan deles i Spiserør, Tarm og Endetarm, af hvilke Tarmen er mere eller mindre regelmæssig spiralsnoet og undertiden befæstet til en, i dens Akse løbende, Muskel (Aksemuskel). Desuden findes Muskler, der paa forskellige Steder fæste Tarmkanalen til Kropvæggen, saaledes i den forreste Deel af Spiserøret, i den sidste Deel af Endetarmen og ved Endetarmens Grændse mod den spiralsnoede Tarm. Sjældnere findes de i hele Tarmens Længde. Af Kar findes kun — med Undtagelse af nogle ejendommelige, ved Indkrængning af Peritonæum i Muskellaget dannede, Hudkar hos *Sipunculus* — en eller to langstrakte, kontraktile Sække langs Spiserøret, som ved en Ring omkring Svælget staa i Forbindelse med Tentaklerne, af hvilke deres Tilstedeværelse synes betinget, idet de mangle, hvor disse ikke findes. Desuden findes i Krophulen en, Celler indeholdende, Vædske. — Under Snaabelens Grund er fæstet 1 eller 2, i Almindelighed smalle, rørformige, i Krophulen frit nedhængende, Sække — de saakaldte „Segmentalorganer“ — som ere forsynede med en ydre Aabning. De opfattes af Nogle som Udførselsapparat for Kjønnsstofferne, af Andre, som nægte Tilstedeværelsen af en indre Aabning, som Afsondringsredskaber. Ved Grunden af Bugretraktorerne er der fundet et Par traadformige, bugtede Legemer, hvis Betydning ligeledes er ubekjendt. Kjønne ere adskilte. Æg og Sæd dannes paa Indersiden af to tynde, blindsækformige Membraner, som omgive den midterste Deel af Tarmkanalen; men da de let sønderriver, kan det i mange Tilfælde se ud, som om Kjønnsstofferne dannedes af frit i Krophulen omkringsvømmende Cellegrupper. Hvorledes Kjønnsstofferne udføres, er ubekjendt. Af Ægget fremgaar en, med et Fimrebelt og undertiden med Øienpletter forsynet, Larveform. I Havbund levende, undertiden borende, Former.

Oversigt over Slagterne:

- 1) Legemets forreste Deel med en retraktil, suabelagtig Forlængelse:

- 2) Snabel med, i en eller flere Kredse ordnede, traadformige eller fjerformige Tentakler, som staa i Forbindelse med Kar; (1—4 Retraktor;) Gataabning noget bag Snabelens Grund:
- 3) Tentakelkraven ved dybe Indbugtninger delt i 10 Tunger, af hvilke hver er fjerformig besat med Tentakler; (i hver Indbugtning to enkelte Tentakler; indenfor Tentaklerne en bred, skjoldformig Mundskive) *Stephanostoma* Kor.-Dan.

3) Tentaklerne ikke ordnede i fjerformige Grupper:

- 4) Tentaklerne i Randen fjerformigt indskaarne eller lappede; Huden med tydelige Længde- og Tværribber (3: Længde- og Ringmusklerne danne adskilte Streng); 4 Retraktor; Tarmkanalen er i hele sin Længde ved fine Muskler fæstet til Kropvæggen; (Legemets bageste Deel glat, glanslignende, ved en Fold afsat fra det øvrige Legeme) . . . . . *Phallosoma* n. g.
Sipunculus pp. Aut.

- 4) Tentaklerne ikke indskaarne; Hud høist (og sjældent) med tydelige Længderibber; 1—4 Retraktor; Tarmkanal ikke i hele sin Længde fæstet til Kropvæggen; (herfra afviger *Phascolosoma Strombi*):

- 5) En, af talrige smaa Chitinlegemer sammensat, skjoldformig Dannelse ved Basis af Snabelen og en i Legemets bageste Ende (; en bagtil i to Grene kløvet Retraktor). . . . . *Aspidosiphon* Dies.

- 5) Ingen skjoldformige Dannelser (1—4 Retraktor)
Phascolosoma Leuck.

- 2) Snabel (længere end Kroppen) uden virkelige Tentakler, men omkring Munden med større eller mindre bladformige eller papilformige Fremspring; ingen Kar; Gataabning lidt foran eller ved Snabelens Grund (; 1—4 Retraktor)

Petalostoma Kef.
Onchnesoma Kor.-Dan.

- 1) Legemets forreste Deel uden snabelagtig Forlængelse (; Legemet tæt besat med Papiller; den forreste Deel skjolddannet med en

lille, fremstaaende, rund Mundaabning; ingen Tentakler; ingen Kar) . . . . . *Tylosoma* Kor.-Dan.

Øversigt over Arterne:

Stephanostoma:

16 Tentakler i hver Gruppe; bag Tentakelkraven en halsformig Indsnævring; Snabel omtrent af Kroppens Længde; 4 Retraktorere; Hud fast, læderagtig; Farven paa Kroppen olivengrøn, Snabelen lysere med rosenrød Hals; Mundskiven lys med 10 røde Striber, Tentakler rosenrøde . . . . . *S. Hanseni* Kor.-Dan.
Op. cit. 1881, p. 9.

Phallosoma:

Dén Legemets bageste Deel begrænsende Hudfold danner en ringformig Vold; Tentakler 8; Længderibber svage

P. norvegicum (Kor.-Dan.)
Op. cit. 1877, p. 123.

Hudfolden bøier fra begge Sider ned imod Bugsiden og løber ned til Legemets Ende, hvorved dannes en fortil og bagtil udvidet Længdefure; Tentakler 12; Længderibber meget stærke

P. priapuloides (Kor.-Dan.)
Op. cit. 1877, p. 126.

Aspidosiphon:

Hele Kroppens Overflade besat med talrige smaa Chitinlegemer:

Snabel kortere end Kroppen og forsynet med henved 80 Ringe med Torne; det bageste Skjold næsten kegleformigt, sammensat af en Kreds af Trekanter, adskilte fra hverandre ved radiære Furer; ingen Ringe udenom Skjoldet(?) . . . . . *A. mirabilis* Théel.

Bihang till Sv. Vet. Ak. Handl.
3. B. 1875—76. Nr. 6, p. 17.

Snabel dobbelt saa lang som Kroppen og overalt besat med Torne (i c. 600 Ringe); det bageste Skjold fladt, besat med mange uregelmæssige Kredse af Chitinplader, af hvilke de yderste større ere tungeformige, de indre afrundede; udenfor Skjoldet 5—6 Ringe

A. armatum Kor.-Dan.
Op. cit. 1881, p. 4.

Phascolosoma:

- 1) Fra Segmentalorganernes Befæstigelse danne Længdemusklerne sondrede Streng og ikke noget sammenhængende Lag (; 4 Retrakterer:
- 2) Hud ganske glat; Segmentalorganer korte; Snabel noget over $\frac{1}{3}$ af Dyrets Længde (; meget talrige Tentakler i flere Rækker) . . . . . (*P. Gouldi* Pourt.)
 Keferstein i Zeits. wiss.
 Zool. 15. B., 1865, p. 434.
 [Nordamerika.]
- 2) Hud overalt tæt besat med Papiller, som i Snabelens bredere Deel ere større og danne et bredt Belte; Segmentalorganer meget lange, c. $\frac{1}{4}$ af Kroppens Længde; Snabel omtrent af Dyrets halve Længde; (Mundaabningen er en Tværspalte med en bredere nederste og en smallere øverste Læbe, fra hvilken udgaar c. 30, i 2 Rækker ordnede, Tentakler)
P. Lovéni Kor.-Dan.
 Op. cit. 1877, p. 128.
- 1) Længdemusklerne danne et sammenhængende Lag:
- 3) En enkelt Retraktor (; 8—10 Tentakler):
- 4) Kroppen rustfarvet, overalt tæt besat med temmelig store, faste, flade, ophøiede Skjæl; Snabel omtrent $2\frac{1}{2}$ Gange saa lang som Kroppen; et pæreformigt Segmentalorgan; Retraktoren udspringer fra Kroppens bageste Deel med 4 korte Rødder . . . . . *P. squamatum* Kor.-Dan.
 Op. cit. 1877, p. 130.
- 4) Kroppen klar, perlemorglindsende, glat; Snabel af Længde med Kroppen; 2 temmelig lange Segmentalorganer; Retraktoren udspringer bag Kroppens Midte med 2 temmelig lange Rødder. . . . . *P. Lilljeborgi* Kor.-Dan.
 Op. cit. 1881, p. 3.
- 3) 2 eller 4 Retrakterer:
- 5) 2 Retrakterer:
- 6) Den ene Retraktor (meget bred) udspringer paa Rygsiden, den anden (meget tynd) paa Bugsiden; (begge udspringe med 2 Rødder i Legemets bageste Deel;

Tarmens Slynngninger vide, meget lidt spiralsnoede; (1 Segmentalorgan; Tentakler 20; Snabel af Længde med eller meget længere end Legemet; meget variabel Art: Snabelens forreste Deel er oftest hovedformig opsvulmet og i forskjelligt Omfang forsynet med Hager; bag Legemets Midte ofte et bredt Belte af mørke Hudlegemer; opholder sig i tomme Snegleskaller og Ormerør, som de forøvrigt udfylde med Sand¹⁾)

P. Strombi Mont.

Théel Op. cit. Nr. 6, p. 3.

6) Begge Retraktorer paa Bugsiden; Tarmens Slynger mere eller mindre stærkt spiralsnoede:

7) Snabelens forreste Deel forsynet med Kredse af Hager eller Kroge:

8) Kroppen glat; Snabelens forreste, næsten kugleformige, Deel forsynet med 10—12 Ringe af stærke Hager; Tentakler 20—24; 2 Segmentalorganer; de 2 Retraktorer udspringe omtrent fra Midten af Legemet . . . . . *P. abyssorum* Kor.-Dan.
Op. cit. 1877. p. 131.

8) Kroppen besat med spredte, fremragende, flade Papiller, som i Bagenden og ved Snabelens Grund ere brunsorte; Snabelens forreste, noget opsvulmede Deel med 4 uregelmæssige Ringe af tykke, stærkt krummede Hager; Tentakler c. 16; et Segmentalorgan; de 2 Retraktorer, af hvilke den ene i en Strækning er spaltet, udspringe i for-

¹⁾ Théel har af denne Art — maaske med Rette — dannet en ny Slægt, *Phascolion*, og betragter de forskjellige Varieteter som selvstændige Arter. Da jeg imidlertid, som tidligere omtalt, i min Bearbejdelse af de nordiske Gephyreer har maattet støtte mig til Korens og Danielsens Arbejder, og disse Forfattere udtale sig imod en saadan Opfattelse, idet de erklære, at flere af de andre Phascolosoma-Arter f. Ex. *P. squamatum* med lige saa god Grund kunde danne en ny Slægt og vise lige saa stor Variation som *P. Strombi*, saa har jeg for den eensartede Behandlings Skyld været nødt til ogsaa i dette Punkt at følge disse Forfatteres Opfattelse.

skjellig Høide, noget foran Legemets bageste Deel . . . . . *P. pallidum* Kor.-Dan.
Op. cit. 1877, p. 132.

7) Snabelens forreste Deel uden Kredse af Hager eller Kroge; (2 Segmentalorganer):

9) Hud besat (sparsomt) med store, fingerformige Papiller; (Hud tynd; 20—30 lange Tentakler, Retraktererne udspringe fra Legemets midterste Trediedeel) . . . . . *P. digitatum* Théel.
Op. cit. p. 11.

9) Hud uden fingerformige Papiller:

10) Hud tyk, ru, uren graa eller graasort; Snabel mindst saa lang som Legemet; Tentakler (c. 20) korte; Retraktererne udspringe fra Legemets midterste Trediedeel *P. eremita* Sars.
Kor.-Dan. Op. cit. 1877, p. 134.

10) Hud tynd, gjennemsigtig; Snabel $2\frac{1}{2}$ Gang saa lang som Legemet; Tentakler (c. 20) temmelig lange, traadformige; Retraktererne udspringe lidt foran Legemets bageste Deel
P. pyriforme Théel (non Dan.)
? P. procerum Möb.
Op. cit. 1877, p. 157.

5) 4 Retrakterer:

11) Snabelens forreste Deel forsynet med Hager eller Kroge:

12) Hud ru, tyk, læderagtig; 3 Segmentalorganer; (Snabel sparsomt forsynet med næsten retlinede Kroge) . . . . . *P. validum* Théel.
Op. cit. p. 7.

12) Hud, i det mindste i Størstedelen af Dyrets Længde, glat; 2 Segmentalorganer; (smaa Papiller danne et mørkere farvet, bredt Belte i Snabelens og Legemets bageste Deel):

- 13) Snabel bag Tentaklerne med en glat Ring og bag denne en Ring af fine, spredte Hager; talrige Tentakler i flere Rækker; Tarmen med 14—16 Slyngninger

P. Harveyi Forb.

Kor.-Dan. 1877, p. 136, p. 154.

P. luteum Théel.

Op. cit. p. 5.

- 13) Snabelens forreste, noget opsvulmede Deel med 8—10 Ringe med Hager; 16 Tentakler i en enkelt Række; Tarm med c. 50 Slyngninger . . . . . *P. vulgare* Blainv.

Kor.-Dan. 1877, p. 139, p. 154.

P. dubium Théel.

Op. cit. p. 6.

- 11) Snabelens forreste Deel uden Hager eller Kroge; (2 Segmentalorganer; talrige Tentakler):

- 14) Hud overalt besat med smaa, spredte Papiller; Farve blaalighvid eller perlegraa med Perlemorglands; Bugretraktorerne udspringe i Legemets midterste Trediedeel, Rygretraktorerne i den forreste Trediedeel . . . . . *P. margaritaceum* Sars.

Kor.-Dan. Op. cit. 1877,

p. 135, p. 154.

P. albidum Théel.

P. fulgens Théel.

Op. cit. p. 8.

- 14) Hud overalt tæt besat med flade Papiller; Farve rustbrun; Bugretraktorerne udspringe i den bagste Deel af Legemets forreste Trediedeel, Rygretraktorerne i Linie med Gataabningen

*P. papillosum*¹⁾ Thomps.

Kor.-Dan. Op. cit. 1877, p. 138.

Petalostoma:

- 1) Snabelens forreste Fjerdedeel besat med mange regelmæssige Rækker Hager (; Snabelen dobbelt saa lang som Kroppen; Hud

¹⁾ Denne Art er ved saa ringe Forskjelligheder skilt fra den foregaaende, at man kunde fristes til at opfatte den som en Varietet af denne.

glasklar; Retraktoren udspringer fra Midten af Kroppen; (et Segmentalorgan) . . . . . *P. glaciale* (Kor.-Dan.)
Op. cit. 1881, p. 8.

1) Snabelen uden Hager; (et Segmentalorgan; Legemet besat med smaa Papiller, som paa Snabelen danne Længderækker; Farve grøn):

2) Snabelen mange Gange længere end den pæreformige Krop; Mundaabningen med nogle faa flade Lapper; Retraktoren udgaar fra Legemets bageste Ende. *P. Steenstrupi* (Kor.-Dan.)
Op. cit. 1877, p. 142.
? Ph. minutum МЭб.
Pomm. II, p. 156.

2) Snabelen hoist 2 Gange saa lang som den kølleformige Krop¹⁾; Mundaabningen med en Kreds af smaa Papiller; Retraktoren udgaar fra Legemets bageste Fjerdedeel *P. Sarsi* (Kor.-Dan.)
Op. cit. 1877, p. 143.

Tylosoma:

Papillerne paa begge Endeflader meget tætstaaende, konisk tilspidsede, ellers runde, flade; i Kroppens bageste Ende en tydelig Grube; et Segmentalorgan; Retraktoren udgaar fra Legemets bageste Deel med to stærke Rødder, som udgjøre næsten dens halve Længde, og af hvilke den ene er dobbelt saa bred som den anden; Farve lysebrun med mørkebrune Papiller i Legemets forreste Ende

T. Lütkeni Kor.-Dan.
Op. cit. 1877, p. 145.

Priapulidæ.

Større eller mindre Former med et cylindrisk, ikke meget langstrakt, overalt omtrent lige bredt, Legeme, som kan deles i 2 eller 3 Afsnit: Snabelen, det egentlige Legeme og et eller to (, hos en enkelt Form manglende) buskformige Vedhæng i Legemets bageste Deel. Snabelen, den ved mange Muskler retraktile, forreste

¹⁾ Med Hensyn til dette Forhold er der tre temmelig forskjellige Angivelser. I Beskrivelsen angives Kroppens Længde til 8^{mm} og Snabelens til 2^{mm}, og under Artsdiagnosen siges der, at Snabelen er lidt længere end Kroppen. Af de to Figurer viser den mindste en Snabel, der er dobbelt saa lang som Kroppen, og den største en, der omtrent er af Kroppens Længde.

Deel af Legemet, som undertiden kan være noget bredere end dette og omtrent udgjør $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{11}$ af dettes Længde, er udvendig forsynet med Længderibber, som bære smaa Spidser eller Tænder. Det egentlige Legeme er forsynet med tydelige Ringfurer og mere eller mindre, undertiden meget stærkt forsynet med blødere eller haardere Papiller eller Spidser. De førømtalte Vedhæng, som kunne være tilstede i enkelt eller dobbelt Tal, bestaa af en huul Stamme, som staar i Forbindelse med Krophulen og er besat med og staar i Forbindelse med ligeledes hule, langstrakt ægformige eller næsten cylindriske Blærer. I Enden af Stammen findes en Pore, og formodentlig staar dette Apparat i Respirationens Tjeneste. Hvor Vedhæng mangle, mangler ogsaa en Pore. Indre Bygning. Den enkelte Bugnervesnor ligger mellem Huden og Ringmuskellaget og er fortil forsynet med en Ring omkring Svælget. Tarmkanalen, som har et lige Løb, bestaar af tre Afsnit: Svælg, Mellem- og Endetarm, af hvilke det første indvendig er forsynet med, bagtil i Størrelse aftagende og i Form forskjellige, Tænder, som vender Spidsen bagtil og indad. De forreste og største af disse (5) springe frem i Mundaabningen. Gataabningen ligger i Enden af det egentlige Legeme. Kar skulle mangle, derimod findes i Krophulen en, Celler indeholdende, Vædske. Segmentalorganer mangle. Kjønnene ere adskilte, men uden ydre Forskjel. I Legemetets bageste Deel ligge de to langstrakte Kjønskjertler, som enten kunne være af samme eller forskjellig Bygning hos Han og Hun. Det Sidste er Tilfældet hos *Priapulus* (og maaske *Priapuloides*), hvor Sædstøkkene ere lappede, Æggestøkkene lamelløse. Fra hver Kjønskjertel fører en Gang ud ved Siden af Gataabningen.

Oversigt over Slægterne:

- 1) Legemet bagtil forsynet med 1—2 buskformige Vedhæng; Snabel $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ af Legemet Længde; Legemet med spredte Papiller eller Spidser; Længdemusklerne danne sondrede Streng:
  - 2) Legemet med et enkelt Vedhæng . . . . . *Priapulus* Lam.
  - 2) Legemet med et dobbelt Vedhæng *Priapuloides* Kor.-Dan.

- 1) Legemet bagtil uden Vedhæng; Snabel $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{11}$ af Legemets Længde; Legemet temmelig tæt besat med smaa Torne; Længdemusklerne danne et sammenhængende Lag *Halicryptus* v. Sieb.

Oversigt over Arterne:

Priapulus:

Snabel forsynet med 25 Længderibber; 8 lange Retraktorer, korte Retraktorer indtil 14; Halevedhængets Blærer langstrakte, smalle, de bageste ikke større end de øvrige . . . *P. caudatus* Lam.

Ehlers Zeits. wiss. Zool.

11. B. p. 208.

Kor.-Dan. Op. cit. 1877, p. 150.

Priapuloides:

Snabel forsynet med 25 Længderibber; 8 lange og 10—12 korte Retraktorer; Kroppens 6 bageste Ringe ere paa deres nederste Rand besatte med Pigge; Svælget med 8 Rækker Tænder; Halevedhængets Blærer ægformige, de bageste størst

P. typicus Kor.-Dan.

Op. cit. 1877, p. 146.

Halicryptus:

Snabel med 25 Længderibber; 10 smalle Retraktorer

H. spinulosus v. Sieb.

Ehlers Zeits. wiss. Zool.

11. B., p. 401.

Chætognathi.

Middelstore eller mindre, langstrakte, smalle, teenformige, gjen-nemsigtige Dyr, hvis Legeme kan deles i tre, ved Tværskillevægge fra hverandre adskilte Afsnit, Hoved, Krop og Hale, af hvilke de to sidste ikke ved nogen ydre Indsnøring ere adskilte fra hinanden. Det tydelig afsatte, afrundede, noget flade Hoved er forsynet med et Par smaa, tre Linser indeholdende, Øine samt væbnet med to Slags Chitinlegemer, nemlig Pigge og Gribehager. De smaa, kægelformede Pigge, som sidde paa Hovedets forreste eller Begyndelsen

af dets Siderande, ere ordnede i en eller to Rækker paa hver Side foran den, som en Længdespalte dannede, paa Undersiden liggende, Mund. De sabel- eller seglformige, vandret stillede Gribehager, som omtrent ere af Længde med Hovedet, udspringe i et Tal af 6—10 paa hver Side lidt foran Hovedets bageste Siderand. De kunne bevæges i Vifteform og lægges sammen, saa at de dække hverandre. Deels til Støtte for de nys nævnte Pigge og Hager, deels til Befæstigelse for Muskler tjene tre Par chitinagtige Skinner eller Støtteplader. Et forreste Par ligger over Sidepiggen, et Par i Baghovedet over Gribehagerne og et tredie Par, modsat dette, paa Undersiden og noget fortil. Hovedet er desuden forsynet med en saakaldet „Hovedkappe“, dannet af to tynde Hudfolder, som, idet de udspringe paa hver sin Side af Hovedets Midtlinie, bøie om paa Undersiden og, med Undtagelse af det øverste Midtparti, omgiver Grunden af Hovedet og ligeledes største Delen af Gribehagerne som med en fortil aaben Kappe eller Kaabe. De to følgende Afsnit, Krop- og Halesegmentet, af hvilke det sidste snart kan være længere end det første, snart kun c. $\frac{1}{4}$ Deel af dettes Længde, ere forsynede med tynde, vandrette, af fine Traade støttede, Finneudbredninger, nemlig en eller to Sidefinner paa hver Side samt en uparret Halefinne. Indre Bygning. Et Hoved- eller Svælgganglie staar ved to Grene i Forbindelse med et, i Legemets forreste Trediedeel liggende, Bugganglie, hvorfra udstraale en Mængde rigt forgrenede Nervestammer. Af Sandseorganer findes Følebørster samt noget bag Hovedet en fimrende Ring (Lugteorgan?). Tarmkanalen, som er baandformig sammentrykt, strækker sig i lige Løb igjennem Kroppen, idet den deler Krophulen i to Sidehalvdele. Gataabningen er ventral og findes (se ovenfor) snart i eller lidt bag Midten, snart i Legemets bageste $\frac{1}{5}$ Deel. Halesegmentet er ligeledes ved en Længdeskillevæg deelt i to Sidehalvdele. Kjønnene ere adskilte. Æggstøkkene ere to langstrakte, cylindriske Sække, som ligge en paa hver Side langs Tarmens bageste Halvdeel og med deres ombøiede Udførselsgange munde ud lige over Sidefinnerne. I den forreste Deel af Hale-

segmentet, lige bag Æggestokkene, ligger paa hver Side en meget mindre, men ligeledes langstrakt, smal Sædstok, hvis Celler gruppeviis afløse sig for at udvikle sig videre i Halesegmentets to Hulrum. Omtrent midt paa Halesegmentet sees paa hver Side en meget tynd Udførselsgang, som fører den modne Sæd ind i en, undertiden stærkt fremspringende, oval Sædblære, som aabner sig udad. Ingen Forvandling.

Oversigt over Slægterne:

To Par tydelig adskilte Sidefinner, af hvilke det første tilhører Kropsegmentet, det andet er fælles for Krop- og Halesegmentet

Sagitta (Slabb.)

Et Par Sidefinner, fælles for Krop- og Halesegmentet

Spadella Lngrhs.

Oversigt over Arterne:

Sagitta:

Gribehager (af mørkere Farve) 6—7; Pigge i første Række 3—4, i anden 5—7; stor Afstand mellem Finnerne; Halesegmentet c. $\frac{1}{4}$ af Kropsegmentets Længde; Længde indtil 6—7^{cm}

S. hexaptera d'Orb.

O. Hertwig i Jenaische
Zeits. f. Naturw. B. 14.
1880, p. 254.

Gribehager (af lysere Farve) 8—10; Pigge i første Række 5, i anden 10—15; tydelig Afstand mellem Finnerne; Halesegmentet c. $\frac{1}{3}$ af Kropsegmentets Længde; Længde indtil 1 $\frac{1}{2}$ ^{cm}

S. bipunctata Guoy. & Gaim.

O. Hertwig op. cit. p. 258.

Spadella:

Gribehager 8—9 med knæformig ombøiet, tydelig afsat Spids; en enkelt Række af 23—26 Pigge paa hver Side; Halesegmentet meget mindre end Kroppen. . . . . *S. hamata* Möb.

O. Hertwig op. cit. p. 268.

Balanoglossi.

Middelstore eller mindre, langstrakte, cylindriske eller noget nedtrykte Former, hvis forreste Deel er en længere eller kortere, ægformig, deelviis hunl, muskuløs Sæk, den saakaldte Snabel, som ved sin Basis har en fimrende Pore, hvorigjennem den kan optage Vand. Ved Udstrækning og Sammentrækning af denne Snabel, som ikke staar i nogen Forbindelse med Tarmkanalen, bevæger Dyret sig og graver sig ned i Sandet. Nedgravet i Sandet stikker dette Parti op af Røret og tilfører Munden friskt Vand. Denne Snabel er fæstet til den forreste Deel af et, ligeledes muskuløst, men cylindrisk eller firkantet Parti, som kaldes Kraven, og paa hvis forreste Flade Mundaabningen findes, lige under Snabelens Tilhæftning. Bag den, ved en dyb Fure afsatte, Kravedeel følger et meget længere Parti, i hvilket vi kunne sondre mellem to, gule Kjertler indeholdende, Sidedele og et opad vendende, mere hvælvet Midtparti, som ved en Længdefure er deelt i 2 Halvdele og kan vise en utydelig Ringdeling. I Sideranden af det stærkt afsatte Midtparti sees paa hver Side en Række Huller eller Spalter. Dernæst følger et Parti, som paa sin øverste Side har lignende gule Kjertler, som fandtes i de nys nævnte Sidedele. Bagtil aftage de i Tal, men undertiden optræde imellem og bagved dem Leverudkrængninger af brungul Farve. Tilsidst kommer et kortere eller længere, noget fladt, undertiden ringdeelt Haleparti. Den forreste Deel af Tarmkanalen, det saakaldte Gjælleparti har et ottetals- eller timeglasformigt Gjennemsnit og bestaar saaledes af et øverste og et nederste, i Forbindelse med hinanden staaende, Hulrum, af hvilke det øverste indeholder et med Dyrets Alder tiltagende Tal af parrede Gjælleposer, som aabne sig udad gennem de før omtalte Porer eller Spalter. Dette Gjælleapparat er støttet af et chitinagtigt Skelet, som paa hver Side bestaar af en Række parallelle Stave, ordnede saaledes, at den midterste af hver tre Stave paa Siden gaar buformig over i den midterste af de tre næste, medens de to yderste danne en (heel eller i Midten

afbrndt) Bue med de tilsvarende Nabostave. Fra den øverste Deel af dette Gjælleskelet gaa to sammenløbende Grene op i Kraven og støtte Snabelens Grund. Karsystemet bestaar af et Rygkar og et Bugkar, som danne fine Karnet i de forskjellige Organer. Ved Grunden af Snabelen findes et, i Forbindelse med Rygkarret staaende, Hjerte. Den lige Tarmkanal ligger ikke ganske frit i Krop-hulen, men er i den øverste og nederste Midtlinie umiddelbart og forøvrigt ved Bindevæv forbundet med dennes Vægge. Indvendig er den foroven og forneden i Midtlinien forsynet med en Fimrefure. Til Nervesystemet henregnes et, fra Epidermiscellerne hidrørende, Net af meget fine Traade, som paa flere Steder danne mægtige Streng. Saadanne Streng løbe langs Ryggens og Bugens Midtlinie og ere forbundne ved en Ring i Kraven. En anden Ring, som staar i Forbindelse med den første, findes ved Snabelens Grund. Kjønnene ere adskilte, og Kjønsorganerne ere de forhen omtalte, paa Siderne af og bag Gjællepartiet liggende, Kjertler. Kjønssforskjellen viser sig kun i Kjønnskjertlernes forskjellige Indhold og Farve. Æggestokkene ere rødlige, Sædstokkene hvidlige. Af Ægget fremgaar en fimrende Larve (*Tornaria*), som fortil har en lignende, stærkt afsnøret, ægformig Deel som det voksne Dyr.

Eneste Slægt: *Balanoglossus* d. Chiaje.

Art:

Snabel saa bred som høi; Kraven dobbelt saa bred som høi; de Gjællerne støttende Stave uden lodrette Tremmer; ingen Leverudkrængninger; Ringdelingen i Legemets bageste Deel utydelig

*B. Kuppferi*¹⁾ Will.-Suhm.

Göttinger Nachrichten 1870, p. 478.

Zeitsch. wiss. Zool. 21. B., p. 485.

I Grønland har jeg et Par Gange ved Skrabning i Smallesund ved Egedesminde seet Brudstykker af en *Balanoglossus*-Art, som turde være identisk med *B. Kuppferi*.

Den af Willemoes-Suhm givne Afbildning af det, Gjællerne støttende, Chitinapparat er urigtig.

Trykfeil, Rettelser og Tilføielser til dette Arbeides første Halvdeel.

Pag. 169 (Særtryk p. 12).

Den ældre Opfattelse, at Børsterne ere dannede ved Indkrængninger af Integumentet, maa vige for den, først af Claparède udtalte, modsatte Opfattelse, i Følge hvilken Børsterne udvikles i lukkede Follikler og først senere gjenembryde Integumentet. Et vigtigt Vidnesbyrd for denne sidste Opfattelse leverer den til Familien *Enchytraidæ* hørende Slægt *Anachæta*, hos hvilken Børsterne mangle, men ere repræsenterede af stærkt udviklede, encellede Hypodermiskjertler.

Pag. 180 (Særtryk p. 23).

Familien *Nephtyidæ* flyttes hen ved Siden af *Spionidæ*.

Pag. 183 (Særtryk pag. 26) øverst.

.... „Rygparapodier bære enten mere eller mindre stive eller mere eller mindre tynde, haarformige eller paa samme Tid begge Slags Børster“

læs: .... Rygparapodier bære deels mere eller mindre stive, deels mere eller mindre haarformige Børster.

Den først givne, urigtige Fremstilling er begrundet i, at en ny *Aphrodita*-Form i Kjøbenhavns zool. Museum syntes at mangle de stive Børster. Ved en omhyggeligere Undersøgelse har jeg imidlertid fundet disse.

Pag. 193 (Særtryk p. 36).

Til Diagnosen for *H. villosa* føies efter Fremstillingen af Børsternes Bygning:

.... med tæt sammen liggende, lige lange og smalle Grene.

Pag. 196 (Særtryk pag. 39).

I Stedet for *Polymoe scolopendrina* sættes *P. Johnstoni* Marz. Marenzeller: Sitzungsber. d. K. K. Akad. d. Wissenschaften. Bd. LXIX. 1874, p. 13.

Pag. 223 (Særtryk pag. 66) Anmærkn. ¹)

„*Glyceridæ*“ læs *Goniadidæ*.

Pag. 224 (Særtryk p. 67).

Den givne Fremstilling af Overkjæbernes Bygning hos *Lumbrinereis* rettes til:

forrest 1 eller 2 smaa, bag dem et stort, med en Række stærke Tænder, udenfor det et langstrakt, opad tilspidset, hornformigt (Tangen) og bagest et fladt trekantet (Bærestykket). Desuden kan der udenfor de forreste optræde et pladeformigt og udenfor den øverste Deel af Tangen et smalt, langstrakt Stykke.

I den tilsvarende Fremstilling af Kjæberne hos *Paractius* rettes „øverste“ og „nederste“ til forreste og bageste.

Pag. 225 (Særtryk pag. 68).

Som Synonym til *L. fragilis* opføres *L. minuta* Théel Op. cit. pag. 42, hvorimod Henvisningen til Ehlers stryges eller betegnes som tvivlsom.

Som Forskjel mellem *L. minuta* og *L. fragilis* fremhæver Théel foruden Forskjel i Kjæbebygningen særlig Haarbørsternes og Krogbørsternes forskjellige Optræden, idet der hos *L. minuta* i de første c. 70 Ringe optræder baade Haarbørster og Krogbørster, medens hos *L. fragilis* de første nogle og Tyve Ringe skulle have lutter Haarbørster. Jeg har allerede i Diagnosen for *L. fragilis* gjort opmærksom paa, at Krogbørsternes Optræden er afhængig af Dyrets Alder, idet de optræde længere fremme hos yngre Individuer. Jeg har saaledes hos yngre Dyr truffet dem sammen med Haarbørster fra 10de Ring og hos ældre først fra 30te. Formodentlig ville de hos ganske unge Individuer findes paa alle de forreste Ringe. (Se pag. 136, Anm.)

I sin Sammenligning af Kjæbernes Bygning hos de to Arter gaar Théel ud fra den af Ehlers givne Fremstilling af Kjæbebygningen hos *L. fragilis* (Ehlers: Borstenwürmer pag. 397, Tab. XVII, fig. 10); men denne Fremstilling stemmer ikke med Kjæbebygningen hos flere, af mig undersøgte, Exemplarer fra Grønland og Island. Disses Kjæbebygning stemmer derimod overens med Théels Fremstilling af Kjæberne hos *L. minuta*.

Pag. 226 (Særtryk pag. 69).

Den givne Fremstilling af Overkjæbernes Bygning hos *Onuphidæ* rettes paa følgende Maade: Forrest findes 1—2 smaa, bag dem paa venstre Side 2 og paa høire Side 1 stor, savtakket Plade; udenfor dem paa hver Side et tilspidset tang- eller hornformigt Stykke (Tangen) og bagest paa hver Side et fiirkantet, pladeformigt (Bærestykket).

Pag. 229 (Særtryk pag. 72).

Fremstillingen af Overkjæbernes Bygning hos *Eunicidæ* rettes paa følgende Maade: Det uparrede Stykke paa venste Side slutter sig i Størrelse og Form snart til de forreste smaa Stykker, snart til de bag disse liggende store, tandede Plader. Forøvrigt er Kjæbebygningen en lignende som hos *Onuphidæ*.

Pag. 238 (Særtryk pag. 81).

I Oversigten over *Castalia*-Arterne er glemt *C. multipapillata* Théel Op. cit. pag. 38, som udmærker sig ved følgende Karakterer: 5 Par Følercirrer, der ligesom Cirrerne ere tydeligt leddede; Svælg i Randen med 24 langstrakte Papiller, ordnede i 4 adskilte Rækker: øverst 8, paa hver Side 7 og nederst 2; ingen Rygbørster, men 2 Støttenaale.

Pag. 240 (Særtryk pag. 83).

I Oversigten over Slægterne er glemt *Macrochata clavicornis*¹⁾ (Sars), som Langerhans mener bør regnes til Familien *Cirratulidæ*, endskjøndt den afviger fra denne Familie i at have Følere paa Hovedlappen samt sammensatte Børster. L. erklærer, at den umulig kan regnes til *Syllidæ*, men angiver ingen Grunde for denne Mening. Derimod fremdrager han som Støtte for sin Paastand, at Følere og sammensatte Børster ligeledes ere fundne hos *Heterocirrus frontifilis* Gr. (Marion & Bobr.: Annelides du Golfe de Marseille, Annal. d. Scienc. nat. Zool. 6. Sér., T. II, 1875, p. 64), som desuagtet henføres til Familien *Cirratulidæ*. Denne Henførelse maa jeg imidlertid ogsaa anse for urigtig, saa meget mere, som denne Form efter

¹⁾ Sars: Beskrivelser og Iagttagelser. Bergen 1835, p. 64.

Afbildningerne at dømme er forsynet med et Par tydelige Palper. Forøvrigt er det ikke min Mening at bestride, at disse 2 Former ikke skulde vise Slægtskab med *Cirratulidæ*, især da jeg er af den Opfattelse, at baade *Spionidæ* og *Cirratulidæ* ere beslægtede med *Syllidæ*.

Jeg skal her give følgende kortfattede Fremstilling af *Macrochaeta clavicornis* efter Sars's Beskrivelse:

Hovedlap fortil med et Par kølleformede Følere og 2 Oine; bag Hovedlappen paa hver Side 4—5 Følerecirrer; Legemet uden tydelige Ringe, beklædt med smaa, traadformede Papiller. Foruden øvre Bundter af lange, haarformede Børster findes sammensatte Bugbørster med langt, smalt Endeled. Ingen Cirrer.

Det er neppe rimeligt, at den af Langerhans omtalte Art (Op. cit. Bd. 34, p. 95) er den samme som Sars's. Sars angiver saaledes 2, Langerhans 4 Oine, og i Langerhans's Beskrivelse findes Intet, der kunde svare til de 2, af Sars omtalte, fra Hovedlappens bageste Deel udgaende Følere, som i Virkeligheden turde tilhøre Mundsegmentet.

Pag. 244 (Særtryk pag. 87).

Langerhans gjør opmærksom paa (Zeitsch. wiss. Zool. Bd. 32, pag. 574), at *Euryssyllis tuberculata* Ehlers ikke er identisk med *E. paradoxa* (Clap.). Da den hos os fundne Art stemmer med Claparèdes Beskrivelse, bør den altsaa hedde *E. paradoxa* og Synonymet udslettes. Hos den af Ehlers beskrevne Art er i Modsetning til *E. paradoxa* Mundsegmentet paa Rygsiden overdækket af Hovedlappens bageste Deel.

Til Diagnosen for *E. paradoxa* føies: Første børsteløse Ring paa Rygsiden ikke overdækket af Hovedlappens bageste Deel og her kun forsynet med 2 kugleformede Legemer.

Pag. 245 (Særtryk pag. 88).

Da Ørsted Intet opgiver om Bugbørsternes Bygning hos *S. longicirrata*, bliver dens Henførelse til de Arter, som have et, i Spidsen udeelt, Endeblad, usikker. Lignende Former med tokløvet Børstespids ere Beskrevne af Langerhans og Marenzeller.

Pag. 246 (Særtryk pag. 89).

Under *Syllis Fabricii* har jeg med Urette opført *S. cornuta* Rathke, og i ethvert Tilfælde er den af Malmgreen beskrevne *S. cornuta* ikke synonym med *S. Fabricii*. *S. cornuta* Mgrn. udmærker sig ved følgende Karakterer: Palper meget store og stærkt fremtrædende; øverste Rygbørste sammensat, med et meget langt og tyndt, linieformigt Endeled, de øvrige Rygbørster med tandet Endeblad og enkelt Spids; Rygcirrer tydelig leddede, med indtil 27 Led.

I den følgende geografiske Oversigt har jeg foruden at oplyse om de nordiske Annulaters Optræden omkring og i en Deel nordiske og høinordiske Lande tillige givet Oplysning om deres øvrige Udbredning, idet jeg dog i Almindelighed har indskrænket mig til at angive Grændserne for samme, for saa vidt disse ikke allerede ere angivne ved de nordiske Lokalteter. Da det efter disse, fra Litteraturen hentede, Angivelser synes at fremgaa, at mange af de nordiske Annulater have en meget stor Udbredning, maa jeg her udtale en Tvivl om, at de nordiske Have skulde have saa mange Arter fælles med Middelhavet¹⁾ og den tilsvarende Deel af Atlanterhavet, som man skulde tro efter de foreliggende Litteraturangivelser. Da vort Museum nemlig i den senere Tid har faaet tilsendt en Deel Annelider fra Neapel og Triest, og der blandt disse findes omtrent en halv Snees af de, for de nordiske Have og Middelhavet formentlig fælles, Former, har jeg havt Leilighed til at anstille en Sammenligning med nogle af de tilsvarende nordiske Arter²⁾. Som et Resultat af denne Sammen-

¹⁾ Jeg skal her benytte Leiligheden til at gjøre opmærksom paa den store Lighed, der er imellem Middelhavets og Vestindiens Orme fauna, idet mange af de vestindiske Børsteorme, som findes i Kjøbenhavns zool. Museum, afvige meget lidt fra tilsvarende Middelhavs-Former, undertiden saa lidt, at man kunde fristes til at anse dem for identiske.

²⁾ For flere af disse Arters Vedkommende var det mig umuligt at danne mig en Mening om deres Identitet med tilsvarende nordiske Former af Mangel paa velbevaret Materiale af de sidste.

ligning har jeg allerede tidligere gjort opmærksom paa, at den middelhavske *Arenicola marina* (*A. Claparèdi* n. sp.) og *Pectinaria Koréni* (*Pect. robusta* n. sp.) ere forskjellige fra de nordiske Arter af samme Navn. Det Samme synes mig at være Tilfældet med *Pectinaria auricoma*; men de til vort Museum sendte Exemplarer ere ikke saa vel bevarede, at en sikker Dom lader sig fælde. Endelig er den middelhavske *Potamilla reniformis* ligeledes forskjellig fra den nordiske Art af samme Navn. Medens hos den nordiske Art Gjællernes Længde gaa c. 10 Gange op i hele Dyrets Længde, og Gjællestammerne ere forsynede med 1—3 Øienpletter og c. 6 smaa, røde, pletformige Bind, gaar hos den middelhavske Art Gjællernes Længde 5—6 Gange op i hele Dyrets Længde og Gjællestammerne have indtil 8 Øienpletter samt c. 4 stærkt udviklede Tværbind. Endelig skal jeg tiltræde Marenzellers Udtalelse (Zur Kenntniss der adriat. Anneliden. Sitzungsber. der K. Akad. d. Wissensch. Wien. Bd. LXIX, 1874, p. 12), at den nordiske *Polynoe scolopendrina* (*P. Johnstoni* Marz.) er forskjellig fra den middelhavske. Naar altsaa en Sammenligning mellem et meget ringe Antal nordiske og middelhavske Former have ført til det Resultat, at 4—5 af de sidste ere fra de nordiske forskjellige Arter, vil en gennemført Sammenligning uden Tvivl yderligere reducere Antallet af de fælles Former. Jeg maa her endnu omtale et Arbeide af Langerhans: „Die Wurmfauna von Madeira“ (Zeits. wiss. Zool. Bd. 32, 33 og 34), i Følge hvilket Madeira skulde have 32 Arter fælles med de nordiske Have. Da kun et mindre Antal af disse fælles Arter ere beskrevne, er man altsaa ikke helt igjennem i Stand til at kontrollere det zoogeografiske Resultat, hvortil Forfatteren kommer; men paa de fleste Punkter, hvor en saadan Beskrivelse foreligger, fremgaar det af denne, at vi have med nye Arter at gjøre, og man er derfor heller ikke ret tilbøielig til at stole paa Identificeringen for de øvrige Arters Vedkommende. Dertil kommer, at flere af de af Forfatteren anførte, Synonymer tyder paa en mindre omhyggelig Benyttelse af Litteraturen. Jeg skal her omtale nogle af de Madeira-Arter, som efter Forfatterens Mening ere identiske med nordiske Former.

Syllis (Ehlersia) cornuta Rathke (Bd. 32, p. 537). Langerhans identificerer sin Art med *Syllis sexoculata* Ehlers (Borstenw. p. 241) og Malmgreens *S. cornuta*. Det vil være tilstrækkeligt her at gjøre opmærksom paa, at medens Børsterne hos Malmgreens Art have tydelig tandet Rand og enkelt Spids, have de hos Ehlers's Art baade i Følge Beskrivelsen og Figuren utandet Rand og tokløvet Spids.

Syllides longocirrata Ørst. (Bd. 32, p. 548). Langerhans opfører som Synonym under denne Art *Anoplosyllis fulva* Mar. & Bobr. (Op. cit. p. 28); men medens disse Forfattere afbilde en Børste med enkelt Spids, ere Børsterne efter Langerhans forsynede med tokløvet Endedeel. Ingen af de her nævnte Forfattere omtale det af Ørsted for *S. longocirrata* angivne Forhold, at Rygcirrerne afvekslende ere af ulige Længde.

Syllis Blomstrandii (Mgrn.) (Bd. 32, p. 550). Denne Art identificeres med *S. lamelligera* (Mar. & Bobr.) hos hvilken anden Rings Bugcirrer ere meget brede, bladformige. Da det neppe er rimeligt, at Malmgreen skulde have overseet et saa ejendommeligt Forhold, er Langerhans ikke rigtig sikker paa sin Bestemmelses Rigtighed. Forøvrigt vil en Sammenligning mellem den af Malmgreen og den af de nævnte Forfattere (Op. cit. p. 33) tegnede Børsteform være tilstrækkelig til at afgjøre dette Spørgsmaal benægtende.

Syllis monilicornis (Mgrn.). Hos den af Langerhans beskrevne Art ere Rygcirrerne til femte Ring meget lange, medens de hos Malmgreen ere korte, og desuden have Børsterne et forskjelligt Udseende. Naar Langerhans beskylder Malmgreen for, at han i Beskrivelsen kalder Rygbørsterne lange, men tegner dem korte, da har han ganske misforstaaet Malmgreens Tekst; thi han siger kun, at de ere meget længere end hos *S. Blomstrandii*, hvor de ere meget korte.

Staurocephalus erucæformis Mgrn. (Bd. 33 p. 299). Hos Malmgreen skildres de nedre Følere som dobbelt saa lange som første Ring, hvorimod de hos Langerhans neppe ere af dennes Længde. Medens Rygcirrerne hos den Langerhanske Art skulle have et langt

Basalled og et lille Endeled, ere hos Malmgreen Rygcirrerne korte og uledede. Derimod er det høist rimeligt at begge Arter stemme overeens i Besiddelsen af 4 Fimregruber i Nakken, som Langerhans har fundet hos sin Art. Begge de to Forfattere tegner mellem de to bageste Følere et afrundet Parti, som kunde ligne en kort, tyk Føler; men Teksten giver ingen Oplysning om, hvad det betyder. Med Hensyn til den amerikanske Orme fauna skal jeg her kun gjøre den Bemærkning, at en nøiere Sammenligning med den nordiske uden Tvivl vil vise, at Nordamerikas Østkyst har et endnu større Antal Arter fælles med de nordiske Have end de i Verrills Arbejder omtalte. Saaledes har vort Museum fra Nordamerika *Eulalia viridis*, som ikke angives af Verrill, der formodentlig har den under et andet Navn. Med Hensyn til den danske Orme fauna, da opføres i Taubers *Annulata Danica* et ikke saa lidt større Antal som danske end i den følgende Oversigt. Ved at gennemgaa det af Tauber benyttede Materiale har jeg nemlig fundet ikke faa Feilbestemmelser, og som Følge deraf har jeg heller ikke kunnet tage Hensyn til denne Forfatters Angivelser, hvor de ikke ere støttede af Materiale. Da imidlertid en Deel af disse Arter ere fundne ved den svenske Kyst, kan der vel næppe være nogen Tvivl om, at de ogsaa ville findes hos os, og en enkelt af dem, *Genetyllis lutea*, er ogsaa senere fundet. I den følgende Oversigt betyde følgende Tegn:

- + at Exemplarer fra vedkommende Land findes i Kjøbenhavns zoologiske Museum eller (for Danmarks og Grønlands Vedkommende) ere fundne af Forfatteren.
- (+) at Angivelsen skyldes Litteraturen.
- „(+)" at Arten hos vedkommende Forfatter er omtalt under et andet Navn.
- [+] at Arten vel opgives af vedkommende Forfatter, men at Identiteten ikke kan ansees for ganske sikker.
- > at Arten er fundet i større Afstand fra vedkommende Land.
- (?) at Spørgsmaalstegnet skriver sig fra vedkommende Forfatter selv.

De under enkelte Lande tilhøre og forøven i Rubrikken anbragte Bogstaver betyde

F Finmarken,

B Berings Hav,

S Siberiske Hav,

for at betegne, at Arten kun er fundet i vedkommende Landsdeel eller Hav.

Forat sætte Læseren i Stand til at kontrollere Angivelserne, er paa de Steder, hvor Kilden ikke tilstrækkelig fremgaar af de nedenfor citerede Skrifter, tilvenstre og forneden i Rubrikken sat i Forkortning Navnet paa vedkommende Forfatter. De allerfleste Angivelser for Norges, Sverrigs, Spitzbergens, Færøernes, Islands og Grønlands Vedkommende findes i Malmgreens citerede Bøger.

Med Hensyn til de under Rubrikken „Øvrige Udbredning“ givne Oplysninger har jeg som Regel kun angivet de yderste Grændser for Udbredningen, men maa bede om Undskyldning for, at jeg i saa Henseende ikke altid har været konsekvent, idet jeg undertiden tillige har givet Oplysning om Forekomst andetsteds. Ligeledes maa jeg bede om Undskyldning for, at jeg efter de under samme Rubrikker anførte Lokalteter ikke heller har været konsekvent i Henseende til Oplysning om, hvem Angivelsen skyldes, idet jeg paa nogle Steder anfører Angiverens Navn, paa andre Steder ikke. Imidlertid tror jeg ikke at have glemt at give en saadan Oplysning paa de Steder, hvor Læseren vilde have Vanskelighed ved at kontrollere min Angivelse.

Følgende Navneforkortninger betyde:

A. H. Armauer Hansen.	Mgrn. Malmgreen.
Bob. Bobretzky.	M'Int. M'Intosh.
Edw. Edwards.	Pomm. I, II. Pommeraniaexp.
Ehl. Ehlers.	Bd. I, II.
Fabr. Fabricius.	S. Sars.
Gr. Grube.	St. Storm.
H. Horst.	Sch. Schmidt.
John. Johnston.	W-S. Willemoes-Suhm.
K. Kupffer.	Ul. Uljanin.
M. Möbius.	Ørst. Ørsted.
Mm. Malm.	

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færøerne.	Island.	Grønland.	Nordamerika.	Ovrige Udbredning.
<i>Dysponetus pygmaeus</i> Lev.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+		
<i>Aphrodita aculeata</i> L.	+	(+)	+	.....	.....	.....	+	(+)	.....	+	Fra St. Lawrence til Middelhavet og det røde Hav.
<i>Letmonice filicornis</i> Kinb.	(+)	(+)	+	.....	.....	.....	(+) < Ehl.	.....	.....	(+)	Fra St. Lawrence og Finnmarken til S. for Kanalen.
<i>Harmothoë violacea</i> (Storm)	.....	.....	(+) St.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	Atlantehavet S. f. England (M'Int.)
<i>Harmothoë mollis</i> (Sars)	.....	.....	(+) S.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	
<i>Harmothoë oculinarum</i> (Storm)	.....	.....	(+) St.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	
<i>Harmothoë varispina</i> (Sars)	.....	.....	+	+	(+)	(+)	.....	(+)	(+)	(+)	St. Lawrence, N. England.
<i>Harmothoë propinqua</i> (M'grn.)	.....	(+)	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	Shetland, Sydost. Skotland, Madeira.
<i>Harmothoë semi-sculpta</i> (?) A. Hans.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+) A. H.	.....	.....	S. England?
<i>Harmothoë badia</i> (Théel)	.....	.....	.....	(+)	(+)	„(+)"	.....	.....	„(+)"	.....	81°44 NB. (M'Int.)

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færoerne.	Island.	Gronland.	Nordamerika.	Ovrige Udbredning.
<i>Harmothoë Sarsæ</i> (Kinb.)	+	(+) Mm.	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	>	?	(+)	Østersøen til Alandsøen, V. f. Skotland (Ehl.), V. f. Irland.
<i>Harmothoë borealis</i> (Théel)	.....	.....	.....	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Harmothoë alba</i> (Mgrn.)	(+) (?) Pom. I, K.	.....	F. (+)	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Harmothoë nodosa</i> (Sars)	.....	(+)	(+)	(+)	„(+) ¹ “	(+)	.....	+	+	(+)	Shetland, N. England, N. V. Frankrig (Gr.). Kanalen.
<i>Harmothoë villosa</i> (Mgrn.)	.....	(+)	(+) St.	(+)	(+)	.....	.....	„(+) ¹ “ M'Int.	.....	(+)	.....
<i>Harmothoë glabra</i> (Mgrn.)	(+) Pom. I, K.	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Sydv. Østersø. Sydv. Skotland, England, N. V. Frankrig (Gr.). Atlanterhavet til V. for Kanalen (Ehl.).
<i>Harmothoë aspera</i> (A. Hams.)	.....	.....	(+) A. H.	[+]	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Harmothoë imbricata</i> (L.)	+	(+)	+	+	(+)	(+)	+	+	+	+	Fra 82° 27' NB. (M'Int.) til Sydøst. Spanien (M'Int.) og syd. Japan (Marz.).
<i>Harmothoë Ljungmanni</i> (Mgrn.)	.....	(+)	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Lepidonotus squamatus</i> (L.)	+	(+)	+	.....	.....	.....	+	+	.....	+	Sydv. Østersø. England. N. V. Frankrig (Gr.).

<i>Nyctia globifera</i> Sars	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	V. f. Finnmarken.
<i>Nyctia cirrosa</i> (Pall.)	+	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	81° 44 NB. (M'Int.) England.
<i>Nyctia Amondseni</i> Mgrn.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	(+)	N. V. Frankrig (Gr.)
<i>Elygia elegans</i> Théel	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Melenis Loréni</i> Mgrn.	.....	.....	.....	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	
<i>Hegnadion hyalinus</i> Sars	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Leucia nirea</i> (Sars)	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Sydv. Skotland. (M'grn.)
<i>Dasylepsis asperrima</i> (Sars)	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Sydv. Skotland. England.
<i>Aleutia gelatinosa</i> (Sars)	.....	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	N. V. Frankrig (Gr.). Vest. Marokko (Mus. haf.)
<i>Polynoe Jobnstouii</i> Marz.	.....	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Sydv. Skotland.
<i>Enipo Künbergi</i> Mgrn.	.....	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Enipo Torelli</i> (Mgrn.).	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	
<i>Panthalis Oerstedii</i> Kinb.	(+)	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Skotland (M'Int.). Udfør Gibraltar- strødet (M'Int.).
<i>Pholoe minuta</i> Fabr.	+	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	(+)	(+)	(+)	N. V. Frankrig (Gr.).
<i>Sthenelais Idnucæ</i> Rathke	(+)	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	N. V. Frankrig (Gr.). Madeira. Middelhavet.

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færøerne.	Island.	Gronland.	Nordamerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Nephtlys minima</i> Theél	...	...	...	(+)	...	...	...	...	+	(+)	
<i>Nephtlys paradoxa</i> Mahm.	...	(+) Mm.	...	...	...	...	...	...	+	+	
<i>Nephtlys incisa</i> Mgrn.	(+) Pom. I. K.	(+)	F. (+) < A. H.	...	...	...	...	...	+	+	Hebriderne (Ehl.) N. f. Finnmarken. (A. H.). N. f. Skagen (Pom. I. K.).
<i>Nephtlys ciliata</i> (Müll.)	+	(+)	+	(+)	„(+)"	(+)	+	+	+	+	Fra Labrador til nordv. Frankrig (Gr.). Sydv. Østersø.
<i>Nephtlys emarginata</i> Mahm.	+	(+) Mm.	(+)	...	...	(+) A. H.	...	+	+	(+)	Til nordv. Frankrig (Gr.).
<i>Nephtlys coeca</i> Fabr.	+	„(+)"	+	(+)	...	...	+	...	„(+)" Ørst.	„(+)"	England. Nordv. Frankrig (Edw.). Madeira. Middelhavet.
<i>Nephtlys Hombergi</i> Aud. & Edw.	+	„(+)"	(+)	(+)	...	(+)	+	(+)	+	(+)	Til nordv. Frankrig (Gr.) og Middelhavet?
<i>Glycera capitata</i> Oerst.	...	(+)	(+)	(+)	...	(+)	+	(+)	+	...	Sydl. England.
<i>Glycera setosa</i> Oerst.	...	...	F. (+) (?)	...	...	...	...	...	+	...	
<i>Glycera alba</i> Rathke	+	(+)	+	...	...	...	+	...	...	(+)	Til nordv. Frankrig (Gr.) og Middelhavet.
<i>Eone Nordmanni</i> Mgrn.	...	(+)	(+)	...	B. (+)	...	...	...	...	...	Sjælland. Atlantshavet V. f. Færøerne (Pom. I. K.).

Art.	Danmark.	Sverige.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færøerne.	Island.	Gronland.	Nordamerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Syllis fasciata</i> Mgrn.	..	..	..	(+)	(+)	(+)	(+) W-S.	..	+	..	Madeira.
<i>Syllis Fabricii</i> Mgrn.	..	..	..	..	"(+)"	..	..	..	+	..	Madeira.
<i>Syllis Oerstedii</i> (Mgrn.)	..	..	..	(+)	..	(+)	..	..	+	..	Madeira.
<i>Autolytus prolifer</i> (Müll.)	+	(+)	(+)	..	..	..	..	..	+	..	Frankrig (Pom.), Madeira, Middelhavet.
<i>Autolytus longisetosus</i> Oerst.	..	..	..	(+)	..	(+)	..	..	+	(+)	81° 44 NB. (MInt.).
<i>Autolytus Alexandri</i> Mgrn.	..	..	..	..	..	..	..	..	+	(+)	Madeira.
<i>Autolytus Newtoni</i> Mgrn.	..	..	..	..	..	(+)	..	..	+	..	
<i>Macrochaeta clavicornis</i> Sars	..	..	(+)	..	..	..	..	..	..	..	
<i>Nerilla antennata</i> Schmidt.	?	..	..	..	..	..	(+) Schm.	..	..	..	N. Frankrig, Sydv. Østersø.
<i>Ephesia gracilis</i> Rathke	+	(+)	(+)	+	..	(+)	..	..	+	(+)	V. f. Kanalen (Ehl.).
<i>Ephesia abyssorum</i> (A. Hauss.)	..	..	(+) > A.H.	..	..	..	..	..	..	..	
<i>Disoma multisetosum</i> Oerst.	+	(+)	..	..	..	..	..	..	..	..	Sydv. Østersø (Pom. I. M.)
<i>Polydora ciliata</i> Johnst.	+	(+)	..	..	..	..	(+) W-S.	(+)	"(+)" Möb.	..	N. Frankrig (Gr.), Madeira.
<i>Prionospio Steenstrupi</i> Mgrn.	+	"(+)" Mm	"(+)" S	..	..	..	..	(+)	(+) (MInt.)	(+)	Madeira.

Ar.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færoerne.	Island.	Grønland.	Nordamerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Cirratulus(?) abran-</i> <i>chiatus</i> A. Hans.	.....	.....	(+) A. H.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Cirratulus cirratus</i> Müll.	+	(+)	+	+	(+)	.....	.....	.....	.....	(+)	Nordv. Frankrig (Gr.), Kanar. Øer.
<i>Cirratulustentaculatus</i> Johnst.	.....	(+) Mm.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Middelhavet.
<i>Cirratulus longisetis</i> Müb.	.....	.....	(+) Pom. II. M.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Apistobranchus Tull-</i> <i>bergi</i> (Theel)	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Aricia armiger</i> (Müll.)	+	(+)	(+)	(+)	(+)	(+)	.....	.....	.....	(+)	N. V. Frankrig (Gr.).
<i>Aricia Curieri</i> And. & Edw.	(+) Mm.	(+)	(+) S.	.....	.....	.....	(+) W-S.	.....	.....	.....	Vestl. Frankrig (Gr.).
<i>Aricia Koppferi</i> Ehl.	(+) Pom. I. K.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	N. V. f. Irland (Ehl.), V. f. Kanalen (Ehl.).
<i>Aricia norvegica</i> Sars	(+) Pom. II. M.	(+) Mm.	(+) S.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Aricia quadricuspida</i> (Oerst.)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	V. f. Kanalen (Ehl.).
<i>Aricia arctica</i> A. Hans.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	o: Jan Meyen (A. H.).
<i>Tachytrypaue Jeffreysi</i> M Int.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Ammotrypane cycin-</i> <i>dicaudata</i> A. Hans.	.....	.....	(+) A. H.	+	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Ammotrypane aulo-</i> <i>gaster</i> Rathke	+	(+)	+	+	(+)	(+)	.....	.....	.....	(+)	V. f. Skotland (Ehl.), nordl. England.

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færøerne.	Island.	Gronland.	Nordamerika.	Ovrige Udbredning.
<i>Spinther ceticus</i> Sars	+	...	(+)	...	B. (+)	...	...	...	...	...	Hebriderne, nordost. Irland (Johnst., M'Int.), α: Mellem Spitzbergen og Finmarken (A. H.).
<i>Spinther major</i> Lev.	...	...	(+) > A. H.	...	...	< (+) A. H.	...	...	...	...	
<i>Trochochacta Sarsi</i> Lev.	+	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
<i>Paramphionne pulchella</i> Sars	(+) < Pom. II, M.	...	(+) S.	...	...	...	...	...	...	...	N. V. f. Skotland og S. V. f. Irland (M'Int.) α; Skagerak (Pom. II, M.).
<i>Eurythoe borealis</i> Sars	...	...	(+)	...	...	...	...	...	...	...	Sbetland, Kanaløerne.
<i>Eumecia crassa</i> Oerst.	+	(+)	(+)	(+)	S. (+)	(+)	...	+	...	(+)	Sydost. Skotland (M'Int.).
<i>Scalibregma abyssorum</i> A. Hans.	...	...	(+) < A. H.	...	...	...	...	...	...	...	
<i>Scalibregma inflatum</i> Rathke	+	(+)	(+)	(+)	...	(+)	...	+	+	(+)	Skotland (M'Int.).
<i>Scalibregma(?) parvum</i> A. Hans.	...	...	(+) < A. H.	+	...	...	...	...	...	...	
<i>Scalibregma longosetosum</i> (Théel)	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
<i>Arenicola marina</i> L.	+	(+)	(+)	...	(+)	(+)	+	+	+	(+)	Nordv. Frankrig (Edw., Gr.).
<i>Arenicola cucullata</i> Johnst.	...	(+)	(+)	...	...	...	...	...	...	...	England (Johnst.) Frankrig (Edw., Gr.).

<i>Capitella capitata</i> (Fabr.)	+	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	V. f. Kanalen (Ehl.), Middelhavet.
<i>Notomastus latericius</i> Sars.	+	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	V. og S. V. f. Irland (Ehl.), Middelhavet.
<i>Rhodine Loréni</i> Mgrn.	+	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	Sydøst Skotland (M'Int.)
<i>Laubrielymene cylindricaudata</i> Sars	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Nicomache lambriculis</i> Fabr.	+	(+)	(+)	.....	F. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Nicomachella tenuis</i> (Thøel)	+	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene polaris</i> (Thøel)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene catenata</i> (Mgrn.)	(+)	<	.....	Pom. II. M. (+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene drobachiensis</i> Sars	Mm.	(+)	Mm.	(+)	S. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene prætermissa</i> (Mgrn.)	+	(+)	(+)	.....	F. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene affinis</i> Sars	.....	.....	.....	.....	S. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene gracilis</i> Sars.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene Müllerii</i> Sars.	.....	.....	Mm.	(+)	Mm. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Clymene planiceps</i> Sars	.....	.....	.....	.....	S. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Maldane Sarsi</i> Mgrn..	+	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....
<i>Maldane biceps</i> Sars	.....	.....	(+)	.....	H. (+)	(+)	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....	(+)	.....

V. f. Kanalen (Ehl.),
Middelhavet.V. og S. V. f. Irland
(Ehl.), Middelhavet.Sydøst Skotland
(M'Int.)Shetland (M'Int.),
Nordsøen og Ska-
gerak (Pom. II, M.).

V. f. Kanalen (Ehl.).

V. f. Kanalen (Ehl.).

V. f. Kanalen (Ehl.).

Nordl. Frankrig
(Mgrn.).

Sydøst. Skotland.

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Ilav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færøerne.	Island.	Gronland.	Nordamerika.	Ovrige Udbredning.
<i>Amphitrite cirrata</i> Mgrn.	+	(+)	+	+	B. (+)	(+)	+	+	+	(+)	Sydl. England. Middelhavet.
<i>Amphitrite affinis</i> Müll.	•••	•••	•••	•••	(+)	(+)	•••	•••	•••	(+)	
<i>Amphitrite internæcia</i> Mgrn.	•••	(+)	•••	•••	•••	•••	•••	•••	•••	(+)	
<i>Pista cristata</i> (Müll.)	?	(+)	(+)	(+)	•••	(+) A. H.	•••	+	•••	(+)	
<i>Lanice conchylega</i> (Pall.)	+	•••	•••	•••	•••	•••	+	•••	•••	•••	Nordv. Frankrig (Gr.). Madeira.
<i>Terebella Danielseni</i> Mgrn.	+	(+)	(+)	•••	•••	•••	(+) W-S.	•••	•••	•••	Nordv. Frankrig (Gr.)
<i>Terebella debilis</i> Mgrn.	•••	(+) Mm.	(+) Pom. I. H.	•••	•••	•••	•••	•••	•••	•••	England.
<i>Amphitrite gronlandica</i> Mgrn.	•••	•••	•••	(+)	•••	•••	•••	•••	+	(+)	
<i>Amphitrite Grugi</i> Mgrn.	•••	(+)	•••	•••	•••	•••	•••	•••	•••	(+)	
<i>Amphitrite Sobstoni</i> Mgrn.	+	(+)	(+)	•••	•••	•••	(+) W-S.	•••	•••	(+)	Sydl. England (Mgrn.). N. V. Frankrig (Gr.).
<i>Anca trilobata</i> Sars	•••	(+)	(+)	•••	•••	•••	•••	•••	•••	•••	
<i>Leucariste Smitti</i> Mgrn.	+	•••	•••	(+)	•••	•••	•••	•••	+	•••	Sydo. Skotland.
<i>Leucariste albicans</i> Mgrn.	•••	•••	(+)	(+)	•••	(+)	+	+	+	•••	
<i>Lophaniella renusta</i> Malm.	•••	(+) Mm.	(+)	(+)	•••	(+)	+	+	+	•••	

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Sibirien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færoerne.	Island.	Grønland.	Nordamerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Potamilla neglecta</i> Sars	.....	.....	(+)	.....	B. (+)	.....	(+) < Ehl.	.....	.....	(+)	V. f. Finmarken (A.H.), N.V. f. Skotland (Ehl.).
<i>Potamilla reniformis</i> (Müll.)	+	.....	F. +	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	(+)	Nordv. Frankrig (Gr.), Middelhavet.
<i>Potamilla Torelli</i> Mgrn.	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....
<i>Icaonome Krøyeri</i> Mgrn.	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	Sydv. Østersø.
<i>Dasychone Dabelli</i> Koll.	+	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Nordv. Frankrig (Gr.).
<i>Dasychone infarcta</i> Kr.	.....	.....	.....	+	S. (+)	(+)	.....	+	.....	.....	.....
<i>Dasychone inconspicua</i> Sars	.....	.....	(+) S.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Euchone analis</i> (Kr.)	.....	.....	.....	(+)	S. (+)	(+)	.....	.....	+	.....	Sydv. Østersø.
<i>Euchone papillosa</i> Sars	+	(+)	+	(+)	S. (+)	.....	.....	.....	+	.....	.....
<i>Euchone rubrocincta</i> Sars	.....	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Euchone rubella</i> Ehl.	.....	.....	.....	.....	.....	(+) Ehl.	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Chone infundibuliformis</i> Kr.	+	.....	+	+	S. (+)	(+)	+	+	+	(+)	Shetland.
<i>Chone Dunévi</i> Mgrn.	.....	(+) Mm.	(+) A.H.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	(+)	Madeira.

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færøerne.	Island.	Grønland.	Nordamerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Spirorbis borealis</i> Daud.	+	(+)	(+)	(+)	.....	(+) H.	+	+	+	+	
<i>Spirorbis Monchi</i> Lev.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	+		
<i>Spirorbis affinis</i> Lev.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	+		
<i>Spirorbis carinatus</i> Mont.	+	.....	.....	+	.....	.....	.....	+	+	“(+)”	
<i>Spirorbis granulatus</i> L.	+	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	
<i>Spirorbis vitreus</i> Fabr.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	(+)	
<i>Spirorbis spirillum</i> L.	.....	(+)	(+)	(+)	.....	.....	+	+	+	+	Koreas Kyst (Mus. haf.)
<i>Spirorbis cancellatus</i> Fabr.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	+	(+)	
<i>Spirorbis violaceus</i> Lev.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+		
<i>Spirorbis cornuoides</i> Brown	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	.....	.....	England.
<i>Sternaspis fessor</i> Stimps.	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	+	+	
<i>Allurus tetrademus</i> Sav.	+	+	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Engl., Frankr., Bøhmen, Italien, Azorerne.
<i>Lamblicus Boeckii</i> Eisen	+	+	+	(+)	.....	.....	.....	+	+	(+)	Tydskland.
<i>Lamblicus terrestris</i> L.	+	+	+	.....	.....	.....	.....	+	.....	(+)	Tydskl., Engl., Frankr., Bøhmen, Italien.
<i>Lamblicus rubellus</i> Hoffm.	+	+	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	Tydskl., Engl., Frankr., Bøhmen, Italien.

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Noraja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitz- bergen.	Færøerne.	Island.	Grønland.	Nord- amerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Nais proboscidea</i> Müll.	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Bøhmen, Belgien, Italien.
<i>Nais barbata</i> Müll. . . .	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Belgien, Frankrig.
<i>Nais elingris</i> Müll. . . .	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	+	.....	Tydskl., Bøhmen, Belgien, Italien.
<i>Nais serpentina</i> Müll. . .	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Bøhmen, Belgien, Frankrig.
<i>Zolosoma graterna-</i> <i>rium</i> Ehrh.	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Bøhmen, Belgien, England.
<i>Phreoryctes Meukecaus</i> Hoffm.	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydsland.
<i>Nepheleis octoculata</i> Bergm.	+	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Bøhmen, Engl., Frankr., Italien.
<i>Nepheleis reticulata</i> Malin.	+	+	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Frankrig.
<i>Nepheleis lineata</i> (Müll.)	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Frankrig.
<i>Aulostoma sanguisuga</i> Bergm.	+	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Bøhmen, Engl., Frankrig, Italien.
<i>Hirudo medicinalis</i> L.	+	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Europa og Nord- Afrika.
<i>Hirudo albipunctata</i> Wahlb.	.....	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Clepsine bioculata</i> Bergm.	+	(+)	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tydskl., Bøhmen, Engl., Frankrig,

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge.	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færoerne.	Island.	Grønland.	Nordamerika.	Ovrige Udbredning.
<i>Piscicola subfasciata</i> Malm.	+	(+)									
<i>Piscicola Anarrhæce</i> Malm.	...	(+)	...	...	...	...	...	+	+	+	Vest. Frankrig?
<i>Piscicola Eglefui</i> Malm.	+	...	...	...	...	...	...	+			
<i>Piscicola stellata</i> Koll.	+							+			
<i>Piscicola piscinum</i> Bergm.	+										
<i>Piscicola quadrioculata</i> Malm.	...	+									
<i>Piscicola Fabricii</i> Malm.	...	...	...	...	...	...	...	...	+		
<i>Piscicola sexoculata</i> Malm.	...	(+)									
<i>Piscicola Scorpi</i> Fabr.	...	...	...	...	...	...	...	+	+		
<i>Branchiobdella Astaci</i> Odier	+	...	...	...	...	...	...	...	...	...	Tydskl., Frankrig.
<i>Tomopteris septentrionalis</i> Stp.	+	...	+	...	...	...	...	+	+		
<i>Hemingia arctica</i> Kor.-Dan.	...	...	F. (+)	...	...	...	...	+			
<i>Bonellia viridis</i> Rol.	...	...	(+)	...	...	...	...				

<i>Echinurus Pallasi</i> (Gner.)	+	.....	+	.....	+	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Sydo. Skotland.
<i>Epithetosoma norregicum</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	ø: Jan Mayen.
<i>Saccosoma citreum</i> Kor.-Dan.	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Portugisiske og spanske Kyst (M. Edw.)
<i>Stephanostoma Hansenii</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phallosoma norregicum</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phallosoma priapuloide</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Aspidosiphon mirabile</i> Theel.	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Aspidosiphon armatum</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma Lorénii</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma sgrammatum</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma Liljeborgi</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma Strombi</i> Mont.	+	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma abyssorum</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma pallidum</i> Kor.-Dan.	(+)	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
<i>Phascolosoma digitatum</i> Theel.	F. (+)	.....	F. (+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

Art.	Danmark.	Sverrig.	Norge	Novaja Semlja og Kariske Hav.	Siberien og Berings Hav.	Spitzbergen.	Færoerne.	Island.	Gronland.	Nordamerika.	Øvrige Udbredning.
<i>Phascosoma eremita</i> Sars	.....	.....	(+)	.....	.....	(+)	.....	+	+	(+)	Skotland? (Pom. II, M.)
<i>Phascosoma pipi- forme</i> Théeel.	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Phascosoma validum</i> Théeel.	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Phascosoma Harregi</i> Kor.-Dan.	+	„(+)"	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Sydost. Skotland.
<i>Phascosoma vulgare</i> Blainv.	.....	„(+)"	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Nordv. Frankrig (Gr.).
<i>Phascosoma marginata</i> Sars	+	.....	(+)	.....	.....	(+)	.....	+	+	(+)?	Nordv. Frankrig.
<i>Phascosoma papilliferum</i> Thoms.	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	<(+) <	.....	.....	
<i>Onchnesoma glaciale</i> Kor.-Dan.	.....	.....	(+) >	.....	.....	.....	.....	<(+) <	.....	.....	
<i>Onchnesoma Steenstrupi</i> Kor.-Dan.	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Portugisiske og spanske Kyst (M. Edw.), Middelhavet.
<i>Onchnesoma Sarsi</i> Kor.-Dan.	.....	.....	F. (+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Tylosoma Lütkeni</i> Kor.-Dan.	.....	.....	(+)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	
<i>Priapulius caudatus</i> Lam.	+	.....	+	.....	.....	(+)	.....	+	+	(+)	Sydost. Skotland.
<i>Priapuloides typicus</i> Kor.-Dan.	.....	.....	(+)	.....	.....	(+)	.....	(+) >	(+) >	(+) >	

	(+)	(+)?																	Sydd. Østersø.
<i>Halocryptus spinulosus</i> v. Sieb.	+	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
<i>Spadella lamata</i> Möb.	+	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
<i>Sagitta hexaptera</i> d'Orb.	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
<i>Sagitta bipunctata</i> Möb.	+	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
<i>Balanoglossus Koppferi</i> W. Suhl.	+	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	

Idet jeg her afslutter mit Arbeide, skal jeg endnu kun ledsage det med nogle faa Bemærkninger. Medens Arbeidets oprindelige Bestemmelse kun var at give en, saavidt mulig praktisk, Veiledning til Bestemmelse af de nordiske Ledorme o. s. v., er Planen efterhaanden bleven saa betydelig udvidet, at det oprindelige Manuskript ved Omarbejdelse er vokset til mere end det tredobbelte Omfang. Grunden dertil er dels den, at jeg, efterhaanden som jeg fik større Interesse for Arbeidet, ikke følte mig tilfredsstillet ved en saadan, kortfattet Behandling af Formerne, som vilde være tilstrækkelig til fannistisk Anvendelse, dels at jeg ved en omhyggelig Undersøgelse af de enkelte Former kom til det Resultat, at Kundskaben til mange af dem endnu lod meget tilbage at ønske. Endelig savnede jeg i Litteraturen nogenlunde udtømmende Familiebeskrivelser efter Videnskabens nuværende Standpunkt. Jeg besluttede mig derfor til, med Bibeholdelse af den analytiske Sammenstilling af Formerne, at give et videnskabeligt Bidrag til Kundskaben om de nordiske Annulata og har derfor underkastet de mig tilgængelige Former en fornyet Undersøgelse samt paa mange Punkter fremdraget nye Karakterer for Slægter og Arter. Da mit Arbeide omfatter alle de nordiske Annulata, er der selvfølgelig en Mængde af disse, som jeg ikke har havt til Undersøgelse; men jeg haaber dog ogsaa ved dette Arbeide indirekte at fremme Kundskaben til de mindre vel bekjendte Former, idet en, med nogenlunde Skjønsomhed udført, analytisk Sammenstilling af Formerne, lettere lader springe i Øinene, hvilke Huller der først og fremmest bør udfyldes. Jeg skal her særlig opfordre til Undersøgelse i frisk Tilstand af de formodede Fimreorganer, som jeg har fundet hos ikke faa Former, saaledes hos *Cirratulidæ*, *Aricidæ*, *Scalibregmidæ* og *Ampharetidæ*¹⁾. I den forløbne Sommer har jeg kunnet forøge vor Oligochætfauna med ikke faa nye Former (deriblandt 3 nye Slægter); men da en nogenlunde udtømmende anatomisk Behandling af disse ikke godt har kunnet forenes med Fuld-

¹⁾ Det turde vel være naturligt at opfatte disse Redskaber som Lugteorganer.

endelsen af dette Arbeide, har jeg her maattet indskrænke mig til at fremhæve deres væsentligste Karakterer. Derimod haaber jeg, hvis det i Fremtiden maatte forundes mig at fortsætte mine Studier, ved Leilighed at kunne give en, af Afbildninger ledsaget, Bearbejdelse af disse.

Det er mig en kjær Pligt at takke d'Hrr. Professor Steenstrup og Dr. Lütken for den Interesse, de have viist for mit Arbeide samt for den Liberalitet, hvormed de have stillet denne Deel af Museets Samlinger til min Disposition. Ligeledes skylder jeg Professor S. Lovén stor Tak fordi han har betroet mig til Undersøgelse en Række Arter fra Rigmuseet i Stockholm. Slutelig maa det være mig tilladt som Undskyldning for dette Arbeides Mangler at fremhæve, at det er udarbejdet i knapt tilmaalte Fritimer, som i Forening med den sidste Vinters daarlige Lysforhold have havt periodiske Afbrydelser til Følge. Som Følge deraf har den sidste Halvdeel mattet fuldendes ved forceret Arbeide, for at den kunde blive færdig til den, af Tidsskriftets Redaktion satte, Frist. Jeg skal endelig gjøre opmærksom paa, at dette Arbeide er bleven understøttet af Carlsbergfondet og Japetus Steenstrups Legat.

Kjøbenhavn, i Maj 1884.

Alphabetisk Fortegnelse over nordiske Familier og Slægter.

- Acoëtida I, 196.
 Alciopida I, 213.
 Alentia I, 188.
 Allurus II, 240.
 Amage II, 159.
 Ammocharida II, 147.
 Ammocharis II, 148.
 Ammotrypane II, 118.
 Ammotrypanella II, 118.
 Ampharetida II, 153.
 Ampharete II, 158.
 Amphictenida II, 149.
 Amphicteis II, 159.
 Amphichæta II, 220.
 Amphicora II, 183.
 Amphinomida II, 126.
 Amphitrite II, 168.
 Amæa II, 166.
 Anaitis I, 202.
Analycus n. g. II, 230.
 Ancistrostylis I, 241.
Anobothrus n. g. II, 158.
 Antinoe I, 186.
 Aonides II, 98.
 Aphroditida I, 182.
 Aphrodita I, 183.
 Apistobanchus II, 114.
 Apomatus { II, 192.
                   { II, 196.
 Arenicola II, 134.
 Ariciida II, 112.
 Aricia II, 114.
 Aristenia II, 121.
 Artacama II, 167.
 Aspidosiphon II, 267.
 Aulostoma II, 257.
 Autolytus { I, 242.
                   { I, 243.
 Axionice II, 170.
 Axiothea II, 140.
 Balanoglossi II, 278.
 Balanoglossus II, 279.
 Bonellia II, 263.
 Brada II, 121.
 Branchiobdellida II, 248.
 Branchiobdella II, 249.
 Bylgia I, 187.
 Capitellida II, 135.
 Capitella II, 137.
 Castalia I, 237.
 Ceratocephale I, 231.
Chitinopoma n. g. { II, 195.
                           { II, 196.
 Chloræmida II, 119.
 Chloræma II, 121.
 Chone II, 184.
 Chætogastrida II, 215.
 Chætogaster II, 216.
 Chætognathi II, 275.
 Chætoparia I, 201.
 Chætopterida II, 106.
 Chætopterus II, 108.

Chætosyllis I, 241.
 Chætozone II, 110.
 Cirratulidæ II, 109.
 Cirratulus II, 110.
 Clepsinidæ II, 254.
 Clepsine II, 255.
 Clitellio II, 223.
 Clymene II, 140.
 Cornuoides II, 210.
 Dasychone II, 184.
 Dasylepis I, 188.
 Dero II, 218.
 Discophora 246.
 Disoma { II, 98.
           { II, 103.
 Ditrupa { II, 194.
           { II, 195.
 Dodecacæria II, 110.
 Dysponetus I, 181.
 Echiuridæ II, 261.
 Echiurus II, 263.
 Enipo I, 188.
 Enehytræidæ II, 229.
 Enehytræus II, 231.
 Eone I, 221.
 Ephesia II, 93.
 Epithetosoma II, 264.
 Ereutho II, 167.
 Eriographidæ II, 188.
 Eteone I, 203.
 Euaxes II, 228.
 Euchone II, 184.
 Eulalia I, 202.
 Eumenia II, 131.

Eumida I, 202.
 Eunucidæ I, 228.
 Eunoe I, 186.
 Euphrosynidæ II, 123.
 Euphrosyne II, 125.
 Eupolynoe I, 194.
 Eupomatus { II, 193.
                   { II, 196.
 Eurysyllis I, 241.
 Eurythoe II, 128.
 Evarne I, 186.
 Exogone I, 243.
 Filibranchus II, 170.
 Filigrana { II, 192.
               { II, 195.
Fla. celligera II, 121.
 Gattiola I, 241.
 Genetyllis I, 202.
 Gephyrea II, 258.
 Glyceridæ I, 217.
 Glycera I, 218.
Glyphanostomum n. g. II, 158.
 Goniadidæ I, 220.
 Goniada I, 221.
 Grymæa II, 171.
 Gymnocopa II, 243.
 Halicryptus II, 275.
 Hamingia II, 262.
 Harmothoe I, 188.
 Hemitubifex II, 223.
 Hermadion I, 187.
 Hermellidæ II, 178.
 Hesionidæ I, 236.
 Hirudinidæ II, 256.
 Hirudo II, 257.

Hyalinoecia I, 226.
 Hyalopomatus { II, 195.
                   { II, 196.
 Hydroides { II, 193.
               { II, 196.
 Lagisca I, 186.
 Lanassa II, 172.
 Lanice II, 169.
 Laphania II, 172.
 Laphaniella II, 172.
 Laonome II, 184.
 Leanira I, 199.
 Leodice I, 229.
 Lepidonotus I, 187.
 Leptochone II, 189.
 Leucariste II, 167.
 Leucia I, 188.
 Leucodorum II, 97.
 Limnodrilus II, 223.
 Lumbricidæ II, 238.
 Lumbricus II, 240.
 Lumbriclymene II, 140.
 Lumbriculidæ II, 226.
 Lumbriculus II, 228.
 Lumbrinereidæ I, 223.
 Lumbrinereis I, 224.
 Lycoridæ I, 229.
 Lysilla II, 166.
 Lysippe II, 159.
 Lænilla I, 186.
 Lætmonice I, 183.
 Macrochæta II, 282.
 Maldanidæ II, 138.
 Maldane II, 141.

Melinna II, 157.
 Melænis I, 187.
Monopylephorus n. g. II, 223.
 Mysta I, 203.
 Mystides I, 203.
 Myriochele II, 148.
 Myxicola II, 188.
 Naidonereis II, 141.
 Naidæ II, 216.
 Nais II, 218.
 Nauphanta I, 214.
 Nemidia I, 188.
 Nephelis II, 257.
 Nephthydæ I, 214.
 Nephthys I, 216.
 Nereis I, 231.
 Nerillidæ I, 250.
 Nerilla I, 250.
 Nerine II, 97.
 Nicolea II, 169.
 Nicomache II, 140.
 Nicomachella II, 140.
 Notaulax, II, 183.
 Notomastus II, 137.
 Notophyllum I, 201.
 Notostomum II, 250.
 Nychia I, 188.
 Oligochæta II, 213.
 Onchesoma II, 267.
 Onuphidæ I, 225.
 Onuphis I, 226.
 Opheliidæ II, 116.
 Ophelia II, 118.
 Ophiostrobus I, 237.

- Owenia II, 148.
 Pachydrilus II, 230.
 Panthalis I, 197.
 Paractius I, 224.
 Paramphinome II, 128.
 Parmenis I, 186.
 Palmyridæ I, 181.
 Pectinaria II, 150.
 Petalostoma II, 267.
 Phascolosoma II, 267.
Phallosoma n. g. II, 267.
 Pholoë I, 199.
 Phreoryctidæ II, 237.
 Phreoryctes II, 238.
 Phyllodocidæ I, 200.
 Phyllodoce I, 202.
 Piscicolidæ II, 250.
 Pista II, 168.
 Placostegus { II, 194.
                   { II, 196.
 Platybdella II, 250.
 Pœcilocheætus II, 103.
 Polydora I, 97.
 Polymastus I, 241.
 Polynoidæ I, 184.
 Polynoe I, 188.
 Pomatocerus { II, 193.
                   { II, 196.
 Pontobdella II, 250.
 Potamilla II, 185.
 Praxilla II, 140.
 Priapulidæ II, 273.
 Priapulus II, 274.
 Priapuloides II, 274.
 Prionospio I, 97.
 Protula { II, 195.
           { II, 196.
Psammobius n. g. II, 223.
 Pterosyllis I, 241.
 Rhodine II, 139.
 Rhynchelmis II, 226.
 Sabella II, 185.
 Sabellidæ II, 180.
 Sabellaria II, 180.
 Sabellides II, 158.
 Saccosomatidæ II, 264.
 Saccosoma II, 265.
 Sagitta II, 277.
 Samytha II, 159.
 Scalibregmidæ II, 130.
 Scalibregma II, 131.
 Scione II, 170.
 Scolecolepis II, 97.
 Scoloplos II, 114.
 Serpulidæ II, 189.
 Serpula { II, 193.
           { II, 196.
 Sphærorodidæ II, 92.
 Sphærorodum II, 95.
 Sphærosyllis I, 243.
 Sigalionidæ I, 197.
 Sige I, 203.
 Sipunculidæ II, 265.
 Sipunculus II, 267.
 Sosane II, 159.
 Spadella II, 277.
 Spinther II, 125.
 Spionidæ II, 95.

- Spio II, 97.
 Spiochætopterus II, 108.
 Spiophanes II, 97.
 Spirorbis { II, 194.
                   { II, 195.
 Spiosperma II, 223.
 Staurocephalidæ I, 222.
 Staurocephalus I, 223.
 Sternaspidæ II, 210.
 Sternaspis II, 211.
 Sthenelais I, 199.
 Stephanostoma II, 267.
 Streblosoma II, 171.
 Syllidæ I, 239.
 Syllis { I, 241.
           { I, 242.
 Tachytrypæne II, 118.
 Telethusæ II, 133.
 Terebella II, 169.
 Terebellidæ II, 164.
 Terebellides II, 167.
 Thelepodopsis II, 171.
 Thelepus II, 168.
 Tomopteris II, 245.
Trachelophyllum n. g. I, 202.
 Travisia II, 118.
 Trichobranchus II, 170.
Trochochæta n. g. II, 128.
 Trophonia II, 121.
 Tubificidæ II, 221.
 Tubifex II, 223.
 Tylosoma II, 268.
 Typhlonereis I, 231.
 Umbellisyllis I, 242.
Uncinæis n. g. II, 218.
 Æolosomatidæ II, 221.
 Æolosoma II, 221.

Alphabetisk Fortegnelse over nordiske Arter.

- abbranchiatus A. H. (Cirratulus) II, 111.
 abbranchiata Mgrn. (Leæna) II, 177.
 abyssicola M'Int. (Eusthenelais), I, 199.
 abyssorum A. H. (Ephesia) II, 94.
 abyssorum A. H. (Cirratulus) II, 112.
 abyssorum A. H. (Scalibregma) II, 131.
 abyssorum K. D. (Phascolosoma) II, 270.
 aculeata L. (Aphrodita) I, 183.
 affinis Sars (Flabelligera) II, 122.
 affinis Sars (Clymene) II, 144.
 affinis Mgrn. (Amphitrite) II, 174.

- affinis* n. sp. (Spirorbis) II { 200.
 { 207.
affinis n. sp. (Enchytræus) II, 234.
affinis Malm (Piscicola) II, 254.
alba Mgrn. (Harmothoe) I, 193.
alba Rathke (Glycera) I, 219.
albicans Mgrn. (Leucariste) II, 173.
albidus Tauber (Enchytræus) II, 232.
albidus Henle (Enchytræus) II, 234.
albidum Théel (Phascolosoma) II, 272.
albipunctata Wahlb. (Hirudo) II, 258.
Alexandri Mgrn. (Autolytus) I, 247.
Amondseni Mgrn. (Nychia) I, 195.
analis Kr. (Euchone) II, 185.
antennata Schmidt (Nerilla) I, 250.
Anarrhichæ Malm (Piscicolæ) II, 253.
appendiculatus Buchh. (Enchytræus) II, 233.
arboreus Eisen (Lumbricus) II, 242.
arctica Mgrn. (Eteone) I, 208.
arctica Mgrn. (Castalia) I, 239.
arctica A. H. (Aricia) II, 116.
arcticus M'Int. (Ammotrypane) II, 119.
arcticus Sars (Spinther) II, 126.
arctica Mgrn. (Clymene) II, 144.
arctica Mgrn. (Ampharete) II, 162.
arctica Mgrn. (Nicolea) II, 176.
arctica A. H. (Protula) II, 202.
arctica K. D. (Hamingia) II, 263.
arenarius Müll. (Clitellio) II, 225.
Argus Sars (Dasychone) II, 186.
arietina Müll. (Ditrupa) II, 198.
armadillo Sars (Euphrosyne) II, 125.
armatus n. sp. (Analyceus) II, 232.
armatum K. D. (Aspidosiphon) II, 268.

- armiger Müll. (*Aricia*) II, 114.
armillaris Müll. (*Syllis*) I, 245.
armillaris Fabr. (*Syllis*) I, 246.
aspera A. H. (*Harmothoe*) I, 193.
asperrima Sars (*Dasylepia*) I, 195.
Astaci Odier (*Branchiobdella*) II, 249.
assimilis A. H. (*Harmothoe*) I, 194.
assimilis Sars (*Owenia*) II, 148.
ater Clap. (*Clitellio*) II, 225.
aulogaster Rathke (*Ammotrypane*) II, 119.
aurantiaca Sars (*Castalia*) I, 238.
auricoma Müll. (*Pectinaria*) II, 151.
auricula Mgrn. (*Amage*) II, 164.
badia Théel (*Harmothoe*) I, 192.
Bairdi Mgrn. (*Grymæa*) II, 177.
barbata Mgrn. (*Eteone*) I, 207.
barbata Tauber (*Eteone*) I, 209.
barbata Müll. (*Nais*) II, 219.
belgica Pall. (*Pectinaria*) II, 152.
Benedi d'Udek. (*Limnodrilus*) II, 226.
biceps Sars (*Maldane*) II, 145.
bilineata Johnst. (*Eulalia*) I, 206.
bioculata Bergm. (*Clepsine*) II, 255.
bipunctata Guoy. & Gaim. (*Sagitta*) II, 277.
bisetosus n. sp. (*Enchytræus*) II, 233.
Blomstrandii Mgrn. (*Syllis*) I, 245.
Boeckii Mgrn. (*Laphania*) II, 178.
Boeckii Eisen (*Lumbricus*) II, 241.
borealis Théel (*Harmothoe*) I, 193.
borealis Théel (*Mystides*) I, 206.
borealis Orst. (*Euphrosyne*) II, 125.
borealis Sars (*Eurythoe*) II, 129.
borealis Sars (*Sabellides*) II, 160.

- borealis* Daud. (*Spirorbis*) II { 200.
 } 206.
borealis Sars (*Protula*) II, 202.
branchialis Aud. & Edw. (*Arenicola*) II, 134.
Buchholzii Vejd. (*Enchytræus*) II, 234.
campanulatus Eisen (*Tubifex*) II, 224.
cancellatus Fabr. (*Spirorbis*) II { 202.
 } 208.
capitata Örst. (*Glycera*) I, 219.
capitata Fabr. (*Capitella*) II, 137.
carinatus Mont. (*Spirorbis*) II { 201.
 } 206.
catenata Mgrn. (*Clymene*) II, 143.
caudatus Lam. (*Priapulus*) II, 275.
celox Greef (*Nauphanta*) I, 214.
ciliata Müll. (*Nephtys*) I, 217.
ciliata Johnst. (*Polydora*) II, 99.
cirrata Sars (*Spiophanes*) II, 99.
cirrata Sars (*Spio*) II, 100.
cirratulus Müll. (*Cirratulus*) II, 111.
cirrata Sars (*Euphrosyne*) II, 125.
cirrata Müll. (*Amphitrite*) II, 174.
cirrifera Wirén (*Prionospio*) II, 98.
cirrosa Pall. (*Nychia*) I, 195.
circinnatus Fabr. (*Thelepus*) II, 174.
Claparèdi Marz. (*Hyalopomatus*) II, 199.
clavicornis Sars (*Macrochèta*) II, 282.
clavigera Sars (*Harmothoe*) I, 194.
cochleatum Sars (*Streblosoma*) II, 177.
coeca Fabr. (*Nephtys*) I, 217.
compacta Mgrn. (*Syllis*) I, 245.
concharum Örst. (*Dodecaceria*) II, 111.
conchylega Sars (*Onuphis*) I, 226.
conchylega Pall. (*Lanice*) II, 175.

- cornuoides* Br. (*Spirorbis*) II, 210.
cornuta Rathke (*Syllis*) II, 284.
crassa Orst. (*Eumenia*) II, 131.
crassus Tauber (*Pachydrius*) II, 231.
crassicornis Sars (*Sabella*) II, 187.
crassicaudatus Malm. (*Piscicola*) II, 252.
cristata Sars (*Melinna*) II, 160.
cristata Müll. (*Pista*) II, 176.
crystallinus Kupff. (*Placostegus*) II, 198.
cultrifera Gr. (*Nereis*) I, 236.
Cuvieri Aud. & Edw. (*Aricia*) II, 115.
cylindrica Orst. (*Eteone*) I, 209.
cylindricaudatus A. H. (*Ammotrypane*) II, 118.
cylindricaudatus Sars (*Lumbriclymene*) II, 141.
Dalyelli Köll. (*Dasychone*) II, 186.
Danielsen A. H. (*Myriochele*) II, 148.
Danielsen Mgrn. (*Terebella*) II, 175.
debilis Mgrn. (*Terebella*) II, 175.
degressa Mgrn. (*Eteone*) I, 208.
diaphanus Gruyth. (*Chætogaster*) II, 216.
diaphanus Tauber (*Tubifex*) II, 226.
digitata Müll. (*Dero*) II, 218.
digitatum Théel (*Phascolosoma*) II, 271.
diversicolor Müll. (*Nereis*) I, 236.
drøbachiensis Sars (*Clymene*) II, 144.
dubium Théel (*Phascolosoma*) II, 272.
d'Udekemianus Clap. (*Limnodrilus*) II, 225.
Dumerili Aud. & Edw. I, 236.
Dunéri Mgrn. (*Chone*) II, 186.
durus Eisen (*Enchytræus*) II, 237.
ecaudata Johnst. (*Arenicola*) II, 134.
elegans Théel (*Bylgia*) I, 195.
elegans Sars (*Piscicola*) II, 251.
Eiseni n. sp. (*Lumbricus*) II, 241.

- elingvis Müll. (Nais) II, 219.
 elongatus d'Udek. (Limnodrilus) II, 225.
 emarginata Malm (Nephtys) I, 217.
 eremita Sars (Phascolosoma) II, 271.
 erucæformis Mgrn. (Staurocephalus) $\left\{ \begin{array}{l} \text{I, 223.} \\ \text{II, 286.} \end{array} \right.$
 Fabricia Müll. (Amphicora) II, 185.
 Fabricii Mgrn. (Castalia) I, 239.
 Fabricii Mgrn. (Syllis) I, 246.
 Fabricii Kr. (Sabella) II, 187.
Fabricii n. sp. (Chitinopoma) II $\left\{ \begin{array}{l} 199. \\ 203. \end{array} \right.$
 Fabricii Malm (Piscicola) II, 254.
 fallax Mgrn. (Autolytus) I, 247.
 fasciata Sars (Umbellisyllis) I, 244.
 fasciata Mgrn. (Syllis) I, 246.
 ferox Eisen (Spirosperma) II, 224.
 filicornis Kinb. (Lætmonice) I, 183.
 filicornis Fabr. (Spio) II, 100.
 finmarchica Mgrn. (Harmothoe) I, 194.
 finmarehica Mgrn. (Pterosyllis) I, 244.
 finmarehica Sars (Ampharete) II, 162.
 flabellata Sars (Trophonina) II, 122.
 flava Fabr. (Eteone) I, 207.
 flavum Orst. (Sphærodorum) II, 93.
 flava Sars (Thelepodopsis) II, 177.
flavus n. sp. (Analycus) II, 232.
 flexuosa Gr. (Axionice) II, 176.
 foetidus Sav. (Lumbricus) II, 242.
 foliosum Sars (Notophyllum) I, 204.
 foliosus Sars (Spio) II, 99.
 foraminifera A. H. (Harmothoe) I, 194.
 Forbesi Johnst. (Travisia) II, 119.
 fossor Stimps. (Sternaspis) II, 211.

- fossarum Tauber (Pachydrilus) II, 231.
 fragilis Müll. (Lumbrinereis) I, 225.
 fucata Sars (Eteone) I, 207.
 fucata Aud. & Edw. (Nereis) I, 234.
fuscorum n. sp. (Enchytræus) II, 235.
fulgens n. sp. (Aonides) II, 102.
 fulgens Théel (Phascolosoma) II, 272.
 Fulgoris Clap. (Poecilochætus) II, 103.
 fusigera Mgrn. (Eumida) I, 206.
 galba Hoffm. (Enchytræus) II, 235.
 gelatinosa Sars (Alentia) I, 196.
 glabra Mgrn. (Harmothoe) I, 193.
 glaberrima A. H. (Harmothoe) I, 194.
 glacialis Mgrn. (Trichobanchus) II, 176.
 glacialis Horst (Hamingia) II, 263.
 glaciale K. D. (Petalostoma) II, 273.
glandulosus n. sp. (Anaiycus) II, 232.
 glauca Mgrn. (Trophonia) II, 122.
 globifera Sars (Nychia) I, 195.
 globifer Théel (Apomatus) II, 197.
 gracilis A. H. (Typhlonereis) I, 232.
 gracilis Rathke (Ephesia) II, 93.
 gracilis Tauber (Aonides) II, 101.
 gracilis Sars (Clymene) II, 144.
 gracilis Mgrn. (Anobothrus) II, 162.
 gracilis Malm. (Piscicola) II, 253.
 granulata Mgrn. (Brada) II, 123.
 granulata L. (Pectinaria) II, 152.
 granulatus L. (Spirorbis) II $\left\{ \begin{array}{l} 201. \\ 207. \end{array} \right.$
 granulatus Fabr. (Spirorbis) II $\left\{ \begin{array}{l} 202. \\ 209. \end{array} \right.$
 granulifera Malm. (Pontobdella) II, 251.
 granulosa A. H. (Brada) II, 123.

- Grayi Mgrn. (Amphitrite) II, 175.
 grönlandica M'Int. (Ancistrosyllis) I, 243.
 grönlandica M'Int. (Aricia) II, 115.
 grönlandica Mgrn. (Amphitrite) II, 175.
 grönlandica M'Int. (Ditrupa) II, 198.
 Goesi Mgrn. (Glycera) I, 219.
 Goesi Mgrn. (Ampharete) II, 162.
 Grubei Mgrn. (Ampharete) II, 162.
 Grubei Clap. (Arenicola) II, 134.
 Gunneri Storm (Leodice) I, 229.
 Gunneri Mgrn. (Amphicteis) II, 163.
 hamata Möb. (Spadella) II, 277.
 Hanseni K. D. (Stephanostoma) II, 268.
 Harveyi Forb. (Phascolosoma) II, 272.
 Heeri Mgrn. (Myriochele) II, 148.
 helgolandica Greef (Tomopteris) II, 245.
 heteroclitia L. (Clepsine) II, 256.
 hexaptera d'Orb. (Sagitta) II, 277.
 hirsuta A. H. (Trophonia) II, 122.
 Hippoglossi Gerv. & v. Ben. (Piscicola) II, 252.
 Hoffmeisteri Clap. (Limnodrilus) II, 225.
 Hombergi Aud. & Edw. (Nephthys) I, 217.
 hyalinus Sars (Hermadion) I, 195.
hyalinus n. sp. (Psammobius) II, 224.
hyalinus d'Udek. (Limnodrilus) II $\left\{ \begin{array}{l} 225. \\ 226. \end{array} \right.$
 hyperborea Mgrn. (Pectinaria) II, 152.
 hystrix Tauber (Sphærosyllis) I, 244.
 Idunæ Rathke (Sthenelais) I, 199.
 imbricata L. (Harmothoe) I, 194.
 impar Johnst. (Harmothoe) I, 194.
 implexa Berk. (Filigrana) II, 197.
 incisa Mgrn. Nephthys) I, 217.
 incisa Fabr. (Syllis) I, 246.

- inconspicua* Sars (Dysychone) II, 187.
infarcta Kr. (Dasychone) II, 186.
inflatum Rathke (Scalibregma) II, 132.
infundibuliformis Kr. (Chone) II, 186.
insignis Eisen (Hemitubifex) II, 224.
intermedia Mgrn. (Amphitrite) II, 174.
intestinale Sars (Streblosoma) II, 177.
irrorata Mgrn. (Nereis) I, 236.
islandica A. H. (Harmothoe) I, 194.
islandica Mgrn. (Sternaspis) II, 211.
Jeffreysi M'Int. (Tachytrypae) II, 118.
Johustoni Marz. (Polynoe) II, 280.
Johnstoni Mgrn. (Amphitrite) II, 175.
Kinbergi Mgrn. (Enipo) I, 196.
Koreni A. H. (Clymene) II, 145.
Koreni Mgrn. (Pectinaria) II, 153.
Krøyeri Gr. (Spiophanes) II, 99.
Krøyeri Mgrn. (Laonome) II, 186.
Kuppferi Ehl. (Aricia) II, 115.
Kuppferi W.-S. (Balanoglossus) II, 279.
labiata Mgrn. (Lysippe) II, 163.
lacteus Tauber (Pachydrilus) II, 235.
latericius Sars (Notomastus) II, 137.
latipalpis n. sp. (Sphærosyllis) I, 244.
leptodera Vejd. (Enchytraeus) II, 233.
Leydigi Tauber (Amphichæta) II, 220.
libera Sars (Ditrupa) II, 198.
Lilljeborgi K. D. (Phascolosoma) II, 269.
limacina Rathke (Ophelia) II, 119.
Limnæi v. Baer. (Chætogaster) II, 216.
limosella Hoffm. (Rhynchelmis) II, 228.
Lindstrømi Mgrn. (Ampharete) II, 162.
lineatus d'Udek. (Tubifex) II, 226.
lineata Müll. (Nephelis) II, 258.

- littoralis* Lev. (*Paractius*) I, 225.
littoralis Örst. (*Uncinai*) II, 218.
Ljungmanni Mgrn. (*Harmothoe*) I, 194.
lobata Mgrn. (*Scione*) II, 176.
longa Fabr. (*Eteone*) I, 208.
longicornis Sars (*Castalia*) I, 238.
longissima Johnst. (*Nereis*) I, 233.
longisetis Möb. (*Cirratulus*) II, 111.
longiseta Ehrenb. (*Nais*) II, 219.
longocirrata Örst. (*Syllis*) I, 245.
longocirrata Sars (*Chone*) II, 186.
longosetosa Mgrn. (*Nephthys*) I, 216.
longosetosus Örst. (*Autolytus*) I $\left\{ \begin{array}{l} 246. \\ 247. \end{array} \right.$
longosetosus Théel (*Scalibregma*) II, 132.
Lophii Hesse & v. Ben. (*Piscicola*) II, 252.
Lovéni Mgrn. (*Melænis*) I, 195.
Lovéni Mgrn. (*Ceratocephale*) I, 232.
Lovéni Mgrn. (*Rhodine*) II, 141.
Lovéni Mgrn. (*Lysilla*) II, 172.
Lovéni K. D. (*Phascolosoma*) II, 269.
lucidus Mont. (*Spirorbis*) II, 201.
lumbricalis Fabr. (*Nicomache*) II, 141.
lutea Mgrn. (*Genetyllis*) I, 206.
luteum Théel (*Phascolosoma*) II, 272.
Lütkeni n. sp. (*Trachelophyllum*) I, 204.
Lütkeni (*Tylosoma*) II, 273.
lave Lev. (*Notostomum*) II, 251.
maculata L. (*Phyllodoce*) I, 206.
maculata Örst. (*Eteone*) I, 207.
maculata Örst. (*Goniada*) I, 221.
major n. sp. (*Spinther*) II, 126.
major Brown (*Cornuoides*) II, 210.
Mahugreni Théel (*Nephthys*) I, 216.

- norvegica L. (Sav.) (Leodice) I, 229.
 norvegica Sars (Aricia) II, 115.
 norvegica Gunn. (Hydroides) II, 198.
 norvegicus Sars (Chætopterns) II, 108.
 norvegicus Eisen (Lumbrius) II, 243.
 norvegicum K. D. (Phallosoma) II, 268.
 norvegicum K. D. (Epithetosoma) II, 264.
 obtusa d'Udek. (Dero) II, 218.
 occidentalis M'Int. (Eupolynoe) I, 194.
 octocirrata Sars (Sabellides) II, 160.
 octoculata Bergm. (Nephelis) II, 257.
 ocularum Storm (Harmothoe) I, 192.
 Olriki Malm. (Piscicola) II, 254.
 onisciformis Auct. (Tomopteris) II, 245.
 oxycephalus Tauber (Spio) II, 100.
 Pallasi Gaertn. (Echiurus) II, 263.
 pallescens Théel (Glyphanostomum) II, 160.
 pallidum K. D. (Phascolosoma) II, 271.
 palmata Mgrn. (Amphitrite) II, 174.
 paludosa Car. (Clepsine) II, 255.
 papillifera Théel (Eteone) I, 207.
 papillosa Sars (Euchone) II, 186.
 papillosum Thomps. (Phascolosoma) II, 272.
 parvum A. H. (Scalibregma) II, 132.
 paradoxa Malm. (Nephtys) I, 216.
 paradoxa Clap. (Eurysyllis) $\left\{ \begin{array}{l} \text{I, 244.} \\ \text{II, 283.} \end{array} \right.$
 pavonia Sars (Sabella) II, 187.
 pectinata Kupff. (Hydroides) II, 198.
 pelagica L. (Nereis) I, 234.
 pellucidum Sars (Chloræma) II, 122.
 peripatus Johnst. (Sphærodorum) II $\left\{ \begin{array}{l} \text{93.} \\ \text{94.} \end{array} \right.$
 Perrieri Vejd. (Enchytræus) II, 236.

- picta* Tauber (Eteone) I, 207.
piscium Bergm. (Piscicola) II, 253.
planiceps Sars (Clymene) II, 145.
plumosus Sars (Prionospio) II, 98.
plumosa Müll. (Trophonina) II, 122.
polaris Théel (Clymene) II, 143.
porrecta Müll. (Vermilia) II, 197.
priapuloides K. D. (Phallosoma) II, 268.
prismatica Fabr. (Nereis) I, 247.
problema Mgrn. (Eulalia) I, 206.
proboscidea Mgrn. (Artacama) II, 174.
proboscidea Müll. (Nais) II, 219.
procerum Möb. (Phascolosoma) II, 271.
profugus Eisen (Pachydrilus) II, 231.
prolifer Müll. (Autolytus) I, 247.
protensa Möb. (Protula) II, 202.
propinqua Mgrn. (Harmothoe) I, 192.
prætermissa Mgrn. (Clymene) II, 144.
pulchella Sars (Paramphinome) II, 129.
punctata Müll. (Castalia) I, 239.
purpureus Eisen (Lumbricus) II, 241.
pusilla Mgrn. (Pectinaria) II, 152.
pygmæus Lev. (Dysponetus) I, 181.
pyriforme Théel (Phascolosoma) II, 271.
quadrangularis Stimps (Spirorbis) II, 201.
quadriceps Sars (Omuphis) I, 227.
quadricepida Ørst. (Aricia) II, 116.
quadrioculata Malm. (Piscicola) II, 253.
quaternarium Ehrenb. (Æolosoma) II, 221.
rarispinga Sars (Harmothoe) I, 192.
Ratzeli Eisen (Enchytræus) II, 235.
rectangulatus n. sp. (Notaulax) II $\left\{ \begin{array}{l} 185. \\ 188. \end{array} \right.$
reniformis Müll. (Potamilla) II, 187.

- reticulata Malm. (Nephelis) II, 257.
 riparius Hoffm. (Lumbricus) II, 242.
rivalis n. sp. (Pachydrilus) II, 231.
 rivulorum Lam. (Tubifex) II, 224.
 roseus Malm. (Ophiodromus) I, 238.
 roseus Sars (Oligobranchus) II, 132.
 roseus Malm. (Trichobranchus) II, 176.
 rubella Ehl. (Euchone) II, 185.
 rubellus Hoffm. (Lumbricus) II, 241.
 rubrocincta Sars (Euchone) II, 186.
rubro-niveus n. sp. (Monopylephorus) II, 225.
 sanguinea Ørst. (Eumida) I, 206.
 sangvisuga Bergm. (Aulostoma) II, 258.
 Sarsi Kinb. (Harmothoe) I, 192.
 Sarsi Boeck (Chætopterns) II, 108.
Sarsi n. sp. (Trochochæta) II, 128.
 Sarsi Mgrn. (Maldane) II, 145.
 Sarsi A. H. (Myriochele) II, 148.
 Sarsi K. D. (Petalostoma) II, 273.
 Schleideni Schmidt (Filigrana) II, 197.
 scolopendrina Sav. (Polynoe) $\left\{ \begin{array}{l} \text{I, 196.} \\ \text{II, 280.} \end{array} \right.$
 Scorpilii Fabr. (Piscicola) II, 254.
 semisculpta Johnst. (Harmothoe) I, 192.
 septentrionalis Stp. (Tomopteris) II, 245.
 serpentina Müll. (Nais) II, 220.
 seticornis Fabr. (Spio) II, 100.
 setosa Ørst. (Glycera) I, 219.
 setosa Mgrn. (Chætozone) II, 111.
 sexcirrata Sars (Samytha) II, 164.
 sexoculata Malm. (Piscicola) II, 254.
 sexoculata Bergm. (Clepsine) II, 255.
 sibirica Wirén (Sabellides) II, 160.
 Soleæ Hesse & v. Ben. (Piscicola) II, 251.

- sordidus* n. sp. (Enchytræus) II, 235.
spinulosa A. H. (Harmothoe) I, 194.
spinulosa Leuck. (Sabellaria) II, 180.
spinulosus v. Sieb. (Halieryptus) II, 275.
spirillum L. (Spirorbis) II $\left\{ \begin{array}{l} 201. \\ 208. \end{array} \right.$
spitsbergensis Mgrn. (Sabella) II, 187.
squamatus L. (Lepidonotus) I, 194.
squamatum K. D. (Phascolosoma) II, 269.
Steenstrupi Mgrn. (Prionospio) II, 98.
Steenstrupi Kr. (Leptochoe) II, 189.
Steenstrupi K. D. (Petalostoma) II, 273.
stellata Koll.? (Piscicola) II, 253.
striata n. sp. (Eteone) I $\left\{ \begin{array}{l} 207. \\ 212. \end{array} \right.$
striatus n. sp. (Enchytræus) II, 235.
Strombi Mont. (Phascolosoma) II, 270.
Strømi Sars (Terebellides) II, 173.
subrubicundus Eisen (Lumbricus) II, 242.
subfasciata Malm. (Piscicola) II, 253.
sulcata Mgrn. (Sosane) II, 163.
Sundevalli Mgrn. (Amphicteis) II, 163.
tentaculatus Mont. (Cirratulus) II, 111.
tenuis Théel (Nichomachella) II $\left\{ \begin{array}{l} 142. \\ 146. \end{array} \right.$
tenuis Eisen (Lumbricus) II, 242.
terrestris L. (Lumbricus) II, 241.
tessulata Müll. (Clepsine) II, 256.
tetraedrus Sav. (Lumbricus) II, 240.
tetragona Ørst. (Leanira) I, 199.
Torelli Mgrn. (Enipo) I, 196.
Torelli Mgrn. (Potamilla) II, 187.
tridentatus Fabr. (Placostegus) II, 198.
trilobata Mgrn. (Amæa) II, 172.

- triqueter L. (Pomatocerus) II, 197.
 tripuetra Fabr. (Serpula) II, 199.
 tuberculata Ehl. (Eurysyllis) $\left\{ \begin{array}{l} \text{I, 244.} \\ \text{II, 283.} \end{array} \right.$
 tuberosa Kr. (Euchone) II, 186.
 tubicola Müll. (Hyalinoecia) I, 227.
 Tullbergi Théel (Aristobranchus) II, 114.
 turgidus Eisen (Lumbricus) II, 243.
 typica Malm. (Piscicola) II, 251.
 typicus K. D. (Priapuloides) II, 275.
 uncinata Ørst. (Uncinans) II, 218.
 validum Théel (Phascolosoma) II, 271.
 variegatus Müll. (Lumbriculus) II, 228.
 Vegæ Wirén (Ampharete) II, 161.
 ventriculosus d'Udek. (Enchytræus) II, 234.
 venusta Malm. (Laphaniella) II, 177.
 vermicularis L. (Serpula) II, 198.
 vermicularis Tauber (Enchytræus) II, 235.
 verruca Fabr. (Spirorbis) II $\left\{ \begin{array}{l} 200. \\ 205. \end{array} \right.$
 verrucosus Tauber (Pachydrilus) II, 231.
 villosa Mgrn. (Harmothoe) I, 193.
 villosa n. sp. (Eteone) I $\left\{ \begin{array}{l} 209. \\ 212. \end{array} \right.$
 villosa Rathke (Brada) II $\left\{ \begin{array}{l} 123. \\ 280. \end{array} \right.$
 violaceus Storm (Harmothoe) I, 191.
 violaceus n. sp. (Spirorbis) II $\left\{ \begin{array}{l} 202. \\ 209. \end{array} \right.$
 virens Sars (Nereis) I, 233.
 viridis Müll. (Eulalia) I, 206.
 viridis Malm. (Terebella) II, 175.
 viridis Rol. (Bonellia) II, 263.
 vittatus Sars (Ophiodromus) I, 238.

- vitreus Fabr. (Spirorbis) II { 201.
 } 209.
 vitreum K. D. (Saccosoma) II, 265.
 vulgare Blainv. (Phascolosoma) II, 272.
 vulgaris Johnst. (Sars) (Spio) II, 99.
 Wahlbergi Mgrn. (Anaitis) I, 206.
 zonata Mgrn. (Nereis) I, 234.
 zostericola Orst. (Nicolea) II, 176.
 Eglefini Malm. (Piscicola) II, 253.
 Orstedi Mgrn. (Harmothoe) I, 193.
 Orstedi Kinb. (Panthalis) I, 197.
 Orstedi Mgrn. (Syllis) I, 246.

**Fortegnelse over de i dette Arbeide citerede eller til
 Udarbejdelsen af den geografiske Oversigt benyttede Skrifter
 (de sidste ere mærkede med *).**

- Audouin et Milne Edwards, Recherches pour servir à l'Histoire nat.
 litt. de la France, T. II, Annelides (ogsaa i Annal. d. Scienc.,
 Bd. 27, 28, 29).
- Bobretzky, Materiali dlja Fauni Tchernavo morja (Zapiski Kiewskavo
 obchtchestva estestvoispitatelej 1870, T. I) *.
- Brown, Illustrations of the Recent Conchology of Great Britain,
 sec. Edit. 1844.
- Budde-Lund, Om Nephelis lineata (Forhandl. ved 11te skand. Natur-
 forskermøde 1873).
- Claparèdes, Glanures zootomiques (Mém. Soc. Physique Genève, T. 17,
 1864).
- Les Annelides Chétopodes du Golfe de Naples, T. 1—2 avec
 Suppl. (ibid. T. 19—20).
- Beobachtungen über Anatomie u. Entwicklungsgesch. wirbel-
 loser Thiere, 1863.
- Recherches anatom. s. l. Oligochètes (Mém. Soc. Physique Genève,
 T. 16, 1862).

Dorner, Ueber die Gattung *Branchiobdella* Odier (Zeitsch. wiss. Zool., Bd. 15, 1865).

Ehlers, Die Borstenwürmer, 1864—68.

— Beiträge z. Kenntniss der Vertikalverbreitung der Borstenwürmer (Zeitsch. wiss. Zool., Bd. 25, 1875) *.

— Ueber die a. d. Heuglin-Waldburgschen Expedition nach Spitzbergen gesammelte Würmer (Sitzungsber. phys.-med. Societät zu Erlangen, 3. H., 1871) *.

— Zur Kenntniss d. Fauna v. Nowaja Semlja (ibid. 5. H., 1873) *.

— Beiträge zur Faunæ . . . . von Spitzbergen u. Nowaja Semlja (Deutsche Nordfahrt, 2. T., 1874) *.

— Ueber die Gattung *Priapulus* (Zeitsch. wiss. Zool., 11. B.).

— Ueber *Halicryptus spinulosus* (ibid. 11. Bd.).

Eisen, Bidrag till Skandinaviens Oligochætfauna (Oefv. Sv. Vetensk. Ak. Förhandl., 1870, Nr. 10).

— Om Skandinaviens Lumbricider (ibid. 1873, Nr. 8) *.

— Om New Englands och Canadas Lumbricider (ibid. 1873, Nr. 8) *.

— On the Anatomy of *Oenerodrilus* (Nova Acta Reg. Soc. Sc. Upsalæ, S. III).

— On the Oligochæta collected during the Swedish Expeditions to the Arctic Regions in the Years 1870, 1875 and 1876 (Sv. Vet. Ak. Handl., B. 15, Nr. 7, 1879) *.

— Prelim. Report of the Genera and Species of Tubificidæ (Bihang till K. Sv. Vetensk. Akad. Handl., Bd. 5, Nr. 16, 1879).

Fauna littoralis Norvegiæ (I, 1846, Sars; II, 1856, Sars, Koren og Danielsen; III, 1877, Koren og Danielsen).

Fabricius, Fauna grönlandica.

Greef, Ueber *Sphærodorum* (Archiv f. Naturgesch. 1866, 1).

— *Autolytus prolifer* (eo. loco).

— Ueber pelagische Anneliden von der Küste der canarischen Inseln (Zeitsch. wiss. Zool., Bd. 32, 1879).

— Untersuchungen über die Alciopiden (Nova Acta Nat. Curios, 39. Bd., Nr. 2).

— Die Echiuren (ibid. 1879).

Grube, Die Familien d. Anneliden, 1851.

— *Annulata Oerstediana* (Vid. Meddel. naturh. Forening. Kjøbenhavn 1857).

Gruber, Bemerkungen über die Gattung *Branchiobdella* (Zool. Anzeiger, 4. Jahrg., Nr. 138).

Hansen, Ar., Annelider fra den norske Nordhavsexpedition i 1876—78 (Nyt Magazin for Naturvidenskaberne, Bd. 24 og 25, 1879—80). Separat i 4to 1882, *.

— Oversigt over de norske *Serpula*-Arter (Archiv for Mathematik og Naturvidenskab, 1878).

Hesse et v. Beneden, Recherches s. l. *Bdellodes* ou *Hirudinées* (Mém. de l'Acad. roy de Belgique, T. 34, 1864) *.

Horst, *Hamingia glacialis* (Zool. Anzeiger, 4. Jahrg., p. 448).

— Die Anneliden gesammelt während der Fahrten des „Willem Barents“ (Niederl. Archiv f. Zool. Suppl. I, 1881) *.

Jahresberichte der Commission zur wissensch. Untersuchung d. deutschen Meere 1873—75 (citeres som *Pommeraniaexp.*) *.

Johnston, Catalogue of the British non-parasitical Worms, 1865, *.

Krohn, Ueber *Syllis vivipara* (Archiv f. Naturgesch., 35, 1, 1869).

Krøyer, Bidrag til Kundskab om Sabellerne (Overs. Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Forh. 1856).

Kölliker, Ueber das Vorkommen eines knorpelähnliches Gewebes bei Anneliden (Verhandl. d. phys.-med. Gesellsch. zu Würzburg. Bd. 8, 1858).

Keferstein, Beiträge z. anat. u. system. Kenntniss der Sipunculiden (Zeits. wiss. Zool., 15. Bd., 1865).

Korén og Danielsen, Gephyreer fra den norske Nordhavs-Expedition i 1876—78, 4to, Christiania 1881, *.

Levinsen, Om to nye Slægter af arctiske, chætop. Annelider (Vidensk. Medd. nat. Foren. 1879—70).

— Smaa Bidrag til den grønlandske Fauna (Vidensk. Medd. nat. Foren. 1881).

Langerhans, Ueber einige canarische Anneliden (Nova Acta d. Leop.-Carol. Akad. d. Naturf., Bd. XLII, Nr. 3, 1881) *.

- Langerhans, Die Wurmfauna von Madeira (Zeits. wiss. Zool., Bd. 32, 33, 34, 1879—81) *.
- Lütken, *Arenicola Antillensis* (Vidensk. Medd. nat. Foren. 1884).
— A revised Catalogue of the Annelida etc. of Greenland (Manual u. Instruct. for the arctic Expedition 1875).
- Leydig, Ueber *Phreoryctes Menkeanus* (Archiv f. micr. Anatomie 1865).
— Ueber die Annelidengattung *Aeolosoma* (ibid. 1865).
- Leuckart u. Pagenstecher, Untersuch. über niedere Seethiere (Arch. f. Anat. u. Phys. 1858).
- Malmgreen, Nordiska Hafs-Annulater (Oefvers. K. Sv. Vet. Akad. Förh. 1865, Nr. 1) *.
— *Annulata Polychæta*, Helsingfors 1867 *.
- Malm, Annulater i hafvet utmed Sverges Vestkyst och omkring Göteborg (Göteborgs Kgl. Vetensk. Samhällets Handl., Ny Tidsföljd, 14. H., 1874) *.
— Svenska Igler (ibid. 1863) *.
— Ichthyol. Bidrag til Skand. Fauna (Förhandl. vid de skand. Naturf. 9de Mote 1865 (Iglers).
- Marenzeller, Die Coelenteraten, Echinod. u. Würmer d. K. K. österung. Nordpol-Expedition (Denkschr. d. k. k. Akad. d. Wiss., Wien, Bd. 35) *.
— Südjapanische Anneliden (ibidem Bd. 41) *.
— Zur Kenntniss d. adriat. Anneliden (Sitzungsber. d. K. Akad. d. Wissensch., Bd. LXIX, 1874).
- Metschnikoff, Beiträge z. Kenntniss d. Chætopoden (Zeitschr. wiss. Zool., Bd. 15, 1865).
- Mörch, *Revisio critica Serpulidarum* (Naturh. Tidsskr., 3. R., 1. B., 1863).
- Möbius, Mollusken, Würmer u. s. w. (Zweite deutsche Nordpolarfahrt, Bd. 2, 1) *.
- M'Intosh, On the Annelida obtained during the cruise of H. M. S. „*Valorous*“ to Davis Strait in 1875 (Transact. Linn. Soc., 2. S., V. 1, 1879. Forel. Meddel. i Proceed. R. Society, Vol. XXV, 1877).

- M'Intosh, On British Annelida (Transact. Zool. Soc., Vol. IX, 1877) *.
- On the boring of certain Annelides (Annals nat. hist., 4. S. Vol. 2, 1868).
- On the invertebrate Fauna a. Fishes of St. Andrews (Annals nat. hist. 1874, Separat i 4to, The marine Invertebrate etc.) *.
- Report on Annelides dredged of the Shetlands Isles by Gwyn Jeffreys (Annals nat. hist., 4. S., V. 2, 1868) *.
- On the remarkable Annelides of the Channel-Islands (Proc. R. Soc., Edingburg, 7. V., 1869) *.
- On British Annelida (Transact. Zool. Soc., 9. V., 7. P., 1876) *.
- On the Annelida of the Porcupine Expedition of 1869 and 1870 (ibidem).
- On the Annelides of the British Nord-Polar Expedit. (Journ. Linn. Soc., Bd. XIV, 1879) *.
- Moqvin-Tandon, Monographie de la famille d. Hirudinées, 1846, *.
- Panceri. Catalogo degli Anelidi etc. d. Italia 1875, *.
- Rathke, Beiträge z. Fauna Norwegens (Nova Acta Natur. Curios, XX, 1).
- Sars, M., Beskrivelser og Iagttagelser over nogle mærkelige eller nye, i Havet ved den Bergenske Kyst, levende Dyr, 1835.
- Uddrag af en Afhandl., ledsaget af detaillerede Afbildn., over en Deel norske Annelider (Forh. Vid. Selsk. Christiania 1861).
- Uddrag af en Afhandl. om de ved Norges Kyster forek. Arter af Slægten Polynoe (Forh. Vid. Selsk. Christiania 1860).
- Indberetning om en i Sommeren 1881 foretagen Reise o. s. v., (Nyt Magazin f. Naturvidensk., 12. B., 1863).
- Sars, G. O., Bidrag til Kundskab om Dyrelivet paa vore Havbanker (Forh. Vid. Selsk. Christiania 1872) *.
- On some remarkable Forms of Animal Life . . . 4to (University Progr. for the 1st half-year 1869), Christiania 1872.
- Bidrag til Kundskaben om Christianiafjordens Fauna, III, 1873 (Nyt Magazin f. Naturvid., 19. B., 1873) *.
- Diagnoser over nye Annelider fra Christianiafjorden (Forh. Vid. Selsk. Christiania 1871).

- Storm, Bidrag til Thronhjemsfjordens Fauna (Kgl. Norske Vid. Selsk. Skrifter i Thronhjem f. 1878—80, udkommet 79—81) *.
- Steenstrup, Tomopteris septentrionalis (Vid. Meddel. naturh. Foren. 1849, p. IV).
- Stimpson, Synopsis of the Marine Invertebrata of Grand Manan (Smiths. Contribut. to Knowledge, Vol. VI).
- Théel, Les Annelides Polychètes des Mers de la Nouvelle Semble (Kgl. Svensk. Vetensk. Akad. Handl., 16. B., Nr. 3, 1878) *.
- Etudes s. l. Gephyriens inermes des mers de la Scandinavie, du Spitzberg et du Groenland (Bihang till Kgl. Sv. Vet. Ak. Handl., 3. B., Nr. 6, 1875).
- Tauber, Om Naidernes Bygning og Kjønnsforhold (Naturh. Tidsskr. 3. R., 8. B., 1872—73).
- Undersøgelser over Naidernes kjønsløse Formering (Naturh. Tidsskr., 3. R., 9. B., 1874).
- Annulata Danica 1879.
- Timm, Beobachtungen an Phreoryetes Menkeanus Hoffm. und Nais, ein Beitrag zur Kenntniss der Fauna Unterfrankens (Arbeiten aus dem zool.-zoot. Institut in Würzburg, Bd. 6, 1883).
- d'Udekem, Nouvelle Classification des Annelides setigères abranches (Mém. Acad. de Bruxelles, T. 31, 1858) *.
- Notice s. l. organes génit. d'Aeolosoma et de Chaetogaster (Bullet. Acad. de Bruxelles, 2. S., 12. T., Nr. 11, 1861).
- Uljanin, Materiali dlja Fauni Tchernavo morja (Izvestii Imperator skavo Obchtchestvo Ljubitelej Estestvoznaniija, T. IX) *¹⁾.
- Voigt, die Varietäten d. Branchiobdella Astaci Odier (Zool. Anzeiger, 6te Jahrg., Nr. 133—34).
- Vaillant, Contributions à l'étude anat. du genre Pontobdella (Ann. Scienc. nat., 5. Sér., T. 13, 1870).

¹⁾ Jeg har desværre forsømt under „øvrige Udbredning“ at opføre Lokalteten det sorte Hav for nogle faa Arter, og hverken de nævnte Afhandlinger af Uljanin og Bobretzky eller mine Uddrag deraf ere mig for Øjeblikket tilgængelige. Saavidt jeg erindrer ere disse Arter *Nereis Dumerili*, *Nephthys Hombergi* og *Amphicora Fabricia*.

- Verrill, New England Annelida (Transact. Connecticut. Academy, Vol. IV, 1881) *.
- Verrill, Description of North. American Fresh. water Leeches (American Journ. of Science, 3. S., 3. V.).
- Vejdovsky, Beiträge z. Oligochaetenfauna Böhmens (Sitzungsber. d. böhm. Gesells. d. Wissens. 1874—75) *.
- Monographie d. Enchytræiden, Prag 1879, *.
- Anatom. Studien über *Rhynchelmis limosella* (Zeitschr. wiss. Zool., 27. B., 1876).
- Whitman, A new Species of *Branchiobdella* (Zool. Anzeiger, 5. Jahrg., Nr. 126).
- Wirén, Chætopoder från Sibiriska Ishafvet och Berings Haf (Vega-Expeditionens vetensk. Iaktt., 1883, Bd. 2) *.
- Ørsted, Annulorum Danicorum Conspectus, Hauniæ 1843.
- Grønlands Annulata Dorsibranchiata (Kgl. Danske Vid. Selsk. natur.-math. Afl., 10. D., 1843).
- Fortegnelse over Dyr samlede ved Drøbak (Naturh. Tidsskr., 2. R., 1. B., 1844—45).
- Ueber die Entwicklung d. Jungen bei einer Annelide u. s. w. (Archiv f. Naturgesch., 11, 1, 1845).

Explicatio iconum.

Tab. II.

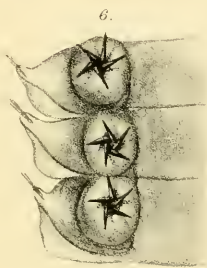
- Fig. 1. *Notaulax rectangulatus* n. sp., a ventre visus.
 — 2. Segmenta dua anteriora ejusdem speciei, a ventre visa.
 — 3. Eadem species, a dorso visa.
 — 4. *Chitinopoma Fabricii* n. g. et sp.
 — 5. Operculum *Placostegi tridentati*, longitudinaliter persectum.
 — 6. Pars *Trochocatæ Sarsi* n. g. et sp., a dorso visa.
 — 7. Pars ejusdem speciei a ventre visa, branchias filiformes exhibens.
 — 8a. Pars setæ segmenti collaris *Spirorbis Mørchi* n. sp., valde aucta.
 — b. Seta *Filigranæ implexæ*.
 — c. Seta Segmenti collaris ejusdem speciei.
 — d. Seta segm. coll. *Spir. cancellati*.
 — e. Seta segm. coll. *Spir. borealis*.
 — f. Seta segm. coll. *Chitinopomæ Fabricii*.
 — g. Seta segm. coll. *Spir. carinati*.
 — h. Seta segm. secundi *Spir. verrucæ*.
 — i. Seta segm. collaris ejusdem speciei.
 — j. Seta segm. coll. *Spir. Mørchi*.
 — k. Seta segm. coll. *Spir. spirilli*.
 — l. Seta segm. coll. *Spir. violacei*.
 — m. Seta seriei interioris segmenti coll. *Notoulacis rectangulati*.
 — n. Seta seriei exterioris segm. coll. ejusdem speciei.

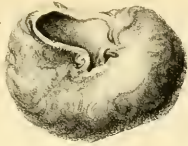
Tab. III.

- Fig. 1. Testa *Spir. Mørchi* (apertura haud integra).
 — 2-3. Testa *Spir. verruca*.
 — 4-5. Testa *Spir. borealis*.
 — 6. Testa ejusdem speciei, irregulariter contorta.
 — 7. Testa *Spir. affinis* n. sp.

- Fig. 8. Testa *Spir. carinati* (var. *quadrangularis*).
— 9. Testa *Spir. granulati* (var. *tricarinati*).
— 10. Testa ejusdem speciei (var. *tridentati*).
— 11. Testa *Spir. vitrei*.
— 12-13. Testa ejusdem speciei (var. *ascendentis*).
— 14-15. Testa *Spir. spirilli*.
— 16. Testa ejusdem speciei (var. *ascendentis*).
— 17-18. Testa *Spir. cancellati*.
— 19. Testa *Spir. violacei*.
— 20. Testa *Chitinopomæ Fabricii*.

1.

10.

19.

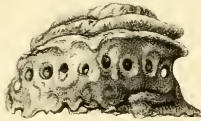

9.

18.

8.

17.

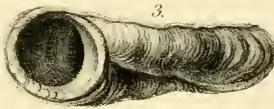
2.

16.

20.

3.

7.

12.

11.

4.

13.

14.

5.

6.

15.